Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

A. XIX. b
a–f 4649/A

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Witzleben

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

42550

ORIBASII SARDIANI SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM LIB. NOVEM:

QVIBVS tota medicina in compendium redacta continetur.

IOANNE *Baptista Rasario Nouariensi medico interprete.*

PARISIIS.
In officina Audoëni Parui, ad Lilij insigne, via Iacobæa.

1554.

Ex dono D. Claudij Narrisei peiting... Augustani fratris Chasles. [illegible]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

COSMO MEDICI ILLVSTRISS. ET EXCELlentiſſ. *Duci Florentiæ, Ioannes Baptiſta Raſarius Nouarienſis medicus* *S. P. D.*

CVM mihi ab ineunte ætate pſuaſiſſem Coſme Medice Dux maxime, nihil ingenij exercitatione, ſtudiíſque literarum eſſe præſtantius, nihílque eſſe homini magis proprium, quàm pro virili parte omnibus prodeſſe: ita ſemper in literis ſum verſatus, vt quoad eius fieri à me poſſet, publicæ omniũ vtilitati conſulerem. Itaque & libellos aliquot admodum adoleſcens de Græcis Latinos feci, & Grçcas literas multos annos in academia Ticinenſi publicè docui: quo etiam munere in hac vrbe clariſſima nunc fungor. Cúmque arderẽ incredibili deſiderio, vt aliquod mearum vigiliarum munus in tuo nomine appareret, vt quoniã tuo, maiorúmque tuorum beneficio lite-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ræ,ſcientiæq́ue omnes, quæ iamdiu exu-
les in tenebris iacebãt, reſtitutæ, atque in
Italiæ luce collocatæ, & ad ſummum gra
dum euectæ fuerunt, aliquã tibi ego quo-
que grati animi mei ſignificationem da-
rem: vt id poſſem efficere, mihi ſuppedi-
tauit Nicolaus Sammichelius, Nouoco-
menſis, vir præſtantiſsimus, & ſingulari
medicinæ, multarũq; artium, ac ſcientia-
rum cognitione ornatiſsimus. Is enim cũ
ſciret ea, quæ fuſa latius antiquiores me-
dici perſequuti eſſent, omnia ab Oriba-
ſio vnum in volumen eruditè, diligen-
térque fuiſſe redacta, vt vno quaſi aſpectu
quilibet totã medicinam intueatur, mihi
perſuaſit, vt eum librũ latinitate donarẽ.
Quod vt maturius facerem, codicem ſuũ
peruetuſtũ, quem olim ex Græcia depor-
tauerat, mihi accommodauit. Cumq́ue is
liber ad eundem, qui auctor ipſius con-
fectionis fuiſſet, quaſi iure quodam eſſet
deferendus, ipſe princeps admonere me
cœpit, atque hortari, ne tibi id, quod ſci-
ret me iamdiu animo exoptauiſſe, deberẽ
diutius: quin etiam mihi vrgendam eſſe
hanc occaſionem, neque vllam reperiri
meliorem poſſe confirmauit. Quod cum
vir ſumma virtute, & humanitate Petrus

Carneſeccus tui obſeruantiſsimus ex me cognouiſſet, ita approbauit, & conſilium hec cōmendauit, & vt in eo omnino perſtarem, ampliſsimis verbis admonuit, vt licet ego non eſſe mihi properandum ſtatuiſſem, quanquam hoc valde cupiebam, tamen eruditiſsimorum hominū, & quibus me chariſsimum eſſe ſentirem hortatu, ac ſuaſu factus ſim prōptior. Nā præter rationes, quas ipſi afferebant, videbam ego multas cauſas eſſe, quā ob rem Oribaſius medicus tibi eſſet dedicādus. Etenim præterquam quod tanta ſit nominis tui celebritas, atque fama, tantáque fuerit vſque à puero de te concepta opinio, re poſtea confirmata, & facta in dies maior, vt non modò tua felicißima Reſp. te vehementer diligat, atque obſeruet, ſed etiam, vt omnes mortales te maximopere admirentur, cum omnes vno ore ſummā prudentiam tuam, & in iſta Rep. adminiſtranda æquitatem commendent, mores tuos optimos celebrent, temperantiam in te ita ſuſpiciant, vt licet in vrbe pulcherrima, & omni genere deliciarum affluenti ſumma cum poteſtate ſis, ita tamen ſemper vixeris, vt nō modò crimine, ſed etiā ſuſpitione omnino carueris: & te quaſi

numen quoddam in hac mundi ſede ad vſus hominum bonorũ, & præſertim eorum qui in literis tẽpus operámque ſuam ponunt, diuinitus collocatũ venerentur: quædam etiam non mediocris inter medicũ & Medicem intercedit ſimilitudo. Nã vt medicus corporis morbos profligat, vt animi ſedes ac domicilium conſeruetur: ita Medices animos ſanauit, vt ſe vnà cum corporibus tueri & conſeruare diutius poſsint. Atq; (vt de te Dux maxime, tuíſque maioribus ſimul verba faciam) id cognominis Dei optimi maximi voluntate vobis fuiſſe impoſitum videtur. Cùm enim totam ferè Italiam barbaries quædam occupaſſet, vt literæ omnes iacerent, ſcientiæ contemptui ducerentur, & vix vllum eſſet earum veſtigiũ, militaris deniq; diſciplina ita eſſet deſpecta, vt Itali omnium ignauiſsimi haberentur, ita vos omnia reſtituiſtis, omnia inſtauraſtis, omnia denique à morte ad vitam reuocaſtis, vt quemadmodum reſolutos, attonitos, & eos, quorum mens caligine quadam oppreſſa, munere ſuo non fungitur medici curant, & hominum ſalutem cuſtodiunt: ita vos languidos & prope iacentes erexiſtis, enerues, robu-

ftos reddidiftis, ftupidos excitaftis, tenebras ex animis hominum expulistis, & à barbarie, quæ erat rerum omnium pernicies, liberaftis, vt veſtra virtute, veſtróque beneficio omnia priſtino nitori, & decori fuerint reſtituta. Quas in res tu nũc etiam ſic incumbis, vt non modò ab optimis, ſummíſque principibus originẽ ducere, & à Ioanne Medice clariſsimo fortiſsimóque imperatore genitus eſſe videaris, ſed ſicut virtutem, ita etiam gloriã eorum omnium lõge ſuperes: quod quidem res quamplurimæ à te præclariſsimè geſtæ, innumera, ſanctiſsimáque inſtituta tua, & ingenium omni liberali doctrina politiſsimum, & perpetuum ſtudium in homines eruditos perſpicuè declarant. Quæ omnia propter ſingularẽ meam erga te obſeruantiam nunc libẽtiſsimè explicarem, niſi imparem factis orationem futuram planè ſcirem: & Oribaſius me admoneret, ſe ideo compendium hoc cõſcripſiſſe, ne liber in ingens volumen excreſceret: & tu denique maximarum rerum, & iſtius optimæ Reip. adminiſtratione, & rei militaris negotiis ſis impeditus, vt multa huiuſmodi legere nõ poſsis. Quáobrem te maiorẽ in modũ rogo, vt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Oribaſium in fidem, amicitiámque tuam ſic recipias, vt quamuis Iulianum eruditiſsimum Imperatorem, cui charus fuit, amiſerit, nunc tamen hac multo meliore patroni cõmutatione gratuletur: & quæſo, vt hanc animi in te mei propenſionem ita accipias, vt ab homine qui te plurimum colit, & obſeruat, profectam putes: nec huius opuſculi exiguitatem, ſed animum, quo nomini tuo conſecratur, æſtimes, atque perpẽdas. Cura, vt valeas. Venetiis Calen. Decemb. M. D. L I I I.

Primo libro continentur ea, quæ ad bonam valetudinem tuendã pertinent, déq; exercitationibus & euacuationibus, quæ viris, mulieribúſque conueniunt: & de aëre, ſudoribus, balneis naturalibus, & arte paratis, cataplaſmatis, dropacibus, ſinapiſmis, & iis, quæ ruborem inducunt agitur. Eius verò capita ſunt hæc.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Præfatio ad filium.
De frictione præparante Caput I.
De exercitationibus Cap. II.
De generibus exercitationum Cap. III.
De frictione Cap. IIII.
De vociferatione Cap. V.
De rebus venereis Cap. VI.
De venæ sectione Cap. VII.
De iterata sanguinis missiōe Cap. VIII.
Quātū sanguinis mittendū sit Cap. IX.
Quæ vena sit secanda Cap. X.
De tempore venæ secandæ Cap. XI.
De arteriarum sectione Cap. XII.
De cucurbitulis Cap. XIII.
De scarificatione Cap. XIIII.
De hirudinibus Cap. XV.
De purgatione Cap. XVI.
Quæ per inferiores partes purgent quibus vtamur Caput XVII.
De vomitibus Cap. XVIII.
De clysteribus Cap. XIX.
De glandibus Cap. XX.
De ijs, quibus caput purgat Cap. XXI.
Quæ menstruas purgationes ducunt Caput XXII.
Sudores mouentia Cap. XXIII.
De aëre Cap. XXIIII.
De fomentis Cap. XXV.

De cataplaſmate Cap. XXVI.
De lotionibus Cap. XXVII.
De balneis induſtria paratis
Caput XXVIII.
De balneis per ſe naſcentibus
Caput XXIX.
De dropacibus Cap. XXX.
De ſinapiſmo Cap. XXXI.
De inſeſſu in ſolio ex oleo
Caput XXXII.
De ingreſſu in hydrelæum
Caput XXXIII.
De remediis metaſyncriticis
Caput XXXIIII.
Quæ ruborem inducunt Cap. XXXV.
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ORIBASII SARDIANI COMPENDII AD EVSTAthium filium, Liber Primus. *Ioanne Baptista Rasario Nouariensi medico interprete.*

CVM Diuus Iulianus Imperator nobis olim iniunxisset, vt quæcunque medici præstantissimi conscripsissent, quæ ad tuendam valetudinem pertinerent, vnum in volumen redigeremus: nos ea septuaginta libris prompto animo comprehendimus. Nunc verò cū tu Eustathi fili suauissime, ea etiam in cōpendium redigi cuperes, id quoq; impigrè confeci: siquidem videbā hoc non solum tibi, cū iter faceres, sed alijs etiam, qui non oscitanter medicinę operam dant, maximè accōmodatum fore. Quicunque enim in latis medicinæ spatijs vagati, studiosè & diligenter se in ea exercuerunt, hoc cōpendium habebunt, quod facilè eis suppeditabit ea, quę fuerint agenda: quandoquidem qui hæc, quę à me breuiter summatímque dicuntur, perlegent, ad memoriam reuocabunt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

omnia, quæ ad cuiusque rei cognitionem pertinent: & fiet, vt eorũ quæ in vsu medicinæ versantur, satis magna eis suppetat copia, neque onus pergraue secum ferant. Ea autem morborum remedia solùm describentur, quæ in prõptu sunt, & parari facilè possunt: & quæcunque medicamentis & victus ratione, quod facto opus est, præstare consueuerunt. De parte verò medicinæ, quæ manu medetur, quod ea in itineribus tractari difficulter posit, mentionẽ nullam faciam. Ad eam enim plerunque opus est machinis atque instrumentis, quæ neutiquam facilè suppetunt, quemadmodum in fracturis persæpe, & articulorum luxationibus contingit. Ex quibus, quæ solũ manu curari queunt, ab ijs, qui pueros corporis exercitationem docent, quique athletarum curam gerunt, optimè restituuntur. Hæc igitur, & alia omnia, quæ manuum opera curantur, melius ab exercitoribus obeuntur. Quocirca hæc demãdantes eiusmodi hominibus, eorum, quæ nos vrgent, quæque diutius consultandi tempus non concedunt, curationes, quæ medicamentis & ratione victus absoluuntur, percensebimus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De frictione præparante. *Cap.* I.

ANTE exercitationes corpus mediocriter calefacere frictione ex linteis oportet: mox oleo manibus nudis fricare, donec corpus probè calefiat, & molliatur: & rubor floridus appareat, & in molem extollatur.

De exercitationibus. *Cap.* II.

EXERCITATIO est vehemẽs motus. terminus vehementiæ est anhelitus ad frequentiorem alteratio. Porro laborioſę exercitationes membra organica præparant, & robuſtiora ad actiones, et ad validiſsimam alimenti attractionẽ promptiſsimámq; alterationẽ, & meliorem appetitum propter calorem excitatum reddunt: meatus purgant, & vehemẽti ſpiritus impetu excrementa expellunt. Cùm igitur digeſtionem in corpus adiuuent, neq; crudorum, neque incoctorum ciborum, aut ſuccorum in ventriculo, atque inteſtinis multitudo ſit, oportet. Periculum enim eſſet, ne antequam per concoctionem vtiles facti eſſent, in omnes animantis partes raperentur: ex quo perſpicuum eſt, exercitationes debere cibũ pręcedere. Opportuni tẽporis nota, vrinæ color eſt, quę

enim aquæ ſpeciem pręfert, crudum adhuc eſſe eum ſuccum indicat, qui à vétriculo ſubmittitur: quæ vero ruſa, bilioſáque eſt, iamdudum concoctum eſſe: quæ mediocriter pallet, nuper factæ concoctionis ſignum eſt. Ac tunc quidem adeunda eſt exercitatio, eiectis tamen prius excrementis, quæ in veſica, & ventre cõtinentur.

De generibus exercitationis. Cap. III.

OMNIVM exercitationũ commune illud eſt, vt animanti caloris incrementum ex ipſis excitetur. Ex ſingulis porro exercitationibus alia valens eſt, in qua reſpiratio eſt violenta ſine velocitate, quæ muſculis, & neruis robur parat. Eiuſmodi ſunt, fodere, & onere maximo ſublato, aut manere eodem in loco, aut paululum procedere. Decliues etiã inambulationes huius generis ſunt: & ſi quis per funẽ manibus apprehẽſum ſcandat: & alia quamplurima his ſimilia. Alię verò citra robur, & violentiã peraguntur, cuiuſmodi ſunt curſus, & vmbratilis armorũ exercitatio, & cum duo ſummis manibus concertant inter ſe. Quæ verò per follem & paruam pilam fit exercitatio, eſt compoſita ex ro-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

busta & citata. Quæcunque autem exercitationes robustæ sunt, ijs omnibus vt vehementibus vti possumus, motus celeritate adiecta. Præterea ex ipsis exercitationibus aliæ magis lumbos, quàm manus, vel crura exercent: aliæ spinam, aut thoracem solum, aut pulmonem. Vsque eo exercendum est, dum corpus intumescat, & floridum fiat: motúsq; & prompti & æquabiles, & concinni edantur: inter quæ sudorẽ calidum commixtum intueberis. Ac tum primum inhibẽda exercitatio est, cum aliquod horum fuerit immutatum: veluti si contractior corporis moles videbitur, illico desistendum est. eodémq; modo si floridus color euanescat, est cessandum. In motibus quoq; si quid remitti videatur, statim est desinendum. Itéq; in sudoribus, si qua mutatio aut in copia, aut in qualitate contingat, vt si vel minor, vel frigidior edatur, erit itidẽ quiescendum, tũ corpus oleo perfundendũ, & deinde vtendũ apotherapia. Postremò autẽ apotherapeutica frictione vtendum, vt exercitores facere consueuerunt.

De propria frictione. Cap. IIII.

EX frictionibus vehemẽs, densandi, le-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

nis rarefaciendi vim habet,quocirca corpora,quæ ſupra modum laxata ſunt, vehementer ſunt fricanda. quæ conſtricta ſunt, leniter. quæ mediocriter ſe habent, in ijs nec vehemēti,nec leni frictione,ſed quoad eius fieri poteſt, vtroque extremo declinato, vtendum eſſe perſpicuum eſt. Nimia frictio extenuat,quę verò quantitate media eſt,nutrit. Atque hę tres differentiæ frictionum, quæ à qualitate ducūtur, tribus quę ex quātitate exiſtunt,coniunctę,coniugationes nouem conficiunt.

De vociferatione. *Cap.* V.

IN vociferationibus ſuauis & lenis vox, nihil ad bonam valetudinem confert.at ſonus vocum grauiorum vtilis eſt, quocirca in eo exerceri conuenit.ita enim plurimus aër per inſpirationem attractus in corpus, thoracem, atq; ventriculum extendit, & totius corporis meatus dilatat, atque diducit. Quamobrem in lectionibus humores exuberantes excernuntur: ac in elatioribus quidem lectionibus per ſudores, in ſubmiſsioribus verò, per occultum totius corporis perſpiratum. Illa enim attenuatione efficitur, vt multa excrementa, ſcreatus, ſputa, mucus, &

cus, & pituita expellantur, & consumantur. nam quibus calore opus est propter frigiditatem, quódnam afferri accommodatius auxilium potest, quàm id quod actio respirationis præstat? Ergo sæpe legendum est, vt toto corpore laxato, carnéque raritate perfusa, arteriam, cæterósque spiritus transitus studiosè raros efficientes per grauiores vocis terminationes modulemur. Vocis actione neque temerè, neque inconsultò vtendum est, neque etiam cum prauorum, corruptorúmque humorum adfuerit copia. Quin etiam vox exercenda nō est, cum magnæ & euidentes stomachi cruditates apparent: ne corrupti vapores largius per corpus distribuantur.

De venereis ex Rufo. *Cap.* VI.

EX rebus venereis hæc commoda sunt: quod superuacaneum est inaniunt, corpus agile reddunt, ad incrementum promouent, & magis virile efficiunt: animo verò id præstatur à venere, vt impeditam rationis vim explicet, irámque vehementem sedet. ideo fit, vt venus melancholicis, si quid aliud, accommodatissimum sit remedium. Eadem integros

ſenſus reddit eorum, quicunque alio inſaniæ genere laborant. ſummè facit etiam ad morbos, qui ex pituita naſcuntur. Alij ab inedia ad cibum facilè ſumendum redierunt, alij à continuis pollutionibus, quæ in ſomnis fiebant, ſunt liberati.
Naturæ autem veneri idoneæ, ſunt calidæ, & humidæ. præ cæteris verò, quæ proniores ad venerem ſunt. minimè omnium ad venerem facit victus exſiccans, & refrigerans, atque ætas ſenilis, tempus autumnale. Ergo victus ratio humida & calida inſtituenda eſt, labores, & cibi moderati ſint, quemadmodum labores moderati, ita etiam concubitus moderati conueniunt: nam & ad rem ipſam incitant, & conſuetudine facilitatem quandam præbent. Libido, ſi quid aliud, alimenti exuberantiam exigit: ex quo fit, vt qui cibi valde nutriunt, ij ſint accommodati. atque ex piſcibus, Polypodes apti ſunt: excitare enim venerem mirum in modum exiſtimantur. quicunque etiam molles carnes habent, huius ſunt generis. Ex oleribus orminum, eryſimum, eruca, & rapa: hæcq; vt medicamenta apta ſunt. Ex leguminibus proſunt fabæ, cicer, eruilia, phaſeli, & piſi:

à quibus corpus cum flatu impletur, tum verò etiam copiosè alitur. Ruta autem quia flatus discutit, ac propellit, ideo cõmiscendi corporis libidinẽ obtundit. Vuas ego magnopere cõmendo. nam & humectat, & spiritu replent sanguinem, qui impetu fertur in venerem. Qui ad venerẽ est accessurus, recentes satietates, cruditates, ebrietates, & famem caueat: coire enim cum excrementis, malum est. Qui venereis vti voluerit, optimè vtetur à cibo, qui ad satietatẽ non sit ingestus. nam hoc & ad vires confert, & refrigerationes quę subsequi solent, minus contingunt. noxium est post labores concũbere. Cauendus etiam concubitus est à lassitudine, & post vomitus, qui præcesserint, itémque purgationes, & alui fluxus recẽtes, siquidem diuturnos quandoq; venus exiccat. Ita vehementes quoque cupiditates non laudo, immò vero tum continendum magis censeo, ac præsertim ijs, quos morbus aliquis infestat.

De venæ sectione ex Galeni sententia. Cap. VII.

VENAE sectio non solum cum plenitudo est, eaq́ue siue ad robur, siue ad va-

ſorum, quibus ſucci continentur, amplitudinem pertineat, ſed etiam ſi plenitudo nulla ſit, magnopere prodeſt initio inflãmationis, quæ vel ex dolore, vel ex plaga, vel ex partium corporis imbecillitate oriatur. Si magnus morbus expectetur, ſanguis omnino mittẽdus erit, etiã ſi plenitudinis ſigna non adſint, habita tamẽ ratione ætatis, anni tẽporis, & viriũ. Vtrum'ne ad venæ ſectionem omnino progrediendum eſt, in vtroque plenitudinis genere, cum hęc ipſa appareant in aliquo, qui adhuc conſueta munia obeat? An minimè neceſſe eſt, cum nullus magnus morbus imminere videatur, an ſtatuendum hoc omnino eſt, vt in omnibus magnis morbis neceſſe ſit venę ſectionẽ cõteſtim adhiberi? Qui verò nihil eiuſmodi paſsi ſũt, omniúmq; corporis partiũ conſtructionẽ vitio carẽtem ſint ſortiti, duplici via euacuantur: ſanguinis quidem miſsione, ſi in victu ſint intemperãtes: ſine venæ ſectione autem, ſi temperatè vitam degãt. Nam & multa frictione, balneiſq; & ambulationibus, atq; alijs motionibus, & item vnctionibus, in quibus digerendi vis ineſt, ſtatim exhaurire plenitudinẽ poteris: niſi fortè craſsi, melãcholicique ſanguinis

abundantia tibi adesse videatur. quandoquidé tunc venæ est facienda sectio. Vbi autem crudi succi exuperant, antequam morbus incipiat, euacuabis, sed cautè: vbi verò febris iam accedit, non item. Si qui autem facilè in morbos incidant, nec tamen vllum symptoma appareat, eis initio Veris secanda vena est. Omnibus etiam, quos singulis annis morbi, qui ex plenitudine oriũtur, in æstate exercere solent, ineunte Vere mittẽdus est sanguis. Idem quoq; faciendum est in ijs, qui eiusmodi morbis verno tẽpore corripiuntur. Id verò facere antequam æstas incipiat, & sub finem veris expediet.

De iterata sanguinis missione. Cap. VIII.

IN quibus multa euacuatione opus est, vires autem infirmæ sunt, in ijs partiri euacuationem præstat, vt cum parum sanguinis detraxerimus, iterum, sique lubet, etiam tertiò eũdem mittamus, quemadmodum in ijs fit, in quibus crudorum humorum inest copia. Cæterum vbi feruescentis sanguinis copia redundat, acutißimam febrim accendens, euacuatio cõfertim facienda est, conandúmque est inanire, vsque ad animi defectio-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

nem, virium robore diligenter inſpecto. quemadmodum ſcio quibuſdam ſex ſubinde heminas ſanguinis fuiſſe detractas. Quamobrem etiam de nocte venam interdum incidere ne verearis. animum verò diligenter adhibere oportet ad detractionem, pulſus tangendo dum ſanguis adhuc fluit, ne fortè pro animi defectione, mortem afferre te neſcias.

Quantum ſanguinis mittendum ſit. Cap. IX.

MORBI magnitudo & virium robur, primi ſcopi ſunt mittendi ſanguinis. hi aucti maiorem euacuationem eſſe faciendam indicant: non aucti, tantum eſſe diminuendum de ſanguinis miſsione, quanto illi minores ſint redditi. Deinde, expendendum eſt, qualis ſit hominis natura. Quibus enim venæ amplæ ſunt, quíque mediocriter ſunt graciles, nec candidi, neque tenera carne, eos copioſius euacuabis: qui verò contra affecti ſint, parcius. nam & parum ſanguinis habent, & facilè exoluuntur. Eadē etiam ratione pueris vena incidenda non eſt vſque ad decimumquartum ætatis annum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Post verò si copiam sanguinis congesserint, tempúsque anni vernum sit, regióq; tẽperata, ac puer sit natura sanguinea, sanguinem minues. id quod multo etiã magis facies, si grauioris morbi periculum immineat. Primum autẽ detrahes vsque ad heminã, ad summũ: quod si vires firmæ esse tibi videbuntur, dimidium adiicies iterata mißione. Iam septuagenarios quoque, cũ vires robustę sint, euacuabis. Mentem verò adhibere oportet ad sanguinis mutationem, tum in colore, tum etiam in consistentia, ac præsertim vbi inflammationis causa vena secetur.

Quæ vena sit secanda. Cap. x.

REVVLSIONIS causa venam secato è directo partiũ ad quas sanguis fluit vt affecto liene vena quæ est prope annularem digitum sinistræ manus: vel interna cubiti, secanda est. In lateris dolore eam quæ recta ad locum affectum pertinet, incides. Oculorum præterea dolores vehementes mirum in modum sedantur, si vena humeraria in cubito è directo secetur. sunt hi tres modi sanguinis ex cubiti vena mittendi, interior, exterior medius. Interior autem vtilis est iis, quorum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

partes, quæ infra collum ſunt, patiuntur: exterior verò ijs, quibus facies & caput laborant: medius denique ad inferiores & ſuperiores partes eſt accommodatus. Si in venæ ſectione error cõmittatur, in media vena neruus ſubiectus incidetur: eámque, niſi magna neceſsitas vrgeat, ſecare cauẽdum eſt. humerariam venam omnino ſine periculo ſecabis. Et tamen ex hac quoque nonnulli diuturnos dolores acceperunt: ſed nemini eorũ qui ita fuerũt affecti, ſemel vena fuit percuſſa, ſed bis et ter ab ijs qui eam ſecabant, poſteaquam aberrauiſſent: maxima verò inciſione ſemel ſacta, nemo inflammationẽ, nec dolorem ſenſit. idcirco citra timorem incidenda eſt, magna vero cura adhibẽda eſt in ſecãda media, infernam verò ne ſecemus dãda opera eſt. Porro vt partes memoratę ſecta cubiti vena iuuantur, ita quæ his ſunt inferiores, hoc eſt coxa, veſica, & vterus, curãtur ſectione earum quæ prope malleolos & poplitem ſitæ ſunt. Renes ab vtraque parte venarum ſubleuantur. In principiis autem inflammationum vena ſecanda eſt ad reuellendum, in inueteratis, prę-cipuè mittendus eſt ſanguis ex ipſis affectis particulis. Si ab ijs non queas, à pro-

pinquis mittito. In quibus autem corporibus nulla adhuc particula affecta est, euacuationémque vere ineunte ante molimur, vena omnis æquè est ad incidendũ accommodata.

De tempore venæ secandæ. Cap. XI.

IN quacunque diei noctisque hora animum attendendo, ad singularum accessionũ in febricitantibus declinationẽ, venam secabis. In ijs verò qui febrẽ non habent, hócq; indigent auxilio, magnitudo affectionis, ad quã venæ sectione opus est, spectari debet. cùm nihil horum aut vrgeat, aut prohibeat, præstat mane venam secare interiecto vnius horæ spatio, ex quo quispiã est experrectus. Alios lauari melius est, alios etiã prius deambulauisse: alios verò, postquã nonnullas res consuetas confecissent. Vbi verò simpliciter euacuare volumus, eodem etiam die iteranda erit sectio: at in quibus reuellere, si duobus deinceps diebus fiat, optimè fiet.

De arteriarum sectione. Cap. XII.

ARTERIAS, quæ in temporibus sunt, medici secant, cum humores calidi, & flatuosi in oculos confluunt. Eas verò quæ post aures sunt, in vertigini obnoxiis, atque iis præsertim, quos diuturni

capitis morbi calidi,& flatuosi exerceant. Iam verò & in aliis quoque diuturnis capitis morbis arterias, quæ post aures sunt incidũt. alij verò incidere arterias verentur, quia sanguinis fluxus difficulter supprimitur, & quia cum sectio ad cicatricem venit, aneurysma efficitur.

De cucurbitulis. *Cap.* XIII.

CVCVRBITVLARVM vsus neque in principiis morborũ adhibetur, neque cum succi omnes æquabiliter exuperant in corpore : sed cum antea euacuatum totum corpus fuerit, neque quicquã ad partem præterea fluat, opúsque sit mouere, excutere, & ad partes extimas trahere. Ne verò prope mammas affigantur cucurbitulę, cauendum est. illapsę enim cucurbitulis nonnũquam mammę, & inturgescentes, magna admodum difficultate auelluntur. quo quidem casu cucurbitulas spongiis ex calida aqua circundare oportet: si quidem ita remittentur. sin minus, cucurbitulas perforare consilium est.

De scarificatione ex Apolonij commentariis. *Cap.* XIIII.

VENAM in anno sæpe incidere, non

esse accommodatum puto : quoniam vnà cum multo sanguine spiritus quoque vitalis effunditur. quo crebrius exhausto tota corporis compages refrigeratur, & omnes naturales actiones peius obeuntur. quocirca mea sententia est ab ignobilissimis partibus, vt pote à cruribus sanguinem mitti. Præstantissimum hoc auxilium est tum ad tuendam sanitatem, tum ad recuperandam, cum aduersa fuerit. Oculis quoque diutina fluxione oppressis, ac cæteris affectionibus capitis, itémque thoracis, & anginæ, prodest scarificatio. Constipationes autem, quæ aliqua in parte sint, locali scarificatione sunt dissoluendæ.

De hirudinibus ex Antyllo.
Cap. XV.

HIRVDINES captæ vnum diem seruandæ, atque exiguo sanguine alendæ sunt. vbi vti volueris, partem, cui applicandæ sunt, nitro fricabis, & sanguine illines, aut fouebis, hirudinésque in aquam puram, & tepidam iniiciendæ sunt, deinde sumendæ, tum spongia excipiendæ, & strigmentis purgandæ, ac denique admouendæ. In-

tumeſcentes autem trahere non deſinent: donec ſale aut cinere ora ipſarum perſpergantur. cum exciderint, ſpongiis fouendus eſt locus. Si ſanguinis fluxus perſeueret, gallam vſtam, aut ſpongiam nouã pice liquida illitam, & chartam vſtam aceto madefactam applicato.

De purgatione. Cap. XVI.

SANA corpora difficulter purgãtur. nam & vertigine vexantur, ac torquẽtur, fitque moleſta purgatio: & celerius præterea exoluuntur. Qui igitur adhuc valent, caſuri tamẽ in morbũ ſunt, niſi prius purgentur, euacuandi ſunt ineunte vere: in comitialibus verò, quíque ægrè ſpiritũ ducunt, pituitoſos humores ſubducendo: in doloribus verò articulorum, ſi cũ multo calore ſint, amaram bilim: ſi cum tumoribus frigidis, pituitam. Prius tamen craſsi & glutinoſi humores attenuandi, ſecandíque ſunt, & meatus etiã, per quos humores à purgantibus medicamẽtis traiiciantur, ac ducantur, aperiendi: ſi optima in rebus omnibus ſit ſucceſſura purgatio. Ergo in principio ſeroſos, tenuéſque humores vacuabis: craſſorum atque tenaciũ quales ſuapte natura ſunt pituita, & atra

bilis, concoctionem expectabis. In iis autem, qui iam ægrotant, si diuturnus morbus est futurus, semper est expectanda cōcoctio: at in acutis, cum materia turget, etiam in initio potes medicamentum præbere, idque magna cum animaduersione, cum humores in motu sunt, præcipites feruntur, ac fluunt. Quicunque autem in aliquam partem decubuerunt, ij neque vllo alio auxilio mouēdi, neque medicamēto purgandi sunt prius, quàm fuerint cōcocti. quo etiam tempore crisis efficitur. Cum verò medicamenta purgantia ventriculi os lædant, excogitatum est, odorata eisdem admiscere: vt ne sola, néve syncera ipsorum vis ventriculi os attingat.

Quæ per infernas partes purgent, quibus vtamur. Cap. XVII.

ELEBORVS niger bilem & pituitam per aluum ducit scamonea admista. si purgare mitius velis, satis erit elebori radices siccas ad drachmas duas incidere, vinóque dulci, aut oxymelite perspergere: deinde in lentibus, aut ptissana coquere, vel cum iure gallinæ sorbendū dare: scamoneæ verò tres oboli possunt eleboro admisceri. præstat autem iucunditatis gra

tia anisi, & petroselini, & dauci parum e-leboro adiungere.

Cnidius coccus pituitam, & bilem, & aquosa, & pleraque expurgat. est autem feruens, & acutissimus ad purgandum. dãtur eius grana triginta. si lenius purgare velis, viginti. cortex auferendus est, internáque pars cũ melle & polenta trita prębetur, aut in melicrato potui datur. Sed cum vino melius bibitur: à potu verò parum olei absorbeto, ne fauces exurat. sumitur etiam ex melle cocto, grana contrita melle illinendo.

Mercurialis si tenera folia decocta comederis, abunde stercus expellent. si verò decoctum vino admistum bibas, valentius aluus deiiciet.

Polypodium pituitam, bilem, & aquosa educit. radicis dantur drachmæ duæ affusæ aqua mulsa, vel aqua. non pessimè etiã super salsamentum deraditur, & ante prãdium comeditur. radix quoque in ptissãna, aut gallinaceo iure incocta citra molestiam purgat.

Colocynthis pituitam, & bilem puram educit. datur medullæ interioris drachma vna ex aqua mulsa. si mitior purgatio quęratur, colocynthidos semẽ eiicito, in cor-

ticem vinum dulce perfundito, ſub molli cinere coquito vſque dùm probè concaluerit: idq́ue potui dato iis, quibus nõ vehementi purgatione opus eſt, & quibus liuida exanthemata per cutim efflorcſcũt.

Aloe non acriter purgat, ſtomacho accommodatiſsima eſt. ſatis eſt dare drachmas duas cum aqua mulſa, pituitam, & bilem ducit. Sumi etiam commodè poteſt quotidie à cœna, pertranſit enim, neque cibos corrumpit. Pręterea neque ſitim, neque famem inducit. Tritam aloen ſucco braſsicæ excipe, & catapotia ad ciceris, aut fabæ magnitudinem confice: ex iis duo, et tria ſumito, vt euacuãdi neceſsitas ſit. Potes etiam cum reſina catapotia conficere, & cum melle cocto. recte quoque ſcamoneam admiſcebis.

Epithymum atram bilem, pituitámque educit. dato eius triti & cribrati drachmas binas cum vino dulci, aut plus eo, cũ melle, ſalem admiſcendo. confert flatuoſis, & hypochondriacis affectionibus, & cruditatibus, & quibus iecur grauatur, quíue difficulter ſpirant.

Agaricum pituitam & bilem purgat, & non acute. dantur drachmæ duæ ex aqua mulſa, vel oxymelite.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Euphorbium aquosa, & biliosa copiosè educit. estque eorum, quæ norim, acutissimum, atque ardentissimum. Hoc quidem hydropibus, colicísque, & iis, qui ventres frigidiores habent, conuenit, sed cæteros vehementer perturbat, sitímque affert. odoratum aliquod semẽ miscendum ei est. bibendum ex melicrato ad tres obolos.

Cnicus pituitam & bilem, sed non vehementer, purgat. seminis triti succus excolandus est, & iure gallinaceo admisto sorbẽdus. Quidam aniso, melli, amygdalísque commiscent, & catapotia ad arquatos conficiunt. huius quatuor drachmæ sufficiunt.

Scamonea nulla parte superatur ab iis, quæ agitant & commouent, neque in acrimonia, neque in viribus. stomachi dolorẽ affert, graucolens, insuauis, & valde siticulosa est. Ex quo fit, vt aliqui non incõmode aloen ei misceant, & ita præbeant: alij verò addant thymi comam, & salem: alij semina odorata. pituitam & bilem vehemẽter educit. datur eius puræ drachma vna ad summum. Si vomitus instent, apiũ aceto intingendum, ac mandendum est. itemq́; oliua alba sale condita, atque etiam salis grumus in ore est tenendus, quę quidem

dem omnia vomitum prohibent. Præterea confert coriandrum odorari, & pulegium,& calaminthам. Sed præstat in lecto paululum in quiete contineri ventrē, & summos pedes fouendo. veluti etiam confestim deambulare,& copiosos vomitus,& ventriculi morsus,et vertigines excitat. Cùm verò ad pristinum statum redierint, tum deambulatio imperanda est, vt subinde sensim se submoueāt. id quod magis quàm celer gressus, irritat. Purgatione cessante, vtilius erit in lecto recumbere, & ita vigiles quiescere, magis enim confluet: tunc verò etiam paulatim sorbeant modicum aquæ calidæ cum aceto: nam & morsus absterget, & excretiones proritabit. Qui verò nō purgantur,aquā mulsam sorbeant,aut nitrum aqua liquefactum. Sed melius etiam erit, glandem ex sale & nitro confectam ano indere.

De vomitibus. *Cap.* XVIII.

QVONIAM eos,qui violenter vomunt multa incommoda sequi consueuerunt, operæ precium erit, modos, quibus facilè quis vomat, exponere. Vomitus enim pituitam euacuat,caput leuat,et quādoque eū,qui auidius cibum ingessit,cru-

ditatibus vexari, eúmque qui nimio vino se ingurgitauit, lædi non finit. Quæ autẽ ad ciendum vomitum adhibentur, sunto neque acerba, neque arida, sed partim dulciora, & liquidiora, partim acriora. Inter hæc probantur raphanus, eruca, vetus salsamentum, origanum viride, cæpe parum, & porri. Conferunt etiam ptissanæ è leguminibus melle adiecto: itémque lomenta fabarum, & pingues carnes. Non tamen oportet horum succos tantummodo sumere, sed totam molem deuorare. Neque etiam diutius est in iis manducandis immorandum, si quis velit euomere. Sint autem omnia coquendo emollita. inter vina, dulciora anteferenda sunt. hæc enim magis fluitant. potus esto tępidior. Amygdalas etiam melle intinctas par est edere, túmque placentam gustare, peponis, ac cucumeris semen maceratum, & læuigatum cum melle offere. Ad hoc facit etiam cucumeris radix trita ex melle. Qui volunt vehementius euomere, narcissi bulbum aqua coquunt, eáque vinum miscent. Ciet etiam vomitum irinum vnguẽtum, si quis illitis eo digitis irritet. Valet etiam ad vomitum excitandum, non cessare, neque quicquam intermittere: à

vomitu tum os abluere, tum verò etiam faciem debemus poſca diluta abſtergere. hoc enim & dentibus prodeſt, & caput alleuat.

De cyſteribus. Cap. XIX

CLYSTERES qui iniiciuntur, vel mites, vel acres ſunt: educendarum fecum cauſa in febribus continuis, & malignis, & in iis, qui ob longam imbecillitatem vires reficiunt, & excrementa difficulter eiiciunt, & in quibus flatus excitantur, calidiorem aquam imponemus, cum tepida ipſa inflet: idq́ue vna expreſſione clyſteris faciendum eſt. Fœnogræci verò decoctum muliebribus corporibus, & delicatis iniiciemus: maluæ itidem, & iis præſertim, in quibus ſiccitas ineſt. In quibus verò morſus ſint, ſeminis lini decoctum conueniet. Furfuris cremor, tragique, & item panis, & alicæ afferunt etiam aliquid alimenti. & quandoque vſus poſtulat, vt vnà cum ſtercoris euacuatione, aliquid quod alendi vim habeat, adiungamus. Inteſtinorum etiam vlceribus, quæ in ſuperficie ſint, hæc prodeſt iniectio. ad quæ accommodata etiam erit ptiſſana adipe ſuillo addito. Betæ ſuccus & decoctũ ad vertigines, & palpitationes

inteſtinorum iniecta valent. Stercus etiã diſſoluunt. Ac continuis morſiunculis occurrunt. Portulacæ ſuccus vtilis eſt in feruoribus: cæteríſque quæ conſequuntur. Et iis, quibus propter duri ſtercoris excretionem extrema recti inteſtini parte læſa eryſipelatis affectio oborta eſt. Sed in eiuſmodi, & ouum, & oleum in quacunque inflammatione cõmiſcetur. Conuenit hoc etiam iis, in quibus tormina à flatibus excitantur. Magis verò flatus diſcutit decoctum rutæ, vel cumini, vel anethi, vel baccarum lauri. Iis quoque in quibus frigus febrim excitauit, prodeſt. Lac quandoque iniicitur, cum inteſtina vlcerata, aut inflammata ſunt, itémque renes, & veſica & vterus. Roboris addendi gratia ſumendum etiam eſt mel, & anſerinus, vel caprinus adeps. Hydrelæo vtemur in diſtenſionibus, & ſtercoris retentione, atque etiam bitumine, cum hæ ex refrigeratione obueniunt. Butyrum iis indimus, in quibus propter inflãmationẽ inteſtini recti excrementa continentur, & ſordida vlcera circa inteſtinum ſunt. Maluæ ſuccus & decoctũ vſui ſunt ad diutina tormina, & inflammationes quibus inteſtina vexantur, cum anus

quoque morbo ſimul afflictatur. Mulſa iniicitur, cũ partes inteſtinorũ illęſę permanẽt, et ſtercus difficulter molleſcit. Vino aũt & oleo, vel ptiſſanę ſucco, aut mal uæ vtimur in iis, qui opiũ ſumpſerũt. Vinum autem cũ roſaceo, & alba ouorũ, aut ſapã, aut roſaceum incoctũ initio adhibemus iis, qui à teneſmo infeſtãtur: mulſam verò, aut lentis decoctũ cũ melle, aut pari ter erui, aut ptiſſanę ſuccũ cum roſaceo, in abſceſsibus colũ inteſtinum diſcindentibus. Menſura eorũ, quæ iniiciũtur ad ſummum, tres heminę ſunt: ad minus, vna: mediocris iniectio duabus heminis perficitur. Sæpe autem & bis, & ter iniicimus: ac præcipuè in iis, in quibus exulceratio, & inflammatio in recto inteſtino adiacens ſtercus cohibet. Cæterum acribus clyſteribus vtimur in iſchiadicis, & erecta ceruice ſpirantibus, in quibus ſpiritus à ſtomacho non efflatur. Clyſter qui ſanguinis ducendi vim habeat, conſtat ex garo ſiluri, muria, & aqua marina. Paratur etiam hoc modo: Mellis heminæ dimidium, aquæ heminæ duæ, muriæ olcæ tres, olei quarta heminæ pars, componantur: nonnulli bina oua adiungunt. Iis verò qui fungos mortiferos comede-

runt, nitrum, absinthium, & raphani succus, & rutæ decoctum iniicitur. Ad lumbricos, qui ascarides dicuntur, faciunt muria, vel centaurij decoctum, vel absinthij, vel lupinorum, vel aloes, vel cedria cum alicuius decocto. Mihi verò vsu compertum est, auriculæ muris succum triduo potui datum sępenumero quod opus erat, confecisse, datur sextarij quarta pars. In resolutione intestini recti clyster ex muria imponendus est. Quos helminthæ lumbrici infestant, iis decoctum lupinorum, aut eorum cremor, aut rhus, aut muria debet imponi. Cupiditatibus autem nimiis desidendi, quas tinesmus excitat, parum muriæ adhibendum. Si verò sanguis sincerus propter intestinorum exulcerationem fluat, herbæ sanguinalis, aut plantaginis succum, aut myrti baccarum nigrarum vino incoctarum dabimus. His postea admiscemus thus, vel acaciam, vel hypocistidem, vel malicorium, vel alumen. Vlceribus intestini non fluentibus, lac caprinum indimus, aut etiam bubulum: aut lycij drachmas duas, aut terræ Samiæ drachmas quatuor. Fluentibus autem, & præhumidis vlceribus, chartæ combustæ, aut len-

tiſci cinerem: aut medicamentum ex charta conſtans cum aqua, aut decoctum adſtringentium.

De glandibus. Cap. XX.

GLANDIBVS ſæpe vtimur ſtercoris educendi gratia, atque etiam in iis, in quibus quod clyſteri iniectum eſt non excernitur. Conficimus glandes ex ſale toſto, melle, & nitro. Et thymum cocto melle excipitur. Fiunt etiam ex reſina terebinthina, & nitro. Quandoque grani cnidij parum addimus. Morſus autem excitat. Idcirco partes oleo ſunt vngendę. Pyrethro itidē vtimur, oleo perfuſo: conuenitque paralyticis, & flatibus ex frigore obortis. Centaurium verò cum pice & cerato accommodatum eſt ad pudendi remiſsionem. Infantibus grumus ſalis inditur. Ficus etiam cum nitro, atque cumino conficitur.

De iis, quibus caput purgatur. Cap. XXI.

HVMORES, qui in capite ſunt, ſputis euacuamus, ſi parū euacuare velimus. Idquè facimus piperis & maſtiches admiſtione. Si verò copioſius euacuare propoſitum ſit, pyrethrum, aut vuam taminiam mandere iubemus. Præterea anemonæ vtriuſque radix manſa pituitam euocat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Itémque cortex radicis capparis. Igitur se rosum excremẽtũ his remediis expellitur. Crassum verò & pituitosum educit sinapi cum oxymelite gargarizatum, aut sapa, aut origanum, aut hyssopum coctum. Ego verò sapam sinapi cum oxymelite admisceo. Si verò cerebrum muco purgãdum sit, acribus eum remediis, quorum nonnulla mouent sternutamentum, euocabimus. Per nares igitur purgat anagallidis vtriusque succus, omnísq; anemonę, & betæ. Naribus etiam infunditur foliorũ cucumeris syluestris succus vel per se, vel cum betæ succo, aut decocto. Sternutamentum autem crudis humoribus, qui in thoracis, pulmonis, & capitis partibus continentur, minimè cõuenit. os itail linetur. Sinapi cũ betæ succo palatum, columellámque vngito, & proderit. Idémque per nares purgat, & facilè suppetit. Sæpe etiam melanthio ad nares illiniendas vsus sum, quãdoque acri aceto pridie macerãs, postera verò die aceto iterũ leuigans, & naribus infundens. Quandoque verò cum oleo veteri idem melanthium contero, & eodem modo vtor. Ita etiam Archigenes eo vsus est, ad narium obstructa foramina. Id verò, quod aceto

paratur, ad arquatos adhibebat Crito.

Quæ menstrua ducant. *Cap.* XXII.

QVÆCVNQVE vrinam cient, eadem menstrua ducunt, brassicæ radicis decoctum epotum, persicæ radix, ruta, chrysanthæmon, dictamnum, & erucę semen. Mouent etiam menstrua, quæ ori vuluæ admouentur, vt ruta cum melle trita, aut anethi radix excalfacta, aut spodium cum melle, aut porri succus, aut allium contusum adhibitum, aut myrrha læuigata, & ex vino, aut leporis coagulũ.

Sudores mouentia. *Cap.* XXIII.

EX sudorem prouocantibus est chamæmelum siccum tritũ, oleo perfusum cute valẽter perfricata, seseli, pyrethrũ, cachry, anisum oleo similiter perfusa, nitrum tostum, & tenuissimum cum oleo. Salis flos oleo commistus, succus cyrenaicus aqua resolutus ad corpus confricandum.

De aere. *Cap.* XXIIII.

OPTIMVS aer est, qui purissimus est. Talis erit, qui neque è stagnorum, neque paludum euaporatione, neque ex barathro quopiam perniciosam auram expirãte, turbetur. Ita quicũque ex cloaca magnam ciuitatem expurgante inficitur, malus est. Itémque is qui nebulosus est, non

est bonus. Sicut etiam quicunque in caua regione magnis vndique montibus includitur, neque auram vllam suscipit.

De fomentis. XXV.

CVTIM rarefacere, eámque facilè perspirabilem reddere, sanguinémque in inflãmationibus attennuare, & digerere fomenta consueuerunt. Sed si totum corpus excrementis abundet, plus materię ad partem calefactam trahetur, quàm discutiatur. Quamobrem ante fomentorum vsum totum corpus euacuandum est. Humida igitur fomenta inflammationibus, quas succi biliosiores pepererunt, conueniũt: arida verò iis, quę ex tenui, aqueóque sanguine oriuntur: nõ mordacia mordacibus succis accõmodata sunt: mordacia, quia attenuant, crassis, & glutinosis. Præcordia autem irrigationibus, aut fomentis calefacere, non semper est tutũ: sed in illis solum ægrotis est faciendum, in quibus nullum excrementum in toto corpore abundat: cæteris omnibus summũ malum est. In principiis igitur, cum adhuc materia ad affectũ locũ confluit, præstat repellere. Si verò latio materiæ repellentibus remediis cohibeatur, densitásque partibus affectis inducta crassiora conti-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

neat, tunc iam tempus eſt laxandi, vt contenta vacuentur. Præſertim verò vbi ad iecur, aut ventriculum decubuerint ſuperflua, adſtringentibus vtendum eſt. Principales enim hæ partes ſunt. Immò verò vbi etiam tempus fuerit ea quæ impacta fuerint, diſcutiendi, tunc quoque hæ partes adſtringendæ ſunt: vt abſinthiũ oleo coquentes irrigemus, aut etiam melino, aut lentiſcino, aut maſtichino. Ad eundem modum cataplaſmata compoſita ex laxante, & attenuante, & ex amara, atque adſtringẽte facultate vim habeant. Si colum, aut alia inteſtina, aut muſculi præcordiorum, aut abdomen fuerint affecta, adſtringentia miſcenda non ſunt, ſicut etiã neque cum veſica, aut vulua affectæ ſunt, miſceri debent: cùm, vt dictum eſt, nihil amplius defluat, neque plenitudo, aut excrementum in toto corpore redundet. Sic etiam cucurbitulis, euacuato prius toto corpore, non in principiis affectionum, vtemur.

De cataplaſmate ex fermento. *Cap.* XXVI.

HOC cataplaſma, ad diffundendũ, liquandúmq; cõpacta valentiſsimum eſt. Surculos extrahit, & durities iuuat, & plãtarũ pedũ contuſiones. Fermentum verò

est oleo subigendum quantum satis sit, eóque vtendum. Si augere vim volueris, nitri parum adiungito. Si verò aceto fermentum dissoluas, & coquendo spissaueris, erit ad splenis, hepatísque tumores duros accommodatißimum. Si thymum, & pulegium, & absinthium ei admiscueris, optimum medicamentum confeceris.

Aliud ex ficubus.

FICVS pingues vnà cũ seminibus ita exquisitè contundito, vt nulla pars nõ cõtusa relinquatur; iísque vngu̇ẽti irini parũ addito, facit hoc ad duritias neruorum, & ad articulos contractos, aut plus iusto laxatos, & ad scirrhos, pręsertímque lienis, et iecinoris. Si verò nitri parum addas, abscessus rumpet, aculeósque extrahet. Si verò ficubus ita paratis miscueris pulegij, aut origani, aut thymi, aut absinthij comá minutißimè tritam, hydropicis cõueniet. Præterea ficus probè coctæ, vt dissolui queant, & contritæ, iterum ea coquantur aqua, in qua prius fuerant coctæ, deinde hordeaceam, aut frumentaceam farinam misce, & iterum coque ad consistẽtiam, valebit hoc ad tubercula, quæ nõ facilè maturescunt. Si iniicere pinguedinẽ velis, butyrum misce. Si rutæ folia trita

læuigata miſceantur, ad dolores inteſtinorum, quos flatus excitarint, faciet. Cuminum quoque oleo admiſto non ſecus facit.

De lotionibus. *Cap.* XXVII.

AQVA frigida lauari ita quidem cõmendo, vt non iis, qui nullo victus delectu degunt, ex vſu eſſe aſſeram, ſed iis ſolis, qui eodem accurato laboribúſque, ac cibis, vt conuenit, vtuntur. Multis autem quibus maiore interdum refrigeratione opus eſt, ſatis eſt æſtiuo tempore, cum iuuenes ſunt, carnoſi, & frictionibus prius calefacti, in frigida natare. Sint autẽ neque venereis, neque alia ratione laſſi: neque cruditatem ſentiant, neque per vomitum, aut per aluum inaniti, neque vigiliis fatigati: periculoſum enim eſt, ſi aliter quiſpiam ſe lauet. Calidum balneum & optimum, & tutiſſimum eſt: laſsitudines ſoluit, humorum plenitudinem digerit, & excalfacit, mitigátque, ac mollit. Flatus, vbicũque decubuerint, diffundit: ſomnum conciliat, carne replet, & facilè omnibus & viris, & fœminis, & pueris, & ſenib⁹, & priuatis adminiſtrari poteſt.

De balneis, quæ induſtria parantur.
Cap. XXVIII.

BALNEA industria nostra calefacientia paramus, aut refrigerationis sedãdæ, aut lassitudinis soluendæ, aut conuulsionis mitigandæ, aut doloris leniendi, & reficiendi gratia. Calidæ autem aquæ fiunt pulegio incocto, aut origano, aut hyssopo, aut thymo, aut satureia, aut foliis lauri, aut pyrethri radice, atque his similibus. Oleum etiam iniicimus. Balnea quoque digerentia facimus, cum totum corpus attenuare volumus. Adiicitur autem vis digerendi balneis aut sale imposito, aut ipsa marina iniecta, aut nitro. Mel quoque admistum addit aquæ vim digerendi. Itémque cinis sarmentorum, & baccarum iuniperi decoctum. Molliẽdi gratia vtimur balneis in inflammationibus, ac duritie. Ac in iis, quos inflammatio male habet, maluæ decoctum iniicimus, itémque seminis lini, & fœni Græci. In fluidis autem inflammationibus, plantago, aut polygonum incoquitur, aut malicorium, aut rosæ, aut rubi cima. In iis, quibus imminet conuulsio, vtimur iis quæ inflammationibus non fluidis cõueniunt. Maximè verò iis prodest oleum cũ aqua, in quibus malua, & fœnũ Græcum cocta sint. Ad duritiem sine inflam-

matione vtimur iis, quæ ad digerendum adhibentur. Balnea enim tum refrigerãt, tum adſtringunt, cum materias habent, in quibus adſtringendi & refrigerandi vis ineſt.

De balneis ſuapte natura naſcentibus.
Cap. XXIX.

BALNEORVM ſponte naſcentiũ alia nitri, alia ſalis, alia aluminis, alia ſulphuris, alia bituminis, alia ęris, alia ferri vim obtinent. Alia ex iis cõpoſita ſunt. Atque omnium quidem aquarum ſponte ſcaturientium ea vis eſt, vt prorſus calefaciant, & exſiccent humidioribúſque ac frigidioribus maximè conueniant. In primis verò nitroſæ ac ſalſæ capiti, ac thoraci fluxione infeſtato, itémque ſtomacho pręhumido, atque hydropicis adiumento ſunt. Aluminoſæ autem ad ſanguinis reiectionem ſiſtendam, ad ſtomachum, qui ad vomitum procliuis ſit, ad mulieres, quæ inordinatè purgantur, & quæ frequenter abortum faciunt, ſunt accõmodatæ. Sulphureæ verò neruos molliunt, atque reſoluunt, ac dolores ſedant: ventriculum tamen relaxant, & peruertunt. Bituminoſæ caput replent, ac ſenſuum inſtrumentis nocent. Atque etiam

calefaciunt iugiter, & progressu temporis emolliunt. Quę æris naturam referũt, ori, tonsillis, vuæ, & oculis excellenter prosunt. Ferreæ denique ventriculum, & splenem iuuant. In aquam verò immersio facienda est sensim, vt virtus corpori laxato occurrens interius penetret.

De dropacibus. *Cap.* XXX.

DROPAX diuturnis morbis maximè conuenit. Calefaciendi gratia adiicitur piper, pyrethrum, roris marini semen, bitumen. Si opus exsiccandi sit, sal, sulphur viuum, cinis sarmentorum. Si aperire, limnestis, euphorbium.

De sinapismo. *Cap.* XXXI.

SINAPISMVS qui dropace vehementior est, diutinis morbis est accommodatus. Eo vtendum est in segnioribus affectionibus, & immoderatis circa carnem partibus, & quarum vi etiam adhibita sensus obtusus est. Terminus autem actionis medicamẽti esto, vt ægrotus vehementer doleat: caróque nigrior reddatur, & fiat altior quàm ea quæ adiacet, & postquam ablatum fuerit, pustulæ mitius erumpant. Ad morbos autem, & partes facilè sentientes, mitius vtendum est sinapi, vt eius vsus mensura sit, vt caro fiat

paulò

paulò rubicūdior. Cōficiendi modus est huiusmodi. Caricas in aqua tepida pridie macerare oportet, postridie verò eius diei vehementer expressas, probè contundere: deinde acre sinapi, quale est Syriacum & Aegyptium, capere, ac per se conterere, aquam in qua caricæ fuerint infusæ paulatim affundendo: tum in massas redigere, alteram ex caricis, ex sinapi alteram, postremò miscere. Si vehemēti sinapismo vti velimus, duas sinapi partes, vni caricarum addemus, si mediocri, pares portiones adhibebim⁹: sin mitius, tertiā partem sinapi, duas caricarum commiscebimus. Post torporē sinapi, & balnei vsum, si vehemens sit dolor, & rubor, & pustulæ eruperint, lana rosaceo & aqua intincta adhibēda est: aqua verò sit maluæ decoctum, aut fœni Græci succus. Postea verò cerato rosaceo cum cerussa vtemur. Hoc etiam sciendum est, si in aceto sinapi maceretur, minus efficax cataplasma fieri. Caprarum fimus cum aceto compactus efficacior sinapi est. Præcipuè autem & mirum in modum ischiadicis conuenit.

De insessu in solium ex oleo.

Cap. XXXII.

INSESSVS in soliū ex oleo febri-

bus diuturnis ex frigore, itémque lassatis, & quibus vrina suppressa est, conueniunt. Quinta autem olei pars igni calefacienda est, reliquum verò in balnei solio. Oleum enim in balneis non satis calidum efficitur.

De ingressu in hydrelæum. Cap. XXXIII.

SI imbecilli sint, qui in hydrelæum se demittunt, endromide amicti ingrediantur. Oleum autem cum aqua diligenter miscendum est, neque minus, quàm sexta pars, esse debet.

De remediis metasyncriticis. Cap. XXXIIII.

IN omnibus diuturnis morbis, cùm cætera auxilia nihil profecerint, omnes ferè ea remedia, quæ methodici nominăt metasyncritica, hoc est, quæ ex intimis partibus humores euocant, adhibere consueuerunt Ego verò vbi intĕperies quædam humida & frigida in affectis particulis inest, iis medicaměta ex sinapi, thapsiáque, & his similibus adhibeo. Ad siccas verò & calidas, non vtor. Cæterum qui affectiones cognoscere non possunt,

ſæpe quod conuenit, perficiunt: quòd pleroſque homines eiuſmodi frigidæ, atque humidæ affectiones, ob malam ac vitiatam victus rationem infeſtent.

Quæ ruborem inducant. Cap. XXXV.

NASTVRTII ſemen ruborem, excitat, & calefacit æquè, ac ſinapi. Helenij radix æquè ac fimus columbarũ ſylueſtrium: quo admodum frequenter vtimur. Eo etiam cum naſturtij ſemine contuſo pro ſinapi vtor in iſchiade, hemicrania, vertigine, diuturnis doloribus capitis, laterum, humerorum, tendinum, & lumborum. Iam verò facit & ad renum vitia, & ad colicas affectiones, itémq; podagram, & articulorũ dolores, cùm nondum callum obduxerint.

FINIS PRIMI LIBRI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

SECVNDI LIBRI

ARGVMENTVM.

IN ſecundo agitur de materia, quam naturam, vim, actionémque habeat: & quęnam quibuſque affectibus conueniat. Deinde ſimplicia medicamenta expenduntur, déque eorum menſura, mixtione, & coctione, itémque de ponderibus, & menſuris. déque emplaſtris, quæ πλασματα dicuntur, verba fiunt. Eius verò hæc ſunt capita.

Quæ media ſint inter calefacietia, & refrigerantia Caput I.

Quæ calefaciunt Cap. II.

Quæ calefaciunt primo ordine Caput III.

Quæ calefaciunt ſecundo ordine Caput IIII.

Quæ tertio ordine calefaciunt. Caput V.

Quæ calefaciunt quarto ordine Caput VI.

Quæ moderatè refrigerent Caput VII.

Quæ primo gradu refrigerent Caput VIII.

Quæ ſecundi gradus ſint refrig.
Caput IX.
Quæ tertij ſint ordinis refrigerantium.
Caput X.
Quæ ſint quarti ordinis refrig.
Caput XI.
Quæ modicè exſiccent.
Caput XII.
Quæ ſimpliciter exſiccent
Caput XIII.
Quæ primo ordine exſiccent
Caput XIIII.
Quæ ſecundo ordine ſiccent.
Caput XV.
Quæ tertio ordine exſiccent
Caput XVI.
Quæ ſiccent quarto ordine
Caput XVII.
Media inter ſiccantia, & humectantia
Caput XVIII.
Quæ primo ordine humectent
Caput XIX.
Quæ ſecundo ordine humectent
Caput XX.
Quę aquoſam frigiditatem habeant
Caput XXI.
Quæ tenuium ſint partium
Caput XXI I.

Quæ craſsis è partibus conſtent
Caput XXIII.
Corroborantia. Cap. XXIIII.
Quæ ſuppurent. Cap. XXV.
Quæ concoquant Cap. XXVI.
Mollientia Cap. XXVII.
Quæ indurent Cap. XXVIII.
Quæ humiditatem ex ore trahant
Caput XXIX.
Quæ per nares ducant Cap. XXX.
Quæ ab oculis ducant Cap. XXXI.
Quæ per aures purgent
Caput XXXII.
Quæ aperiant, & purgent
Caput XXXIII.
Quæ abſtergant Cap. XXXIIII.
Quæ vrinam moueant
Caput XXXV.
Quæ per vrinam è ſplene educant
Caput XXXVI.
Quæ ex hepate educant
Caput XXXVII.
Quæ ex renibus ducunt
Caput XXXVIII.
Quibus educantur ea, quæ in thorace inſunt Cap. XXXIX.
Renes purgantia Cap. XL.
Cutem rarefacientia Cap. XLI.

Ora vasorum aperientia. Cap. XLII.
Quæ cutim condensent. Cap. XLIII.
Quæ corrodant. Cap. XLIIII.
Quæ reprimunt. Cap. XLV.
Quæ ad cicatricem perducant. Caput XLVI.
Superficiem exulcerantia. Cap. XLVII.
Adurentia. Cap. XLVIII.
Attrahentia. Cap. XLIX.
Discutientia. Cap. L.
Adstringentia. Cap. LI.
Quæ lac gignant. Cap. LII.
Ad menstrua suppressa. Cap. LIII.
Quæ semen generent, ac prouocent. Caput LIIII.
Quæ semen cohibeant. Cap. LV.
De simplicium medicamentorũ electione. Cap. LVI.
Qui ceræ modus cum oleo sit. Caput LVII.
De ponderibus & mensuris. Caput. LVIII.
Medicamentum renes à calculo seruans. Caput LIX.
De latis emplastris. Cap. LX.
De coctione medicamentorum. Caput LXI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ORIBASII SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM, LIBER SECVNDVS.

Quæ media sint inter calefacientia & refrigerantia, Cap. Primum.

ADIANTVM, asparagus, myacanthinus, muscus, qui etiam splanchnon dicitur, glycyrrhizę succus, oleum dulcissimum, cera, faba, lycium, lotus siue trifolium, citrij cortex, filicis radix, pinei nuclei, lentiscus, lens, terra chia, & samia, cadmia, argẽti spuma.

Quæ calefaciant. Cap. II.

VITICIS folia, & semen moderatè, vrticæ fructus, & folia, amydala dulcia, anagallis vtraque, attractilis, cnicus agrestis, aphace, rubi fructus maturus, radix glycyrrhizæ, oleæ fructus maturus, fermentum, eryngium, resinę omnes, cicerbita arida, iunci odorati flos, palmæ fructus, cochlearum adustarum cinis, brassica canina multum, ranunculi radix, & tota herba, pulegium, lauri folia, ac magis

etiam bacca, dictamnum, falſodictamnũ, ſaluia, eryſimum, lanę vſtæ, zinziber, thapſia, cardamomum, liquores, capilli vſti, bryoniæ radix, ariſtolochia, aſphodeli radix, daucus, chamędaphne, dracunculi radix, oleum raphaninum, cicer, viſcum, caucalis, liguſticum, ferulæ ſemen, ſagapenum, ſatyrium, apium, ſium, ſinon, ſtyrax, idnon, piper, hypericon, ſal, ſulphur, ſanguis, fel, vrina, ſaliua, caro viperarum, adeps, ſalſorum piſcium muria.

Quę calefaciant primo ordine Cap. III.

ALOE, camæmelum, arum, abſinthium, agaricum, ladanũ, lini ſemen, malabathri folium, ſpica nardi, nardum celticum, vinum nouum, ſerum, caſeus, ficus ſiccæ.

Quę calefaciant ſecundo ord. Cap. IIII.

AMVRCA, anethum, ſed viride minus, artemiſia, balſamum, elaphoboſcō, calamus aromaticus, crocus, libanotus, chia maſtiche, mel, vinum, pix, meliſſophylum, marrubium, propolis, cucumeris agreſtis ſuccus, ſcandix, ſcilla, cardui radix, myrrha, terebinthi cortex, & folia, & item fructus, fœnum græcum, chamæleontis vtriuſq; radix, chāępitys, ocymũ.

Quę tertio ordine calefaciant. Cap. V.

ABROTONVM, ac præſertim vſtum, lolium, populi nigræ flores, & reſina, acorum, amomum, ammi, anethum vſtum, aniſum, iuniperus, aſari radix, ſabina, eleborus vterque, epithymum, menta, ſaturcia, arũdinis vallaris cortex vſtus. caroum, caſia, cedrus vtraque, cnici ſemen, conyzæ, cuminum, thuris fuligo, fœniculum, melanthium, ſulphur, mei radix, moly, ruta, raphanum, rhododaphne, vinum vetus, omne origanum, opopanax, petroſelinũ, ſampſuchus, ſmyrnium hyſſopum, chamædrys, galbanum.

Quæ calefaciant quarto ordine. Cap. VI.

ADARCE, ampeloprasũm, euphorbium, oleum cedrinum, coſtus, cepa, lepidium, ſinapi, allium, ſtruthij radix, tithymallorum ſucci, & quæcunque adurendi vi prædita ſunt.

Quæ moderatè refrigerent. Cap. VII.

GRAMEN mediocriter, auricula muris citra adſtrictionem, pira illita mediocriter, balauſtium, rubi folia, germina, acerbus fructus, & flores. Auena mediocriter, muſcus marinus, glaucium mediocriter, conyon vehementer, lichen petris adnaſcens, omne papauer, pomi

frondes, & fructus, oleæ frondes, & fructus immaturus, oleum myrteum, ſeſaminum, balaninum, helxine, quæ & perdicium nominatur, moderatè, panicũ, violæ folia, & ſucci, & cortices. Dulcibus exceptis, perſici fructus, caro citrij, fungi ſatis, omphacij ſuccus, amylum quod ex frumento fit moderatè, roſaceum moderatè, ſordes ex paleſtra, cicerbita non ſicca, tribulus vterque, palmæ ramorum ſuccus, ſamia terra moderatè, terra cimolia, naxię cotis ſcobs, plumbago, ceruſſa, ſandyx, moderatè, caſeus recens.

Quæ primo gradu refrigerent. Cap. VIII.

ACACIA non lota, atriplex ſine adſtrictione, acini vuæ, milium, hordeum platanus, rhamnus, ſeris.

Quæ ſecundi gradus ſint. Cap. IX.

ACACIA lota, plantago, beta, galla immatura, cucurbita, rhois cucumis, pepo, ſolanum hortenſe, lens paluſtris, alga viridis è mari euulſa, pſyllij ſemen.

Quæ tertij ſunt ordinis refrigerantiũ. Cap. X.

SEMPERVIVA vtraque, portulaca, mandragora, citrij pars arida, herba ſanguinalis, potamogiton, altercum, eiúſque flos, & ſemen album.

Quæ sint quarti ordinis. Cap. XI.

SVCCVS papaueris,& cicuta.

Quæ modicè exsiccent. Cap. XII.

VRTICAE ſemen,& folia, amurca, anagallis vtraque, plantago, auena, oleum dulce, inſulſum, lotum. Erica, fermẽtum, quod etiam ex alto trahit, ac diſcutit, lupinus amarus, cauda equina, iſatis vehementer. Salicis flos, & folia cum adſtrictione quadam: nõnulli ex eis ſuccum exprimunt, habéntque pro ſiccante medicamento ad multa vtili. Nullum enim eſt ad plures vſus accommodatius medicamentum, quàm quod citra mordacitatem exiccat, & adſtringit, iuglandis putamen vſtum, quod eſt etiam tenuium partium, centauriũ minus vehementer, ceraſi gummi, lilium, faba foris appoſita. Cupreſſi omnia, cyperi radix, nuclei pinei in aqua macerati, nymphææ radix. Malicorium valde, quinquefolij radix: polypodium, myrrha, ſarcocolla, ſtæbe, tragacantha, terra omnis, cadmia, aſiæ petræ flos marceſcentes carnes arefacit. Pompholyx cõtinenter lota, calx extincta, & lota, ſtrenuè. Ouorum candidum, & putamen, & eorundem etiam vitelli.

Quæ ſimpliciter exſiccent. Cap. XIII.

VITICIS folia, & ſemen. Radix gra minis mediocriter, adiantum, ſemper viuum vtrunque, populi flores, ex reſina, acte vtraque, amaranthus, quæ etiam pota fluxiones ſiſtit. Brioniæ radix, populi nigræ folia ſicca: pira illita, mediocriter exſiccant, ariſtolochiæ, aſparagus, aſpalathus, aſphodeli radix, eiúſque potius exuſtæ cinis, balauſtium valde, ruborũ fructus immaturi, bulbus illitus, peoniæ radix, lauri folia magnopere, & multò etiã magis baccæ, quercus, & fagi partes omnes. Oleum cyprinum, laurinum, tędinum, panicum illitum, iringiũ, cinis corticis ſalicis vehementer deſiccat. Canabis fructus, cardamomum, caucalis, daucus, lixiuium, & magis etiam ex cinere ficulno. Chrethmum, lilij folia, & radix, lichen qui in petris naſcitur: fuligo omnis, lotus, omphacium, polypodium, amylũ, ſal, nitrum, gypſus, cadmiæ omnes. Omniáque metallica, lapideáque & terreſtria, teſta clibanorum, coagulũ, & omne ſtercus: anſerum tamẽ inutile eſt propter nimiam acrimoniam. Sordes, caro viperarũ, capita murenularum ſalſarũ aduſta, cornu ceruorum & caprarum vſtum, caſtoreum, oſſa vſta vehementer exſiccant. Ca-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

pilli, sepiæ testa, cancrorum cinis, garum abundè. Itémque muria.

Quæ primo ordine exsiccent. Cap. XIIII.

CHAMAEMELVM, iuniperi baccæ, carum, hordei polenta, crocus, thus, fœniculum, rhododaphne, mustum, cucumeris, peponis semen, & radix sicca, fœnum Græcum.

Quæ secundo ordine desiccent. Cap. XV.

LOLIVM, amaracus, bitumen, anethum, balsamum, acinus vuæ, gingidium, elaphoboscum, calamus aromaticus, thuris cortex & semen, mastiche, mel, citrij cortex & semen, & arboris ipsius folia. Mei radix, spica nardi, nardum celticum, vinum, eruum, opopanax, pix, myrrha, lentiscus, terebinthi fructus & folia, lentes, alga viridis, malabathri folium, galbanum.

Quæ tertio ordine exsiccent. Cap. XVI.

ABROTONVM, & præcipuè vstum. Acacia, acorus, aloë, ammy, anethum vstum, anisi semen, iuniperus, asarum, absinthium, eleborus, epithymum, thymbra, calamintha, arundinis vallaris cortex vstus, casia, cedri, conyza, thuris fuligo, nigella, citrij semen, vinum vetus, valde acetum, origanum,

quinquefolij radix, petroſelinum, ſmyrnium, ruta hortenſis, marrubium, rhus, ſampſuchus, ſeriphium, hyſſopum, chamædris. Chamæleontes vtrique, & eorum radix, chamæpitys.

Quæ quarto ordine ſiccent. Cap. XVII.

AMPELOPRASSVM, cedrinum oleum, ſinapi, ruta agreſtis, allium.

Quæ media ſint inter ſiccantia & humectantia. Cap. XVIII.

GRAMINIS radix illita, oleum dulciſsimum.

Quæ primo ordine humectent. Cap. XIX.

AVRICVLA muris, bugloſſum, glicyrrhizæ ſuccus, lactuca modicè, violæ folia, modicè, mali perſicæ fructus, fungi, roſaceum, ſatyrium, ſtratiotes fluuiatilis, & qui in ſtagnis naſcitur.

Quæ ſecundo ordine humectent. Cap. XX.

PORTVLACAE fructus, & herba, atriplex, blitum, cucurbita, mali armeniacæ fructus, cucumis, pepo, lenticula paluſtris.

Quæ aquoſam frigiditatem habeant. Cap. XXI.

ACACIA, portulaca, plantago, rubi folia, cucurbita, cotyledon, cicuta, picea arbor, malua hortenſis, mala præcocia,

papauer, cucumis, qui edẽdo eſt. Sõchus, iuncus odoratus, tribulus, lenticula paluſtris, pſyllij ſemen, plumbum.

Quæ tenuium ſint partium. Cap. XXII.

ABROTONVM vſtum, vitex, ſcandix, populi nigræ flores, vrticæ fructus, & folia, acorus, amomum, aſari radix, brionia, chamæmelum, aparinæ. Ariſtolochia, plantago ſicca, aſphodeli radix, eiúſque vſtæ cinis potius, balſamum, ſabina, ſinapi, rubi radix, oleum vetus, glycyrrhizæ radix, dictamnũ, dracunculi radix, cicinum, elaphoboſcũ, euphorbium, fermentum, ſalicis ſuccus, calamintha, calamus aromaticus, cannæ vallaris cortex vſtus, caſia, carpeſium, milium, cedrinum oleum, gummi prunorum, maſtiche, nigella, ſuccus cyrenaicus, opobalſamum, ruta, pix, piſtaciorum fructus, propolis, terebinthina, oleum roſaceum, ſagapenũ, ſampſuchus, ſeſelis, cucumeris ſemen, ficus ſiccæ moderatè. Iunci odorati flos, cinis, calx, hyſſopum, ſal, ſalis flos, nitrũ, alcyonium, mileſium, arſenicum vſtum, gypſum vſtum, ſulphur, cadmia, pumex vſtus, lixiuium, aſiæ petræ flos, meláteria, myſi, flos æris, chryſocolla, ſandix, fucus,

cus,adeps leonis, & pardi, & hyenę valde. Castoreũ, ſæpiæ teſta, lanæ combuſtæ.

Quæ craſsis partibus conſtent. Cap. XXIII.

PLANTAGINIS radix, balauſtium, acinus vuæ, zinziber, cæpæ, cucumis, ſquamæ omnes, ſory, alumen.

Corroborantia. Cap. XXIIII.

CASIA, ſtœchas, galla acerba, palmę fructus, abſinthium.

Quæ ſuppurent. Cap. XXV.

AQVA temperata ſuperfuſa : hydrelæum, oleum temperatum, farina triticea, panis triticeus, alica, adeps ſuillus, & vitulinus, butyrum, thus, pix, reſina.

Quæ concoquant. Cap. XXVI.

AMOMVM, vua paſſa, cera, ladanum, colla, thus, pix Ægyptia, maſtiche, oleum roſaceum, myrrha, ſtyrax galbanum, alica, butyrum, œſypus, adeps ſuillus.

Mollientia. Cap. XXVII.

SEVVM caprinum, adeps gallinaceus, anſerinus, taurinus, hircinus, medulla cerui, vituli, ammoniacum, ſtirax, galbanum, oleum ſicyonium, oleum liliaceum, chamæmelum, radix, althęæ cucumeris agreſtis radix, folia maluę ſylue-

ſtris, maluæ caules maſtiche, terebinthina, colophonia, opopanax, lutum, butyrum.

Quæ indurent. Cap. XXVIII.

SEMPERVIVVM, portulaca, pſyllium, lenticula paluſtris, ſolanum. Indurantur autem partes aut propter ſiccitatem, & tunc eas humectare oportet: aut propter plenitudinem, & tunc euacuatione opus eſt: aut propter concretionem, & tunc concretæ partes calefaciendæ ſunt: & concretio moderatè diſſoluenda, & ijs, quæ dicta ſunt, mollienda. Nã quæ vehementer ſiccant, concretionem maiorem faciunt.

Quæ humiditatem ex ore trahant. Cap. XXIX.

PYRETHRVM, lapatium, capparis, ficus pingues, tæda, mel, myrica, abſinthium, origanum, raphanus, vua ſine acinis, itémque vua taminia, canchry, ſinapi, eleborus albus, elaterium, thymum, ſal, omphaciũ, aniſum, piper, coccus gnidius, lauri baccæ, balſamum, anemone, ammoniacum, fex ſicca combuſta.

Quæ per nares ducant. Cap. XXX.

ELATERIVM, piper, betę ſuccus, cortex radicis cyclaminis, thlaſpi, coccus

gnidius,anagallis,anemone,veratrum album, omphacium, marrubium, hederæ tenellæ folium.

Quæ ab oculis ducant. Cap. XXXI.

MEL, hyſſopum,oleum vetuſtũ, anagallis,oleum laurinum,nardum,caſia,coſtus, ſuccus papaueris, ſagapenum, daucus,fœniculum, malum punicum, amygdala, marrubium,veratrum album,anemone,ruta,caſtoreum, lapis hæmatites,adeps anſeris, fel, myrrha, chalcitis, ſulphur, alumen ſciſsile, ſepiæ teſta, cortex thuris,ſcilla,ammoniacum,hepatis caprini ſanies, vuæ acerbæ ſuccus.

Quæ per aures purgent. Cap. XXXII.

MEL, piper,fel bubulum, aut taurinũ, mercurialis,betæ & radicũ capparis ſuccus,granum gnidium,fructuum ficus ſylueſtris ſuccus,bdelium,caſia,veratrum album,galbanum,omphacium.

Quæ aperiant & purgent. Cap. XXXIII.

POPVLI nigræ folia ſicca, & radicis cortex. Agaricum,vrticæ ſemen,amygdala amara,ipſáque arbor. Adiãtum, radix ari,pulegiũ,dracontiũ,daucus, gentianæ radix, valde: cicer, eupatorium citra caliditatem. Thymum, caricæ pingues, calamintha, caſia, pruni arboris

gummi, nigella, ruta, pepones, ſpondylij fructus, & radix, ſtœchas, chamædrys: & alia omnia, in quibus amara qualitas excellit, & præterea attenuandi facultas ineſt.

Quæ abſtergant. Cap. XXXIIII.

STERCVS caprinum vſtum, & non vſtum, teſtę omnium teſtaceorum, ſepiæ teſta: herinacei vtriuſque vſti cinis. Serum lactis, mel, radix bryoniæ, amygdala eſculenta, itémque arbor. Anagallides, anemonæ omnes: ariſtolochia, plãtaginis folia, & ex quibus ſicca magis faciunt. Arum, aſparagus, myachantinus, ſtaphis, aſphodeli radix, atriplicis fructus, abſinthij ſuccus, bulbus impoſitus, eleborus vterque: parietaria, quæ & perdicium dicitur, ſalicis ſuccus, cannę vallaris radix cum cortice facit ſine acrimonia, centaurium minus, & eius etiam ſuccus, braſsica, eruum, hordeum moderatè. Lilij folia & radix trita mediocriter, fabæ caro mediocriter, lampſana in cataplaſmate impoſita, lichen in petris naſcens, violæ albæ partes omnes, meum, platani cortex, & radix moderatè. Marrubium illitum, propolis mediocriter: vlmi folia, magis verò faciunt cortex, &

radix: ptiſſana, terebinthina magis quàm maſtiche, ſagapenum moderatè, cucumeres, peponis partes omnes, cucumeris agreſtis radix. Myrrha, beta, tithymali, phu, chamæpitys, alcyonia omnia, terra Chia, & Samia moderatè, & Cretenſis cadmia, pumex vſtus, & non vſtus, argenti ſpuma moderatè, ſmiris abundè facit. Teſta clibanorum, cornu ceruinum, & caprinum vſtum.

Quæ vrinam moueant. Cap. XXXV.

APIVM, petroſelinum, fœniculum, daucus, ſmyrnium, aniſi ſemen, ameum, aſarum, acorus, aſparagus, oxymirſinum, bdelium, bryonia, cicer, thymum, calamus aromaticus, carum, carpeſia, caucalis, coſtus, cuminus, cyperi radix, liguſticum, meum, ſpica nardi, & nardum celticum, ruta, polium, ſeſelis, cucumis qui editur, melopepo, ſcandix, allium, paſtinaca, iunci odorati flos, terebinthi fructus, abſinthiũ, ſabina, ſanguinẽ per vrinã ducit rubiæ radix. Vrinas craſſas & multas, & quandoque etiam ſanguinolentas mouet capnium, birioſas & multas educit orobus: qui ſumptus copioſior, ſanguinem per vrinam educit. Cardui radix magnam copiam educit graucolentium

vrinarum, si quis vino incoquat, & decoctum bibat. Fœtidos vrinę odores absterget aqua mulsa, oxymel, vinum tenue, & dilutum.

Quæ p vrinã à splene educãt. Cap. XXXVI.

TITHYMALI vallaris semen, cuminum, thymũ, radix vitis syluestris, capparis radix, allium, cytisus, dracontium, aristolochiæ radix, origanum, polium, colocynthis agrestis, bryonia, cyclamen, portulaca, potus vini, in quo scorpius marinus suffocatus sit.

Quæ ex hepate educant. Cap. XXXVII.

VITICIS semen, dauci folia, fœniculum, balsamũ, capnium, anisum, dactylorum ossa, lauri folia, absinthium, smyrnium, anagallides, menta, œnãthe, silphij succus. Eringium, aqua in qua hordeum maduerit, agaricum, asarum.

Quæ ex renibus ducunt. Cap. XXXVIII.

APII semen, piper, pastinaca, marrubium, cnicus, radicũ bryoniæ cortex, gramen, oua sepiæ, sulphur, cicer album.

Quibus educantur ea, quæ in thorace sunt. Cap. XXXIX.

QVÆCVNQVE adaperiendi vim habẽt, accõmodata ad id sunt, nuclei pinei recentes, nuclei piceę butyrum, castoreum

ſuper carbonibus ſuffumigatum, & per inſpirationem attractum. Id enim humidam, frigidámque intemperiem, quę pulmonem, ac cerebrum infeſtet, maximè iuuat. Spica nardi, capitis & thoracis fluxiones exſiccat. Porrò ex pulmone educunt catapotia attrahentia, quæ dantur. Vrticæ ſemen, dauci, & lini: Papauer nigrum, thymum, raphani ſuccus, ſinapi, aniſum, ſiſamum, eryſimum, ſcilla, eruum, cucumeris ſemen, piper, ruta, polium, arū, dracontium, coſtus, nardum, ſulphur, myrrha, baccarum lauri interna pars. Cortex radicū capparis, amygdala amara, glicyrrhiza, caſtoreum, abrotonum. Stirax, bdelium, ſilphium, hyſſopum, vua ſine acinis, omphacium, ariſtolochia, galbanum, marrubium, eringij radix. *

Renes purgantia. Cap. XL.

INCIDENTIA omnia renes expurgant, vt plantaginis ſiccæ radices, & fructus, aſparagus, myacanthinus, glycirrhiza, cicer, amygdala.

Cutem rarefacientia. Cap. XLI.

CHAMAEMELVM, anethum, althæa, cucumeris erratici radix, oleum vetus, abrotonum vſtum.

Ora vaſorum aperientia. Cap. XLII.

ACRIA omnia, anemonæ omnes, allium, cæpa, fel taurinum, irini, & amaracini feces.

Quæ cutim condensent. Cap. XLIII.

AQVA frigida, semperuiua, portulaca, tribulus viridis, psylium, lenticula palustris, & vno verbo, quæcunque non exsiccando refrigerant.

Quæ putrefaciunt. Cap. XLIIII.

CEDRIA, auri pigmentum, sandaracha, chrysocolla, pityocampe, veratrum nigrum.

Quæ reprimunt. Cap. XLV.

ELATERIVM, cucumeris syluestris radix, ochra, mandragora, asiæ petræ flos, testacea omnia combusta quę in carne eminent, mediocriter reprimunt. Echini vsti, lapis hæmatites siccus tritus & in puluerem redactus. Viola, & faba, squama æris, & chrysocolla.

Quæ ad cicatricem perducant. Cap. XLVI.

ALVMEN, galla immatura, æs vstum, & præsertim lotum. Malicorium aridum, plumbi recrementum, lithargyrus, plumbum vstum, ceryces, testacea omnia, purpura, vitrum, pumex, specularius lapis, gypsum vstũ, cerussa, pompholix spodium, chrysocolla, stibium vstum, di-

phryges, ſarcocolla. Hęc omnia ſi vlceribus inſperſeris, ea ad cicatricē rectè perducent. Mordendo autem cicatricem inducunt atramētum ſutorium vſtum, cadmia, ſquama æris, & ferri, ſtomomatis, ærugo, calx vſta, & lota.

Superficiem exulcerantia. Cap. XLVII.

RVBI canini folia, betæ radix, allium, pulegium, hyſſopum, origanum, ſepiæ teſta, aſphodeli radix, lini ſemen, quæque ſalſa, acria, & amara ſunt.

Adurentia. Cap. XLVIII.

CANTHARIS, diphryges, fex vſta, anemone puniceum habens florem, allium, cinis ficulnus, nitrum toſtum, æs vſtum, alumen, buccinarum teſta vſta, capita menularum, arſenicum, canchry, vua taminia, granū gnidium, pyrethri radix, calces vehementer: non extincta vehementer vrit, extincta cruſtam inducit, ſinapi.

Attrahentia. Cap. XLIX.

ANEMONAE omnes, vtraque anagallis, dictamum, cicer, thapſia, cyclaminus, narciſsi radix, propolis valde trahit, fermentum, ſtercus omne, ſagapenum, ſuccus cyrenaicus, & medicus, ſilphii ſuccus, & radix. Sparti fructus, &

virgarum ſuccus valde, terebinthina magis, q̃ aliæ reſinæ, ſulphur, ſtercus boum, & præcipuè eorum, qui eruum comedũt, calamintha cataplaſmatis more impoſita, coſtus, viſcum valde trahit.

Diſcutientia. *Cap. L.*

ABROTONVM vſtum, agaricus, adiantus, ægilops, vrticæ ſemen, & folia abundè. Sambucus, ebulus, aniſi ſemen, ariſtolochiæ radix, atriplex, bulbus, herba ſabina, muſcus, qui & ſplanchnon dicitur, daucus, ibiſcus, althæa, oleum dulce, vetus, raphaninum, thapſia, cannę vallaris cortex vſtus abundè diſcutit. Braſſica, lilij folia, & radix, hederę folia, ladanum, mercurialis, malua agreſtis, maſtiche Chia, mali perſicæ germina, & folia, rhododaphne, prima ficus, opobalſamũ, ſuccus cyrenaicus vehementiſsimè. Paliuri radix, & folia, ruta, marrubium, terebinthina, oleum roſaceum, ſordes ex ſtatuis, ſordes ex gymnaſio, ſampſuchus, cucumeris agreſtis radix, myrrha, ex caricis, pingues magis, quàm quæ ex caprificu exiſtunt, beta diſcutit, & non calefacit, vehementius facit alba, galbanum, ſal vſtum, ſalis flos, nitrum, omnia alcyo-

nia, terra Samia, faba, caſeus tener, ex lacte acido moderatè, carnes viperarum, vehementer, adeps leoninus magis, quàm cæteri, oſſa combuſta, echini vtriuſque cinis.

Adſtringentia. Cap. LI.

OLEASTER, roſæ, lentiſcus, pirus agreſtis, apiũ, ſemperuiuum, papauer, cytiſus, aloë, vrtica, acini, pira, crocus, althæa, terebinthus, glans, altercum, hedera, nymphæa, palmæ, oui vitellus, paliurus, caudæ æquinæ radix, & herba, ſanguis concretus, cyperus, œnanthe, braſsica cocta, coagulum leporis, ſpongia vſta, rhamnus. Sunt etiam alia pleráque adſtringentia, quæ nota ſunt omnibus.

Quæ lac generent. Cap. LII.

ERVCA, fœniculum, anethum, cum viridia ſunt. Smyrnium, itémq; apium, ſiſamũ, cucumeris ſemen, canchry, ſmyrna, polypodium, glaux, cerebrum, bryoniæ radix, crithmon, cuminum.

Ad menſtrua ſuppreſſa. Cap. LIII.

IN potu accepta valet ſabina, meũ, iris, ruta, calamintha, pulegium, dictamũ, aſarum, coſtus, caſia, ariſtolochia, vnicuique miſcetur aut tritici decoctum, aut aqua,

in qua fœniculum coctum ſit, aut ptiſſanæ ſuccus. Cataplaſma autem fit ex fœniculo, nigella, ſmyrna, hordei macerati ſucco, portulaca, adipe anſeris, vlmi folijs, cera, ſulphure, & felle taurino: apponuntur etiam adeps ceruinus recens, itémque adeps anſeris, fex vſta, ſal, oleum, cyperus, aphronitrum, ſtyrax, abſinthium, arthemiſia, ſampſuchus, veratrum nigrum, granum gnidium, mercurialis, cuminum, fœnum Grȩcum, vua paſſa ſine acinis, citria.

Quæ ſemẽ generent, ac prouocẽt. Cap. LIIII.

EDVLIA ſemen gignunt ea, quæ magis nutriunt, quȩque flatum excitant: medicamenta verò, quæ flatuoſa, quæque calida ſunt. Ita fit, vt bulbi, cicer, fabæ, ac ficus inter edulia multum ſeminis gignãt: ſcincus & ſatyrium, inter medicamenta: edulium verò ſimul & medicamentum eruca, & lini ſemen.

Quæ ſemen cohibeant. Cap. LV.

QVAECVNQVE edulia, atque medicamenta refrigerare poſſunt, itémq; quæ craſſum humorem gignunt, quæque condenſant, ea ſemen inhibent omnia. Eiuſmodi ſunt lactucæ, betæ, atriplex, cucurbita, mora, melopepones, cucumeres.

Quæ verò initio ſiccant, ea ne ſemē quidem gigni permittunt, licet ſuapte natura calida ſint, qualis eſt ruta. Si verò nō calefacient, multo magis cohibebunt, vt facit nymphæa.

De ſimplicium medicamentorum electione.

Cap. LVI.

AGARICVM prȩſtantius eſt, quod pectines rectos habet.

Acaciam eligito modicè fuluam, & odoratam.

Aloen pinguem capito, non lapidoſam, ſplendidam, ſubflauam, friabilem, hepatis colore præditam, facilè liqueſcentem, amaritudinis intenſæ, nigram, & valde duram reiicito.

Ammoniacum thymiama eligendū eſt, quod ligneum non eſt, & granis thus refert, purum, denſum, nihil ſordium habens, caſtorei odorem præ ſe ferens, guſtúque amarum.

Amomū prȩſtantius eſt, quod recēs, albúmq; aut ſubrufum, non cōpactum, aut ſpiſſum, ſed ſolutum, & diffuſum, ſemine plenū, vt racemulis, valde graue, & odoratum, non carioſum, acre ad guſtū, colore ſimplex, non varium. Adulteratur à quibuſdam amomide, ei perſimili, admiſta.

Semper enim reprobatis fragmētis ramos ab vna radice prodeuntes eligito.

Aſpalathus bonus eſt, qui grauis eſt, quíque poſt detractum corticem, ſubrufus, & guſtui amarus eſt.

Bitumen præſtantius eſt, quod ad modũ purpuræ ſplendet, intenti, ac grauis odoris. Nigrum malum eſt, ſiquidem pice admixta adulteratur.

Abſinthium præſtat cæteris id quod in Ponto, & Cappadocia naſcitur: eius ſuccus amurca cocta, & commixta vitiatur.

Bdelium probatiſsimum eſt, quod guſtui eſt amarum, colore glutinis, pingue in profundo, & quod molliri facilè poteſt, lignorum & ſordium expers. Suaueolens in ſuffitu, & vngui aromatico ſimile.

Eleborus niger præſtantior eſt adultus, quíque tenuem medullam habet, acer guſtui, & ignitus: talis eſt, qui in Helicone, Parnaſo, & Anticyris naſcitur.

Euphorbium eligendum eſt pellucidum & acre.

Viſcũ optimũ eſt quod in Helicone naſcitur, cuius interior pars marrubij colorem refert, exterior ſubflaua.

Gluten piſcium probatur albũ, ſubcraſ-

ſum, non ſcabrum, celerrimè liqueſcens.

Calamus aromaticus præſtantiſsimus eſt fuluus. Denſis geniculis, & qui fractus in multa fruſta diſsiliat: fiſtula plena telis aranearum, ſubcandidus, in mandendo viſcidus, adſtringens, & ſubacris.

Cardamomũ optimum eſt quod ex Armenia aduehitur: elige quod difficiliter frangitur, plenúmque eſt, & concluſum.

Caſsiam elige rufam, boni coloris, corallum referentem, anguſtam, admodum longam, & craſſam, fiſtulis plenam, in guſtu mordacem, & adſtringentem, cum aromatico feruore quodam, vinum redolentẽ. Purpurea verò & craſſa, quę gizera dicitur, roſam odore referens, eſt ad medicinæ vſum accommodatiſsima.

Cera optima eſt rufa, ſubpinguis, odorata, pura, pontica.

Ladanũ optimũ eſt odoratũ, ſubuiride, qđ facilè mollit̃, pingue, ſine arenulis, aut reſinosũ, tale eſt quod in Cypro naſcitur.

Colla, quam xilocollam nonnulli appellant, optima eſt Rhodia, éſtque alba, pellucida: nigra verò deterior eſt.

Gũmi excellit cęteris id, quod vermiculatum, vitreum, pellucidum, non lignoſum eſt: deinde verò album, reſinoſum

verò & sordidum, inutile est.

Costus præstantior est Arabicus, qui & albus,& leuis est,quiq; plurimo, & suaui odore pręstat. Secundũ locum tenet Indicus,qui buxei coloris est, naréſque odore percutit. Optimus autẽ est recẽs albus,ex omni parte plenus,densus,siccus, minimè cariosus, qui edendo non sit, gustuíque mordax,& igneus appareat. Hunc nonnulli corrumpunt helenij radicem miſcẽtes: sed id facilè cognoscitur: nam helenium non feruefacit gustum, neque intentam habet odoris bonitatem, neque mordacem.

Crocus Corycius optimus est, recens, ac boni coloris, parum candoris in capreolo habens,procerus,integer,non friabilis, non pinguis, plenus, manus tamen attritu facilè tingens, non cariosus, validi odoris & acris: nam qui eiusmodi non est, aut vetus est, aut maceratus. Vt autem facilè teri possit, in sole erit continendus, aut in fictili nouo vertendus.

Crocomagma fit ex crocino vnguento aromatibus expreſsis, & confectis. Pręstantius est odoratum, quod dimidium ex myrrha constat, graue, nigrum, non lignosum, colorem croci in attritu referẽs,

sub-

ſubamarum, dentes ac linguam vehemen ter inficiens.

Cyperus optima eſt grauiſsima, & denſa, & ſolida, & difficulter friabilis, odorata cum acrimonia quadam.

Viola optima eſt lutea.

Thus primas fert maſculum, rotundum, non ſectum, album, & quod ſectum intus pingue eſt. Adulteratur reſina, aut gummi, ſed facilè deprehenditur. Nam gummi in ſuffitu flammam non excitat, reſina verò in fumum abit.

Thuris cortex præſtãtior eſt is, qui craſſus eſt, pinguis, boni odoris, recens, leuis non ſcaber, aut membranoſus. Vitiatur admiſto pinus, aut nucis eius cortice. Index eſt ignis, nam alij ſuffiti fumum edunt, thuris verò cortex ardet cum odoris ſuauitate.

Malabathri foliũ probatur quod recens eſt, ſubalbidum, quod halitu odoris ſenſum tentat, & in ſuauitate odoris perſtat, nardo ſimilis ad guſtum, nullo ſalis ſapore admiſto.

Medulla primas tenet ceruina, ſecũdas vitulina, tertias taurina, bona eſt quę ęſtate ad autũnũ vergente colligitur. Aliis enim temporibus ſanguinem admixtum habet.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Paratur ad reponendũ recens ſubacta, & aqua affuſa: deinde per linteum traiicitur, tum denuo lauatur, vſque dum aqua pura reddatur, poſtea in duplici vaſe liquatur ſordibus fluitantibus penna ſublatis. Poſtquam concreuerit, in fictili nouo reponitur, deraſa prius diligenter fece, ſi quæ poſt liquefactionem, excolationémque ſubſederit.

Melilotus optimus eſt Atticus, quíque in Cyzico naſcitur croci colore & odore.

Papaueris ſuccus optimus eſt denſus & grauis, & halitu odoris ſomnũ inducens, guſtu amarus, qui in aqua facilè liqueſcit, leuis, albus, non aſper neque conglobatus, neque dum liqueſcit conglomeratus, non durus & qui ſoli expoſitus, nõ diffunditur, & quo ad lucernam admoto non atra flamma luceat: adulteratur lactucæ agreſtis ſucco admiſto.

Spica nardi melior eſt recens, leuis, comata, colore flauo, admodum odorata, cyperi odorem referens, ſpicam habens breuẽ, guſtu amaram, linguam exſiccans, odoris bonitate diu permanente. Hæc etiam diluta aqua venditur. Id quod cognoſcitur ex ſpicæ candore, & ſqualore, amiſſa lanugine.

Omphacium eligito ſubflauũ, friabile, egregiè adſtringens, linguámque mordẽs.

Onyx præſtat is, qui è rubro mari affertur albeſcens & pinguis.

Panacis radices præſtantiores ſunt ſiccæ, albæ, extentæ, non corroſæ, feruidæ guſtui, & aromaticæ. Liquor verò probatur is, qui guſtu eſt amariſsimus, intrinſecus albus, extrinſecus croceus, qui leuorem habet, pinguíſque ac friabilis eſt, quique celeriter diluitur, & grauem ex ſe odorem mittit.

Piper probatur quod grauius eſt, plenũ non admodum rugoſum, recens, & non furfuraceum.

Paucedani ſuccus præſtantior eſt is, qui graui odore, & colore rufo præditus eſt, guſtúque calefacit.

Polio montano vtimur.

Reſina terebinthina probatur quæ dilucidiore eſt colore, odoratáque: minus verò illa, quæ vitro eſt ſimilis.

Myrrha primas fert ea, quæ Troglodi-tica nominatur: eligito recentem myrrhã, fragilem, leuem, ex omni parte ſibi ipſi concolorem, & quæ confracta intus habeat candidas diuiſiones humanorum vnguium figura, quæ minutis glebis ſit,

amara,odorata,acris. Quę verò pondero-ſa eſt,& picei coloris,ea eſt inutilis.

Stacte myrrha bona eſt, quæ odorata eſt, leuorem habet , & cui oleum non ſit ad-mixtum.

Styrax præſtat qui flauus eſt & pinguis, & reſinoſus, grumos habens ſubalbidos, cuius ſuauis odor diu perdurat, dumque mollitur melleum humorem ex ſe remit-tit:crematur ſtyrax,& igni torretur,& ad fuliginem thuris modo vaporatur.

Tragacantha, eſt lachryma ſectæ radici inhærens, in qua bonitate antecedit quæ pellucida eſt,leuorémque habet,ac tenuis eſt,pura,& ſubalbida.

Hyoſciamo vtendum eſt eo,qui albis ſit floribus. Et ſemine itidem albo: ſi is non adſit, flauo vtendum,nigrúmque vt in-utilem repudiare.

Galbanũ excellit, quod thuri ſimile eſt, cartilaginoſum , purum, minimè ligno-ſum,et quod ferulę,ſeminíſq; aliquid ad-mixtum habeat,odore graui,neque admo dum humidum,neque etiam ſiccum.

Chalcanthũ hoc eſt attramentũ ſutoriũ, eligendũ eſt,quod leuorẽ habet,& colore ceruleo æqualéq; eſt,& cruſtas habet ſqua marũ modo,nõ lapidoſũ,& boni coloris.

Auripigmentum optimum eſt habendũ, quod cruſtaceum eſt, & aureo colore.

Terra ampelitis cæteris anteferenda eſt nigra, exiguíſque picearum carbonibus ſimilis & ſplendeſcens.

Diphryges anteferendum alijs eſt, quod guſtui æris ſaporẽ reddit, linguámq; abũde adſtringit, & exiccat.

Sulphur probatiſſimũ eſt, quod ignem nõ eſt expertũ, quódq; in eo genere ſplẽdet, ac pellucidũ eſt, & minimè calculoſum. In eo autem quod ignẽ expertũ fuerit, primas tenet viride, & pinguiſſimum.

Indicus lapis probatiſſimus eſt, qui ceruleã ſpeciẽ, & leuorẽ habet, éſtq; ſuccoſ9.

Cadmia optima eſt quæ botryitis, hoc eſt acinoſa nominatur, mediocriter ponderoſa, quæq; extremitatẽ acinis ſimilem habet, colore ſpodij, fracta cinerem intus habet atque rubiginẽ. Secundo loco cenſetur, quæ foris eſt cerulei coloris, intus verò maculis onychitæ lapidi ſimilibus.

Pumex probatur qui leuiſſimus eſt, ac fiſtuloſus, ſciſſilíſq;, nec lapidoſus, quíq; friabilis eſt, & candidus.

Lithargyrus, hoc eſt argenti ſpuma, probatur magis ea, quæ chryſitis, quaſi aurea nominatur, quæque ſplendet.

Lapis Asius anteferendus est cæteris, qui colore pumicis est, fistulosus & leuis, itémque friabilis, quíquæ discriminationes luteas in profundo habeat.

Lapis hæmatites probatissimus est, qui friabilis, rubeus, & in se ipso durus, & æqualis est: quíque nihil habet admixtũ.

Gagates lapis probatur, qui celerrimè accenditur, & dum vritur, bituminis odor sentitur.

Magnes probatissimus est, qui facilè ferrum trahit, & colore ad ceruleum vergẽte, & densus.

Melanteria cæteris præstat, quæ sulphureo colore est. leuorem habet, æqualis, pura, & in aquæ cõtactu statim nigrescit. Vim in vrẽdo habet eandem, quam misy.

Rubrica sinopica optima est, quæ est dẽsa, & grauis, iocinoris colore, nõ calculosa, sibi ipsi tota concolor, & quæ cum diluitur, copiosè diffunditur.

Misy eligendum est Cyprium, quod auri speciem refert, durum, cúmq; frangitur, aureas scintillas emittit, & stellarum more splendescit. Vritur eo modo. quo chalcitis, nisi quod ex eo psoricum non conficitur.

Plumbago probatissima est, quæ argẽ-

ti ſpumæ ſpeciem præ ſe fert, flaua, modicè ſplendens, & in attritu rufa apparet.

Nitrũ probatur quod leue eſt, roſaceo colore, aut albo, & foraminibus plenum.

Spuma nitri optima eſt leuiſsima, & grumoſa, & friabilis. Eodem quo ſal comburitur modo.

Pompholyx optima eſt Cypria, hæc aceto macerata æris halitum ex ſe emittit.

Sandaracha præferenda cæteris eſt ea, quæ admodum rufa eſt, florida, pura, colore cinnabaris, habétq; ſulphuris halitũ.

Stimmi præſtantiſsimum eſt quod radiat, fulgétque cum frangitur.

Alumen probatiſsimũ eſt ſciſsile, recẽs, admodum candidum, nec calculoſum.

Sori anteferendũ eſt Ægyptiũ, quódq; in frangendo nigrius apparet.

Fex præſtat cæteris, quæ ex vino eſt.

Aes vſtum probatur quod rubrum eſt, & in attritu cinnabaris colorem præfert: lauatur vt cadmia, ter in die aqua affuſum.

Qui ceræ modus cum oleo ſit.
Cap. LVII.

SI vnguenta, quæ à leuanda laſsitudine, acopa dicuntur, conficere volueris,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

oleum ceræ quadruplum iniicies. Si verò liquidum ceratum, vt in fracturis fit, duplum. Si medicamentum emplastri modo conficere velimus, tantundem vtriusque miscebimus, si aër nos ambiens sit moderatus: sin autem cera vetus, aut arida, aérque frigidus fuerit, paulò plus olei adhibendum est: sicut etiã si cera fuerit pinguis, aérq; calidior, paulò minus olei debet esse. Hæc verò paulò minor portio, est duodecima pars medij inter vtramlibet partem excessus. Etenim & vndecim, & tredecim olei vnciis, ceræ libram admiscebimus.

De ponderibus, & mensuris. Cap. LVIII.

AMPHORA Italica habet sextarios XLVIII.

Sextarius continet librã vnã, vncias octo.
Sextarius mellis libras duas continet.
Chus sextarios sex continet.
Sextarius heminas duas habet.
Cyathus drachmas duodecim.
Mina vncias octo continet.
Vncia scrupulos viginti quatuor.
Olca scrupulos tres habet
Obolus scrupulum medium.
Oxibaphum quartam heminæ partem.
Cheme magna drachmas tres continet.

Ex libro de compositione medicamentorũ κατὰ τόπους renes calculo obnoxios seruans medicamentum.

Cap. LIX.

VVARVM passarum vnc. I. adiãti drach. IIII. seminis apij drachmæ dimidium, lithospermatis drach. II. amygdalarum amararum drach. II. damasonij drach. I. phu tantundem, succi plantaginis puri drach. I. seminis peponis repurgati, & seminis cucumeris singulorum drach. I. lemniæ sphragitidos drach. med. thuris insecti grana VIII. subigantur in minutissimas partes redacta, & in grana redigantur: tum cum oxysaccharo fermententur: fiántque grana magnitudinis ciceris. Ex iisque singulis mensibus per octo dies grana quinq; quotidie ex mixto oxysaccharo sumantur. Cæteris verò mẽsis diebus, præter eos octo deinceps insequentes, hoc facito quod sequitur. Cicerum ius in quo vuæ passæ absque acinis, itémque anethum, menta, fœniculi radicum parum, saccharũ, & amygdala subacta incocta sint, per colum traiectum bibe: ipsóque per interualla vtitor.

Loca in quibus viperæ comperiuntur, sunt Phanus, Typanges, Achlada, Xero-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

caſtellum Alonitzin. In horum montanis ſtationibus præſtantiores, & laudabiles viperæ degunt.

De latis emplaſtris, quæ κοπτὰ, hoc eſt, contuſa dicuntur. Cap. LX.

IN emplaſtris, quæ à latitudine platyſmata vocantur, ſi medicaméti vim moderatam eſſe velis ad cicatricem inducendam vlceribus, quæ difficulter ſaneſcunt, quartam metallicorum partem ceræ admiſcebis: ſi vehementius medicamentum conficere propoſueris, tertiam: ita tamē, cera in ſole, aut ad ignē, aut aqua calida molliatur, atq; ita metallica admiſceãtur.

Ex Antylli cōmentariis de coctione medicamentorū, quæ ad emplaſtra conficienda adhibentur. Cap. LXI.

IN coquendis medicamentis argenti ſpuma cum oleo decoquetur: eã verò læuigatam rurſus ex oleo conterere oportet, vt conſpiſſeſcat, deinde ita leni igni continuò agitatam coquere. Primùm autē intumeſcit, bulláſque emittit, vbi verò iam ferè ſatis cocta fuerit, colorē feci ſimiliorem recipiet. Coctionis terminus eſt, cùm tumor ſe remittit, & nō īquinat.

Molybdæna eodem modo, quo ſpuma argenti coquitur, eius coctionis modus

est, vt non modò digitos non inquinet, sed etiam vt colorem ex igneo in fuluũ, & admodum floridum commutet.

Aes non in ipso protinus initio ad coquendũ imponitur, sed semicocto iam emplastro. Modus coctionis, nisi admodum paucum iniectum sit, erit cũ color ipsius exuperet, et fuluum emplastrum faciat.

Sory, & diphryges, ipsa quoque medio coctionis tẽpore iniiciuntur. Diphryges autẽ, veluti etiam squama, coquitur vsq; dum eius color vincat reliqua. Sory verò non habet peculiarem coquendi terminum: sed is omnibus communis est, vt emplastrum non inquinans reddatur.

Chalcitis sicut æs coquitur, coquendi finem metimur, si emplastrum magis fuluum, magísque phœniceum euaserit.

Aëris flos eo modo, quo æs, coquit, eius termin9 est is, qui coctioni communis est.

Attramentũ sutorium medio coctionis tẽpore iniicitur, coctum emplastri colorem vehemẽtiorem efficit, ac nisi reliqua obstiterint, emplastrum nigrum reddet.

Misy ad finem coctionis inditur, neq; vllũ habet coquendi finem sibi definitũ.

Arsenicum, & sandaracha, in fine coctionis imponuntur.

Plumbum vſtum in media coctione adhibetur.

Ceruſſa in alba emplaſtra ad finem inditur: ſic enim & colorem ſuum conſeruat & magis exalbeſcit. In nigra verò emplaſtra in initio, ſiquidem cocta ceruſſa fit nigrior.

Aerugo in emplaſtris viridibus poſt coctionem iniicitur. In quibus verò ne in ollam quidẽ coniicitur, cætera ad ipſam ex aceto detritã, in mortarióque manentem affunduntur. In melinis emplaſtris cum ſemicocta confectio eſt, imponitur. Hæc enim mediocriter cocta melinũ colorem efficit: in iis verò, quæ geminã faciem, duplicémque colorem præſe ferũt, quę διπρόσωπα, & δίχρωμα nominantur, in ipſo ſtatim initio ærugo ponitur. In quibuſdam enim coquendo melinum colorem primum inducit, qui duplicis coloris ſpeciem præfert, poſtremò autẽ fuluum colorem reddit.

Alumen plerunque poſt coctionẽ additur, proprium coctionis modum nullum habet.

Rubrica ad finem iniicitur.

Cadmia, & pompholyx in principio imponuntur.

Sal, & nitrum in medio coctionis iniiciuntur.

Sulphur in fine adiicitur, ipsius coctio nigra facit emplastra.

Terra omnis, itémq; lapides, atque etiã pumex, ad finem plerunque iniiciuntur.

Oleum si in initio resinæ alicui, aut pici liquidæ fuerit iniectum, facit, vt emplastrum non cohæreat. Quam ob rem cum illa coctione coaluerint, & constiterint, oleum indetur, reliquæ pinguedines salis expertes, in medio coctionis tempore imponendæ sunt.

Ex vnguentis, irinum coquitur, cyprinum verò & rosaceum minus, cætera nequaquam coctionem ferũt, idcirco ad finem coctionis sunt immittenda.

Cera per se ipsa non coquitur, aduritur enim sola, sed nec etiam cum resina liquida, nec cum pice liquida, neq; enim coit: verùm addiicitur aut oleo puro, aut oleoso, quod cum aliquo metallico coctũ sit, aut resinę, aut pici prius coctæ. Ac cera quidem prius iniicitur, quàm cætera, quæ inijcienda sunt, coeant atque cohæreant.

Resina arida post ceram inditur, liquida verò ipsa per se ante alia omnia co-

quitur, nisi ei⁹ perexigua ſumatur portio.

Pix ante alia iniicitur. Finis coctionis eius picis, quæ liquida eſt, habetur cum coit, & ſpiſſatur, aridæ verò, præſertim ſi cum aceto coquitur, cum non amplius bullas emittit, neque intumeſcit.

Bitumen in principio impoſitum coquitur. Id verò non eſt in leuorem redigendum, habet enim aſperitates ficuum granis ſimiles: in craſsiores ergo partes eſt frangendum, & aceto incoquendum, ſic, vt non agitetur, donec non amplius bullas mittat.

Propolim præmollire oportet, & coquere: à coctione enim neutiquam diffunditur.

Ammoniacũ circa mediã coctionẽ imponitur. Si verò ad cruenta vulnera emplaſtrum paratur, aceto, aut vino erit macerandum, ſi molle fuerit emplaſtrum, qualia ſunt, quæ ad anum parantur, cum aqua erit læuigandum, atque ita cæteris iam coctis infundendum.

Opopanax multo poſt ammoniacũ iniicitur: omnino autem paucam coctionẽ requirit, id quoq; ex vino, aut aceto prius eſt læuigandum.

Galbanum coctionẽ neutiquã fert, ſed

vt ne inquinet digitos, emplastrũ ab igne auferendum est, ipsũmque emollitum infundendum.

Sagapenũ in mortario tunditur, & cùm teneriusculum factum est, cũ emplastro, quod ab igne sublatum sit, emollitur.

Aloë post coctionem inspergitur.

Succus papaueris pridie ĩ modica aqua maceratur, & in mortario teritur, atque ita ei emplastrum affunditur.

Thapsia postremo loco iniicitur.

Bdelium læuigatum emplastro ab igne iam sublato inspergitur. Sin auté pingue sit, vt læuigari non queat, ipsum æque, ac sagapenum contusum, ac in emplastri formam redactum, simul cum emplastro molliemus.

Thus, & manna coctione iam perfecta insperguntur.

Myrrha cũ modico mellis læuigata, aut cũ aceto, & aqua, si modo humida emplastrũ admittat, absoluta coctione iniicitur.

Semina, radices, & herbæ coctioné non ferunt, ergo læuigatis, & in mortario adhuc subsistentibus liquefacta reliqua affunduntur.

FINIS SECVNDI LIBRI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

QVID TERTIO LIBRO CONTINEATVR.

HOC libro habetur, quæ vuguenta, emplaſtra, malagmata, cataplaſmata, paſtilli, ſicca colyria, liquidáque probata ſint. Itémque de agglutinantibus, ſmegmatis, dropacibúſque, inunctionibus, antidotis, purgationibus, & ſuffitibus diſſeritur.

Capita huius libri.

Baſilicum emplaſtrum.
Enneapharmacum.
Ex cadmia.
Attalicum album.
Phœnicinum Galeni.
Viride, quod lite appellatur.
Dichromon.
Pentatheton.
Ex hyoſciamo.
Myrteum.
Album ad ambuſta.
Copton platyſma.
Aphrum
Ceranion Poletis.
Ex dictamno.
Ex lini ſemine.

Ex verbenaca. Elephantinum.
Ex anthemide. Halmyron.
Ex ſalicibus Magni.
E buccinis. Ad alopecias.
Adamantini ad idem.
Ex ſalicibus Critonis.
Ad cancros vlceratos.
Ad vlcera phagedænica Adamantini.
Ad cancros depaſcentes, & erodentes.
Ad inteſtina prolapſa.
Ad herniam Adamantini.
Aliud ad idem.
Ad ramicem inguinis Adamantini.
Ad idem. Aliud.
Ad aquoſos ramices.
Ad meliceridas Adamantini.
Corax ad nomas.
Ad ramicem gutturis.
Ad ſedis inflammationes.
Ad tentiginem ciendam.
Ad fracturas oſsium.
Ad teneros, & qui ex vlcerib⁹ nimis grauiter conflictantur.
Ad phagedænas Galeni.
Adamantini ad phagedænas,
Aliud ad omnia vlcera maligna.
Aliud. Ad vlcera carcinode.
Ad vlcera perhumida.

Ad idem.
Ad vlcera maligna fluentia.
Ad vlcera chironia.
Ad eadem.
Ad putrida & depaſcentia.
Ad vermes in vlceribus.
Ad cauitates fiſtuloſas, inueteratáſque.
Ad vlcera flaccida.
Ad vlcera, quib⁹ ægrè cicatrix inducitur.
Ad vlcera vetuſta.
Ad maculas & cicatrices exterendas.
Ad vngues ſcabioſos.
Dia halon.
Ad cancrum vlceratum.
Cerata & perfuſiones ad parotidas, & phymata.
Ad bubonocœlem.
Ceratum ex quatuor rebus.
Azanites.
Hypochondriaca anethine.
Ad eryſipelata, quod illinitur.
Perfuſio capitis.
Alia ad percuſsiones & plagas.
Ad cardiacos. Ad podagricos.
Ceratium quod χεὶρ dicitur.
Perfuſio capitis alia.
Ad vlcera ſerpentia,
Ad ſaniem.

Vnctio ad neruorum affectiones.
Amythaonis ad præcordiorũ affectiones.
Ex ſeminibus. Ex ptiſſana.
Aliud.
Malagma ex fœno Græco.
Epithema ſtomacho aptum.
Malagma tonſoris.
Ex micis ad omnem duritiem.
Ex palmulis.
Epithema ad ſtomachicos.
Aliud quod βασιλικὸν dicitur.
Cyphoides. Ex œnanthe.
Ex Galeni lib. ceratum ad oris ſtomachi inflammationem.
Malagma ad lienem.
Malagma ex baccis lauri.
Malagma Apollophanis.
Ad Iſchiadicos.
Clidion Philomeni Mnaſæi.
Epithema infrigidans Galeni.
Cataplaſma ex fermento.
Cataplaſma ex pane.
Cataplaſma ex furfure.
Cataplaſma ex ficubus.
Acopon decamœron.
Pentamœron.
Acopon vnguentum ex caſtoreo.
Aliud ſimplex.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Ad eos, qui ob ſenectutē refrigerati ſunt.
Ad pallorem, & liuores.
Ad penem erigendum vnguentum Rufi.
Iſchiadicum. Ex hedera.
Iſchiadicum vnguentum.
Iſchiadicum Antonij archiatri.
Metaſyncriticum.
Paſtillus Andronis.
Paſtillus Muſæ.
Paſtillus Heræ.
Alius eiuſdem.
Paſtillus ex charta ad nomas.
Paſtillus ad vitiligines.
Paſtillus croceus.
Paſtillus ad lichenas.
Paſtillus ad tormina.
Paſtillus Paſionis.
Paſtillus podagricus, Procli.
Paſtillus ex electro.
Paſtillus ex acacia.
Paſtillus ad hemicraniam.
Siccum medicamentum ad cicatricem inducendam.
Aliud ad idem.
Cephalicum.
Aliud cruſtas inducens
Aliud patefaciens citra dolorem.
Rhodiacum.

Ex charta.
Ad nomas.
Adurens.
Anthera Philumeni.
Collyrium libyanum.
Psilotrum Apollinaris.
Cnicus flauus, Basi.
Ex erica. Vranium.
Achariston.
Ex thure. Cygnus.
Libyanum ad pustulas, & alia permulta.
Ex cornu ceruino.
Nilium Demosthenis.
Collyrium madicum.
Spodiacum.
Nardinum.
Collyrium aromaticum,
Chiacum.
Siccum ad angulos oculorum scabiosos.
Diacenteton.
πάγχρηστος Erasistrati.
Collyrium ad pura, & impura vlcera.
Aliud ad pura vlcera.
Dionis collyrium.
Collyrium πιπισμένον appellatum.
Collyrium ad carbunculos.
Collyrium ad tabem.
Collyrium ad suffusiones.

Archigenis ad oculorum claritatem.
Demosthenis ad veteres affectiones.
Cleonis gluten.
Siccum palpebras pulchras efficiens.
Aridum ad lippitudinem aridam.
Liquida compositio.
Alia ad callos.
Collyrium ad aspectus claritatem.
Ad cicatrices oculorum.
Gluten ad pilos.
Ad crithas, chalaziáque.
Ad ægilopas.
Cataplasma ad vehementes dolores oculorum.
Vnguentum ad vehementes dolores.
Dia rhodon Diagoræ.
Croceum quod puerile inscribitur.
Asclepiadæ pacianum.
Ad oculorum caligationem.
Smegma, quod Asclepias nominatur.
Smegma caput exsiccans.
Sapo repellendi vim habens.
Dropax Gallus.
Alius simplex.
Psilotrum.
Ad corrugationem.
Smegma splendorem afferens.
Stomaticum Philagrij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Anthera.
Dia moron Galeni.
Dia besása. Ad anginam.
Ad columellam laxatam.
Aliud.
Ad dentes conseruandos Galeni.
Ad dentes tremulos.
Philagrij ad oris erosiones.
Antidotum ad colicos.
Antidotum Philonis.
Trigonos.
Catapotium Dioscoridæ ad exustos.
Ad quartanarios Galeni.
Ad eos, qui à cane rabioso morsi sunt Galeni.
Ad eos, qui ex fungorum vsu suffocati sunt Galeni.
Ad comitiales ex Scilla.
Pastillus ad vocem firmandam.
Alius.
Medicamentum ex fructibus pomaceis.
Antidotum Quinti.
Diospoliticon.
Ex tribus piperis generibus.
Ex calamintha.
Ex succo cydoniorum.
Antidotum Zenophili.
Galeni hiera picra.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Quæ ſubducunt ventrem.
Grana ſalubria.
Purgans, quod κοπτάριον appellatur.
Paſtillus purgans.
Grana purgantia.
Medicamentum ad colicos.
Symbiotarium.
Medicamentum purgans ad eos, qui elephantia detinentur.
Ius veteris galli.
Inunctio ſedis ad flatus emittendos.
Hiera Rufi.
Lyci purgans medicamentum.
Aliud purgans eos, quos elephantiaſis exercet.
Inunctio purgans.
Suffitus.
Alius.
Alius.
Hiera ſimplex Rufi.
Xeromyron compoſitio Arabica.
Suffitus ad ſomnum conciliandum.
Suffitus ex cupreſſo, quod cyphi lunæ dicitur.

ORIBASII SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM, LIBER TERTIVS.

De emplastrorum, & trochiscorum compositionibus.

BASILICON, quod etiam tetrapharmacum dicitur, habet pares portiones ceræ, picis, resinę frictæ, seui taurini. Si celeriter concoquere, carnémque inducere volueris, vnam thuris partem ad duodecim basilici partes admisceto.

Enneapharmacon valet ad suppurandum, egregiè facit ad vacuas distétiones, & ad eas etiam, quæ in thorace sunt, & ad fistulas, quas etiam emollit. Est item ad vteri duritias aptum, atque vlcera, quæ in eo sunt solutum sanat. Habet autem ceræ, medullæ ceruinæ, adipis anserini, taurini, butyri, terebinthinæ, mellis, olei rosacei, cicini paria pondera. Nonnulli autem rosacei loco liliaceum ponunt, hoc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

purgat, ad cicatricem perducit, carnem creat.

Ex cadmia ad cicatricem inducendam, habet cadmiæ vſtæ, & vino præparatæ, chalcitidis vſtæ, ſingulorum vnciam vnã. Olei myrtei, ceræ, reſinæ, colophoniæ ſingulorum libram vnam, vini Italici, quod ſatis eſt. Chalcitis, & cadmia ex vino terantur, vt liquidi cerati conſiſtentiam habeant, ceram verò, ac reſinam eliquans in ollam teſtaceam immittito, metallica cum vino imponantur, omnibúſq; in mortario læuigatis vtitor. Ad inueterata vtere hoc puro emollito. Ad recentia, cum cerato roſaceo.

Attalicum album, quod facit ad vlcera ſenum, & eorum, qui mollem cutim habent, & eorum, qui vlceribus humidis infeſtantur, ſanátque vlcera crurũ, & egregiè valet ad abraſa genuum, & in quibus membrana oſſa tegẽs, nuda eſt: habet ſpumæ argenti pondo denarium centum, ceruſſæ pondo denarium centum, ceræ albæ pondo denarium quinquaginta, terebinthinæ pondo denarium vigintiquinque, thuris vncias tres, aluminis ſciſsilis põdo ſcrup. ſex, piperis põdo denariorũ triũ, olei veteris heminas duas, aquæ he-

minas duas, metallica in ſole coquito donec non amplius digitos inquinent, reſinã & cerã diligenter in vnum cõponito, thus primũ indito, ſecundo loco alumé, vltimo piper. Aliqui pro pipere cyperũ iniiciũt.

Phœnicinũ Galeni habet adipis ſuilli veteris, ſaliſq; expertis libras duas, ſpumæ argenti libras tres, olei antiquiſsimi libras tres, chalcitidis vncias 4. chalcitidem tritam, ac conſutam tenuiſsimo cribro cribratam in mortarium coniice, & diligẽter tere donec ſubtiliſsima reddatur, deinde argenti ſpumam tenuiſsimo itidẽ cribro cribratam, & in tenuiſsimum pollinẽ redactam infunde, & in mortario diligenter vnà cõtunde, oleúmq; in ſole admiſceto, vt liquidum medicamentũ permaneat: poſtremò loco adeps caprinus pondo librarum duarũ adiicitur, qui ipſe quoq; eſt diligenter contundendus. Ita omnia in cacabo coques, & rudicula ex palma agitabis. Cortex viridis externus ipſius virgę palmeæ auferẽdus eſt, vt ſuum humorem impertiri medicamento queat. Vnus autem palmæ ramus tibi ad coctionem ſatis erit, vt craſsiore eius parte pro ſpatha vtaris. Ramulos autem, qui craſſæ particulæ adhærent, quíq; vtrinq; exoriuntur,

resecabis, & corticem detrahes, & in minutas partes concisos in medicamentum coniicies, vt corũ succum eidem impertiant. Spatha autem statim ab initio vti par est, tenues verò palmæ particulas iniicere oportet, cum videbis medicamentum cerato similem habere consistentiam: nam si ab initio eas immittas, earum succus coquendo consumetur, quem nos propter eius astringendi vim, manere copiose, volumus. Quinetiam ipsius spathæ pars quę à medicamento exsiccata fuerit, præcidẽda est, id quod bis & ter erit faciendum, si eam arefactam videbis. Perspicuum autẽ est, palmæ ramum, & recẽs, & eodem die præcisum esse debere, vt succi plenus sit. Medicamentum verò tum demum erit coctum, cum non inquinabit. Hoc vteris ad cruenta vulnera, quæq́ue ad cicatricem difficiliter perducuntur, & ad sinus oleo dilutum. Conuenit omnibus partibus inflammatis, podagris, articulorum doloribus, nisi quo tempore dolores vehementes sunt. Aptum est bubonibus, tuberculis, ambustis, pernionibus, osium fracturis, & omnibus denique fluidis affectionibus. In hoc medicamento dissoluendo hunc modum seruabis, vt medica-

mentum paululum olei menſuram excedat, ac pręſertim æſtiuo tempore, vt ſi medicamenti ſint vnciæ decem, olei nouem apponantur.

Viride, quod lite appellatur, roſaceo dilutum vlcus cauum, & apertũ ſanat. Conſtat ex ceræ, reſinæque frictę, ſingulorum libra vna, æruginis libris duabus, olei heminis duabus, hoc delicatis adhibendum eſt.

Dichromon, id eſt, duplicis coloris eſt, in quo ſunt, æris vſti, aluminis ſciſsilis, ammoniaci thymiamatis ſingulorum vncia vna, ceræ, colophoniæ, adipis taurini, aut ſuilli ſingulorum vncia vna. Sicca ex aceto læuigentur.

Pentatheton habet ceræ, adipis taurini, reſinæ frictæ, picis, calcis pares portiones. Vſus tempore olei ſicyonij quadrantem, ceræ vncias tres, olei vnciam medicamenti quadranti adiicito, ex vino, & aceto cõtundito, atque vtitor.

Ex hyoſciamo, quod pſitaciõ dicitur, habet reſinæ frictæ, cerę, adipis ſuilli liquoris hyoſciami pares portiones.

Myrteum habet ſpumæ argenti vnc. ſex, ceræ vnciam vnã, olei myrtei vncias duas, vini quod ſatis eſt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Album ad ambusta habet spumę argēti, cerussæ, sulphuris viui, singulorum vncias sex, ceræ vncias quatuor, olei myrtini quod satis est. Aliud. Spumæ argenti vncia, plumbi combusti combusti vncia, cerę vnciæ duæ, olei myrtini vncia.

Copton platysma habet æruginis vnciā, squamæ æris vnciam, terebinthinæ vncias duas, ceræ vncias quinque. Cera & resina in pila terantur, & in vnum redigantur, deinde ærugo adiiciatur, vt emplastrum fiat, quod in tantam latitudinem extendatur, quanta satis sit ad vlcus comprehendendum, singulis autem diebus soluatur.

Aphrum sanguinem supprimēs facit ad insignes diuisiones, præsertim quæ in capite sunt, ad fistulas, sinus, fracturas. Item hepaticis, & lienosis conuenit, absque inflammatione glutinat. Chartilaginibus etiam, ac neruis, ossibúsque præcisis mirabiliter prodest: valet quoq; ad vlcera profunda, & sinus: nam insigniter glutinat. Iā verò in abscessibus cū eiecta est sanies, imponitur. Est etiam ad supprimendum sanguinem præstantissimum, & præsertim in ijs, qui sanguinē reiectant. Duobus autem linteis est inspergendum, alterum pe-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ctori, & costis imponendum, alterum dorso: nam præter omnium opinionem sanguinem sistit. Est præterea ad canum morsus accommodatum, & inflámationes omnino sedat: & ea quæ vulneribus adhibentur, vincit omnia. Hiberno tempore diebus septem soluitur, æstiuo quinque: si necessitas vrgeat, tribus. Habet autem ceræ, picis, bituminis, pityinæ liquidæ singulorum * vnciam vnam, mannæ vncias sex, cerussæ vncias quatuor, attramenti sutorij tantumdem, opopanacis, vncias duas, rosacei libras duas, alij selibram, aceti heminas duas. Ceram, bitumen, oleum, acetum in ollam coniicito, ac parũ liquato, deinde picem, ac resinam in minutissimas particulas diligenter concisas adiicito, vbi semicoctum fuerit, ollam tollito, & aliquandiu refrigerato, & atramentum sutoriũ percolatũ, læuigatúmq; ex duabus aceti heminis paulatim, ne efferuescat, inspergito. Hoc infuso, iterum leniter coquito, agitando. Cum non amplius inquinat, ab igne amoueto, opopanacẽ in aceto, quod reliquũ fuerit, ita pridie maceratum, vt dissoluatur, infundito: deinde cerussam mannámq; vnà pariter probè tritas inspergito, & paululum

* Gal. habet librã.

tepefaciens quousq; in vnum coeant, obſerua ne opopanax, & manna comburantur, in mortarium funde, & refregerari finito, ac rurſus ſubactum reponito.

Geranion Poletis facit ad neruos craſſorum humorum plenos, ac laxatos, & in quibus periculũ reſolutionis imminet & ad fluxiones, quę ad articulos feruntur, in quibus tumor etiam oritur, & ad partes quæ prolapſæ ſunt, & ad recenti cicatrice contractos articulos, & incuruatos, quíque ſi vi moueantur, ſtrepunt, vt ſinguli ſonum edant. Valet etiam, cum in cubitis, aut genibus, aut aliqua alia particula lentus humor, aut flatus continetur. Sanat ganglia, & omnes concretiones, & ſteatomata, & atheromata. Accommodatum etiam eſt ad aneuryſmata, ad ſtrumas, & panos. Omnia præterea indurata emollit, rumpit, exterget, attenuat, & glutinat, ac relaxata corroborat. Eius compoſitio eſt hæc, ramenti æreæ ſtatuæ ſordidæ, & æruginoſæ, quale in ijs quæ inunguntur, reperitur, vnciæ vigintiquatuor, cerę tantũdem, ſandicis libra, ſandarachæ libra, terebinthinæ libra. Si rament ũ durius ſit, tũc tantũdem terebinthinæ imponito. Gruis pennas omnes

hoc

hoc modo crematas addito. In ollam fictilem nouam pennas omnes pone, os & totam ollam argilla illine, eámque in fornacem coniice donec ignita argilla ſit: tũc extrahe, atque aperi, pennæ aduſtæ, & in vnum redactę comperientur: eas ad ſtrigmenti formam terito, deinde ceram, ac reſinam ſuper carbonibus liquato, tum ſandaracham & ſandicem contritum affundito, & donec probè mixta hæc fuerint, agitato. Poſtea ramentum in mortarium coniectum diligenter conterito, vt omnia affuſa cum cera miſceantur, & medicamentum ad emplaſtri formam redigatur.

Quod ex dictãno conficitur, habet dictamni partes 28. chamæmeli partes duodecim, ſphagni partes quinque: pentaphylli partes quatuor, cyperi partes ſeptem, ariſtolochiæ partes trigintaquinq;, ireos partes ſeptem, polij partes duodecim, centaurij partes 12. gentianę tantumdem, libanotidos partes ſex, gagatis partes ſeptem, ſpumæ argenti partes 150. olei veteris partes octo & quadraginta, ceræ partes duodecim, reſinæ ſiccæ partes triginta duas, colophoniæ partes quinquaginta, terebinthinæ partes quatuordecim,

terræ ampelitidis partes vigintiquatuor, aut pityinę siccæ partes duodecim, ammo niaci thymiamatis partes 35. squamæ ęris partes triginta octo, æris combusti partes duas de viginti, propoleos partes duodecim, diphrygis partes octo, *amyli partes duodecim, cerussæ tantumdẽ, aloes partes sexdecim, chalciteos partes decem, atramenti sutorij partes 24. thuris albi partes duodecim, myrrhæ partes septẽ. Oleũ prius leni igni calefacere oportet, deinde argenti spumã in subtilissimum pollinẽ redactam iniicere, paulatim agitando donec colorem mutet, & aliquantulũ consistat. Deinde picem, terrámq; ampelitidem addere. Cúmq; densari inceperit, cera iniicienda est, deinde resina & colophonia, tum ammoniacum contritũ: ad hæc squama æris, atq; æs, tum rubricam, & diphryges: tum chalcitidẽ, atramentũ sutorium, & cerussam, deinde libanotida & myrrhã, & aloen, deinde totam terebinthinam & thus. Hæcq; omnia vt par est, mixta ab igne detrahes, & ita herbas læuigatas iniice spatha agitando, vltimo verò loco chamæmelum infundito. Vtere hoc medicamento ad neruos vulneratos, ad vlcera vetusta, ad venenatorum animalium ictus,

* *Alias rubricæ.*

& morſus, ad ſcorpionum morſus, ad condylomata, & ganglia, ad ſtrumas, & lenticulas, parotidas, & phymata, & fiſtulas, & ad chironia, & maligna vlcera omnia, & ad oſſa. Itémque euellit ſpicula, & tela. Carnem & cicatricem inducit, inflammationes diſcutit. Facit & ad omnia thoracis vitia, & ad præcordiorum affectiones & duritias, vel ſcirrhos, & ad aquã inter cutem: & ad articulos contractos, & ad oſsium fracturas: & ad vlcera curatu difficilia, & depaſcentia: & ad neruos præciſos, & ad contuſiones: & putredines, & abſceſſus, & perniones, & carbones, & ad quæcunque emolliẽda ſunt. Itémque fluxiones oculorum, fronti admotum ſiſtit. Roſaceo autem dilutum ad aures purulentas, ad ea quæ in pudendis, & ano ſunt, valet. Prodeſt etiam in ſuffitu vuluis, quas frigus oblæſit: & ijs quæ difficiliter partum edunt. Nam ita fœtum viuum educes, neque vlla ex parte lædes, itémque ſecundas, quæ vocantur, ſi vſu veniat. Auxiliatur etiam morbis, qui ex circuitu redeunt, ſi ante acceſsionem fronti adhibeatur. Im verò ſi in domo ſuffitus ex eo fiat, & viperas, & omnia quę venenum iaculantur extrudet.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Ex lini ſemine Poletis facit ad thoracis affectiones, emollit, ac digerit, ac neruoſarum partiũ inflãmationes mitigat: facit ad podagricas exacerbationes, & contractos articulos relaxat. Lini ſeminis pars vna, ceræ partes quatuor, colophoniæ tantundem, farinæ hordeaceæ partes duæ, reſinæ cupreſsi tãtũdem, thlaſpeos pars vna, chamæmeli, pilularũ viridium cupreſsi clauſarum cuiuſq; pars vna, olei veteris partes duæ. Ceram & colophoniam ad carbones liquato, oleúmq; mouendo adijcito. His diligenter miſtis ollam ab igni auferto. Cupreſsi pilulas tritas imponito animum adhibendo, ne medicamentũ efferueſcat, & intumeſcat, & ollam egrediatur, deinde farinam, tum lini ſemen, poſtea thlaſpin, poſtremo chamæmelum adiungito, ad ignémque iterum ponito, commiſceto donec probè coeant. His in vnum redactis reſinam cupreſsi ad finem iniice: cúmque hęc eliquata fuerit, medicamentũ in mortarium aqua ſemiplenum verſa, deinde emolli, atque vtitor.

Ex verbenaca, vel ex ſacra herba, quod ad Poleté refertur, facit ad capitis doloré veterem & recenté, ad hemicraniã, ſi fronti & tẽporibus applicetur. Valet etiam ad

dentium dolores, & oculorũ fluxiones. Itémq; ad vrinæ difficultaté pubi impositum. Eſt etiam accommodatum iјs, qui à ſcorpione icti ſunt, & deniq; neruoſarum partium inflammationibus. Habet autem ſacræ herbę, aut verbenacę partes nouem, reſinæ colophonię partes vigintiquatuor, ceræ partes quatuor, olei partes duas.

Emplaſtrum elephantinũ, ſiue ex dorycnio, quod Poletes cõfecit, valet ad articulos cõtractos, ad callos fracturarũ (emollit enim, & ſoluit vitioſas agnationes) itéque ſtrumas amotu difficiles, atque ad ea quæ induruerũt, & quæ ægrè maturãtur, quęq; contumacia ſunt. Nã diffundit, emollit, digerit, ac diſcutit vehementer: quod ſi eboris portioné medicamento illinas, itaq; decé dies illitam dimiſeris, ita mollé effeceris, vt perfodi queat. Si verò plures dies ita continueris, molle videbis æquè, ac lorũ. Medicamentũ fit ex his. Dorycnij recẽtis viridis, aut in vmbra arefacti partes decẽ, radicis mãdragorę vel viridis, vel ſiccæ, partes duæ, radicis panacis partes ſex, reſinæ colophoniæ partes 20. reſinæ liquidę pinęę partes 4. opopanacis partes duæ, terebinthinæ partes 12. bdelij partes viginti, ceræ partes duodecim, aceti,

albi hemina, aut plus eo, si medicamentū capax sit. Dorycniū si viride sit, totū cum radicibus euulsum in mortariū cōiiciendum est, & vehemēter cōtundendū aceto paulatim instillato. Idē faciendū est, cum mandragoræ radix imponitur. Panacis autem radicem in frusta secans, & conterēs per se iniicies, deinde bdelium. Quod cum in mortario prius cōfregeris, acetum instillando, admotis viribus cōtunde, vsquedū emplastri formā acquirat. Deinde apparatas herbas misce, postremóque opopanacem ex aceto læuigatum infunde, medicamento confecto vtitor.

Emplastrum ex Anthemide. Anthemida verno tēpore florētem, & coloratā legere oportet, ex eáq; succū exprimere, & in sole exsiccare: deinde sumere resinæ colophonię partes duas & quadraginta, pinęę partes octo, ceræ tantumdem, olei partes quatuor: tum succum herbæ dissolutum paulatim compones, ab igni auferes, in mortarium coniicies, diligenter permiscebis, vt in vnum conducantur. Vtere ad vulnera cruenta, carnis fracturas, vlcera maligna, vetusta, quæque labra prętumida habent, grauéque olent, & difficiliter ad cicatricem perducuntur, ad be-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ſtiarum virus eiaculantiũ morſus, ad vnguium pterygia, ad neruos craſſo humore imbutos, iique ſiue in articulis ſint diuturni & dolorem excitãtes, ſiue etiam ex inflammatione ægrè moueantur, & dolore afficiant: ad fiſtulas, ad ſtrumas, ad oſsium denudationes. Ad ganglia, ad dothienas, ad ſteatomata, ad nomas, ad ſinus, ad coli inteſtini flatus, ad partes, in quibus frigus dolorem excitauit, ad ambuſta, ad præcordia, viſcera, & ſtomachum, ad vitia thoracis, & item alia, ad abſceſſus. Importunum & copioſum ſanguinis è naribus fluxum ſiſtit. In quo caſu ſtomacho applicandum medicamentum eſt: præſtat tamen fronti etiam adhibere. Fluxiones, quæ ad oculos feruntur, eius ſpleniũ frõti appoſitum cohibet. Roſaceo verò dilutum imponitur vlceribus, quæ in genitalibus depaſcendo ſerpunt.

Halmyron verò dicitur, in quo lapis eſt quidam denſus, grauis, leuis, totus ſalſus, vnius tantum coloris, quem *Indicum vocant. Hic aduſtus, & ignitus, ac refrigeratus albus apparet. Hunc diligenter teras, & per cribrum traiicias, & oui album admiſceas, vlceráque puerorum quæ aperta non ſunt,

*Alius lib. habet Medicum.

vnges. Quinetiam vlcera ſerpentia ſistes, atque exſiccabis, & ex eo optimũ medicamentũ parabis. Reſinę colophoniæ partes viginti quatuor, liquidæ partes ſex, ceræ partes quinq;, olei partes tres, lapidis partes ſex. Hoc medicamentũ habet vim purgandi, exſiccandi, per halitũ digerendi, attenuandi, diffundendi, glutinandi, cicatricem inducẽdi. Valet ad eos qui dolore cõficiuntur, & quibus ventriculus propter eius imbecillitatem, grauitatem affert. Facit etiam ad nuper perforata, & ad vetera vlcera, & ad ſtrumas, & denique ex roſaceo ad aures purulentas.

Ex ſalicibus, quod Magnus inuenit, ſine mordicatione exſiccans ad omnes diſtillationes facit. Salicis folia virentia terito, vini veteris quantum ad infuſionem ſatis ſit, addito, & ad lentum ignem diu coquito. Deinde in pilam iterum reiicito, & ſimul contundito diligenter. Et linteo denſo hæc ita contrita excipito & cõprimito, vt ſuccus exprimatur, poſtea ſumito colophoniæ vncias vigintiquatuor, olei vncias duas, ſucci expreſsi librã, colophoniámque prius cum oleo percolatã placido igni decoques, quouſque in aquã coniecta, & manibus ſubacta, non inqui-

net. Tũ verò ceræ vncias vigintiquatuor admiſceto, eáque liquefacta, olláq; ab ignĩ amota, ſalicis ſuccus paulatim admodum iniiciatur. Deinde igni admoueatur, et placide coquatur, vt ne cõburatur. Cum medicamentum ita in vaſe cõmiſtum fuerit, mortarium eodem ſucco perfunde, & in ipſum coniice medicamentum, idque manibus ſubigito, & emollito, atque vtitor.

E buccinis quod valet ad digerendũ per halitum non mordendo, habet ſpumę argenti drachmas x v i. cineris buccinarum vnc. x v i i. ceruſſæ vnc. x x. olei antiqui heminam. Terebinthinę drach. x i i i. thuris drach. x x. aquæ cyathos. i i i i.

Ad alopeciam, euphorbij & thapſiæ vtriuſque partes duas, ſulphuris viui partes quatuor, elebori albi, aut nigri partem vnam: his ceræ partes quindecim admiſceto, et oleo laurino antiquo eliquato. Erit hoc medicamentum præſtantiſsimũ ad inueteratas, & curatu difficiles alopecias. Si thapſia tibi non ſuppetat, tantundem ponito aut ſeminis naſturtij, aut erucæ. Síque laurinum non adſit, liquidam picem adiicito.

Admamantij ad alopecias. Alliorum cinere ex melle vngito.

Ex ſalicibus præclarum, & ad multos vſus accommodatum medicamentum, non ſecus quàm quæ ſupra ſunt allata, Crito ſic recenſuit. Medicamentum ex ſalicibus facit ad vlcera cruenta, articulos ſolutos, & ad fiſtulas impoſitum, ad flaccidas carnes, præſertim quæ in extremis ſunt partibus: & ad eryſipelata, aliáſque pleraſque affectiones ſine vſtionibus. Habet autem myſios, chalcitidis, æruginis, ceruſſæ, gallarum non tritarum, aluminis ſciſſi, & rotundi, melanteriæ ſingulorum vncias ſex, ceræ, reſinæ, pityinæ, picis, bituminis, foliorum ſalicis ſingulorum vncias duas, olei heminam vnam & vncias quatuor, atramenti ſutorii vncias ſex, malicorij vncias tres, aceti ſextarios ſex. Folia ſalicis triduum aceto madefacta coque quouſque acetum in ſextarios duos redigatur: deinde ærugini, ceruſſæ, melanteriæ, atque aliis prius tritis folia, quæ ipſa quoque diligenter læuigata ſint: deinde ſicca læuigata addito, & in vnum redigito: poſtea liquefacta ſuperfundito, et componito, atque vtitor.

Ad cancros vlceratos medicamentum mitiſsimum ex his fiet. Argenti ſpumę, ceræ, adipis ſuilli ſingulorum libram cape,

vitellos ouorum tostorum decem : olei cyathos octo. Argenti spumam ex aqua, quæ satis sit, contere , simul etiam aliquid olei affundens, ouorúmque vitellos simul tere: adipémque expurgatum cum cera eliquato , & contritæ argenti spumę adiicito, ac reliquum oleum indito. Huius medicamenti vsus est, vt si cum linamento adhibeatur, cum rosaceo, aut lentiscino, aut irino, vt conuenire videbitur, imponendum sit. Si verò vlcus doloris expers sit , myrrhæ , ireos, aristolochiæ singularum drachmę tres commisceantur . Atque ita etiam non vlceratis conueniet.

Adamantij medicamentum ad vlcera phagedænica . Althæa viridis , vel sicca seuo hircino excepta vtere . Si verò mirum in modum humida sint vlcera, linamenta sicca prius impone, & seuum cum althæa adhibe. Ad hoc etiam vtere iis, quę trigesimo quinto capite describuntur.

Ad cãcros in quibus multa, ac depascens erosio sit, hoc auxiliũ mirabiliter facit, qđ habet vini boni potẽtis sextarios* viginti, rhois excoriariæ, libr. vnam, rotularum cupresi tantundem, gallarum immaturarum non contusarum vncias sex, casiæ

Alter codex habet vnum sextarium.

optimæ tantundem. Contuſa macerantur quatriduum, & coquuntur ad tertias, aut quartas, rudicula cupreſsi agitando. Híſque valde expreſsis, et abiectis, reliqua ad mellis ſpiſsitudinē coquūtur, & in vas vitreum effunduntur. Vſus eius medicamenti eſt, vt eo puro vtaris ad depaſcentes cancros: quod ſi ſpiſsius ſit, vino poteris liquidum reddere, id quod maximè vſu venit in pudendi muliebris ſinu. Dolores etiam ſedat lacte dilutum. Quod alias quoque nomas, mirabiliter ſanat.

Ad inteſtina prolapſa facit hoc, quod habet cupreſsi pilularum paruarum, & tenerarum, malicorij, ſingulorum vncias rres, vini nigri, quod ſatis eſt. Coque vinum affundendo, donec omnino diſſoluātur. Deinde in mortariū coniice, & ſubige diligenter, & adipe ſuillo veteri excipe, vt emplaſtri ſpiſsitudinem habeat. Tum ſuper linteo extende, ac prius inteſtinum reducito. Foris autem pharmaco mollem ſpongiam applica. Solues autem medicamentum tertio aut quarto quoque die.

Adamantii ad herniam, cum inteſtinum in ſcrotum deſcendit. Habet gallarum, halicacabi, radicis vrticæ portiones pares. Vino adſtringente prius coque,

deinde læuiga, donec fiat cerati craſsities. Peritonæo applica. Solue ſeptimo die à curatione. Prius tamen delapſum inteſtinum ad priſtinum locum retrahito.

Aliud ad idem. Vuæ paſſæ acinis eiectis libram, cumini ad ſtrigmentum redacti, vncias ſex, nitri vncias tres. Læuigatis vtitor. Si verò propter adſtrictionis moleſtiam opus ſit, cerato ſicyonio, locum maſtiche trita perſpergendo, vteris.

Adamantini medicamentum ad ramicē inguinis, habet gallarum vnciam, lapidis pyritis vncias tres, pyrethri vncias duas, nitri vnciam, terebinthinæ vnciam, ſilphij tantundem, ſandarachæ drachmas duas, ceræ vncias tres, axungiæ veteris vncias duas, aluminis liquidi vnciam. Sicca vino quod mare expertum non ſit, & ſapa læuigato, & liquata adiicito.

Ad ramicem inguinis, & aquoſum. Bdelium ſaliua ieiunus macera, donec habeat emplaſtri conſiſtentiam, atque vtere.

Aliud. Folia, ramulos, & pilulas, cupreſsi recentes, ac teneras læuigabis, & ad emplaſtri ſimilitudinem alligato. Quidam cum ex vino prius coxerint, idem faciunt.

Hoc enim corporibus nimio humore languentibus magnopere confert. Exsiccat enim, & corroborat.

Ad aquoſos ramices. Carnium paſſularum, ammeos, terebinthinæ, ſingulorum drach. VIII. nitri rubei drach. X. mellis optimi vnc. II. arida per ſe minutiſsimè contundito, & cribrato, paſſuláſque diligenter ſubactas miſceto, & ſimul conficito. Tum mel cum terebinthina parce decoctum infundito, & ad emplaſtri formam redigito. Sicca demum læuigata melli adiicito, emollitóque, & vtere. Porrò coxendicem vitta deuincies. Æger verò quieſcat, & abſtineat à balneo. Alternis diebus vinculũ ſolues, & loco ſpõgia foto nouum medicamentũ adhibebis.

Adamantini ad meliceridas, & quæ ſimilia ſunt. Ceræ vnciæ II. terebinthinæ vnciæ II. ſquamæ æris vnciæ II. ſulphuris ignem non experti vncia, radicis ſiccę canabis agreſtis denarium pondo XXXV. olei veteris vncia. Radices ex oleo coque.

Corax ad nomas valẽs habet thuris vnc. duas, ęruginis vnc. IIII. terebĩthinæ vnc. VIII. atramẽti ſutorij vnc. XV I. cerę vnc. VIII. gallarum vnc. II. ſeui taurini vnciã, mellis vnc. II. aceti quantum ſatis eſt.

Ad ramicem gutturis, ex ſale, facit etiam ad eos, in quibus per halitum digerere oportet. Habet autem ſalis communis toſti drach. I. cineris porrorum drach. ceruſſæ vnciam, olei tantundem. Coquito donec manus non inficiat.

Ad ſedis inflammationes facit hoc, quod habet, oui vitellum toſtum, opij obolum, croci tantundem, mellis quod ſatis eſt.

Emplaſtrum ad tentiginem ciendã, habet eupatorij vncias octo, ſeminis erucæ, pyrethri, vtriuſque vncias quatuor, canchryos vncias tres, pudendi ceruini vncias duas, caudæ ſcinci vncias duas, euphorbij vnciam vnam, terebinthinæ tantundem, cæræ vncias quatuor, oua paſſerum tragloditarum numero tria, ſtelliones, oleo laurino, aut irino adhuc viui madeſcant, & ex aceto in vaſe ex fimo, & cocto, diebus quadraginta ſeruentur.

Ad fracturas oſsiũ, picis brutiæ libram vnam, ſpumæ argenti libram vnam, vncias quatuor, thuris vncias octo, terebinthinæ vncias octo, ſeui taurini libram vnam, vncias quatuor, galbani vnciam vnam opopanacis tantundem, ceræ vncias quatuor, olei veteris libram vnã, aceti vncias quinque componito.

Ad teneros, et qui ex vlceribus nimis graviter conflictantur, adhibe ceræ, vnc. I. cerussę, vnc. II. thuris vnciam, salis ammoniaci vncias quatuor, squamæ Cypriæ vncias duas duas, aluminis scissilis, ęruginis, mali corij, calcis viuę, singulorũ vnciam. Alij pro ærugine, habent sulphuris duplum, & squamæ dimidium.

Ad phagedænas ex quarto extremo de compositione medicamentorum per genera, habet cerussæ vncias octo, sulphuris ignem non experti vncias II. squamę, thuris, æruginis, singulorum vnciam, malicorij vnc. II. salis ammoniaci vnciam, aluminis vncias II. calcis viuæ vnciam, ceræ libram, rosacei vnciam. Ceram, & rosaceum eliquans refrigera, cætera læuigato. Cum vti velis linteum latum, quã tum vlcus est, capito, medicamentúmque imponito, & superdabis spõgiam ex aqua frigida, & medicamentũ tertio, aut quarto die commutabis.

Adamantini ad phagedænas, & antiqua vlcera, quęq; difficiliter ad cicatricẽ purducũtur. Bulborum scillę vnius, quod maximè tenerum est, in olei sextarium conijce, & coque donec ad tertiam partem redigatur: oleo vtere, vlcus penna inungens,

gens, nec linamentum indens. Idem purgat, carnem, cicatricémque inducit. Qui vero maiore auxilio indigeat, cũ hoc medicamento vnctus fuerit, apponat pastinacæ folia trita ex melle. Erit autem præstantior ad hanc rem pastinaca erratica, si ea non suppetat, satiua capiatur.

Aliud ad omnia vlcera maligna, & phagedænica, quod habet, succi Cyrenaici, vngulæ asini cõbustæ, cancrorũ fluuiatilium combustorũ singulorũ vnciã, plũbi vsti, lentisci, cadmiæ thuris singulorũ vnciã mediam. Vngulã aũt ex lacte asinino læuigabis, cancros ex aqua, plumbum verò, & cadmiam oxyrrhodino separatim. His læuigatis adde succum, & thus, cum modico oleo myrtino, omniáque simul commisce, & conficito ad modum agglutinaméti, & linteo inspersum impone, & vbi exsiccatum erit, sæpe mutabis, cum solum à sanie inquinetur.

Ad vlcera maligna, difficiliter ad cicatricem peruenientia, putrescentia, & flaccida. Lemnium sigillũ huiusmodi vlcera valde adiuuat præparatum ad luti consistentiam: si verò vlcus sordidum, & valde flaccidum fuerit, & in conspectu sit, sigillũ aceto acerrimo asperges, si minus, vi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

no, aut aqua, aut poſca, aut oxymelite, aut mulſa.

Ad vlcera carcinode, & maligna, & ad inflammationes pudẽdi, teſtium, ani, mãmarum, itémq; ad rhagadas, rugas, & ardores ſedis, & teſtium. In mortario plumbeo, & piſtillo plumbeo tere ad ſtrigmenti craſsitudinem, cum roſaceo, aut omphacino oleo ſemperuiuæ ſuccum aut vmblici veneris, aut lactucæ, aut pſyllij, aut vuæ acerbæ, & inunge. Centaurium minus recens illitum cicatricem inducit vlceribus, quæ ad eam ægrè perueniunt, & quæ maligna ſunt, ſanat.

Ad vlcera perhumida. Cupreſsi folia, & rami, & fructus noui, & teneri, ad emplaſtri modũ appoſita, vel per ſe, vel vino madida, vlcerum flaccidorum, & putreſcentium cicatrices ſine dolore, & tuto depaſcuntur. Vtere etiam remedio, quod ſupra vigeſimo quinto, & ſexto loco deſcripſimus.

Ad idem. Cyperi radices maximè accommodatæ ſunt ad vlcera, quæ propter nimium humorem, ad cicatricem ægrè perueniũt: cucurbitæ ſiccæ combuſtæ cinis vlceribus non inflammatis, at humidis, & putreſcentibus conuenit, præſer-

tim verò iis, quæ in præputio pudendi ſunt. Radicis anethi cinis idem facit.

Ad vlcera maligna fluentia, & putreſcentia, plantaginem viridem adhibe, aut ſiccam contuſam appone. Iſatis ſatiua efficax eſt contra huiuſmodi vlcera putreſcentia & depaſcentia: ſi verò vehementior iſatis videatur, quàm ferre queat habitus ęgrotantis, eiuſdem foliis aut panē, aut hordeaceam, aut triticeam farinam, & polentam adiiciemus.

Ad vlcera chironia, ſquamæ æris denarios. x. aluminis ſciſsilis denarios. I I. ceræ quātum ſatis eſt. cerā calefac, & emolli, ſicca ſubtiliſsimè trita cōmiſce, in linteum coniice, loco admoue. Vel alumen ſciſsile combuſtum, & tritum inſpergito.

Ad eadem. Hyſſopi vnc. I I I I. vuarū paſſarum drach. I I I I. nitri vnc. I. læuigato, & apponito, vlcus melle prius inungito.

Ad putrida, & depaſcentia. Chalcitis, auripigmentum, calx vel per ſe, vel ſimul admota, faciunt. Aut marrubium coctum ex vino adhibe. Aut eruum tritū ex melle imponito. Aut oliuæ folijs teneris coctis in vino, & contritis ſimiliter vtitor, aqua autem marina calida perfundito.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Ad vermes, qui in vlceribus putrescẽtibus nascuntur, valet calaminthæ succus, aut ipsa calamintha viridis læuigata, & adhibita.

Ad inueteratas, fistulosas, & in qub⁹ caro difficulter crescit, vlcerũ cauitates, quę ex distillationibus fiunt. Ostreorum ossa combure, læuiga, insperge. Item paucedani radix sicca contrita ad strigmẽti formam, hæc enim, expurgat carnem, & cicatricem inducit.

Ad vlcera flaccida. Lanæ cõbustæ tritæ admotæ. Marcescentes porrò carnes in vlceribus statim absumit platani cortex vstus, & tritus inspersus. Quæ verò propter humoris copiam flaccida, & sordida sunt, ea etiam curat.

Ad vlcera, quę ægrè ad cicatricem perueniunt. Aloë sanat vlcera, quæ difficiliter ad cicatricẽ perducũtur, præsertim verò in sede, & pudendo, & eorũ etiã inflãmationem præcipuè sedat aqua diluta.

Ad vlcera vetusta facit cera ĩ sole emollita, cui squamæ æris ad strigmentum redactæ quamplurimum potes, aut chrysocollam addas: linteo autem imponẽdum medicamentum est, & non sæpe auferendum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Ad maculas, & cicatrices exterendas, gallas immaturas, melanteriam, itémque malicorium contuſa, vt ſuccum emittant, impone, & ampelopraſorum ſuccum viridẽ adhibe, donec teneri cerati craſsitudinẽ habeat. Facies aut alia corporis pars nitro perfricanda, & abſtergenda eſt, maculæ etiam exteruntur betæ decocto, aut nitro toſto, aut ſmegmate, quòd ex eruo cõficitur: ſi verò nigror ex hoc appareat, florémque æris quiſpiam admiſceat, aut per ſe inſpergat, ſatis erit. Tolles porrò maculas, & cicatrices cutim nitro confricando ad hunc modum. Maculas illine reſina per dies quinque, ſexto die ſoluas, acubus maculas denſis puncturis punge, vt locum æquè vellices, ſanguinémque fluentẽ abſterge: cúmque horæ dimidiũ ita permiſeris, ſpongia locum munda, ac medicamentum in quamcunque maculã inde, tertio die iterũ ſolues, & deligaturis expedies. Sed propter medicamenti vſum nigror quidã, qui nõ diuturnus erit, exorietur: ac viginti dierũ ſpacio neque vlcus cicatrix vlla, neque nigror apparebit, medicamenti autem compoſitio fit ad hunc modum. Ceræ, nitri, aphronitri, calcis viuæ, lixiuij, thuris pares portiones, conte-

re,& melle excipe, quod ſit duplũ vnius prædictorũ,quódque cũ cera ſit liquatũ.

Ad vngues ſcabioſos,viſci quercini vncias duas,farinæ fœnigræci, ſucci thapſiæ vtriuſq; vnc.duas, cantharidũ vnciã vnã, ſandarachæ vnc.duas,aceti quod ſatis ſit.

Dia halon,hoc eſt ex ſale, facit ad abſceſſus,ſtrumas,& ea omnia,ad quę ferro opus eſt.Salis ammoniaci, plumbaginis, olei, lixiuij ſarmentorum ſtillaticij,ſingulorum vncia, ſtercoris columbini vnciæ tres,ſalem in mortariũ coniice, itémque lixiuium, & tamdiu læuiga, quandiu ſal diſſoluatur, deinde plumbaginem, oleum, & ſtercus adiice, & omnia probe ſimul contere, donec ſordium fiat ſpiſsitudo, & in ollam coniice, ac lento igni concoque, vt non inquinet,& erue,atque vtitor.

Ad cancrum vlceratum, ſpumæ argẽti,ceræ, adipis ſuilli ſingulorum vnciam, vitellos ouorum toſtorũ decem,olei cyathos octo ſume.Argenti ſpumam ex aqua quæ ſatis ſit, tere aliquid olei affundens, tum vitellos ſimul contunde, adipẽ exemptis fibris cum cera eliquato, ſpumæ autem argenti læuigatæ reliquum olei addito. Vſus ei⁹ eſt,ſi apponas, vt ex roſaceo

cum linamento laneo imponas, aut cum pesso laneo, vt conuenire videatur: si verò vlc⁹ doloris expers sit, addito myrrhę, ireos, aristolochiæ singulorũ drach. III. quod etiam non vlcerato cancro conueniet. In quibus verò multa, ac depascens erosio est, admirabile est, quantum adiumenti afferat hoc, quod habet, vini, quod Adrianũ dicitur, sextarios viginti, rhois coriarij, pilularum cypreßi singulorum libram vnam, gallarum acerbarum non contusarum vncias sex, caßiæ optimæ tãtundem: pilulę confractæ madescãt quatriduo, & coquantur ad tertias, aut quartas rudicula ex cupresso versando, deinde expressæ auferantur, succus coquitur vsque adeo dum fiat tam crassum, quàm mel, & in vitreo vase seruatur. Hoc ad depascentia vlcera, puro vtimur: quod si craßius sit, vino erit humectandum, & præsertim in muliebris pudendi sinu. Iam verò lacte dilutum dolores mitigat, cęteróśque depascentes morbos mirabiliter sanat.

Cerata, & perfusiones, ad parotidas, phymata omnia, & dothienas, olei, ceræ, saponis, stactæ, nitri, singulorũ libra, ceram cum oleo liquabis: sapo verò cum

ſtacte in mortario læuigetur, deinde nitrum in mortarium coniiciatur: quæque in mortario ſint, in cacabum coniicito, & idem adiungito.

Ad bubonocœlem. Taurocollæ, malicorij vtriuſque libra, thuris, ſucci hypocyſtidos vtriuſque vncia, excipe paſſo.

Ceratum διὰ τεσσάρων ex quatuor rebus, habet ceræ, adipis taurini, frictæ axũgiæ pares portiones.

Azanites ceratũ habet ceræ, pineæ, adipis ſuilli ſingulorũ libram, picis, œſypi, medullę ceruinæ ſingulorum vncias tres.

Hypochondriaca anethine, olei vnciæ duæ, marinæ lib. vna, anethi vnc. ſex, ſcillæ vncia vna, adipis recentis tantundem, ceræ libra. In ardẽtibus verò febribus, & fracturis, aqua fluuiatilis pro ſalſa, & etiã * anchuſa ponitur.

Ad eryſipelata quod illinitur. Ceruſſæ vnciæ duæ, ſulphuris viui drach. duæ, opij drach. quatuor, aceti quantũ ſufficit.

Perfuſio capitis, vnguenti irini vnc. v I I I. opobalſami vnc. I I. ſtactes vnc. I I. cedriæ laconicæ vnc. I I.

Alia ad percuſsiones, & plagas, vt inflammatio non ſubſequatur. Olei partes I I I I. aceti pars vna, anethi ligna alliga,

vt verſes, dum coquitur in calido cinere, quoad acetũ coctũ ſit : deinde cerã adde, vt ad ſtrigmenti craſsitudinẽ redigatur.

Ad cardiacos. Ceram cum œnanthino eliquato, rhus ſyriacum addito, ac totum perungito.

Ad podagricos. Oleum vetuſtiſsimum coque vſque dum emplaſtri conſiſtentiã acquirat, & aſpergẽs nitrum ſubtiliſsimè tritum, & commiſcẽs, ac ſuper linteo extendens vtere.

Ceratium, quod manus appellatur. Ceræ vnc. v. adipis taurini vnc. IIII. butyri vnc. III. œſypi vnc. II. terebinthinæ vnc. I. colliquato.

Perfuſio capitis, qua vtimur. Irini vnc. v. nardi vnc. III. opobalſami vnc. II. laurini vnc. II.

Ad vlcera ſerpentia, & eryſipelata, mẽtæ, ſulphuris, ceruſſæ, acacię pares portiones, paſſo excipe: ſi vſus poſtularit, aceto: ídque ſæpe ego paraui.

Ad ſaniem. Spumæ argenti vnc. x x. calcis viuæ vnc. x x. aceti hemina, ea ex aceto diligẽter læuigabis, oleíque lib. addes, excipies, atque vteris.

Vnctio ad neruorum affectus, olei fœnigræci vnciæ duæ, ceræ vnciæ quatuor,

terebinthinæ vnciæ tres, ſpumæ argenti vnciæ tres, adipis ſuilli vncia vna, frictæ, vnciæ ſex.

Amythaonis ad hypochondriorum affectiones, omnem duritiam ſoluit, facit etiam ad articulos, qui ægrè mouentur. Guttæ ammoniaci vnc. 36. cerę tantumdem, terebinthinæ, bdelij, chalbanæ ſingul. vnc. v I I I. thuris myrrhę, olei cyprini ſingulorum vnc. 4. myrrha, thus, & bdeliũ in vino madeſcunt, ammoniacum aceto diſſoluitur: omnia verò piſtillo, cyprino oleo perfuſo, vſq; ad perfectã diſſolutionem contunduntur.

Quod ex ſeminibus fit ad omnia interna valens medicamentum habet ammoniaci vnc. v I I I. fœni græci, panacis, iridis, nitri, adipis taurini ſingulorum vnc. x x v. mellis vnc. x x. aceti heminã vnam, cyprini olei parum.

Quod ex ptiſſana conficitur, habet, fœnigræci, ſeminis lini, ptiſſanæ ſingulorũ vnc. I. meliloti, radicis althęæ ſingul vnc. I I. Hęc coquito, quouſque ſuccum reddiderint, cuius tranſcolati ſumito libras duas, olei antiqui lib. 3. & ſimul decoque donec oleum tantum remanſerit, deinde oleo adde taurini adipis vnc. v I. frictæ

vnc.vi.ceræ lib.i. galbani vnc.i. confice ad ignem ex lignis.

Ceræ vnc.vi adipis taurini noui, vnc. iii. roſacei vnc. xii. ſucci ſeminis lini quantum capi à cerato poſsit,quæ eliquari poſſunt,liquentur, miſceantur, ac manu verſentur, & ſuccus paulatim adhibeatur,quem ſuccum ita cõficies. Lini ſemen diligẽter laua,& ad lini ſeminis ſextarium, tres aquæ ſextarios cape, bis coque,& ita vtere.Facit ad eos,qui febri ardenti iactantur,itémque ad eos,qui ſiti enecti ſunt,& ad iecoris, lieníſque inflammationes.

Malagma ex fœno Gręco.cerę vnc.ii. terebinthinæ vnc. vi. œſypi vnc. iiii. farinæ fœni Græci vnc.iiii. aliquando etiam frictæ reſinæ vncia additur.

Epithema ſtomacho multiplicis vſus. Ceræ drachma,nardi drachma,aloes,maſtiches, abſinthij,ſingulorũ vnciæ.iiii. caſiæ,ſtyracis,iunci ſingulorũ vnciæ tres.

Malagma tõſoris,quod facit ad ſpleneticos,hepaticos,& iſchiadicos,habet picis ſiccæ vnc. iiii.ceræ, pineæ, ammoniaci, baccarum lauri, adipis taurini ſingulorum vnc.ii. nitri rubri vnc.i. farinæ fœni Græci ſextarios iii. chamæleon-

tis nigri radicis ſubtiliſsimè tritę ſextariũ.

Ex micis ad omnem duritiem. Succi fœni græci, ſeminis lini, althæę ſingulorum drach. vna, ſpumæ argenti drach. I. micarum panis drachmę tres, frictę vncia vna, drach. duæ, olei libra vna, iridis, ęruginis ariſtolochiæ rotundæ ſingulorum vnciæ duæ, meliloti, mannę, floris ſalis, ſingulorum vnciæ tres.

Ex palmulis, quod διὰ φοινίκων appellatur, habet fœni græci, ſeminis lini vtriuſque lib. I. meliloti vnc. III. palmularum lib. II. vini odorati ſextarios II. aquę lib. I. panis puri lib. II. ſpumæ argenti, lib. II. ceruſſæ lib. II. olei lib. V. ceræ lib. I. colophoniæ lib. II. terebinthinæ libr. I. coque donec non inquinet.

Epithema ad ſtomachicos, hepaticos & ad hypochondriorum inflammationes, et ad omnes neruorum affectus. ceræ drach. C. ammoniaci drach. C. melilotorũ drach. XII. croci drach. XII. myrrhæ drach. XII. olei ciprini lib. I.

Aliud, quod βασίλικον dicitur, valens ad prædictas affectiones, & ad omnem neruorum affectionem per conſenſum. Ceræ minas tres, ammoniaci minas duas, reſinæ frictæ minam vnam, ſertulæ campanæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

minæ dimidium, propoleos, myrrhæ, ſty-
racis, nardi celtici, cyperi indicę, iridis il-
liricæ, cardamomi, panacis, ſingulorum
drachmas viginti. caſsiæ, maſtiches, opo-
balſami, amomi, ſingulorum drachmas
XVI. vini Italici odorati quãtum ſatis eſt,
nardini aſiani aromatici libr. I. ſicca vino
macerentur, & medicamentum pro more
apparetur.

Cyphoides ad hepaticos & omnia tho-
racis vitia. Vuæ paſſæ carnis drach. XXV.
croci drach. I. alij obolos tres, caſsię obo-
los tres, nardi tantundem, iunci drach. I.
myrrhæ drach. IIII. terebinthinæ drach.
IIII. alij drach. XVI. ramentorum aſpa-
lathi obolos XII. mellis drach. XVI. vi-
ni quod ſatis eſt. Hoc medicamentum po
teſt etiam per ſuffitum adhiberi.

Ex œnanthe epithema valde efficax ad ci
bi faſtidium, ſtomachi æſtum, & diſſolu-
tionem. Oenãthes ſiccæ, gallarum, acacię,
roſarum ſiccarum, omphacij, aluminis ro-
tundi, aloes, ſingulorum vncia vna. Olei
myrtini, ceræ, picis, ſingulorũ vncia vna.
rhois ſyriaci vnciæ quatuor. Arida vino
aminæo aſpergantur.

Ex Galeni commentariis ceratum ad o-
ris ſtomachi inflammationem, habet ceræ

Ponticæ,aut Tyrrhenicæ,aut cuiuſuis alterius lotæ hyeme drachmas I x. æſtate verò drachmas 7 . nardini vnguenti vnciã vnam. Liquefiat cera in duplici vaſe, deinde eraſum ceratũ miſce aloes & maſtiches diligenter tritorũ drachmæ vni: ſi maiore adſtrictione opus ſit, vt tanta ſit imbecillitas,vt continere cibũ non queat, omphacij drachma addatur. Omphacium autem primum miſceatur, deinde alia: quandoque etiam abſinthij ſuccum admiſcebis,& quandoq; vtrunque: vt etiã hipocyſtidis,aut œnanthes,aut rhois ſuccum. Sed & nardini cerati copia ſemper augenda eſt, ad proportionem numeri aliorum medicamentorum.

Malagma ad lienẽ valde efficax. Farinæ myrobalani vnc. 3. nitri vnc. 4.ceræ vnc. ſex.Terebinthinæ vnc.octo. Aceti quantum ſufficit.Idque ſplenem eliquat.

Malagma ex baccis lauri ad ſplenicos, hydropicos,diſſoluit omnem duritiem,et oẽs abſceſſus,qui in profundo ſunt,abſorbet.Cerę,reſinę pinus,picis aridę,nitri rubri,baccarum lauri , ammoniaci thymiamatis,adipis vitulini ſubacti ſingul. lib.I. quę liquanda ſunt,liquantur, ſiccáque eis adiiciuntur,& ſimul contunduntur.

Malagma Apollophanis habet cære, ammoniaci thymiamatis, bdelij, iridis illyricæ singul. drach. octo, resinę terebinthinæ, mannæ, thuris singulorũ drachmã vnam, ex irino contunduntur.

Ad ischiadicos. Seminis rutæ syluestris, silphij, baccarũ lauri, spumæ nitri, abrotoni, colocynthidis medullæ, nasturtij, ammeos singulorum drach. IIII. Rutæ viridis minæ octauam partem, ceræ tantundem, picis tantundem, terebinthinæ tantundem, galbani drach. VI. opopanacis drach. 4. Hoc medicamentum magnã calefaciendi vim habet, & humores qui in profundis corporis partibus nobis molestiam afferunt, potest elicere.

Ex Philomeni Mnasæi cõmentarijs, Clidion, gallæ immaturę, hypocistidos, aluminis rotundi, acaciæ, rhu obsoniorum, malicorij sicci, apij seminis, singulorum vncia. Visci quercini libras quatuor, ammoniaci drachmas quatuor. Picis siccæ drach. duæ. Ceræ drach. quatuor. Olei lentiscini, aut myrtini vnc. 4. Gallæ coquendæ sunt in vini cyathis nouẽ vsque ad tertias, deinde frangere, & cum alijs ex vino conterere oportet. Ammoniacum aceto leuigãdũ est ad mellis spissitudinẽ,

viſcum ex modico oleo eſt molliendum: deinde pix, vnà cum cera eliquentur, & cum reliquo oleo cæteris omnibus affundátur, & leuigétur: ac poſtremò ĩ pila tũdantur, donec in vnum omnia cõueniant.

Ex Galeni cõmentarijs epithema infrigidans. Expreſſo humore alicuius infrigidantis, qualis eſt lactuca, aut ſolanũ, aut oxalis, cum portulaca miſcemus, deinde contundentes exprimimus: vaſéque in aqua gelida, aut niue conſtituto, farinæ tenuis modicum addimus, & ſubigentes iniicimus. Hoc verò ſępius iterandum eſt, donec ægrotus refrigerationem ſentiat.

De cataplaſmatibus.

CATAPLASMA ex fermento, quod cõpacta diffundere, & eliquare maximè poteſt, nã & dothienas, & ſuppurationes tardius ad mutatiões peruenié̃tes iuuat, ſurculos educit, ſcirrhis auxiliatur, plantarum pedum contuſionibus ſubuenit: multis modis conficitur. Nam vel fermentum cum oleo emollitur, quod ſatis eſt ad dothienas, & tardiores ſuppurationes diſſoluendas, aut tenuis pars nitri toſti cum eo miſcetur, vbi acriore epithemate opus eſt, vt in vehementioribus ſcirrhis, vel quandoque fermentum diffundimus

fundimus, & rurſus componimus, & coquimus parum olei, aut irini vnguenti admiſcentes. Eſt etiam alia præparatio. Fermẽtum aceto diſſoluitur, vt ſucci craſſitudo ſit, id quod ad ſcirrhos hepatis & ſplenis eſt accõmodatum, vel abſinthij comã, aut iridem, aut abrotonũ, aut thymum, aut pulegiũ admiſcemus. Nam hęc omnia cũ fermento ſatis ſunt ad tumores duros iecoris & lienis diſcutiendos.

De cataplaſmate, quod ex pane fit.

CATAPLASMA ex pane efficaciſsimũ eſt. Nã omnibus fermè inflãmationibus cõuenit. Modi aũt eius cõficiendi ſunt admodũ multi: vel enim frigida aqua madefactus panis & ſubactus cũ roſaceo illinitur, & inflãmationibus, quę ad eryſipelatis naturã tẽdunt, planè cõuenit, vel ex aqua calida madeſcit, ac cũ oleo emollit, deinde ita calidus adhibet, vt durioribus, & nõ adurẽtibus inflãmationib9 proſit: vel pro oleo butyrũ addes, atq; ita multo ad eaſdẽ affectiones accõmodatius reddes. Atq; ita etiã paratur. Panis multa aqua diſſoluitur, vt ſucci ſpiſsitudinẽ acquirat, eiq; oleum, aut butyrum miſcetur, deinde ad cõſiſtentiã coquitur. hoc autem eſt omnium eorum, quæ quidem ego no-

uerim, ad inflãmationes vulnerum, & ad ſuppurationem perducendum ea, ad quæ ſuppuratione opus eſt præſtantiſsimum. Vbi verò neruus, aut nerueum aliquid contuſum eſt, ibi ego etiam picis liquidæ parum miſcens noui eſſe accommodatum cataplaſma. Id verò eſt etiam podagricis inflammationibus idoneum. Alius efficiendi modus. Heſterni panis medullam manibus cõterimus, ad farinæ ſimilitudinem, inde melli in olla calefacto admiſcenda eſt, & coquenda ad mediocrem conſiſtentiã, oleíq; mediocrem portionẽ affundes. Hoc pręcordiorum inflãmationibus conuenit. Sed melius etiam fiet, ſi parum aquæ melli admiſcueris, ita enim in coquendo melius diffunditur. Iam verò quod ex triticea farina cataplaſma cõponitur, eaſdem ferè vires habet, & eiſdẽ etiam apparatur modis.

De cataplaſmate ex furfuribus.

FVRFVRES ita parabis. Par eſt furfures in tenuiſsimas partes in mortario cõtundendo redigi, & cribro traiici, atq; itidem contundi: iiſque vti cum ad omniũ partium corporis tumores duros, tum verò præcipuè ad eos, qui in iecinore, atque liene ſunt fixi. Furfures ex oxymelite, vel

etiam ammoniaco sunt parandi, & calidi applicandi. Sed præstiterit etiam, si vicissim imponantur, ne calor vnquã deficiat. Si verò quandoq; testiculus inflãmatione tentaretur, hoc esset accommodatiss. Sed sine aceto fieri deberet. Faciet quoque id cataplasma ad dothienas, & cætera dura tubercula. Sed furfures aceto imbuti, & vicissim impositi, mirum in modum valent contra ictus animalium venena iaculantium.

De cataplasmate ex ficubus.

MVLTIPLEX est huius cataplasmatis compositio, & ad multa valet. Ficus igitur diligenter contunduntur, vt nulla pars neque ficuum, neque seminis, quoad eius fieri potest, non contusa relinquatur. Iis ita confectis, suauitatis gratia, parum irini vnguenti admiscetur. Facit ad duritias neruorum, ad articulos contractos, & præter modum laxatos: & ad scirrhos, ac præsertim hepatis & splenis. Si verò nitri parum adiunxeris, sinus rumpet, & cuspides euellet. Si verò ita ficus contundas, & pulegij aut origani, aut thymi comam, aut absinthij, in tenuissimas redactam partes miscueris, fiet

cataplaſma hydropicis idoneum: quod præcordiis omnibus, & lumbis, & dorſo imponitur.

Alius conficiendi modus. Coquantur ficus donec facilè & valde diffundantur: deinde cum modico eius aquę, in qua fuerint coctæ, læuigentur: tum hordeacea farina, aut triticea, aut panis eis miſceatur, & diligenter ſubigantur, & rurſus coquantur ad cataplaſmatis conſiſtentiam. Conueniet hoc phymatis, quæ non facilè matureſcunt, & parotidibus, quas ad ſuppurationem perducere oportet, & furunculis. Pinguedinem autem, ſi quis velit admiſcere, butyrum erit imponendum, ſed ſi rutæ etiam folia ſubtiliter trita miſceantur, fiet medicamentum ad dolores inteſtinorum à flatu excitatos valens, pinguedo autem tunc addatur, aut oleum in quo cuminum, aut ruta coquatur.

De Acopis.

ACOPVM decamæron habet ſpicæ nardi, folij, euphorbij, piperis, coſti, adarces ſingulorum vnciam vnam, maſtiches, opobalſami vnciam vnam, nardini vnguẽti libram vnam, ceræ vncias tres.

Pentamæron habet, ſtyracis vncias duas, maſtiches vncias duas, ceræ albæ vncias

tres,opobalſami vncias quatuor,vnguenti nardini vncias quinque.

Acopon vnguentum ex caſtoreo ad paralyſes,& diuturnas affectiones,habet œſypi vncias tres,terebinthinę tantundem, medullæ cerui vncias quatuor,ammoniaci,galbani,caſtorei,piperis albi,euphorbij adarces,nitri ſpumę,opopanacis ſingulorum vnciá vná,olei ſtyracini vnciá vná,olei irini vncias nouem, olei veteris vncias quatuor,ceræ libras duas,confice.

Aliud ſimplex. Butyrum, reſina, & colophonia,cera alba noua pari pondere capiantur,& eliquentur.

Ad habitus ex ſenectute refrigeratos,qui ſe lauat ad ignē ſe hoc abſtergeat:calamīthę,ſampſuchi,hyſſopi, baccarū lauri, & eius,ex qua coronamēta fiunt, roriſmarini,lapidis pyritę,ſalis,fecis vſtæ,nitri,pumicis,ſingulorum ratam portionem cape, itémque parum ſinapi,& vuæ taminiæ,& gnidij grani. A balneo verò vtatur acopo huiuſmodi, quod habet, nardini, amaracini, & comageni ſingulorum minæ quartam partem, cucumeris agreſtis radicis, & bryoniæ, vtriuſque minæ dimidium, canchryos, pyrethri, euphorbij, zinziberis,alcionij ſicci,coſti ſingulorum

drach. 4. piperis longi, foliorum ſiccorũ rhododaphnes, ſing. drach. duas, ſulphuris viui vnam, liquoris thapſiæ vnam, omnibus valde cõtritis vnguenta affunduntur, hoc diu perfricandus homo eſt, ac nõ nulli etiam languidi, & ſoluti hoc præſidio refecti ſunt.

Ad pallorem, & liuores, valet oleum, in quo brioniæ radix diu ſit incocta, id quod etiam corpus rugarum expers efficit. Liuores autem tollit hoc, quod habet, ſalis læuigati libras VI. pulmonis hircini vſti drach. VI. ſtruthij drach. octo, adhibe fouens decocto raphanorum aut abſinthio.

Ex Rufi commentarijs vnguentum valde efficax ad penem erigendum,

MYRRHAE, ſulphuris, cnici interioris, ſingulorum drach. vna, melanthij drach. duæ, pyrhetri oboli duo, piperis nigri grana triginta, cnidij grana pura viginti, contundito, & cum drachma vna ſcillæ conterito: cúmque rectè fuerint trita, ceræ parum cum modico cicini olei, atque mellis eliquato, perfundito, & terito, mellis autem, & olei menſura ſit vtriuſque hemina, nonnulli etiã hoc vnguẽto anum illinunt. Poſt concubitũ verò lo-

cus est linteo diligenter abstergendus.

Ischiadicum. Olei cyprini, axungiæ, olei veteris singulorum vncia, ceræ vnc. 7. sulphuris viui drach. 15. adarces drach. x. nitri drach. x i i. piperis drach. x v i. pyrethri drach. x. rutæ teneræ, origani singul. drach x v i. baccarum lauri drach. x i i. euphorbij tantundem, quæ liquari possunt, cum siccis misceantur.

Ex hedera. Facit ad lassitudines, & omnē neruorum, aut musculorum affectionem ex consensu ortam. fœni græci lib. i. baccas lauri numero c. cupressi pilulas numero x x. herbæ sabinæ libra vna, roris marini drach. i. olei veteris lib. i. cerę lib. i. terebinthinæ vnc. v i. pineæ vnc. i. succi hederæ vnc. i i i i. aquæ sextar. i i i. herbæ in aqua madescant triduum: deinde oleum infundito, & coque quantum satis est, tum dissolutis iis, quæ liquari possunt, addito, & succum hederæ statim læuigato, & refrigerato, eliquatísque in mortarium coniectis vtitor.

Ischiadicum vnguentum efficax. Euphorbij drach. v. piperis drach. v i. adarces drach. i i i. castorei drach. i. sampsuchi drach. i i. succi panacis drach. v i. struthij drach. i i i. olei cyprini drach. i i i i.

olei irini drach. III. olei ſicini, laurini, ſingulorum drach. III. ceræ, œſypi, reſinæ liquidæ, ſingulorum drachmæ duæ, confice.

Iſchiadicum Antonij archiatri. Olei veteris ſextarios v. pilulas cucumeris agreſtis numero quinque, coque in oleo donec frigantur, ceræ vnc. VI. pirethri vnc. I. ſulphuris viui vnc. III. terebinthinæ vnc. VI. euphorbij vnc. II. vuæ taminiæ vnc. I. cãchryos vnc. I. thapſiæ vnc. I. dictamni vnc. II. adarces vnc. I.

Metaſyncriticum. Opopanacis, ammoniaci, terebinthinæ, caſtorei, œſypi, euphorbij, galbani, adarces ſingulorum vnc. duæ, piperis albi, medullæ ceruinæ ſingulorum vncia, laurini, ſtyracini, vtriuſque vnciȩ quatuor, irini vncias ſex, cerȩ olei veteris, amaricini ſingulorum vncia. Opopanax in mortario lȩuigãdus eſt donec ſtrigmenti craſsitudo fiat, cera verò et oleum liquanda ſunt, deinde ammoniacum contuſum adhibendum, tum reliqua eliquata, deinde olla ab igne ſublata, arida iniice, & in mortarium depoſita ſimul omnia læuigabis, & recondes.

De paſtillis qui τροχίσκοι dicuntur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ANDRONIS pastillus. Atramenti sutorij, myrrhę, mali corij singulorum drach. II. thuris, aluminis scissilis, singulorum drach. quatuor, aristolochię drach. octo, ex vino austero coactis, & aceto dissolutis vtere.

Musæ, aluminis scissilis, aloes, myrrhæ singulorum drach. sex, croci, crocomagmatis ęris combusti, atramenti sutorij, capitulorũ punici mali, singulorum drach. sex, vino mulso excipe.

Heræ ad sugillata, lichenas, maculas, carnem excrescentẽ, fistulas, & alia permulta. Sinapios, æruginis rasæ, thuris masculi, aluminis scissilis æquales portiones, aceti quod satis est.

Heræ, ad nomas omnes, & præsertim eas, quæ in pudendis, & ore pascendo serpunt, croci drach. 8. aluminis drach. c. myrrhæ drach. octo, dissolue oxymelite, & linteo duplici madefacto vtitor.

Pastillus ex charta ad nomas. Chartæ combustæ drach. xxxII. calcis, auri pigmenti, sandarachæ singulorũ vncia vna, succo plantaginis excipito.

Pastillus ad vitiligines, alphos, leucas, lepras, lichenásq;: elebori albi, piperis lõgi, cãchryos, alcyonij, sulphuris viui, sanda-

rachæ, calami aromatici, adarcę, pares portiones tritæ & cribratę in aceto dissoluũtur, & pastilli fiunt, partes autem infectæ confricandæ sunt in balneo, & vngendæ, ac deinde in sole diu continendæ.

Pastillus croce⁹ cõstat ex myrrhę drach. I. castorei drach. x. croci drach. sex, succi papaueris, seminis apij, hyssopi], styracis singulorum drach. I. seminis hyosciami drach. sex, aqua excipe, & pastillos trium obolorum confice.

Pastillus ad lichenas. Chalcitios, misyos, sulphuris viui, attramenti sutorij, thuris singulorum drach. quatuor, ficus foliorũ viridium vncias sex, vino excipe.

Pastillus ad tormina, & ad sanguinis screatum, & fluxum muliebrem, succi hypocistidis, terræ samiæ, gallæ omphacitidis, acaciæ siccæ singulorum drach. octo, excipe aqua pluuia. Ad tormina vtimur diluto succo orizæ, aut lentis, aut alio eiusmodi, in sanguinis verò screatu adhibetur huius medicamenti drachma vna ex aquę frigidæ cyatho. Ad fluxum muliebrẽ diluitur succo aliquo, aut hapsus lanæ imbuitur & succo solani, aut plantaginis, aut polygoni, aut alterius similis diluitur.

Pastill⁹ Pasiõis habet squamę ęris, drach.

XII. æris cõbusti, salis ammoniaci, aluminis rotũdi, ęruginis rasæ, thuris singulorũ drach. octo, æs, & alia in sole terito, posteriore loco thus, pastillos confice, cúmque vsus postulabit, aceto dissolue, & inunge.

Pastillus podagricus Procli, hic podagrã, ischiada, & omnes penitus articulorũ dolores omnésque labores annuo spatio potui datus curat, omnésq; sensus magis vegetos reddit. Placide per vrinas purgat, & totũ corpus efficit valentius. Sanat etiam epilepsiam, tumorésque duros iecinoris, ac lienis tollit. Habet autem chamædryos vnc. IX. centaurij albi, & fructum ferentis vnc. octo. aristolochiæ montanæ vnc. septem, gentianæ non cõtusę vnc. sex. hyperici vnc. v. petroselini vnc. tres. Phu, tantundem, agarici vnc. I. mellis heminas duas. contunde ac cribra singula per se, & misce, ac cum melle emolli. Et deinde contere, ac pastillos cõficito drach. vnius. Vsus autem, & eius potus esto ei qui bene concoxit circa horam tertiam ante cibum postquam aluus deiecerit. Diluitur autem aquæ calidæ cyathis duobus. ísque qui sumpsit, inãbulet, aut gestetur. Initiũ verò sumendi huius medicamenti ne sit ęstas, sed aliquo alio tẽpore initiũ sumatur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Interuallum inter ſumptum medicamentum, & balneum, aut cibum, eſto horarum trium. Ei verò qui non concoxit, omnino cauendus eſt hic potus. Compleatúrque anni dierum numerus, victúſque ratio ita inſtituatur, vt cibi boni ſucci, & faciles ad concoquendum ſumantur, neque ad ſatietatem cibus ingeratur. Atque ego quidem illos, quos articulorum dolores exercent, vt braſsica veſcantur, admoneo. Craſſos enim gigni humores vetat. Vinum mediocre ijs bibendum eſt, & moderatè mixtum, cum poſt cibum potui datur.

Ex electro paſtillus facit ad ſanguinem ſpuentes, tuſſes diutinas, tabidos, cruenta extuſsientes, cœliacos, dyſentericos, & flatibus plenos. Valet etiã ad aures. Pſyllij mundi drach. x l. iridis illyricæ, ramentorum electri, croci ſingulorum *lib. I. opij drachmas x v. Pſyllium in aquam calidam cõiectum macerari ſinito. Cúmque viſcoſa ac glutinoſa effecta ſit aqua, liquorem è pſyllio exprimito, ac medicamentum parato. Paſtillos conficito, ac dato obolos tres dormitum euntibus. Aquæ verò ſextarij tres ſunto.

Gal. drac. xxx.

Paſtillus ex acacia faciẽs podagricis, ar-

ticulorũ doloribus,inflammationibus,& iis omnibus vitiis, quæ pruritus affert, in principio adhibitus,habet acaciæ nigrę& flauę vtriusque vncias quatuor.Collę artificum pellucidę(sed pręstat capere collã piscium) vnc.quatuor.Ammoniaci thymiamatis vnc. duas. Aloes,glaucij singulorum vnc.duas. Thuris masculi, veratri albi & nigri vtriusque vnc.1.coacta aceto scyllino in pastillos redige.Cum vsus postulat, eodem aceto dilue,& illine,finitóque siccari, & in balneũ mittito,cum exierit, dato.

Pastillus ad hemicraniam. Seminis nasturtij drach. quatuor. Foliorum rutę viridium drachmas quatuor.opij drachmas quatuor.Ex aceto confice.

Siccum medicamentum ad cicatricẽ inducendam, quod facit etiam ad vlcera maligna,& nomas. Corticis pini drach. sex. Cornu ceruini vsti drach. quatuor, æruginis rasæ drach.vna. Tritis vtere.

Aliud ad cicatricẽ inducendã:ostreorum combustorũ drach. duæ. Mannæ drach. vna. Cadmię obol. quatuor. Læuigatis vtitor & ad nomas etiam adhibeto.

Cephalicum ad caput accõmodatũ, aufert squamas,educit ossa,eáque digerit, &

cauas partes carne implet. Iridis drachmę quatuor, panacis drach. quatuor, aristolochiæ drach. duæ, thuris drach. duæ, mánæ tantundem, omnia conterito, & cribrato, vtitor vel per se, vel ex melle.

Aliud crustas inducens, & vellicans, & abscindens cataplasmatis modo adhibitum, specillóque ignito contritum. Valet etiam ad excrescentia cõprimenda, chalcitios crudæ drach. octo, cadmiæ drach. quatuor, aceto acerrimo excipiuntur, siccantur, & læuigantur.

Putrefaciens absque dolore, auri pigmẽti, chalciteos, sádarachę singulorũ drach. quatuor, calcis drach. octo.

Rhodiacum ad carnem supercrescentem continendam. Gallę immaturæ drach. nouem, squamæ æris drach. v. attramenti sutorij drach. tres. aluminis scissilis drach. quatuor. gallas ad dimidias adurito, & vino extinguito.

Ex charta. chartę combustæ vnc. sex. auri pigmenti, sandarachæ, calcis singulorũ vncia & drach. quatuor. Si pastillos velis conficere, succo plantaginis, aut vino austero excipito.

Ad nomas. Chalciteos, misyos, squamæ, gallarum, pares portiones.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Adurens ſine mordicatione ſtatim alterās. Calcis viuæ vnc. vna. fecis vini drach. vna. nitri vnciam mediā aceto læuiga, coque in ſtillatitia ficulnea donec bis, aut ter ferueat. Antequam verò coquatur, habeat paſsi craſsitudinem. Si verò ad emplaſtri formam velis redigere, excipe viſco, quod ad vaporem aquæ dulcis calidæ ſit ſolutum.

Anthera ex Philumeni ſcriptis ad vlcera oris. Sandarachæ, iridis ſingulorū drach. quatuor, cyperi drach octo, myrrhæ, croci, aluminis ſciſsilis ſingulorum drach. vna, florum roſarum drach. vna.

De collyrijs.

LIBYANVM collyriū habet, ſtimmeos vſti & loti drach. duodecim, cadmiæ combuſtæ, & lotæ tantundem, ceruſſæ combuſtæ & lotæ drach. ſexdecim, amyli tantundem, ſpodij drach. octo, aſteris ſamij drach. octo, plumbi vſti, & loti tantundem, myrrhæ tantundem, opij toſti drach. octo, gummi drach. vnam. alba ouorum recens natorum viginti, & aquam pluuiam ad excipiendum.

Pſilothrum Appolinaris, ceruſſę drach. XXIIII. cadmię drach. octo. ęris. cōbuſti drach. duodecim myrrhę drach. duæ.

Aloes drach. octo. Croci tantundē. Acaciæ drach. quatuor. Tragacanthæ drach. vndecim. Amyli drach. ſex. Opij drach. duodecim. Gummi drach. x. aquæ pluuiæ quantum ſatis eſt.

Cnicus flauus Baſsi. Ad diſtillationes, doloris vexationes, exulcerationéſque ouo aut aqua dilutus. Cadmiæ vſtæ & lotæ drach. XXXII. ceruſſæ lotæ drach. ſexdecim. Spodij tantundem. Opij toſti drach. octo. Acaciæ fuluæ, Amyli, gummi tragacanthæ, ſingulorum drach. quatuor. Aquæ pluuialis quantum ſatis ſit.

Ex Erica, habet ericæ ſeminis, myrrhæ, opij ſingulorum drachmas triginta octo. Attramenti ſutorij combuſti drach. vnam. Gummi drach. ſex. Acaciæ drach. ſex. cadmiæ tantundem. Aquæ pluuiæ quantum ſatis eſt.

Vranium collyrium ad vlcera, puſtulas, ruptiones, inuſtiones, prolapſus, ſtaphylomata, ſugillata, corroſiones, nomas, carbunculos, & omnes magnas affectiones, præſertim verò ad ruborem & glaucedinem oculorum valens. In principiis magis dilutum infunditur. Cum autem fluxio tenuis, mordax & feruida fuerit,

fuerit, cum lacte vtitor: cum verò repurgare, ac crassam fluxioné velis dissolue- * re, cum aqua. Terræ samiæ vstæ & lotæ vnc. tres. spodij loti vnc. vna. cadmiæ lotæ vnc. duæ. stibij loti, vnc. duæ. squamæ æris lotæ vnc. quatuor, opij drach. sex. gummi vnc. quatuor, confice ex aqua pluuia.

Collyrium Achariston, facit ad maximas humorum fluxiones, & præcipuè in agrestium corporibus, cadmię drach. sex. Acaciæ drach. octo. æris vsti & loti tantundem, opij drachmas quatuor. Seminis ericæ tantundem, myrrhæ drach. quatuor. Gummi drach. sex. Aqua excipito, vsus est cum lacte muliebri, temperatura sit media. Cum verò non fluxio, sed affectio circa oculos sit, ab hoc collyrio abstinebimus.

Collyrium ex thure ad fluxiones, & chemoses, habet cadmiæ vstæ & lotæ, drach. octo. thuris drach. octo. cerussæ lotæ drach. x l. opij drach. sex. aqua itidem excipito.

Collyriũ cygnus. Ad vlcera omnis generis, fluxiones, doloris vexationes, oculos sugillatos. Habet spodij loti drach. quatuor, terræ samiæ, amyli, acaciæ opij

ſingulorum drach.quatuor, tragacanthæ drach.vnam, excipe aqua pluuia, vſus eſt ex ouo.

Libyanũ collyriũ ad puſtulas,inuſtiones,ruptiones,cælomata, ſugillata, chemoſes,ſtaphylomata, magnos dolores & & affectiones oculorũ: cicatrices etiã tollit,habet aũt cadmiæ vſtæ & lotæ,drach. ſedecim, ceruſſæ drachmas tres, myrrhæ drach.duodecim, ſtibij vſti & loti drach. duodecim,bdelij vſti & loti drach. duodecim,aquæ verò quãtum ſatis ſit, & ad excipiendũ alba ouorũ. x x. In alio exẽplari additũ erat,opij drach.x I.

Collyrium ex cornu ceruino vlcera, puſtulaſque ac cicatrices exterit.Cornu ceruini vſti drach.quatuor, thuris tantũdem,plumbi vſti & loti drach. duæ, opij drach.vna,Gummi drach.duæ,aqua pluuia excipiantur.

Collyrium Nilium Demoſthenis ex roſis. Roſarum tenerarũ drach. quatuor, croci drach.duæ,papaueris obolus, nardi obolus,gummi drach.duæ,aqua excipiũtur. Valet hoc ad chemoſes, & prolapſus oculorum,& puſtulas,& vlcera etiã ſordida:ad vehementes dolores, & aſperitates palpebrarum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Madicũ collyriũ habet glaucij drach. quatuor, ſarcocollæ tãtundẽ, croci drach. vnam, tragacanthæ tantundem, cætera in aqua lęuigato ita, vt rectè madefacta ſint, & cum tragacantha conterito, & emolliens vtere. Sæpe autem ſubungens hoc ſpiſsiore vtitor.

Spodiacũ faciens ad inflãmationes & defluxus, habet thuris, ſtibij ſingulorum drach. c. cadmiæ, ceruſsæ ſingulorum drach. viginti quatuor, terræ ſamiæ, aſteris ſing. drach. tres, papaueris drach. I I I. Gummi drach. x v. ſubige cum ſucco foliorum oliuæ, quem quidem ſuccum ita conficies: oliuę folia, quæ magis tenera ſint, abluta in mortario contundito, aquę modicum affundens, exprimitóque, ac puro linteo excolato.

Nardinũ collyriũ habet cadmiæ drach. decem & octo, æris combuſti drach. ſex, ſtibij drach. x x. nardi Syriaci drach. quatuor, acaciæ drach. x. Gummi drach. x x. croci drach. vnam, ex aqua pluuia ſubigito.

Collyria quædam ſunt, quæ non condenſant, craſſóſque humores reddũt, ſed diffundunt, atq; diſcutiunt, quale eſt aromaticum, & chiacum. Aromaticum au-

tem cōponitur ad hunc modū. Pompholygis drach. tres. æris vſti drachmæ duæ, myrrhæ drach. tres. vino Chio, aut phalerno vtere.

Chiacū ita cōficitur. Spodij drach. tres, æris cōbuſti drach. tres. croci drach. vna. myrrhę drach. quatuor. meconij tantundē, piperis albi grana octo. Gūmi drach. vna. Confice ex vino Chio, marina non permiſto, aut aminæo.

Siccū ad oculorum angulos ſcabioſos. Habet chalcitidis drach. octo. cadmiæ drach. v. trita in vas fictile ponuntur, & vaſculū opertū in acetum temperatū con iicitur, vt exterius quidē madefiat, interiꝰ verò nihil humoris confluat. Ita ſeptem dies dimittito, deinde exſiccato.

Collyriū diacentetū. Cadmiæ drach. quatuor, æruginis drach. vna. miſyos toſti obol. tres. piperis toſti, drach. tres. Gūmi drach. vna. Facit ad viſus hebetudines, ad incipientes ſuffuſiones, attenuátque. Eſto autem calidum.

Eraſiſtrati πάνχρηστος id eſt, omnino vtilis, liquida cōpoſitio atque admirabilis faciens ad oculorum inflammationes, ad ophthalmias incipientes, & ad palpebras male affectas, & fermè ad omnē ophthal-

miam. Ea etiã vſus eſt ad pudenda contuſa, & aures purulentas, ad tonſillas, ad vuã, & ad reliqua vlcera corporis, quæ alioqui non ſaneſcunt, & ad nigrores, qui in vlceribus ſunt, & ad morbos in narib⁹ orientes, & quibus etiã os infeſtatur. Habet autem æris cõbuſti drach. duas. myrrhæ drach. vnã. Miſyos toſti, drach. vnã. piperis obolos * duodecim. croci obol. tres. vino Chio læuigẽtur donec medicamentũ miſceatur. Deinde miſcetur paſsi hemina, & iterũ cõteruntur, tum in æreũ vas cõiecta lẽto igni coquuntur, quouſq; medicamentum ad viſci formam redigatur, poſtremò in æneam pixida reijcitur, & ita ad vſus ante dictos adſeruatur. Al. 11.

Collyrium ad pura & impura vlcera, & depaſcentia, atque ad eminentias, itémq; ad veteres affectiones, & aſperitates palpebrarum, & ſycoſes, & inuerſiones palpebrarum, ad clauos, ad ſtaphylomata, omnẽ defluxũ, & graues dolores, & ſcabiem palpebrarum, accommodatum. Facit ad recentia, & craſſa mala, ad carbunculos, ad puris collectionem. Ipſum enim enim pus conſumit, &, vno verbo, ad omnia vitia oculorum valet. ſpodij drach. tres, atramenti ſutorij drach. duæ, croci

drach.vna,myrrhę oboli quatuor,meconij tantundem,piperis albi grana duodecim,gummi drach.vna,vini Chij austeri, quantum satis est.

Aliud ad pura vlcera,quæ carne implẽda,& ad cicatricẽ perducẽda sunt. Cleonis autem collyrium appellatur, quo etiã nos vtimur,& vehementer laudamur.Nã & vlcera profundissima replet celerrimè, & tenuibus,& oculorum obtutum penè fugientibus cicatricibus relictis,ad cicatricem perducit,vlceráque absque inflammatione conseruat. Habet spodij drach. vnam, bdelij combusti cum sulphure viuo, & loto,drachmas quatuor, squamæ lotæ obolos tres,gummi drachmas, duas, aqua læuigans & cogens, vtere cum lacte aut albo oui.

Dionis collyrium habet spodij drach. quatuor,corticis thuris obolum, myrrhæ tantũdem,squamæ æris,acaciæ, nardi indici, meconij tosti, singulorum obolum, gummi drach.quatuor, excipe aqua pluuiatili,& vtere ex ouo.

Collyrium, quod πεπιεσμένον dicitur, præstantissimum est ad cicatrices,ad carnem excrescentem, & ad asperitates palpebrarum purgandas,ad earum inuersio-

nes, lithiaſes, chalazia, & ſcirrhoſas affe-ctiones, ad vngues oculorum, ad enchanthides, ſcabiem palpebrarum, & mēbranarum craſsitiem, & ad multos, craſſóſq; defluxus tollendos, & ad aquoſas, copioſaſque fluxiones cohibendas. Nam & abſumit, & perpurgat tuto, attenuat, & con ſumit vehementer mordens, oculum clarum conſeruat, ad aſpectum iucundiſsimum, & blādiſsimum. Habet hoc æris & cōbuſti, & loti obol. I I I I. croci drach. I. myrrhæ obol. tres, vini Chij quantum eſt ſatis: ſi verò ſpodij drach. I I I I. adijcias, erit ad omnem fluxionē omnémque lippitudinem accommodatiſsimum.

Collyrium ad carbunculos aptū, quod ἀνίκητον nominatur. Spodij loti drach. quatuor, meconiij drach. I. ſucci ex hyoſciamo expreſsi drach. I. acaciæ tantundē, nardi obol. I I. æris rubri obol. I I. fuliginis thuris obol. I I I I. gummi drach. ſex, ſucci è cicuta expreſsi drach. vna. Eſt etiā perutile ad carbones hoc, quod habet opij, acaciæ, hyoſciami, aut miſyos, & ſeminis myricæ pares portiones, contere, vino craſſo dilue, & carbunculos oculorum, atque alias etiam partes inunge.

Collyrium ad tabē, ammoniaci drach.

I.crocomagmatis drach.IIII.croci drach. II.æruginis drach.I. aqua excipiantur.

Collyriũ ad ſuffuſiones,fœniculi viridis ſuccum cum melle miſce pari portione, ac ſimul coque, donec mellis habeat conſiſtentiã,hoc autem vngues etiam oculorum tollit,nos verò ſubſequenti collyrio præcipuè vtimur, quod in pleriſq; id effecit, quod opus erat, habet caucalidis ſucci, chamædryos, ceronopidos ſingularũ pares portiones,contere, & collyria cõfice. Quãdoq; aũt othones ſucci partẽ vnã miſcui, quã ſanè othonẽ aliqui magnũ chelidoniũ vocãt,vt Dioſcorides auctor eſt.Paruũ aũt Chelidoniũ,quod etiã agreſte triticũ nominãt,vitandũ eſt,quippe quod acres vires habet, & cutim exulcerat, vt etiam Galenus memorauit, mitius autem eſt primum ad ſuffuſiones.

Archigenis ad oculorum claritatem maximè valens. Aſelli piſcis pinguedinem, quæ in ventre eſt, cape pondo vnc. tres, ſcamoneæ vnciam mediam, his leuigatis cedriæ vncia vna admiſcetur. Vngendus eſt locus aut in balneo,aut in ſole, fomẽti loco.

Demoſthenis collyrium ad veteres affectiones. Lycij drach. tres, æris cõbuſti

drach. vndecim, cadmiæ drach. duodecim, opij drach. ſex, croci drach. duodecim, acaciæ tantundem, aqua excipe.

Cleonis glutē fluxionē cohibens, terræ Samiæ pars vna, myrrhæ pars vna, mannæ pars vna, excipe albo oui, deinde linteo impoſitū tēporib9, & frōti applica.

Siccum palpebras pulchras faciēs, pueris maximè accōmodatum. ſtibij drach. ſexdecim, plumbi vſti drach. octo, ſquamæ æris, croci, florum roſarum, myrrhæ, nardi indici, thuris maſculi, piperis albi ſingulorum drach. I. palmularum nuclei numero. x x x. omnia in vas fictile cōiicito, diligenter torrefacito, inde in mortarium reiice, ac contere, & opobalſami cochlearia duo adde, & ſimul contritis, & arefactis vtere.

Aridum ad aridam lippitudinem, ſycoſin, putredines, & carnes excreſcentes, habet, cadmiæ drach. I. chalcitidis drach. octo. piperis grana x v. nardi celtici drach. I. cadmiam, & chalcitida ex vino contunde, cúmque miſta fuerint, nardū, & piper adde, & omnibus in puluerē redactis vtitor.

Liquida cōpoſitio ad ſycoſas eruptiones, & omnes carnis exuperantias, & ad

enchantidas, habet miſyos toſti drach. ſex, attramẽti ſutorij drach. quatuor, mellis Attici cyathos. x.

Alia ad callos, & omnem eminentiam, Aeris cõbuſti, miſyos combuſti, myrrhæ, croci, vuæ acerbæ ſingulorũ drach. I. vini Chii cyathi octo, mellis Attici vncia vna.

Collyriũ ad viſus claritatẽ, & glaucedinẽ, fellis perdicis pars vna, mellis attici partes tres, ſucci centaurij pars vna.

Ad oculorum cicatrices. fel leporis cũ melle contere, & inunge.

Glutẽ ad pilos, ceræ, picis, glutinis, quo lapides inter ſe componuntur, ſingulorũ drachma, ſimul eliquata reponito: vſus tempore ſpecilli acumine medicametum cape, & eo diſſoluto pilos agglutina.

Ad crithas, & chalazia, ſagapenum cũ aceto contere, & vtere.

Ad ægilopas, thuris drach. octo, myrrhæ tantũdẽ, ladani drach. IIII. ceræ drach. octo, aluminis ſciſsilis drach. quatuor, nitri ſpumæ tantundem, coaguli leporis, drach. IIII. cõtunduntur omnia, & cum irini vnguenti ſedimento molliuntur.

Cataplaſma ad vehementes oculorũ dolores, habet roſarum ſiccarũ drach. quatuor, opij drach. I. croci tantundem,

dulci decocto meliloti excipiuntur.

Vnguentum ad vehementes dolores, aloes, lycij, rosarum viridium, croci, opij, myrrhæ, singulorum pares portiones, vino coactas in pastillos coge, in vmbra exsicca, cum vsus postularit, passo dilue, oculos, frontem, tempora perunge.

Dia rhodon Diagoræ, quod magnũ appellatur. Valet hoc ad dolores vehementes, phlyctænas, adustiones, prolapsus, & sugillata in oculis, & item ad defluxus, veteres lippitudines, & affectiones curatu difficiles, continet autem rosarum virentiũ resectis vnguibus, drach. LXXII. cadmiæ drach. viginti quatuor, croci drach. sex, opij drach. tres, stibij drach. II. squamæ æris drachmas II. nardi indici, drach. I. myrrhæ vncias tres, gummi drachmas viginti quatuor, excipe aqua pluuia.

Croceum, quod puerile inscribitur, ad magnas fluxiones, vehementésque dolores, & ad eas affectiones, quæ ex plagis oriuntur valens. Cineris pompholygis drach. sexdecim, croci drach. XV. tragacanthæ drach. octo, aqua pluuia excipe, & ad medicamentum conficiendum alba ouorum numero quatuor adhibeto.

Asclepiadæ pacianum valens ad doloris

vexationes, tenuem, multúmque defluxũ, feruorem, pustulas, membranarum eminentias, asperitudines: affectiones diuturnas, & eos, qui multis læsi sunt illitionib⁹, hoc confestim adiuuat, habet verò cadmiæ, æris, croci, squamæ æris singulorum drach. duodecim, myrrhæ, lapidis hæmatitæ, rosarum siccarum, nardi indici, opij singulorum drach. tres, piperis albi grana sexdecim, gummi drach. nouem, vini Chij quantũ est satis. Vsus ex ouo est.

Ad caliginem oculorum, singulis diebus in oculos imponendum est medica- * mentum, quod ita conficitur. Fœniculum viride diebus, & mensibus in vas fictile coniiciendum est, & foris pice vas oblinendum, aqua pluuia infundenda, fœniculum deinde eximendum, & eo, quod reliquum fuerit, vtendum.

Smegmata, & Dropaces.

SMEGMA, quod Asclepius dicitur, salis cõmunis, salis ammoniaci, salis cappadocici tostorũ, pumicis, aphronitri albi, baccarũ lauri siccarum, singulorũ drach. vna, veratri albi, struthij, vuæ taminiæ, sinapis Alexandrini, sulphuris

viui, pirethri, fecis, floris iunci odorati, cyperi ſingulorum vnc. ſex, ſampſuchi, aluminis ſciſsilis, gallarum, gummi, thuris, alcyonij, piperis, cachryos, radicis cucumeris agreſtis, chamæleontis, iridis, marrubij ſicci ſingulorum vncia vna, vel vnciæ tres. Contundito, per cribrum traiicito, & vtitor.

Smegma caput exſiccans habet, Cimoliæ drach. duas, nitri, bryoniæ, ſiccæ corticis radicis cucumeris ſylueſtris, cumini farinæ lupinorum ſingulorum drach. medium, trita componito, & in balneo vtitor, auxiliatur vehementer.

Sapo repellendi vim habens, balauſtiorum vnc. I. aloes, gallarum, aluminis, thuris, foliorum roſarum, malicorij vtriuſq; tunicarum, ſingulorum vnc. I. ſarcocollæ vnc. I. gallici ſaponis vnc. ſex, decocti lupinorum amarorum, quantum ſatis eſt. Quidam addunt myrrhæ, & citinorum vtriuſque vnciam. *

Dropax Gallus. Colophoniæ, quæ thus redolet lib. 4. pineæ lib. quatuor, & eius quę lignoſa dicitur, & in Italia ſolũ naſcitur, lib. 4. reſinæ à nauibus deraſæ, quæ ἀπόχυμα nominatur, picis ſiccæ, ceræ ſingulorum lib. frixæ vnc. XV. picis brutiæ

lib. I I. bituminis, galbani, adarces, pyrethri singulorum vnc. sex. opopanacis, euphorbij, veratri albi, piperis singulorum vnc. quatuor, sulphuris viui vnc. tres, castorij, ammoniaci, vuæ taminiæ singulorum vnc. I I. olei sicyonij li. I. opobalsami vncias sex.

Alius simplex. Ceræ lib. I. brutiæ pineæ singul. lib. I. frixæ lib. I. vncias tres.

Psilothrum. Oryzam, farinam fabarum, ptissanam aqua coquito, horum succo pro aqua vsus misce auri pigmenti vnciá, calcis viuæ libram, pumicis tosti semissem opobalsami cochlearia duo.

Ad corrugationem ex Rufi commentarijs smegma, quod continuò corpori rugoso adhibetur, extenditur hoc cum ficubus pinguibus. Bryonia conteritur, & farina erui, itémque sepiæ testa combusta, melle paulatim instillato excipiuntur.

Smegma splendorem afferens, & situm auferens, habet farinæ fabarum choas * duas, fœniculi in ptisana cocti, & postea in oxymellite loti, deinde contusi choas duas, saponis gallici lib. duas, misce saponem cum cæteris, subigens manibus, & in balneo vtitor.

Al. habet mediam choam.

Stomaticũ Philagrij ad oris corrosiões,

fructus lentiſci nōdū nigreſcentis, drach. vigintiquatuor, gallarum drach. quatuor, coſti drachma vna, folij drachma. 1.

Anthera, id eſt floridum ſmegma, ad oris vlcera. Sandarachæ, iridis, ſingulorum drach. quatuor, cyperi vncias octo, croci myrrhæ, aluminis ſciſsilis, ſingulorum drach. II. florum roſarum drach. I. miſce.

Smegma odoratum ad dentes, vt & albi ſint, & ne corrodantur. nitri, ſepiæ teſtæ, myrrhæ ſingulorum vncia vna, tritis vtitor.

Dia moron, vt Galenus tradidit, habet mellis libram vnam, ſucci mororum heminas quinque, croci drachmam, myrrhæ drachmam, & dimidium alterius, omphacij drachmam, vini auſteri heminas quinque. Si omphaciū deſit, in eius loco, rhois ſuccum pone. Succus per ſe ipſe coquendus eſt, donec ſordium habeat ſpiſsitudinem, deinde ſic mel adiiciendum, cúmque lebetem ab igne ſublaturus eris, omnia agitato, vt in vnum probè componātur. Ac coctura quidem, & ſymmetria huius medicamenti, quod facultate medium eſt, moderatis inflammationibus congrua eſt, & in maiorum etiam inflammationum ſtatu, itémque in principijs &

incrementis conuenit, cæterum ad induratas inflámationes, cum iam ſtatus ceſſat, nihílque præterea fluit, venit autem tempus, in quo diſcutiendum eſt, aliquid eorum, quæ diſcutiédi vim habent, ſtomatico medicamento admiſcendũ eſt: ſufficit autem ad prædictam medij medicamenti cõmenſurationem nitri ſemiſſem, thuris verò vncias duas adiungere.

Diabeſaſa, hoc eſt, ex ruta ſylueſtri medicamentũ ſtomaticum, quod inungitur, celebre ad anginas deſperatas: Seminis aniſi, floris iunci odorati, aluminis ſciſsilis, iridis, rutæ ſylueſtris, quam nonnulli harmala appellant, cinnamomi, myrrhæ troglodıtidis, ariſtolochiæ longæ, caſsiæ, crocomagmatis, roſarum ſiccarum ſingulorum vncia vna, hederæ, pullorũ hirundinis cineris recẽtis ſingulorum vnc. tres, croci vnc. I. nardı indici, amomi ſingulorum vnciæ dimidium, gallas tres, læuigatis ex melle vtitor, & vbi vtendum eſt, melle diluito.

Cancri fluuiatiles in hemina aquę frigidę cõtuſi, & contriti gargariſma faciũt ad anginã pręſtantiſsimum, craſſorũ enim eductio anginas ſtatim lenit.

Ad anginam., ſtercus canınum album cape,

cape, exſicca, læuiga, cribra, & paratũ habe: cum vſus poſtulabit, melle dilue, & inunge. Hoc medicamento nullum melius cognoui, neque in anginæ, neque in tonſillarum magna inflãmatione, neque in glandulis, quę ſuffocationis periculum minãtur. Cũ verò canes oſsibus veſcũtur, eorũ ſtercus candidum eſt, atque optimũ.

Ad columellã laxatam, mellis lib. 2. aluminis liquidi lib. 1. florum roſarum tantundem, ſucci hypociſtidos vnc. v. coque alumen cum melle, deinde ſicca coniice, & ita vtere, coque autẽ modicè, hoc enim medicamentum bonũ eſt, tribúſq; modis eo eſt vtendum, vnus modus eſt, & pręſertim in principio, vt medicamentum aqua calida diſſoluatur, vel ex aqua mulſa ſuccus medicamenti exprimatur, id enim & dolorem ſedat, & quantum opus eſt, proficit. Interea verò dum hoc ita vtimur, conuenit etiam puro medicamento vti, ídque tum digitis inungendo, tum verò cochleari contingendo, & comprimẽdo, & columellam foras trahendo: Confert enim vel maximè ad linguam ipſam vergere, & à rectitudine deflectere.

Aliud. Lina multa, & præſertim quæ à marina purpura ſumuntur, in viperę col-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

lum coniice, iisque viperam suffoca: deinde vnumquodque linum collo applicabis. Mirum est, quantum tonsillas, cæteráque quæ in collo vitia sunt, adiuuent.

Galenus hoc medicamentum ad dentes conseruandos commendat, quod habet cornu ceruini & vsti & loti partem vnam, mastiches Chiæ partem mediam, cyperi parem portionem. His diligenter contusis, & cribratis vtitor.

Ad dentes tremẽtes. Alumen rotundum cum altero tanto salis dentibus adhibe, aut vlmi corticem ex vino decoctum admoue. Gallam omphacitida læuigatam excipe terebinthina, hyssopo, aut melle, & inunge. Ad stuporem autem dentium arcendum, pinguedine aliqua expurgata bubula, vel anserina subunge.

Philagrij ad oris erosiones. Lentisci fructus nondum nigrescentis, gallarum singulorum drach. quatuor, costi, folij vtriusque drachma vna.

De antidotis.

ANTIDOTVM ad colicos. Lupinum stercus quidã colicis potui dedit, nõ tamen in accessionibus, sed reliquo tempore. Ex quo est effectum, vt qui sine inflãmatione hoc morbo laborarent, eorum

aliqui morbo capti amplius non fuerint; neque etiam vehemẽtes dolores ſint paſsi, neq; breui poſt tempore iiſdem correpti. Accepit is candidiſsimum ſtercus, quale eſt eorum, qui oſſa comedunt. Qua in re mirari ſoleo, quod ſæpenumero ex ſolo contactu magno quibuſdam fuit adiumento. Stercus verò ſumendum eſt, quod in terram non cecidit, id quod facilè comperies. Eſt enim huic animali perinde atque cani, natura comparatum, vt altero ex poſterioribus cruribus elato & veſicam, et aluum exoneret edito ſupra terram loco. Porrò in hiſce ſtercoribus oſsium quoque particulæ inueniuntur. Quæ ipſa itidem contundenda, conterendáque ſunt, & colicis in potu propinanda. In ijs verò, quæ puriora ſunt, alius quidam piper commiſcuit, & ex vino puro tenui, & quandoque ex aqua bibendum dedit. Quod autem lumbis imponitur, habere condimentum debet, præcipuè verò vt excretum à lupo, qui bouem, aut ouem comederit. Si id non ſuppetat, corio ceruino ad excipiendum vtemur.

Philonis antidotum ad colicos, dolorem ſedans, conſtat ex his. Croci drach. 5. pyrethri drach. 4. euphorbij drach. 1. ſpicæ

nardi drach. I. piperis drach. I. hyoſciami drach. xx. opij drach. x. éſtque hoc medicamentum percelebre.

Trigonos reſiccans, & dolorem leuans, habet ſeminis hyoſciami drach. 4. aniſi drach. II. opij drach. I. cum aqua paſtillos efficito, & mane vnum, & veſperi alterum ex aqua frigida propinato.

Catapotium Dioſcoridæ ad exuſtos. Cucumeris ſatiui ſeminis drach. 8. tragacanthæ drach. 4. Dilue tragacantham ex albo oui crudi, & recentis. Cúmq; ea fuerit diſſoluta, conterens diligenter, & miſcens catapotia conficito, & in vmbra exſiccato, datóq; vnum ſub lingua tenendũ, vt humor qui inde emanat, deglutiatur.

Ad quartanarios Galeni. Liquoris Cyrenaici, piperis, myrrhæ, rutæ foliorum ſingulorum drach. I. tritis & mixtis vtitor. Ante acceſsionem obolos duos tantum in oxymelite dato.

Ad eos, qui à cane rabioſo morſi ſunt Galeni. Fluuiatilium cancrorum cinis ad rabioſi canis morſus mirabiliter valet, íſque & ſolus, & cum gentiana atque thure. Eſto autem thuris vna pars, gentianæ quinque, cancrorum decem. Comburendi ſunt cancri ita, vt in patella æris rubri

positi vſque eo comburantur, donec in cinerem redacti facilè læuigentur. Commodum eſt hoc facere poſt canis exortum cum Sol in leone eſt. Luna autem eſt decima octaua. Bibant qui à rabido cane morſi ſunt, hoc medicamentum quotidie ad quadrageſimum vſque diem, menſura cochlearij magni aqua inſperſum. Si verò non protinus ab initio ſed aliquot poſt dies curam huiuſce demorſi ſuſcipias, quotidie duo cochlearia inſpergas. Ad ipſum autem vulnus medicamentũ quod ex brutia pice conficitur vteris. Habet verò picis libram vnam, acerrimi aceti ſextarium vnum Italicum, opopanacis denique tres vncias. His Aeſchrion vſus eſt, nec quiſquam vnquam eſt mortuus.

Galeni ad eos, qui ab eſu fungorum ſtrangulantur. Valde prodeſt ab eſu fungorum ſuffocatis aphronitrum, & nitrum, ſimilitérque ſtercus gallinaceum. Atque ipſe quoque vſus ſum eo ex tribus aut quatuor oxycrati, & oxymelitis cyathis læuigato. Nam & perſpicuè, & celeriter profuit, qui enim fuerant ſtrangulati, paulò poſt ſuccum pituitoſum, craſsiſsimúmque euomuerunt, ex quo planè ab eo caſu ſunt liberati. Iam vero

calaminthæ etiam ſuccus, aut eius decoctum potui datum ſanat.

Ad comitiales medicamentum ex Scilla. Cape vas melleum, à quo mel ſit extractum, ſcillam in tenues partes manibus diſcerptam in id coniice. Vas operculo firmo obtura, & extrinſecus totum os vaſculli pelle circundans diligenter liga, ídque in loco aliquo conſtitue, qui meridiem ſpectet, quíque à Borealibus ventis ſit remotus, vt ab illis nulla ex parte perfletur. Ego verò id facere conſueui, quadraginta caniculæ diebus. In quibus quidem diebus paulatim vaſculum ad ſolem conuerto, vt ex omni parte æquè incaleſcat. Tranſactis quadraginta diebus vas aperio, corpúſque ſcillę elixato ſimile comperio. Succum verò ex ea fluxiſſe, quem collectum optimo melle iucundum facio, eiúſque do quotidie cochlear vnum plenum, ac pueris quidem paruum, adultis verò, magnum. Quinetiam ſcillæ ipſius partium contuſarum, & ex melle læuigatarum do cochlear vnum. Sed hoc quantum ad efficaciam pertinet, ſecundum à primo medicamento, locum tenet.

Paſtillus ad vocẽ firmandam, ſinapi toſti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

& contusi & tenuissimo cribro cribrati partes tres, piperis tenuissimi pars vna, melle incocto excipiũtur, & pastilli vnius oboli effinguntur, quorum vnus comedẽdus est, nam & morsum & feruorem non exiguum excitabit. Et arteriam etiam lenem efficiet.

Alius, cuius sub lĩgua tenetur quod fabę magnitudinẽ impleat, vt liquor inde emanans paulatĩ deglutiatur, hoc arteriã valde lenit, & ei vim addit, eius hęc est cõpositio. Dulcis radicis drach. II. casiæ drach. quatuor, croci, myrrhę, folij, nardi celtici, thuris, succi hypocistidis, lycij, gũmi sing. drach. II. partim contunduntur, partim teruntur, & omnia melle Attico, cui terebinthina sit admista, in vnum cõmiscẽtur.

Medicamẽtũ διὰ ὀπωρῶν, hoc est ex fructibus pomaceis cõfectũ ad dyssentericos, et cœliacos accommodatum. Mala punica integra. XX. mala cotonea X. rosarum siccarum sextar. I. prunorum agrestiũ sextar. II. sorborũ maturorum sextar. II. pira tarentina XX. poma scandiana XXX. rhu syriaci sextar. III. musti aminæi cocti tertia coctione sextar. XLVIII. coque simul donec mellis habeant spissitudinem, & in testaceum vas repone.

Antidotum Quinti dolorem leuans, styracis, opij, asari, seminis hyoscyami, castorij pares portiones. Melle excipito.

Diospoliticum alias ex paribus omnibus cumino, pipere longo, vel albo, ruta, & nitro conficitur. Itaque magis ventrem soluit. Alias verò cum cætera paria sunt omnia, nitri dimidium ponitur, cuminum autem in aceto acerrimo maceretur, deinde continuo contundatur, aut etiam prius modicè frigatur. Rutę quoque folia sunto modice siccata, quatuor his aliquando mel subactũ & despumatum admiscetur, quãdoque nihil, sed sola sine melle reponuntur, ac ptisanæ cremori, aut aliis esculentis, quibus conuenire videatur, iniiciũtur.

Διὰ τριῶν πιπέρεων, quod ex tribus piperis generibus simplex conficitur, hoc modo paratur. Ad cuiusque trium piperum drach. L. satis est addere anisi, & thymi, & zinziberis singulorum drachmas octo.

Ex calamintha medicamentum habet calaminthæ, pulegij, petroselini, seseleos singulorũ drach. octo, seminis apij drach. quatuor. cacuminum thymi tantundem, libystici drach. XVI. piperis drach. XLVIII. mel optimum, & despumatum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Ex ſucco cydoniorum medicamentum componitur ad hunc modum. Succi malorum cotoneorum ſextarios binos capimus, his mellis quam optimi tantundem miſcemus: acetíq; ſextariũ addimus, hęcq́; prius coquim⁹ mediocriter ad ignitos carbones, & ſpuma abiecta zinziber admiſcemus. Et iterum ad carbones igne candentes ad mellis ſpiſsitudinem coquimus.

Antidotum Zenophili ad veſicam vlceratam, ad renes, & lapides frangens à deo donatum. Caſiæ fiſtulæ vnc.I. ſaxifragię vnc.I. betonicæ, cyperi, petroſelini, coſti ſingulorum obol. tres. ſeminis paſtinacæ, ſeminis lini toſti ſingulorum vnc. II. folij, ſpicæ nardi, aſari dictamni, baccarum lauri, ocimi ſeminis ſingulor. vnc.I. pineæ vnc. VI. mellis lib. II. vbi vtendum eſt, id quod atticæ fabæ magnitudinem impleat in balneo, vel ante balneum in potione vini mulſi diluitur.

Galeni picra. Aloes drach. C. cinnamomi, ſpicæ nardi, xylobalſami, maſtiches, aſari, croci ſingulorum drach. VI. Ego verò aloes drach. XC. croci drach. V. pono, & ita vtor. datur drach. vna.

Quæ ſubducunt ventrem, aut purgant. zinziberis, ſcamonee vtriuſque vnc.I. ſalis

ammoniaci vnc. quatuor. aloes totidem. aceti,gari ſingulorum heminæ duæ.

Coccaria ſalubria, apta ſtomacho, aluum maximè ſubducentia,quę typos etiã denotãt. Aloes vnc.I.ſucci abſinthij vnc. tres, ſcillæ arcadicæ vnc. I. ſcilla in fermentum coniicienda eſt, & aſſanda ita, vt coquatur. Scillam extrahe, & facito, vt eius par pondus ſit, atque in mortarium coniectam vehementer cõtunde abſinthij ſuccum affundens. Deinde aloẽ tenuiſsimã adiunge,& emolli,vt medicamẽtum perficiatur. Facito fermentum,& excipito, & compone coccaria, id eſt granula,quæ ciceris magnitudinem impleãt, & dato iis,qui ex longo morbo vires difficiliter recolligunt.

Aliud Scamonij vnc.I.aloes tãtundem, colocynthidis interioris vnc. dimidium, bdelij drach.tres.abſinthij ſucci,braſsicæ ſucci ſingulorum.drach.II.excipe, & ad erui magnitudinem confice, dato valentibus XVII. aut XIX. aut XXI. ægrotantibus autem VII. aut XI. aut XIII. aut XV. idque deinceps diebus quinque vel ſeptem, vel nouem. Si verò pituitam ab his duci aut validiora eſſe velis, adde fermẽto in totũ euphorbij drach.vnam.

Medicamentū purgans, quod κοπ]άριον hoc est placentula nominatur. Similæ drach. I. Coni drach. III. piperis drach. II. ſcamoneæ drachmas II. excipe melle attico. Perfectū pondus, quod dari queat, eſt drachmarum duarum. vtere etiam ad morbum regium.

Paſtillus purgans, ſcamoneæ, euphorbij, ſing. drach. quatuor piperis drach. II. folij vnc. II. mellis lib. vna datur vnc. vna.

Grana. Scamoneæ vncias II. aloes vnc. quatuor. euphorbij drach. quatuor. conſice ex aqua ad erui magnitudinem. Datóque VII. aut IX. aut XI. aut XIII. aut XV. aut XVII. aut XIX.

Medicamentum ad colicos, purgans. Euphorbij, cyperi, petroſelini, iridis pares portiones.

Symbiotarium. Scamoneæ vnc. I. piperis, zinziberis, ſalis, petroſelini ſingulorum vncia vna.

Medicamentum purgans ad eos, qui elephantiaſi detinentur. Colocynthidas duas paris magnitudinis circumſcalpe, foraménque facito, & ſemina omnia abiicito, interiorē verò partē relinquito, oleū impone, & operculo ꝓprio occluſas vnā noctem ita ſinito, die autem ſequenti,

euacuato oleo coquendæ ſunt in aqua colocynthides, donec flacceſcant, deinde eas abiice, oleo verò, & aquæ mixtis, adde veratri nigri obolos tres, ſcamoneę drachmā vnam, & vnà cum his polenta ex ſimila incoquitur, & ex hoc datur laboranti, qui tenui victu vtatur, quantum x x I I I I. nucum ponticarum magnitudinē impleat & aqua potui detur.

Medicamentum purgans ex iure veteris galli compoſitum. Interiora abiicienda ſunt, & ſal iniiciendus ita, vt gallus impleatur, & conſuendus eſt, multáque aqua in qua parum olei ſit, multúmque anethi, & porri incoquendus. His colliquatis ius ſuaue, & ſtomacho aptum, magíſque accommodatnm ad purgandum redditur, eius colati dentur ad minus heminæ duę, ſummè facit ad inueteratas ad ſomnum propenſiones, quæ κα]αφοραὶ nominantur.

Inunctio ſedis ad flatus emittēdos. Ruta cum melle cocto læuigatur, & teritur, vt ſucci plena efficiatur, & ex ea, ſedes interior confricatur, efficaciſsima erit, ſi cumini parum accedat, itémque nitri, aut cyclamini ſucci. Cæpa quoque non ſalita appoſita ad id valet, flatus enim ſatis mul-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ti, & aluum leuantes erumpunt.

Hiera Rufi. Sycioniæ ſiue colocynthidis interioris drach. tres, chamędryos drach. x. agarici drach. x. ſagapeni drach. 8. opopanacis drach. 8. petroſelini, ariſtolochiæ rotūdę, piperis albi ſing. drach. v. cinnamomi, aut duplum caſiæ fiſtulæ, ſpicę nardi, croci, myrrhæ ſing. drach. I I I I. polij drach. tres, & dimidia. Hæc omnia miſce, in tenues partes redige, melle excipito, dato ad ſummum drachmas quatuor.

Lyci purgans medicamentum. Scamonea cum ſale candidiſsimo, quantum ſatis eſt, læuigatur, deinde in pixide plumbea in duplici vaſe coquitur, modus autem duplicis coctionis eſt huiuſmodi, pixis duplex modius eſto, eius operculum aut foramen, aut meatum habere debet, in eum meatum ſcamonea cum ſale lęuigata cōiicitur, & in vas imponitur, atque ita coquitur, éſtque non iniucunda ſtomacho, & nihilo minus purgat.

Aliud purgans eos, quos elephantiaſis exercet. Cape colocynthidis ſuccum, atque oleo perſperge, ipſámque colocynthida in vaſe nouo cum aqua, donec flacceſcat coquito, deinde tātū ſimile addito, quantum capere aqua poſsit, cúmque co-

cta fuerit, admisce elebori nigri drach. vnam, & surculo anethino agita, & versa vsque dum calescat, dato autem in potione, quantum nucis ponticæ magnitudinem impleat.

Inunctio purgans, quæ aluum ciet. Alumen cum melle læuigatum vsque coquitur, dum giluũ fiat, ex quo sedem inũgunt, hócque medicamentum χεξανάικη, hoc est, quod aluum cogit deiicere, nominatur, multa enim, sed non sine labore, educuntur.

Suffitus.

ROSARVM nouarum libra vna, siccarũ lib. duæ, folij, croci, casiæ singulorũ semis, styracis vncia vna, amomi, onychis singulorũ vncia vna, myrrhæ vnc. duæ, bdelij vncia vna, carpobalsami vnc. vna, chiæ vncia vna, opobalsami vnciæ duæ.

Rosarum semuncia, myrrhæ vncia, myrrham cum vino lęuiga, & omnia emolliẽs cum modico opobalsami confice.

Costi, amomi, myrrhæ, casiæ sing. vncia vna, styracis, chiæ, bdelij, onychis, musci, ladani singulorũ vncia vna, rosarum expurgatarum vncias viginti nouem.

Rufi hiera simplex. Colocynthidis drach. duæ, marrubij, chamædryos, stœchados,

ſingulorum drach. x. gentianæ, agarici, ſingul. drach. duodecim, bdelij, ſpicę nardi, croci, cinnamomi ſingulorum drach. octo, caſiæ, iũci odorati floris, piperis albi, piperis longi, ſcillæ toſtæ ſingulor. drach. ſex, radicis centaurij drach. quatuor, omnia trita bdelio eliquato, & decocto panacis, & melle cocto admiſcentur.

Xeromyron compoſitio Arabica, foliorum amomi, coſti, zanazi ſingulorũ vnc. vna, carpobalſami drachma vna.

Suffitus ad ſomnum conciliandum, ſtyracis, amomi, coſti, ammoniaci thymiamatis, bdelij ſcythici, radicis mandragoræ, ſucci papaueris.

Suffitus ex cypreſſo, quod cyphi Lunæ dicitur, bdelij vnc. ſeptem, helenij tantundem, floris iunci odorati vncia vna, ſphagni vnciæ v. baccæ iuniperi paruæ L. aſpalathi vnciæ ſeptem, naſturtij vnciæ v. ſpicæ nardi vnciæ * ſex, cyperi vnc. nouem, radicis aſphodeli vnc. quatuor, ſeminis cupreſſi vnc. tres ſabinæ vnc. quatuor, nardi celiticę vnc. tres, coſti vnciæ duæ, myrrhę vnc. ſeptem, caricarum pinguium lib. duæ, vuarum paſſarum ſine acinis lib. duæ, ſorborum vnc. tres, terebinthi lib. vna, roſarum ſiccarum vncias tres, ſtyracis

Alius habet vnc. I.

vncias, ſeptem, palmularum pinguium libra vna, mellis libr. v. vini odorati quantum ſatis eſt.

FINIS TERTII LIBRI.

QVARTI LIBRI ARGVMENTVM.

Quartus liber facultates alimentorum continet, vt quæ attenuent, quę boni ſucci ſint, quæ calefaciant, quæ frigefaciant, quæ facilè & diſtribuantur, & concoquãtur, quæ apta ſtomacho, quæque flatus ſint expertia, quæ abſtergeant, aperiant, diſſecent, quæ craſſa ſint, quæ difficulter corrumpantur, quæ emolliant, quæ inter hæc media, & contraria ſint, ac quomodo ſorbitiones coquendæ, itémque iura eſculenta, & potiones, & quomodo lac potui detur, & quæ aquarum vis, & natura ſit, intelligamus.

Libri capita ſunt hæc.

Quæ res extenuent. Caput Primum.
Quæ craſſos ſuccos gignant. Cap. II.
Media inter attenuantia, & craſſum ſuccũ facientia. Cap. III.
Quæ viſcidum ſuccum in nobis faciant. Cap. IIII.

Quæ

Quæ crudos humores in nobis pariant. Caput V.
Quæ frigidos humores creent. Caput VI.
Quæ pituitam gignant. Caput VII.
Quæ melancholicum ſuccum pariant. Caput VIII.
Quæ ſuccum bilioſum faciant. Caput IX.
Quæ gignant excrementa. Caput X.
Quæ multum nutriant. Caput XI.
Quæ minus nutriant. Cap. XII.
Quæ res boni ſucci ſint. Cap. XIII.
Quæ mali ſucci ſint. Cap. XIIII.
Quæ res facile concoquantur. Caput XV.
Quæ difficiliter concoquantur. Caput XVI.
Quæ res ſtomacho idoneæ ſint. Caput XVII.
Quæ res ſtomacho alienæ ſunt. Caput. XVIII.
Quæ res capiti noceant. Cap. XIX.
Quæ res non inflant. Cap. XX.
Quæ res inflant. Cap. XXI.

Quæ res abstergant, incidant, aperiántq;.
Caput XXII.
Quæ res obstruant. Cap. XXIII.
Quæ tardi transitus sint. Cap. XXIIII.
Quæ facilè corrũpuntur. Cap. XXV.
Quæ difficulter vitiãtur. Cap. XXVI.
Quæ res in cibis aluum moueant.
Caput XXVII.
Quę res mediæ sint inter aluum purgantia, & subducentia. Cap. XXVIII.
Quæ res aluum supprimunt.
Caput XXIX.
Quæ res calefaciunt Cap. XXX.
Quæ res sint acres, & calidæ.
Caput XXXI.
Quæ res refrigerent. Cap. XXXII.
Quæ res exsiccent. Cap. XXXIII.
Quæ res humectent. Cap. XXXIIII.
Quomodo sorbitiones coquendæ sint.
Caput XXXV.
Quæ res loco olei in sorbitiones iniiciãtur. Cap. XXXVI.
De cõfectiõe alimẽtorũ. Cap. XXXVII.
De aqua mulsa. Cap. XXXVIII.
De potionibus, quæ vtiles sunt ægrotantibus. Cap. XXXIX.
De lactis potione ex Rufo. Cap. XL.
De aquis ex Herodoto. Cap. XLI.

ORIBASII SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM, LIBER QVARTVS.

Quæ natura, ac proprietas cuiusque rei sit, qua vescimur, ac primùm, quæ res extenuent. Cap. I.

IN alimentis extenuant allium, cæpe, nasturtiũ, porrum, sinapi, piper, smyrniũ, pyrethrũ, origanũ, calamintha, hyssopũ, sisymbriũ, pulegiũ, thymũ, satureia viridia: nã exsiccata non amplius alimẽta sunt, sed iã medicamẽta. Id enim est perpetuũ, quicquid siccius est, vehementius esse, q̃ id quod est virẽs: itémq; omnia, quæ in collibus, aut in agris durioribus creuere, iis, quæ in pratis, aut hortis, aut locis palustribus nascuntur, esse robustiora. Atque hæc quidem in omnibus sunt communiter cognoscenda. Porrò eas res, quæ dictæ sunt, subsequuntur eruca, sium, apiũ, petroselinum, ocimum, raphanus, brassica, beta, carduus, iringium, coriandrum, vrtica, fœniculum,

* anethum, ruta, ligusticum, cuminum, capparis, & terebinthi fructus, cari semẽ, anisi, sinapi, ameos, dauci, seseleos, trochisci, & omnium denique odoratorũ, & acrium, & planè calidorum semina. Inter ea verò, quæ valde attenuant, est rutæ semẽ, & canabis, quippe quod ad medicamenti naturam accedat. Ex cerealibus seminibꝰ ad victum attenuantem sine molestia solum hordeum valet: post hoc, triticei panes in clibano cocti: à cæteris danda est opera: vt abstineamus, nisi fortasse quispiam per longa temporis interualla pisum, aut lentẽ gustare velit. Plurimã aũt, eámq; innoxiã, eduliorum copiã, si velis, ad victus attenuantis rationẽ tibi suppeditabunt pisces saxatiles, & auiculæ montanæ: omnia enim animantia, quæ degunt in montibus, & sicciore, & calidiore natura sunt prædita, eorúmq; caro minimè est pituitosa, passeres igitur & turdos, merulos, perdices licet edere, aues etiam, quæ turricolæ vocantur, & quęcunque in vineis degunt, aptæ sunt. Ex columbis agrestes domesticis præstant, & omnino agrestia domesticis præcellunt, quæque siccioribus alimentis, quàm quæ humidioribus vescuntur, & item quæ purum,

ac tenuẽ aërem inſpirant, iis quæ hoc non faciunt, meliora cẽſentur. Ex piſcibus autẽ ſaxatilibus veſci poterimus iulide, phęnicide, merulo, turdo, & ſcaro, & vno verbo, iis omnibus, quorum eſt mollis caro, atque friabilis: ab iis contrà, qui durã, & glutinoſam carnem habent, abſtinendum omnino. Aſellorum autẽ caro mollis quidem eſt, ſed minus friabilis, at mulorum eſt friabilis illa quidem, ſed non mollis, ex quo fit, vt mollities, & friabilitas ſint indicia, quæ nobis de cuiuſq; animalis carne ſuppetant. Ad quæ animum diligenter aduertentes, in quo vtrunque ineſſe compertum fuerit, eius carne, quãtam velimus, veſcamur: cæterorum carnes in quibus neutrum ſit, omnino vitemus: in quibus alterutrum, ex iis interdum comedamus cum aliarum nobis non ſuppetet copia. In quo cauendum eſt, ne eas ad ſatietatem ingeramus, Quocirca cum ſaxatiles deſunt, aſellos, & mulos, cæteróſque pelagios piſces, ac præſertim eos, qui cum ſinapi manduntur, qualis eſt ſcorpius præbere poſſumus. Sunt porrò quędam animalium genera, quibus altera ex iis, quas dixi, ineſt nota, ſed ea propter alterius exuperantiam non ſunt ad cibum

adhibenda. Anguillæ aũt, & piſces chartilaginei, & ſi carnem mollem habent, tamen propter ſuccum lentum, & pituitoſum qui in eis redũdat, ſatis noxię afferũt. Iis verò qui attenuante victus ratione indigent, ex chartilagineis ſola torpedine & turture veſci licet, cum ſaxatiles non ſuppeditentur. Eadem facultate præditi ſunt bugloſsi, & paſſeres. Non veto autem gallinarum eſum iis, qui ſe exercent, itémque columbarum, & turturum, non recèns, ſed pridie ad minus, interemptarum. Quod etiam in cæteris omnibus, quæ carnem modicè duram habent, obſeruandum eſt. Piſces autem ſaliti, exquiſitiſsimè extenuant. Ex his eligendi ſunt qui tenera carne ſuapte natura ſunt. Cetaceum genus eſt cauendum. Iam verò ſuillas carnes ſale cõditas guſtare quiſpiam tutò poterit. Ex fructibus ij, qui vẽtrem molliunt, minimè nocebunt. Molliores igitur magis, quã duros, & eos qui tardè tranſeunt, comedere licet, non tamen ex vllo genere ad ſatietatem. Qui autem vehementer auſteri & adſtringentes ſunt, huic rationi victus ſunt contrarij. Magis verò omnino accommodantur caricæ, nuces, piſtacia, & amygdala ſub-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

amara. Oliuæ eiuſmodi ſunt, vt eas neque laudē neq; vituperem. Ex dulcibus autem non modo eſculentis, ſed etiam poculē-tis, ſolum mel, vt ita dicam, ſuccum tenuem gignit. Vina autem huiuſmodi ſuccum faciunt alba, & tenuia. Atque alba quidem craſſos ſuccos incidunt, & per vrinas expurgant. Iam verò ſerum lactis inter ea numeratur, quæ attenuandi vi ſunt prædita. Sed oxymel ad victus rationem attenuantem multo eſt accommodatius.

Quæ res craſſos ſuccos gignant. *Cap.* II.

CRASSOS ſuccos gignunt panes qui ſub cinere coquuntur, quíque ritè non conficiuntur. Et qui tragus appellatur, & placentæ ex muſto & ſimila, & lagana, & placētæ, quæ itria dicuntur, & quodcūque ex triticea farina ſine fermento conficitur, & placentæ, quæ ex eadem materia elaborantur. Præterea ſimila, & alica abunde craſſi ſunt ſucci, amylum verò mediocriter. Lobi quoque craſſi ſucci ſunt, & lupini, & interna lentis pars, fabæ frictæ, ſiſami ſemen, eriſimi ſemen, piſces qui molles appellantur, loligines, ſepiæ, polypi, cetaceum genus. Satis

verò craſsi ſunt ſucci, patellæ, pectines, & omnia teſta intecta:itémque anguillæ, cochleæ, carnes ceruinæ, caprinæ, bubulæ, leporinæ, porcinæ, iecur, renes, pudenda, cerebrum, ſpinalis medulla, glãdulæ, lingua mediocriter. Lac nimis coctum, caſei omnes: recentes verò, & qui ex acido lacte ſunt facti, minus. Lac acidũ igni decoctum, ex ouis, quæcunque ad perfectã concretionem ſunt cocta, & aſſata etiam magis, & longe maximè quæ in ſartagine fricta ſunt. Palmulæ caſtaneæ, glandes, bulbi, rapa, fungi, ari radix, tubera, nuces pineæ, ficus non probè maturæ, citrij caro, cucumeres, vberius ſumpti. Inter vina, quæ dulcia ſunt, ea craſſum ſanguinẽ gignunt, & magis etiam id, quod defrutũ nominatur, & muſtum eodẽ modo: itémque craſſa, & nigra vina.

Quæ media ſint inter attenuantia, & craſſum ſuccum facientia. Cap. II.

EIVSMODI ſunt optimè confecti panes, carnes gallinarum, gallorum gallinaceorum, faſianorum, perdicum, columbarum, attagenum, turturum, turdorum, merulorum, & paruarũ auicularũ

omnium, itémque ſaxatilium piſcium, & pelagiorum, gobiorũ, murenarum, bugloſſorum, & abſolutè omnium piſcium, quicunque neque lentorem, neque fœtorem edendo referant. Et ficus, & pepones, & ex olerib⁹ agreſtibus ſeris. Id quod eſt commune multorum genus. Singulorum autem ſpeciales appellationes apud Atticos ſunt, vt lactuca, chondrile, & alia ſexcenta. Huius verò ſunt generis corruda, myacãthinus, & chamædaphnes aſparagus, & bryoniæ. Vinum flauum ſimul & dulce, & pellucidum, quale eſt Aruiſium, & Lesbium, & Falernũ, & Tmolite. Hæc enim omnia & bonum, & moderatè craſſum ſanguinem gignunt.

Quæ viſcidum ſuccum in nobis faciant.
Cap. IIII.

TRITICVM omne, quod graue, denſum, & interius flaueſcens eſt, viſcidũ ſuccum gignit. Quod verò leue, rarum, candidúmque intus eſt, minus eſt huiuſmodi. Simila quoq; & alica abũde viſcidæ ſunt. Itémque tendines, muſculorum extremitates nerueæ, & partes quæ circa labra ſunt, & lingua, omnis ſuilla caro, itémque agnina, ſeſami ſemen, bulbi, &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

pingues palmulæ.

Quæ crudos humores in nobis pariant.
Cap. V.

PALMVLAE virides crudis humoribus replent eos, qui ipſis veſcuntur, vt rigoribus, quæ calefieri difficulter poſſint, capiãtur. Et radix rapæ, ſi quis liberalius ea vtatur, & caro teſtaceorum, quorum caro dura eſt, & ſalſum ſuccum ex nimia coctione amiſit. Et quæ mollia nominantur, polypi, ſepiæ, & quæ ſunt generis eiuſdem. Cetaceum genus in mari degens. Animalium ventriculi, inteſtina, vteri, acidum lac, panes in ſartagine cocti cum caſeo, lupini, vua in ventriculo contenta, & non excreta.

Quæ res frigidos humores creent.
Cap. VI.

QVI ſe cucumeribus valde explent, iis vt frigidum ſuccum coaceruent natura comparatum eſt, cum non facilè poſſint in bonum ſanguinem commutari. Eiuſmodi etiam ſuccum ventres, inteſtina, vteri, mala nondum matura, & bulbi pariunt.

Quæ pituitam gignant. *Cap* VII.

SVCCVM abſolutè pituitoſum gignunt nerueæ animalium particulæ, ce-

rebrum, pulmo, ſpinalis medulla, glandulæ, agnina caro, boleti, fungi amanitæ, caro teſtaceorum, mala non matura.

Quæ res melancholicum ſuccum pariant.
Cap. VIII.

CARNES bubulæ, caprinæ, & his multò magis hircinæ & taurinæ, melancholicum ſuccum faciunt: & magis etiam aſininæ, camelinæ, vulpinæ, caninæ, leporinæ, & ſuum agreſtium. Ex piſcibus huiuſmodi ſuccum pariunt thynni, balenæ, cete, canis, delphin, & omne cetaceum genus. Itémque cochleæ, braſsicæ, arborum germina, quæ muria, vel ex acida muria ſint condita, vt lentiſci, & terebinthi, & rubi, & canini rubi germina. Cinarę etiã caro, & lens edulium eſt ſuccum melancholicum gignens vel maximè, poſt hanc panes furfuracei, quíque ex tipha conficiuntur caſei vetuſti, & vinum craſſum & nigrum.

Quæ ſuccum biliosũm pariant. Cap. IX.

SILIQVAE, & cinaræ ſuccus, amaram bilem facit. Præſtat igitur cinaram coctam edere. Mel quoque facilè in bilẽ vertitur in calidis corporibus. Omnia enim dulcia alimenta, & vina itẽ dulcia materiam flauæ bili gignẽdæ ſuppeditãt,

Quæ gignant excrementa. Cap. x.

PALVMBI, anſeres, præter alas, viſcera omnia, ſpinalis medulla, cerebrũ, aues paluſtres, & quæ in ſtagnis ac pratis vitam ducunt. Cicer, fabæ virides, faba Aegyptia, porcelli nuper in lucem editi, caro pecudum, & omnium animantium recens natorum, quæque in ocio vitam tranſigunt: & piſcium fluuiatilium, & paluſtrium, & qui in limo degunt, & omnes cetacei generis in mari, excrementa faciunt.

Quæ res careant excrementis. Cap. XI.

ANIMALIVM colla, caudæ, alæ, agreſtiũ animaliũ caro, & eorum, quæ in ſiccis locis viuunt, excrementis carent.

Quæ multum nutriant. Cap. XII.

SVVM domeſticorum caro, præ omnibus eduliis maximum alimentum præbet. Bubulum cerebrum, teſtes, cor, ſpinalis & alia etiam medulla, alæ anſerum, & magis adhuc gallinarum, omnium volucrium ventres, cochleę, ac præcipuè bis coctæ. Ex teſtaceis, quæ dura carne ſunt prædita, vt chymæ, purpuræ, buccina, & cætera generis eiuſdem plurimum alimenti afferunt. Iam verò aſtaci, paguri,

cancri, locustæ, sepiæ, squillæ, & ijs similes, & ex chartilagineis torpedo, & turdus moderatè nutriunt, itémque bati, liobati, & rhina magis, muli autem & gobij minus. Lac magis alit quod crassius est, quod verò liquidius est, id minus alit. Ex panibus magis nutriunt siliginei, deinde ij, qui ex simila parantur, tertio loco ij, in quibus etiam furfur sit. Triticum coctum, simila, alica, fabæ, carnem gignunt non firmam illam quidẽ & densam, sed potius laxiorem. Cicer magis nutrit, quàm fabæ, magis phaseoli, & ochri magis, quã fœnum græcum. Dolichi quos lobos & phaselos vocant, non minus, quàm pisi nutriunt. Egregiè etiam alunt lupini, castaneæ, lentes, palmulæ dulces, vuæ dulces, & pingues, glandes, rapa, quã napum nominant. Bulbi maximè nutriunt, & præsertim bis cocti, mel despumatum & ad distributionem, & ad nutritionem redditur accommodatum, & melicratum probè coctum. Omne vinum pro portione crassitiei nutrit. Rubrũ igitur, & crassum maximè omnium ad sanguinem gignendum accommodatum est, secundo loco id quod nigrum, crassúmque sit, & adstringens: his minus nutrit

album ſimul & craſſum & adſtringens, minimè verò omnium, album & tenue. Ad ſummā omnia quæ craſsi ſucci ſunt, ſi probè concoquantur, & conuertantur in ſanguinem, alimenti multum præſtant.

Quæ res minus nutriant. **Cap. XII.**

PARVM nutriunt extremæ animalium partes, vterus, venter, inteſtina, cauda, aures, pinguedo, adeps. Omne volucrium genus, terreſtrium generi comparatum, minus nutrit. Caro eorum quæ ſenio confecta ſunt, minus alit, quàm caro eorum, quæ adhuc augeſcunt. Alimentum, quod piſces dant, tenuiorem ſanguinem gignit, vt neque abundè nutriat, & citò etiam digeratur. Ex ijs quæ teſta intecta ſunt, quæ molli ſunt carne, velut oſtrea, exiguum alimentum præbent. Panes hordeacei, quomodocunque conficiantur, minimè omnium aliorum nutriūt: minus verò alit polenta, quæ ex ijs efficitur. Itémque panes furfuracei, ac impuri omnes, & loti, amylum, maza ex polenta hordeacea, auena, milium, eóque magis panicum, oryza, fabæ virides, ſemen papaueris, ormina, mora, rubi canini fruct⁹, iuniperus, myrta, amygdala, piſtacia, pruna, perſica, armeniaca, præcocia, oliuæ, &

præſertim maturæ, nuces auellanæ, & magis etiam regiæ, nuces, ſerica, corna, pruna ſylueſtria, zizipha, iuglandes, halicacabus, capparis, & præſertim ſale condita, terebinthi partes omnes, braſsica, beta, lapathum, portulaca, ſolanum, raphanus, napi, cardamum, pyrethrum, aſparagi omnes, paſtinaca, daucus, carus. Cæpa autem & allium, & porrum, & ampelopraſum, cruda quidem alimentum nullum præbent, bis autem térve cocta, paucisſimum. Mala punica parum nutriunt, pira verò, & præſertim magna, neſcio quid alimenti in ſe continent. Cucurbitæ quoque modicum alunt, itémque vuæ paſſæ auſteræ, & non pingues. Porrò inter ea quæ multum, & ea quæ parum nutriunt, medij interiecti ſunt phaſeoli, ochri, araci, cicerculæ, & ficus, quæ nõ æquè ac alij æſtiui fructus, parum nutriunt. Laxam enim carnem faciunt. Id quod faciunt etiam vuæ, ipſæ verò minus, q̃ ficus alunt, laxámque & humectam carnem gignunt. Omnia autem edulia, in quibus aliqua vehemens medicamenti qualitas inſit, cum eã qualitatẽ aut aſſando, aut decoquẽdo, aut parãdo depoſuerint, exiguũ alimẽtum corpori dant. Prius verò nullum prębẽt.

Quæ res boni ſucci ſint. Cap. XLII.

OMNIVM fermè eorum, quibus veſcimur, lac optimi eſt ſucci: optimum autē lac eſt animalium integræ valetudinis, cum nuper expreſſum potatur, oua tremula, & ſorbilia boni ſunt ſucci: itémque gallinę, & piſces ferè omnes prętereos, qui in paludibus, & ſtagnis, & fluminibus limoſis degunt: ac præſertim ſi aqua è ciuitate aliqua prodeat, cuius cloacas, & balneas expurget, vel aquam admiſtam habeat, quę fullonibus ad veſtes tingendas vſui fuerit, ergo tutius erit ſemper eos piſces offerre, qui de mari, quod aquę dulci mixtum non ſit, excepti fuerint, quales ſunt, qui pelagij, & ſaxatiles appellantur: hi enim tum ſucci bonitate, tum iucunditate cæteris longè præſtant. Si verò quidam ſint, qui vtraque in aqua ſoliti ſint viuere, vt capito, lupus, aſellus, gobius, murena, & cancri, & anguillæ, ſtatim quærendum erit, vbi nam ſint capti: deinde odoratu, & guſtatu diſcernere: etenim qui in aqua vitiata vitam duxerunt, etſi cæteris ſunt pinguiores, tamen & male olent, & inſuaues, ac mucoſi ſunt, & ſtatim putreſcunt: atque etiam ex conſuetis piſcium alimentis, aut meliores,

aut

aut deteriores eſſe ex guſtu, atque odore facilè cognoſcuntur, quemadmodũ muli omnium peſsimi ſunt, qui cancros comederunt, aliorum verò caro durior eſt illa quidem, ſed non mali ſucci, fidicula, rhũbus, hepatus, bugloſſum, pſitza, & lacertus medij quodãmodo ſunt inter eos, qui teneram carnem habent, alimentúmq; eorũ eſt optimum ijs, qui ſe non exercẽt, qui imbecilli ſunt: ijs verò qui conualeſcunt, friabile, & molle alimẽtum eſt ad bonam valetudinẽ accommodatiſsimum. Omniũ autem optimi ſucci ſunt carnes quadrupedum animalium, quæ ſi probè concoquantur, optimum ſanguinem gignunt, & præſertim eæ, quæ boni ſucci animaliũ ſunt, quale ſuillum eſt genus, ſuum enim caro, & ad iucunditatem, & ad concoctionem eſt præſtantiſsima, & eorum vel maximè, qui in media ætate ſunt conſtituti: vetuſtiſsimi nanque ſuis caro deterior eſt, itémque eius, qui nuper natus comeditur: nimis enim humidæ ſunt carnes eorum, qui recens ſunt nati, & pituitæ plurimum faciunt, ſed tamen iecur, boni ſucci eſt, at partes quæ circa labia ſunt, & alæ minus boni ſucci ſunt, quàm caro, glandulæ probè cõcoctæ, æquè, ac carnes

boni ſunt ſucci: cor non mali ſucci eſſe cenſemus, meliores ſunt pedes porcorum, & roſtrũ, & aures. Cęterorum animantiũ, quanto carnes à porcorũ carnibus in alimenti viribus ſuperãtur, tantò partes extremæ in eiſdem, partibus ſuillis cedunt. Cerebrum volucriũ lõgè prȩſtat cerebro terreſtrium: ferarum caro melioris ſucci eſt, quàm cicurũ. Panis ritè confectus boni ſucci eſt, itémque alica, ptiſſana, probè cocta: fabæ, caſtaneæq́ue non mali ſucci ſunt, nec ficus maturæ, & vua matura, penſilis verò reprehendi nõ poteſt. Caricæ ſtatim diſtributæ, boni ſucci ſunt, quæ verò diutius in ventriculomorantur, mali ſucci euadũt, & pediculos generant: hę cũ nucibus in cibo acceptę prȩſtantiſsimum edulium faciunt: qui verò ficus, & caricas cum alijs edulijs comedunt, non mediocri detrimento afficiuntur. Lactuca, vt olus, bonũ gignit ſanguinem, ſecundo poſt eam loco, intyba. Vina odorata boni ſucci ſunt, optimi verò ſunt falerna, & potiſſimum dulciſsima, itémque Aruiſium, & fuluum Tmolite dulce.

Quæ res mali ſucci ſint. Cap. XIIII.

MALI ſucci non vna ſpecies eſt, alius

enim frigidior eſt, alius calidior; alius biliofior, alius deniq; ad aquę naturam propius accedit, vt etiam magis melácholicus eſt alius. Ab omnibus autem mali ſucci edulijs, etiã ſi facilia concoctu ſint, abſtinendum eſſe conſulo. Succus enim malus ex eis coaceruatus diu latet in venis. Cùm verò occaſionem aliquam ad putredinem nanciſcitur, febres malignas gignit. Mali autem ſucci ſunt hæc: pecudum caro, & caprarum ex acrimonia, hircorum caro peſſima eſt, proximè ſuccedit caro arietina, deinde taurina: inter hæc omnia caro caſtratorũ eſt potior; ſeniorum verò ſunt peſſimæ. Leporum caro gignit illa quidẽ ſanguinem craſſiorem, ſed tamen qui melior ſit ad ſuccos bonos faciendos, quàm boum, aut pecudum, & tamen ipſa quoque mali ſucci eſt. Ceruina caro mali eſt ſucci, renes, & teſtes adultorum animalium, præter teſtes gallorum gallinaceorum, mali ſucci ſunt. Cerebrum, ſpinalis medulla, cor, lien, omnia viſcera animalium, oua frixa, caſei veteres, boleti, amanitæ fungi, mali ſucci ſunt. Cæteros fungos non eſſe tutius eſt. Fœnum græcũ, lens, tipha, auena, & panes ex his cõfecti nõ bonum ſuccum pariunt: cicer bonũ

ſuccum non gignit: olyra verò peſsima eſt, panicum, milium, & cætera generis eiuſdem bonum ſuccum non creant. Piſces verò, drachones, cuculi, callionymi, ſcorpij, trachuri, muli, orphi, glauci, & cætera animalia cetoſa, quæ in mari degunt, mali ſucci ſunt omnia, fructus omnes, qui horęi dicuntur, mali ſucci ſunt: ficus verò minus, quàm alij fructus. At caricæ, ſi quis frequentius eis veſcatur, non admodum probum ſanguinem gignunt, ex quo fit, vt ex eis magna pediculorum copia conſequatur. Mala non matura, pira antequam matureſcant, terebinthi fructus mali ſucci ſunt: cinara quoque, & præſertim cum durior eſt, itémque cucumeres, & pepones, ſed minus, cucurbita his omnibus præſtat, ſed hæc quoque in ſtomacho corrupta abundè eſt mali ſucci. Ex oleribus nullum boni ſucci eſt, medium inter vtramque partem locum tenet lactuca, & intyba, & malua, deinde atriplex, & portulaca, & beta, atque lapatũ. Radices autem plantarum, olerũ, mali ſucci ſunt quęcũq; acres ſunt: quales ſunt cęparum, porrorum, & alliorum, & daucorum, & raphanorum mediæ ſunt radices ari, rapæ, quæ napus

appellatur, & eius, quem carum nominãt, ocimũ ſucci eſt peſsimi, rapa cruda, braſſica, bulbi non probè cocti, cæpæ, porra, allia, ampeloprasa bis cocta, ſucci prauitatem deponunt. Peſsimi verò omnino ſucci ſunt olera omnia, quæ ſylueſtria nominantur, vt agreſtis lactuca, chondrile, ſcandix, gingidium, ſeris, & cichorea. Vina, quæ craſſa ſunt, & fœtida, & adſtringentia, quale eſt vile bithynũ, quod in magnis dolijs comportatur: nam quod in paruis conuehitur, neque boni, neque mali ſucci eſt, ſed medium inter vtrunque locum tenet.

Quæ res facile concoquantur. *Cap* XV.

FACILE concoquitur panis probè confectus, piſces ſaxatiles omnes, gobius, torpedo, turtur, ſi auium generi comparetur. Volucrum caro terreſtrium carni comparata, facilius cõcoquitur, præſertim verò perdicis, attagenis, columbæ, gallinæ, galli gallinacei, phaſiani, alæ anſerum faciles ad concoquendum ſunt, ſed gallinarum ſunt faciliores, & ad ſummam alæ bene educatorum, & iuniorum optimè concoquuntur. Peſsimè verò macilentorũ, & ſeniorũ, quæ verò ſero lactis edu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

cata ſunt, iecúrque anſerum, & cæterorũ, quæ ſimiliter aluntur. Itémq; gallinaceorum gallorum teſticuli facilimè concoquuntur. Extremæ porcorum partes ſunt concoctu facilimæ. Ex bubulis, & caprinis carnibus, meliores ad concoctionem ſunt vituli: atq; hędi capris omnibus pręſtant. Carnes eorũ, quę adhuc creſcũt, facilius cõcoquuntur, quàm carnes eorum, quæ declinant: quæque in ſiccis locis ſunt educata, carnibus ad concoquendũ facilioribus prædita ſunt, quàm quæ alijs in locis. Iuglans facilius quàm auellana cõcoquitur. bulbi facilius cõcoquuntur, qui bis cocti ſunt, itémq; oua tremula, & ſorbilia, lactucæ, intyba, malua, cucurbita cocta, cum non corrumpitur in ventriculo. Vinum dulce facilius, quàm adſtringens, concoquitur. Porrò ex ijs, quæ æquè ſalubria ſunt, id eſſe concoctu facilius ſciendum eſt, quod ſit iucundius.

Quæ res difficulter concoquantur.
Cap. XVI.

DIFFICVLTER cõcoquitur caro capræ, bouis, ceruíque: difficillimè autem caro hircorum, deinde arietũ, poſtea taurorum. Animalium verò annoſorum peſſimè concoquitur. itémq; ſuum, ſi ſeniores

fuerint. Ventriculus quoque ægrè concoquitur, intestina, vterus, cor, iecur, aures, caudæ, renes, viscera omnia, cerebrum, spinæ medulla, adultorum animalium testes, sanguis denique omnis, anserũ verò, præter alas, & item palumborum, sturnorum, merulorum, & paruarum auium caro est durior: ac magis etiam caro turturis antiqui, & anatis, & his magis caro pauonum, & otidum: ventres omnes volucrum ægrè concoquuntur, qua in re quidam struthiocameli, & mergi ventrem quasi medicamentum ad concoquendum valens falsò laudant: siquidẽ neque ipse facilè concoquitur, neq; aliorum ciborum cõcoquens medicamentum est. Cochleæ difficiliter concoquuntur, atque etiam lac acidum, & caseus vetus: at recens, & ex acido lacte confectus, est prę stantior. Purpurarum autem caro, & buccinorum, & aliorum testa intectorum, quorum dura caro est, difficulter concoquitur. Astaci verò, paguri, cancri, locustæ, squillæ, & cæteri generis eiusdẽ, polypi, sepiæ, loligines, & omnes, quæ molli cute præditi nominãtur, bati, liobati, rhinæ, dracones, cuculi, calionymi, scorpij, trachuri, muli, iphi, glauci, zygænæ,

salpęnæ, gongri, phagri, amiæ, aquilę, oua tosta, cocta, fricta, triticũ coctum, tragus, cui soli inest, vt sit quàm poléta concoctu difficilior, tipha, auena, panes ex eis confecti, fabæ, ochri, dolichi, phaseli, cicercula, araci, cicer, oryza, lupini, panicum, miliũ, & cætera huius generis, lens, tussilago, sesamum, erysimum, castaneæ, glandes, poma, pira, & ficus, antequam maturuerint, vuæ acidæ, & austeræ, palmulæ omnes, siliquæ, citrium, cuius parte exteriore si quis pro medicamento vtatur, ea ad concoctionem faciet, quemadmodum alia pleráque acria faciunt: ocimum, rapa minus cocta, bulbi crudiores, pastinaca, daucus, carus, & omnes olerum radices, & ipsa itidem olera omnia præter lactucam & intybum, sunt eiusmodi. Vinum quoque crassum & nouum. Atque etiam aqua omnis difficiliter concoquitur.

Quæ res stomacho idoneæ sint. *Cap.* XVII.

STOMACHO autem aptæ sunt palmulæ austeræ, mala cydonia, oliuæ sale conditæ, præstantiores sunt, quæ ex aceto sunt paratæ, vuæ passæ austeræ, vua in vinaceis reposita, nux regia, et magis

quàm auellana, & multo magis ſi cum caricis comedatur. Spinoſa omnia ſtomacho apta ſunt mediocriter, huius generis ſunt carduus, attractylis inciſa magis, quàm conueniat: cinara, ſiſeris radix cocta, gingidium æquè ac ſcandix, quod crudum & coctum ſi edatur, ſtomacho mirum in modum idoneum eſt, longiorem autem coctionem non fert. Napi, raphanus, rapa, cardamum, pyrethrum, regius aſparagus, & paluſtris, myrtus ſylueſtris, camædaphnæ, oxiacanthæ, & bryoniæ. Bulbi appetitum excitant, itémque capparis ſale condita. Extima citrij pars ſtomachum roborat in medicamenti vicem ſumpta. Vinum auſterum os vẽtriculi firmat, atque ipſum vẽtriculum, pręſertim calida affectum intemperie. Vt medicamenta verò, abſinthium, & aloe eundem corroborant.

Quæ res alienæ ſtomacho ſunt. Cap. XVIII.

STOMACHVM lædunt baccæ iuniperi. Magis verò cedriæ, fructus arbuti, amaranthus, viticis ſemen. Beta verò ita ſtomacho aliena eſt, vt ſi eſtur largius, morſum etiam inducat. Itémque lapatium, ocimum, rapa crudior, blitum,

attriplex, nisi ex aceto, oleo, & garo come dantur, fœnum græcum stomachũ subuertit, & eodem etiam modo sesamũ. Lac in iis, qui frigido ventriculo sunt, acescit. In iis verò, qui calido sunt, in nidorẽ transit, ex quo fit, vt febricantibus iure noceat. Si quis verò cum melle propinet, vomitum ciebit. Pepon non probè concoctus cholericos inducere morbos consueuit: etenim prius quàm corrũpatur, ad vomitum prouocãdum est idoneus: sique copiosius eo quispiã vescatur, neque quicquam quod boni succi sit post comedat, omnino vomitum mouebit. Idem melopepon facit. Iam cerebrum omne stomacho non conuenit, & nauseam ciet, quemadmodum facit etiam ossium medulla. Vinum nigrum & austerum facilè acescit, crassum verò, & nouum ad vomitum impellit. Inter medicamenta, abrotonum, seriphum, spuma nitri stomacho non cõueniunt.

Quæ res capiti noceant. Cap. XIX.

MORA, rubi fructus caput lædunt. Iuniperi baccæ, fructus arbuti, cedriæ, canabis semẽ, radix mei, palmulę omnes, eruca fœnum græcum, lini semen, vinum fuluũ

& austerum, caput lædit & mentem tentat magis, quàm nigrum & austerum : odoratum quoque caput petit. At vinum aquosum neque capitis doloré excitat, neque neruos lædit. Lac nõ est aptum capiti, nisi quis caput admodum validum habeat. Aqua in qua vuæ madefactę sint, quæ fex etiam appellatur, capiti dolorem infert. Itémque vua, quæ fuerit in vinaceis reposita.

Quæ res non inflent. *Cap.* XX.

NON inflant cuminum, ligustici radix & semen, viticis semé, fructus canabis. Præterea ex iis quæ alioqui inflandi vim habent, non inflant fabæ elixatæ, aut frictæ, bulbi aut multum, aut bis cocti, & cum oleo, garo, & aceto sumpti. Mel despumatum, oxymel flatus discutit. Panes hordeacei quomodocunque conficiantur, minimè flatus excitant. Inter ea verò quæ inflant, aut non inflant, medij sunt phaseli, ochri, cicerculæ, araci.

Quæ res inflent. *Cap.* XXI.

INFLANT auté hæc, pisi, phaseli, fabę, cicerculę, lentes, casei, cicer, lupini, ochri, panicum, milium, cæteráque generis

eiuſdem. Faba freſa magis inflat cum per ſe ſola, quàm cum aliter cocta eſtur, maza ex polenta flatũ gignit, ſubacta verò diuque contuſa magis per aluum ducit, præcipuè verò ſi mellis portio ei fuerit indita. Succi omnes inflãt, prę cęteris cyrenaicus, ſatyriũ, ſilphij liquor, & radix: ex ficubus breuis flatus excitatur, quia facilè deiiciũtur. quæ verò exquiſitè maturæ ſunt, parũ abeſt, quin nihil penitus noceant, veluti caricæ, palmulę virides ita flatum excitãt, vt ficus, rapa cruda: lac in ventriculo facilè ciet flatum, bulbi crudiores, mel nõ perfectè coctum, vina dulcia diuturniores flatus excitant, dulcia ſimul & auſtera quæ neque diſtribuuntur, neque digeruntur, ſed in ventre ſuperiore manent, flatum inducunt. Muſtum verò ipſum quoque inflat.

Quæ res abſtergant, incidant, aperiántque. Cap. XXII.

ABSTERGENT verò ptiſſana, fœnum græcum, melopepon, pepon, vuæ paſſæ dulces, fabæ, cicer, ac magis nigrum quod lapides etiam in renibus egregiè confringit, capparis ſatis tenuiũ partiũ eſt. Quæ verò ſale condita eſt, abſterget,

& pituitã quæ in vẽtriculo eſt, deducit,& lienis atque hepatis obſtructiones expurgat. Ad quem vſum adhibenda eſt cum oxymelite, vel oleo ante alios cibos omnes,betarũ ſuccus abſtergendi vim habet, eáſq; obſtructiones,quibus hepar infeſtatur,diſſoluit: ſed præſertim cũ ex aceto & ſinapi eſtur,lapatia quoque,& vrtica. Ari vero & aſphodeli radix tenuium partium eſt:bulbi vim habent extergendi,attenuãdi,& aperiendi. Quocirca & aſparagum, & aſphodelum ictericis vt ſummum remedium præbent : cepæ , allia , porrum, ampelopraſum attenuant,ſecántque craſſos, & glutinoſos humores, qui redundant in corpore. Atqui bis aut ter cocta acrimoniam deponunt . Et tamen etiam attenuant . Serum lactis humorum craſſitudinem attenuat, ficus abſtergent.quã obrem multę arenulę ex ficuum vſu in nephriticis excernuntur. Caricæ extenuant, & incidunt , ex quo renes expurgant. Baccæ iuniperi ea quæ in iecinore & renibus ſunt purgant,craſſóſque ac tenaces humores attenuant. Amygdala extergent, & attenuant,viſceráque expurgant,& humorũ reiectiones,quæ per ſputũ ex pectore et pulmone fiũt, expeditiores reddunt.

Pistacia ad iecoris firmitatem vtilia sunt, & ad purgãdos humores qui in eius meatibus infarcti sunt, valent. Raphanus attenuandi vim habet. Mel habet maiorẽ attenuandi vim, quod ex calidis & siccis plantis factum est: quocirca etiam aqua mulsa ad sputum educãdum est accommodata. Oxymel ea facilè deducit, quæ neq; tenacia neque crassa admodum sunt: visceráq; sine molestia expurgat: morbísque thoracis & pulmonis mirificè conducit. Iis qui succum crassum aceruant, vina tenuissima conueniunt: quod si frigidi quoque humores illi fuerint, tenuia & antiqua, & cum acrimonia conferent. Vinum verò aquosum ad humorum ex pulmone eductionem aptum est, roborat enim, & succos humectat, & secat mediocriter. Vinum dulce in morbis acutis, veluti in peripneumonia, atque pleuritide, cum iam sit facta concoctio, est ad vires reficiendas accommodatum.

Quæ res obstruunt. Cap. XXIII.

LAC, in quo plurimum seri sit, minimè periculosũ est, etiã si semper eo vescare: qđ verò seri parum, caséique multũ habet, nõ tutum est ei, qui in eius vsu diu perseueret.

Renes enim, qui ad calculos generandos apti ſunt, lædit: & iecinoris obſtructiones facit in iis, qui in eiuſmodi morbos facilè poſsint incidere. Caricę ſunt iecori, et ſpleni inflammatis noxiæ, veluti etiã ficus non aliqua propria & excellenti earum facultate, ſed communi omniũ dulcium ratione: omnia enim dulcia lienem & iecur, obſtructa & ſcirrho laborantia lædunt. Ipſę verò ſuapte natura neque obſunt, neque proſunt vehementer, additæ verò iis medicamentis, in quibus abſtergendi & incidendi vis eſt, non mediocrem vtilitatem afferunt. Aqua mulſa incommoda eſt iis, quorũ viſcera in tumorẽ elata aut ſcirrho, aut œdemate, aut inflammatione laborant. Siquidem mel natura ſua in bilioſum ſuccum celeriter mutatur. Papaueris ſemẽ ea retinet, quæ ex thorace prodeunt. Palmulæ pingues & dulces obſtruunt, id quod virides magis faciũt: pręterea omnia liborum genera, & quæ ex ſimila conficiuntur, obturant, & lienem augent, & lapidem in renibus pariunt. Idem facit triticea farina ex lacte. Alica etiam incommoda eſt iis, quorum iecur obſtructum eſt, & quibus renes ſunt lapidi generando idonei. Vinum dulce obturat,

& viſcerum tumoribus incremẽtum præſtat.

Quæ tardi tranſitus ſint. Cap. XXIIII.

TARDE autem tranſeunt omnia quæ ex itriis & ſimila conficiuntur, fabæ fričtæ, panes puri, lens detračto cortice, cerebrum, ſpinalis medulla, iecur, cor, triticum coctum, oua cocta, & magis aſſata, & magis etiam fricta. lupini, phaſeli, piſi, ſeſamum, eryſimum, glandes, mala, pira non matura, ſiliquæ vinum dulce, & magis, quod auſterum eſt, & nigrum ſine dulcedine, itémque craſſum & nouum omne. Aqua omnis tardi tranſitus eſt.

Quæ facile corrumpuntur. Cap. XXV.

PERSICA, armeniaca, præcocia facilè corrumpuntur. Omnes item fructus horæi, quorum natura humida eſt, in ventre facilè vitiantur, niſi prius cito deiiciantur, idcirco iis ante cætera omnia veſci oportet. Ita enim celeriter deiiciuntur, & alia etiam deducunt. Quod ſi poſt alias dapes comedantur, eas etiam ſimul corrumpunt.

Quæ difficulter vitiantur. Cap. XXVI.

CHAMV-

CHAMVLAE paruæ, purpuræ, buccina, & cætera omnia testa intecta, quæ duram carnem habent, iis qui propter humorum malitiam cibos corrumpunt, dare consueuimus. Eáque bis & ter in optima aqua incoquimus, & in aliam puram transferimus. Eiusmodi quoque sunt astaci, paguri, cãcri, locustæ, squillæ, & quæcunque carnem habent, quæ difficulter vitietur, nõ secus, quàm testa contecta, quorum caro dura est.

Quæ res in cibis aluum moueant.

Cap. XXVII.

ALVVM subducunt lens, brassica, marina verò ferè omnia, quę testacea nominantur, compositam ex contrariis facultatibus naturam habent: ipsum enim solidum vniuscuiusque corpus tardi trãsitus est, ventrem sistit: humiditas verò ad excernẽdum irritat. Si quis igitur aut lẽtem, aut brassicam, aut aliud quoddam ex iis marinis animalibus, quæ dixi, coquat, deinde eius decoctum oleo, garo, & pipere condiat, tum potui det cui velit, ventrem eo potu subduci conspiciet. Quinetiam marinorum herinaceorum, & conchularum omnium, & veterum gallorum iuscula cient aluum. Brassicam si veli-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

mus aluũ ſubducere, cacabo vnà cũ aqua in qua fuerit coćta, ꝑpè collocata, extrahimus, & ſtatim in oleum, & garum iniicimus, ea enim non eſt admodum coquẽda. Mouẽt aluũ panes furfuracei, & quia in ventre multum excrementi faciunt, & quia furfur abſtergendi vim habet. fœni grçci ſuccus cum melle coćtus, & ſumptus ad omnes vitiatos humores, qui in inteſtinis ſunt, ſubducendos idoneus eſt: ea etiam vi abſtergendi, quæ in eo eſt, cæteros ad excretionẽ trahit, mel verò quod ei miſcetur, parum eſſe oportet, ne morſum excitet. Oliuæ ſalitæ ſi ante alios cibos ex garo comedantur, aluum mouẽt: quemadmodum teſta intećtis, ita etiam conchulis ineſt ſuccus ventri ſubducendo idoneus: & propterea nonnulli eas ex oleo, vino, & garo parant, & iure quod inde fit, ad aluum ciendam vtuntur. Lac, quod liquidius eſt, magis ſubducit, quod craſsius eſt, minus: ſerum laćtis valde aluum mollit, eíque tantum mellis addendum eſt, quantum ſatis ſit ad condiendum, citra ſtomachi ſubuerſionem: eodémque modo tantum ſalis adiiciẽdum, quantum ſatis ſit, ne guſtus offendatur. Quod ſi velis magis ſubducere, plurimũ

ſalis in tenuiſsimum læuorem redacti indito. Carnes animalium, quibus parum admodum ætatis acceſsit, ac magis etiam eorum extremitates per aluum tranſeunt: ſimili quoque modo ex piſcibus chartilagineis torpedo, & turtur, mediocriter tranſeunt. Beta, & lapatium, vrtica, caſeus recens cum melle, atriplex, blitũ, cucurbita, pepones, melopepones, ficus, caricæ, vuæ dulces, & præſertim cum humidæ fuerint, ſicamina pura in ventriculum incidentia, & præ cæteris cibis ſumpta celerrimè ſubducuntur, & cæteris etiam cibis viam parant: poſt alios verò cibos accepta, etiam ſi vitioſum ſuccum in ventriculo comperiant, tamen æquè ac cucurbita, celerrimè corrumpuntur. Nuces recentes ad alui excretionem faciunt: ſed & ſiccæ, ſi prius in aqua permaduerint, æquè, ac virides faciũt: pruna humida ſubducunt: ſicca verò in aqua mulſa, in qua multum mellis ſit, infuſa, etiam ſi quis ea ſola comedat, ſatis abunde ventrem leniunt: ſed multo magis, ſi mulſam etiam ebibat. Eſt enim perſpicuum facere ad ventris ſubductionem, vt poſtquam ea ſumpſeris, aliquo poſt tẽpore vinum dulce bibas, neque ſtatim

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

prãdeas: mora, cerasia, præcocia, persica, & omnia humida, & aquea, & omnino quæ nullam insignem habere qualitatem ea gustantibus, & olfacientibus videntur, si rectè affectus sit ventriculus, facilè per infernas partes deijciuntur: si verò non, & ipsa supra cætera manent, nihil ventrẽ ad expellendum iuuant, quia nulla in eis inest acrimonia, aut nitrosa qualitas: hæcque eduliorum materia est quodammodo media inter ea, quæ aluum subducũt, & ea quæ sistunt, parum ad alteram partem vergens, cum vsu venit, vt neque languidè ventrem subducat, neque validè ad distributionem faciat: quandoque enim aluus sistitur, & ea quibus cohibetur, in alteram partem parum quid vergunt: ex quo fit, vt aqua mulsa in quibus celeriter distribuitur, in iis, non solùm aluum ad excernendum excitet, sed cæteros etiam cibos commistos deducat: si verò nõ properet distribui, statim irritet ad excretionem, quia habet aliquid acrimoniæ. Quin ipsum etiam mel solum si quis non coctum lambat, aluum rectè subducit: aqua autem mulsa, parumper, vel nihil cocta, antequam distributio fiat, subducetur: oxymel imbecillius intestinum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

radit. Vinum dulce nonnihil adiuuat ventris excretionem: passum aluum subducit, itémque oua recentia, si ex multo oleo primo loco sorbeantur.

Quæ res mediæ sint inter aluum purgantia, & subducentia. *Cap.* XXVIII.

MEDIVM verò locum inter purgātia & mollientia tenet mercurialis per se, vel cum aliis oleribus cocta, & primū in cibo sumpta, & cū eius iure absorpta. Itémque polypodium, similitérque alypum, cuius semē in potione acceptum ad cochlearis quantitatem, nigram bilē purgat: pari quoque modo cnici semen contusum, & succosum redditum cum aqua mulsa, aut iure gallinæ, aut amygdalis, & nitro, & aniso, & melli & caricis commixtum.

Quæ res aluum supprimunt. Cap. XXIX.

PALMVLAE austeræ, vuæ austeræ, mora rubi, aluum supprimunt: rubi canini fructus magis etiam sistit. Myrta syluestria, pruna agrestia, quæ etiam pruna appellantur: mala adstringentia ventrem detinent: acida verò cum in ventriculo succum crassum inueniunt, eundem incidendo aluum subducunt: & ob eam causam feces liquefaciunt, at si purū

ventriculum inueniant, eum magis ſupprimunt: quæ dulci ſucco ſunt prædita, ea ſine acrimonia facilius deſcendunt, aquea verò & quæ expertia ſunt qualitatis, iniucunda ſunt, neque quicquam commodi in ſe habent: quod de malis dictum eſt, idem quoque de malis punicis, déque piris dictum puta. Si quis lac excoquat, ſerúmque conſumatur, aluum non ciebit: nam ſi lapides ignitos toties in lac immittas, vt ſerum conſumptum ſit, lac ita paratum adſtringet: ídque ijs, quorum acria excrementa ventrem morſu infeſtant dare conſueuimus. Sed non minus etiam quàm ex lapidibus ignitis id facies ferreis orbiculis igne candentibus: verum lac, quod ita confeceris, in caſeum facilè coit in ventre: iccirco ei mel & ſalem admiſcemus: ſed tutius eſt aquam affundere. Neque mirum videri debet, ſi conſumpto ſero lactis, aquam adhuc affundimus: quia non ſeri humiditatem, ſed acrimoniam, qua ventrem ſubducit, vitamus, & fugimus. Aſtaci, cãcri, paguri, locuſtę, ſquillę, & cætera omnia, quæ molli teſta intecta ſunt, aluum ſupprimunt, ſed minus, quàm ea quæ teſta ſunt intecta: habéntque hæc ſalſum in ſe humorem, quem ſi in aqua

depoſuerint, non minus quàm oſtreorũ, & aliorum teſta intectorum caro, ventrem comprimunt. Lenticula quoque & braſsica bis coctæ, & cum ſuccum depoſuerunt, ventrem ſiſtunt: cúmque humidum ventrem exſiccare in animo habemus, braſsicam mediocriter coctam, prima aqua abiecta, ſtatim in aliam calidam iniicimus, & in illa iterum eã coquimus, donec flacceſcat: idque quod bis coquendum eſt, neque aërem, neque aquam frigidam debet contingere: ſi quidem non poterit exquiſitè flaccidum reddi, etiam ſi plurimum decoquas. Si corticem à lenticula auferas, vehementem adſtringendi vim amittet, neque ita fluxiones quæ in ventriculo ſunt, exſiccabit. Si verò eam cōtundas, bíſque excoquas, priorémque aquam abiicias, deinde modicũ ſalis, aut gari cōmiſceas, & aliquid eorum, quibus aluus conſtringitur, adiicias, ita vt guſtus non lædatur, iucundiſsimũ, vtiliſsimúmque & medicamentum & edulium panis. Poléta ex vino auſtero pota, exſiccat. Oryza cohibet aluum, itémque panicum, miliũ, fricta omnia, leporis caro, vinum auſterum, & nigrum vacans dulcedine, albúmque & auſterum, ful-

uum quoque & austerum.

Quæ res calefaciunt. Cap. XXX.

AT calefaciunt triticum coctum, & panes ex eo confecti, tipha, auena, fœnũ Græcum, iuniperi baccæ, palmulæ dulces, poma dulcia, sesamum, erysimum, & ob id sitim inducunt, canabis semen, vuæ dulces, vuæ passæ dulces, malua mediocriter, apium, smyrniũ, eruca, raphanus, rapa, radicula, napi, cardamum, pyrethrum.

Quæ res sint acres, & calidæ. Cap. XXXI.

PASTINACA, daucus, carus manifestò calefacit, allium, gummi, porrum, ampeloprasum satis acria sunt, sed tamen bis, térue cocta, deponunt acrimoniam. Caseus vetus calidus est, & iccirco sitim affert: vinum dulce, mediocriter, fuluum est nigro calidius: flauum verò est omnũ calidissimum, deinde fuluum, tum rubrũ, postea dulce: postremò album minus, quàm cætera omnia calidum est: vetustissimum verò abundè calefacit.

Quæ res refrigerent. Cap. XXXII

REFRIGERAT hordeũ quibuscunque modis conficiatur, milium, panicum, tubera, cucurbita cocta, melopepo-

nes, cucumeres, pruna, sycomora, austeræ, & acidæ vuæ, & passæ, mala non adstringentia frigidi & terrestris succi sunt: Acida verò frigidum, & tenuium partium succũ habent quæ perfectè ἄποια, hoc est qualitatũ expertia sunt, & veluti aquea, idem de piris, & malis punicis iudicato. Nõ pauci quoque sunt aliorum arborum fructus, qui refrigerent, & præsertim ij, qui reponi, & asseruari nõ queunt: palmulæ adstringentes frigidum succũ habent: lactuca, intubus, sed hæc moderatius: portulaca, papaueris semen, cuius si plurimum sumatur soporiferum fiet. Eos autem, quibus tenuis destillatio fluit à capite, iuuat: in quo casu id quod candidius est, cæteris præstat: myrta refrigerant, sed non vnà cum astrictione: quandoquidem acrimoniam quandam habent. Solanum efficax est in refrigerando, & adstringendo: aqua, vinum aquosum non apertè calefacit: quam ob rem cum minore periculo febricitantibus præbetur. Vinum autem album & austerum minimè, vt inter vina numeratum, calefacit: quod verò album simul, & austerũ est, itémque crassum, & nouum apertè refrigerat. Acetum quoque tenuium partium est, & idcirco

cum intimas partes penetret magis, quàm alia refrigerãtia neruos lædit. Porrò media quodammodo inter calefacientia & refrigerantia sunt panes loti, amylum, & vinosæ vuæ.

Quæ res exsiccent. *Cap.* XXXIII.

LENS & brassica pariter siccant, & ob eam causam aspectum obtundunt, nisi fortè contingat, vt totus oculus sit humidior. Asparagus verò minus quàm brassica ipsa siccat: at aliorũ olerum caules est siccior: contrà fit in raphano & rapis, & napis, cardamóque, ac pyrethro, atque omnibus, quorum acrem esse asparagum contingit. poléta siccat: viticis, semen, eruum bis, aut sæpe in aqua coctum, edulium exsiccans fit: præstantius autem est album, quod verò assatum, aut frictum estur, siccius alimentum præbet. Quæcunq; autem in aqua prius elixantur, humidius alimentum præbét: quæcũque verò in sartagine cõdiuntur, medium inter hæc locum tenent: quodcunque autem plus vini, & gari habet, siccius est, quàm id, quod non habet. alia sunt his lõgè inferiora: nam quæ defruti plus habent, aut in simplici, & puro albo iure coquuntur, multo sunt prædictis humidiora, quæ ve-

rò ex ſola aqua coquuntur, ſunt etiam his humidiora, magnum enim diſcrimen ex ipſa conditura accedit ſeminibus, oleribus, & plantis, omnibus quidem exſiccātibus, ſed aliis magis, aliis minus, iuxta facultatem eorum, quæ eis adiiciuntur.

Quæ res humectent. *Cap.* XXXIIII.

PTISSANA, cucurbita cocta, pepones, melopepones, cucumeres, nux viridis, pruna, ſycomora, & ſycamina non corrupta omnino humectant: non refrigerant autem omnino, niſi frigida ſumātur, humectat quoque lactuca, intubúſq;, ſed his debilius portulaca: malua autem, & blitũ, & atriplex magis aquea ſunt olera. Quinetiã alij plerique fructus aliorũ arborum humidi ſunt, ac præſertim ij, qui reponi non poſſunt. Iam & lactucæ, & papaueris ſemen humectat, itémque fabæ virides. Aqua humectat, & refrigerat: at calefacta, humectat, & calefacit.

Quomodo ſorbitiones coquẽdæ ſint. *Cap.* 35.

Quod quidem totum eſt deprauatum, & in eo multa deſunt: nec reſtitui coniectura ſatis tutò poterant.

PTISSANA, vt decet, parabitur, cum coquendo in tumorem fuerit elata,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

deinde lento igni coquatur, donec per multum ocium in ſuccum abeat. Quo quidem tempore cum planè intumuerit, acetum ei miſcetur: cúmque probè fuerit cocta, ſub edendi tempus ſal tenuiſsimus eſt iniiciendus. Si verò oleum ab initio impoſueris, coctioni nihil incõmodabis: aliud verò nihil admiſcendũ eſt, niſi porri modicum, & anethi, ídque in ipſo ſtatim principio. Quę verò ex lentibus, & ptiſſana componitur, rectè paratur, ſi maior lentium imponatur copia, & eodẽ coquatur modo: pręterquàm quod ſatureia, aut pulegium ei adiicitur, fitq́; edulium ſuauiſsimum. Ex cucurbita quoq; iucundiſſimus fit cibus, ſi cum aliquo ſalſamento ex ponticis, quæ mylla dicuntur, mandatur. Iis verò qui ſunt ad cõtinendos cibos imbeciliores, neq; ſumere craſsius alimentum queunt, optimum erit, alimentũ aqua macerare, deinde coquere, deinde contundere. Poteſt ergo quiſpiam polentam, * panémque calidum macerare, panes enim confracti, & macerati plurimum facultatis, veluti caliditatis amittunt, eorum verò decoctorum potio longè præſtat, & multo etiam melius alimentum præbet. Hordeũ verò, quod febricitantibus dandũ eſt,

non eſt confricandũ, ſed lauandum, & in aqua coquẽdũ, ac primũ quidẽ cum intepuerit, aqua abiicienda eſt, tum alia adiecta coquendum: rectè autẽ coquetur, ſi decem aquæ heminas in vnam hordei heminam iniicias, coquitur autẽ donec hordeũ crepet, deinde abiiciatur tenuiſsima aqua, * & melle admiſto id per ſe potui detur, hoc enim & ventriculo cõmodũ eſt, & vrinã cit, & abunde nutrit. Datur itẽ hordeum in polenta frictum, quod etiam καγχίδα appellant, ſed antequam maceretur, leuiter fricandum eſt, vt præuſta palea abſtergeatur, deinde macerandum, & coquendum eſt, magis enim, quã quod ante dixi, ventrẽ cohibet. Ita etiã alimentum quodcunque ægrotanti eſſe accommodatũ cenſetur, coqui poterit. Quæ verò ſubtrita ſunt, ea maceratis & coctis eſſe craſsiora & validiora videntur. Poſſet autem omne ferè alimẽtũ ſubteri. Similiter quoque in potionibus, quæ dantur. Panes verò ſiccos & recentes infundimus, & aqua e- * mollitos conterimus, & ex linteo percolamus. Vt verò id album non videatur, addimus cucumeris ſemen frictum, itémque amygdala, & nuces pineas, & ſorba, & cum his ſingulis, vel cum aliquo eorũ

vel cum omnibus anisi, vel fœniculi semen admiscetur. Datúrque id febricitantibus ex aqua mulsa: qui verò febrem non habent, ijs datur ex vino. Milium verò & panicum contusa, & maximè fricta, & detracto cortice præcipuè cõueniũt ijs, quibus venter biliosa laborat affectione, & quibus multæ, tenuésque excretiones per aluum fiunt. Hæc autem contusa in aqua sunt resoluēda, nec minus esse horum debet, quàm quod acetabulum contineat, aquæ verò acetabula decem. Cúmque in succum sint redacta, per densum linteum excolanda sunt, & vini austeri modicum est perfundendum, & postea coquenda, tum ita confecta ieiunis exhibēda. Quinetiam accõmodatum fuerit vnà cum milio nuces euboicas cum internis membranis vsque dum non admodũ succosæ reddantur, sicuti milium contundere. Auena maximè omnium leguminum est ad concoquendum accommodata, & eius optima est sorbitio. Fit eodē modo quo ptissana, vt hemina in decem aquæ heminis incoquatur.

Quæ res loco olei in sorbitionibus imponantur. Cap. XXXVI.

IN omni sorbitione, præter eã, quæ ex

lentibus fit, pro oleo aptū erit cucumeris ſemē crudū eliquatum. Ptiſſanæ verò, ac cęteris decoctis vel conus, vel nux, vel auellanę, vel thaſię nuces, vel amygdala miſcentur. Iis verò quos perturbata aluus exercet, pro oleo papauer album leuiter frixum. Idq; robur addet, iam ad fluxum ventris. caſtaneæ quoque cum interioribus membranis contritæ adhibentur.

De confectione alimentorū. Cap. XXXVII.

SIMILA coquitur, vt quadrupla eius portio in decem aquæ heminis imponatur, parúmque olei, & anethi addatur. Pridie verò lauanda ſimila eſt. Panis aqua calida maceratur, quæ aqua cōtinenter ſubinde cōmutetur, non omnis tamen panis pars infundenda in aquam eſt, ſed interior. Huiuſce rei terminus eſto, vt non ſolum panis intumeſcat, ſed etiam vt fermentum euaneſcat, nec panis fermentum redoleat Ptiſſana coquitor, vt in vna eius parte quindecim aquæ partes ſint, vſque autem coquitur, dum quinta pars remaneat, eáque diſſoluta ſit. Itrium verò, & panem aridum coques donec in partes admodum teneras abeat, & in mortario teres, & iterū ex aqua, ſale, & oleo coques, oua coquēda ſunt ex aqua, ea ſemper mo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

uendo. Mota enim neque ſimul cohæret, neque denſantur. Sed melius in poſca coquuntur. Nam ita remanent humidiora.

De aqua mulſa. Cap. XXXVIII.

MVLSA non admodum vtilis eſt biliofis: in ipſis enim in bilem mutatur. Ergo eiuſmodi naturis; mulſa dilutior conueniet. Eſt etiam incōmoda mulſa iis, qui viſcera habent morbis opportuna. Porro ita parāda mulſa eſt, vt octupla aquę portio melli admiſceat̃, coquatúrq; donec ſpumā deſinat emittere. Spumā verò ſimul atque orta eſt, ab ea ꝑpetuò tollere cōuenit.

De potionibus, quæ vtiles ſunt ægrotantibus. Cap. XXXIX.

FEBRICITANTIBVS optima potio eſt mulſa, vel oxymel, & aqua, omni morſu vacans. Quæ verò adſtringendi vim habent, in ventris turbationibus non ſunt incōmodæ. Porro ad vomitū ciendū etiam mel admiſceri illis poteſt. Ac ęſtiuo quidem tempore mala in fruſta diſſecta in aqua infunduntur donec ea colorem inde contrahat: ſimilíque modo cydonia mala matura ſecantur in partes, & macerantur, hæcque præcipuè dantur iis, qui bilē vomunt. Pira verò in aqua infunduntur, quæ adſtringentia, & dulcia ſunt.

Myrta

Myrta verò recẽtia vino dulci infusa potionem quidem insuauem, sed tamen non mordentẽ, et lenem faciunt. Acini quoque vuarum aridi in aqua macerantur, sed eorum decoctum, cum neque acre, neque acidum sit, multo est vtilius.

De lactis potione ex Rufo auctore. *Cap.* XL.

QVI lac potat, ab aliis abstinere cibis debet, donec fuerit concoctum, & ad partes infernas descenderit. Præstat autem mane bibere lac recèns mulctum, & post nihil sumere. Eóque tempore nimios labores vitare, necesse enim est, vt in iis acescat, qui se tum laboribus dedunt. Sed melius est quietè inambulare, & interim vigiles quiescere. Nam hoc pacto quamprimum per aluũ descendit. Vbi hoc deiectũ fuerit, aliud bibendum est: cúmq; hoc descenderit, aliud deinde bibendũ, in initio autẽ, non quidem ex reliqua corporis mole, sed quæ in ventriculo sunt, vtiliter purgat, qua re cõfecta, venas mox ingreditur, ac optimè nutrit, neq; amplius deiicitur. In biliosis autem fluxionibus, & cum ad ventriculũ colliquationes confluũt decoctum lac dãdum est, ac primũ quidẽ lente,

& paulatim coquetur, vt pars descendat, pars consumatur: deinde multo magis coquetur adhibita diligentia, ne aduratur, néve in caseum coalescat: quod sanè diligentissimè curabitur, si leniter coquamus & agitando quod secesserit, ex omni parte detrahamus. Porrò ferula leni & tenui agitandum erit. Si quid verò labris ollæ adhæserit, id etiam spongia erit abstergendum. Sępe enim vsu venit, vt ex eo totum præterea lac fuerit corruptũ. Quemadmodum igitur dictum est, lac vsquedum crassius æqualiter, dulciúsque crudo euaserit, percoquatur.

De Aquis, vt ab Herodoto auctore traditum est. Cap. XLI.

QVÆ autem virtus aquarum sit, quódque vitium, scire nos oportet. Aquæ enim multiplicioris vsus sunt, quàm reliqua fermè omnia ad victus rationem instituendam. Ergo sciendum est, optimam aquam esse eam, quæ nullam omnino qualitatem neque gustatui, neque odoratui afferat. Quæ quidem est bibentibus iucundissima, & ad aspectum pura videtur: cũ verò pręcordia celeriter permeet, nulla est quærenda pręstantior. Nã quæ in prę-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

cordijs diu moratur, ventrémque ferit, flatu implet, & prægrauat, licet ea bona, quæ dixi, habeat, ea tamen * semiuitiata existimanda est. Siquidem neque cito calescit, neque cito frigesit. Quinetiam quæ in ipsa coquũtur, tardißimè coquuntur & peius. Ergo melius est huiusmodi aquam experientia iudicare. Atque is, qui iudicare voluerit, ex his ipsis signis facere coniecturam poterit. Aquæ enim quę ad Septentrionem vergunt, Solémque auersum habent, cùm tardiores sunt, tum verò etiam difficilius coquuntur, & tardè refrigerantur & calefiunt. Quæ verò ad orientem Solem sitæ sunt, & per meatum aliquem, aut terram ipsam fluunt, celerriméque calefiunt, & frigefiunt, eas esse optimas sperandum est. Illæ etiam bonæ sunt, quæ æstate frigidiores sunt, hyeme verò calidiores. Nonnulli aquas pondere metiuntur, eásque quæ leues sunt, potiores putant: hoc si aquis, præter cætera, accedat, laudabile est: solum verò non satis argumēto est, aquas bonas esse. Pluuiales autem, inquit Hippocrates, leuißimæ sunt, itémque dulcißimæ, tenuißimæ que & limpidißimæ: quia Sol quod leuißimũ tenuißimúmque est trahit: id quod nō ex

Alius codex habet ἡμῖν μοχθηρὰ. i. nobis mala.

alijs aquis ſolum, ſed ex ipſo etiam mari, & ipſis itidem corporibus facit. Quocirca aqua pluuia citiſsimè omnium putreſcit, vtpote quæ ex diuerſis & plurimis ſit permiſta qualitatibus. Sed nemo exiſtimet aquam, quæ facilè putreſcit, eſſe peſſimam. Nam facilitas mutationis, potius virtuti, quàm vitio attribuitur. Ex quo conficitur, vt cum aliæ optimarum aquarum notæ adfuerint, etiam ſi facilè putreſcat, ea ſit cenſenda optima. Et tamen cum mutari incipit, bibentibus raucitates, tuſſes, & vocis grauitates affert. Ex pluuijs aquis æſtiua, quæq́ue ex tonitruo ſit, præſtantior eſt, quàm quæ ex nimbis eſt demiſſa. Quę verò ex glacie, & niue fiunt, peſsimæ ſunt: in aquæ enim concretione tenuis pars omnis excernitur. Porrò paluſtres ac fœtidæ, quæq́ue qualitatibus abſurdis præditæ ſunt, coquendo meliores fiunt: & bibendæ ſunt vino miſtæ, vt adſtringentibus dulcius vinum miſceatur, alijs verò id quod magis adſtringat. Vtile eſt etiam paluſtres, ſalſas, bituminoſaſque percolare At quæ valde frigidę ſunt, à cibo ſunt potui dandæ, ſed neque cõfertim, neque affatim, neque ſine vino. Nonnulli potus atque paſtus inuenerunt,

quibus aquarum vitium emendant: alij cicerum decoctum prius bibunt, ciceribúſque veſcuntur: alij caucalida comedunt cum aliquo piſciculo coctam: ſimili quoque modo fœniculum: alij denique betam, & cucurbitam cum muria & vino diluto ante comedunt.

FINIS QVARTI LIBRI.

QVINTI LIBRI ARGVMENTVM.

In quinto agitur de grauidis, nutricibus, infantium educatione, & de omni ætate, & de dentium, auditus, oculorúmque curatione. Itémque quomodo caro auferatur, & reficiatur, & ibidem etiam temperaturarum cognitio, & curatio traditur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Huius verò libri capita sunt hæc.

Quæ grauidis eueniant. Caput I.
De nutrice eligenda. Cap. II.
De lacte nutricis. Cap. III.
Quomodo lac vitiatum corrigatur. Caput IIII.
Educatio pueruli. Cap. V.
De pustulis, quibus puellus afficitur. Caput VI.
De tussi & grauedine eiusdẽ. Cap. VII.
De pruritu gingiuarum. Cap. VIII.
De ortu dentium. Cap. IX.
De vlceribus, quę ἄφθαι dicũtur. Cap. X.
Ad femorum intertrigines. Cap. XI.
Ad aurium humores. Cap. XII.
De adustione, quæ siriasis nominatur. Caput XIII.
Ratio victus infantium, & aliarum ętatum vsque ad declinantes. Cap. XIIII.
De lassitudinibus, quæ ab exercitatione oriuntur. Cap. XV.
De adstrictione. Cap. XVI.
De lassitudinibus quæ per se obueniunt. Caput XVII.
Senum victus ratio. Cap. XVIII.
Ad eos, qui venereis vti non possunt. Cap. XIX.

De corpore rugoſo. Cap. XX.
Vt corpus ſuauiter oleat. Cap. XXI.
Vt habitus calefiat. Cap. XXII.
Ad vitiatum colorem emendandum.
Caput XXIII.
Ad liuores. Cap. XXIIII.
Quæ dentes conſeruent. Cap. XXV.
Vt ne grauis auditus fiat. Cap. XXVI.
Ad caliginem oculorum. Cap. XXVII.
De repletione. Cap. XXVIII.
Ratio victus eorum, qui ſunt negotiis occupati. Cap. XXIX.
Quibus cibi vitiantur in ſtomacho.
Caput XXX.
Victus eorũ, qui iter faciũt. Cap. XXXI.
Ex Eraſiſtrato, quid faciendum peregrinantibus in aquis commutandis.
Cap. XXXII.
Victus nauigantium. Cap. XXXIII.
De ebrietate. Cap. XXXIIII.
De iis, qui rebus venereis nimiũ vſi ſunt.
Caput XXXV.
De refrigeratis. Cap. XXXVI.
De exuſtis. Cap. XXXVII.
Ex Galeno de pituita, quæ in ventriculo eſt. Cap. XXXVIII.
Ex eodem, quid in conſtitutionibus intẽperatis faciendum ſit. Cap. XXXIX.

Ex eodem de carne minuenda.
Caput XL.
Quomodo graciles reficiendi sint.
Caput XLI.
Quomodo attenuatæ particulę curari debeant. Cap. XLII.
Optimæ temperaturæ dignotio.
Caput XLIII.
Corporum intemperatorum notæ.
Caput XLIIII.
De capitis formatione. Cap. XLV.
Temperaturæ cerebri signa.
Caput XLVI.
Ventriculi temperaturæ signa.
Caput XLVII.
Pulmonis signa. Cap. XLVIII.
Temperaturæ cordis notæ. Cap. XLIX.
Iecoris temperaturę dignotio. Cap. L.
Calidioris, siccioris, atque humidioris, intemperiei corporis correctio. Cap. LI.
Intemperiei frigidæ correctio. Cap. LII.
Curatio siccæ intemperiei ventriculi, quæ velut exemplum reliquarum curandarum proponitur. Cap. LIII.
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ORIBASII SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM, LIBER QVINTVS.

Quæ grauidis eueniant, déque earum victus ratione. Cap. I.

QVONIAM hęc præcipuè grauidas infestant, nausea, continuus vomitus, sputa, stomachi erosiones, & cibi fastidium, non ab re fuerit, eis remedia præscribere: ambulationes ergo, cibi neque admodum dulces, neque admodum astringentes, vina fulua, odorata quinque annorum maxima sunt remedia: vt medicamẽtum autem herbæ sanguinalis decoctum bibant. Prodest eodem modo anethum & pontica radix, quam rha patrio vocabulo nominant: hæc & ante, & post cibum sumi possunt. Extrinsecus autẽ præcordijs imponitur cataplasma ex œnãthe, balaustio, çytisi, & smyrnij coma, fœniculi semine promiscuè: poteris eadem cũ palmulis &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

vetere vino permiſcere. Stomachi autem eroſiones aquæ calidæ potus leuabit, confert etiam quietè ambulare, præcordiáque lana molli fouere. Eas verò, quæ cibum faſtidiunt, cohortaberis, vt varios, & iucundos cibos, & amylum ſiccum edant, ídque magis erit offerendum iis, quæ terram edere cupiunt. Appetitum excitant etiam labores, & longior peregrinatio: quæ verò quietam agere vitam conſueuit, ea, cum grauida eſt, ægrè repentinos motus fert. Porro acria quandoque guſtare, præſertim ſinapi, conueniet ei, quæ cibi faſtidio teneatur. Ad magnos autem pedum tumores confert anthyllis aceto excepta: itémq; cõmodum eſt ſuperimponere folia braſſicæ latiora, & affectum locum creta cimolia ex aceto illinere, alumen quoque cum aceto erit accommodatum, iam verò mala quæ medica nominantur, aquæ incocta pedibus vtiliter admouentur.

De nutrice eligenda. Cap. II.

NVTRIX eligenda eſt nullo affecta morbo, quæ neque nimis iuuenis ſit, neque nimium ætate proceſſerit. Iunior autem ſit quinque & viginti annorum, & vndetriginta. Quæ verò grandior ſit, tri-

ginta quinque annos ſit nata, pectore amplo ſit, mammis magnis, papillis neque conniuentibus, neque auerſis. Habeat autem reliquum corpus, neque admodum pingue, neque nimium gracile. Magnum etiam eſt infanti commodum, nutricem non multo ante peperiſſe, & maius, ſi marem. Caueat nutrix valde ſiccantia, ſalſáque, & acria, & acerba, & acida, & amara, quæque vehementer calcfaciunt. Itémque odores fœdos, & præter modum ſuaues, & condimenta, & cætera acria. Iam verò à venereis abſtineat, manúſque & humeros exerceat, id quod molendo, texendóque faciet, puerulum verò trimeſtrem, aut quadrimeſtrem vlnis geſtet.

De lacte nutricis. Cap. III.

LAC præſtantiſsimum eſt, quod ſpiſſitudine, copia, colore, odore, & guſtu moderatum eſt: illud etiam commendatur, quod in vnguem pollicis ſtillatum, & in luce ſpectatum, vngue inclinato, neque cito, neq; tarde defluit. Probari autem hoc etiam pacto poteſt. lacti in vas vitreum infuſo, coaguli portio miſceatur, digitiſque agitetur, atque ita permittatur donec cogatur, deinde inſpiciendum eſt, vtrum minor ſit pars, quæ in caſeum

concreuit, quàm ea, quæ in ſerum abiit, quod ſi ſit, vtile erit lac: ſi contra, erit concoctu difficile: quod verò æquã vtriuſque portionem habebit, id erit probatiſsimũ.

Quomodo lac vitiatum corrigatur. *Cap.* IIII.

LACTIS vitia corrigenda ſunt hoc modo. ſi craſsius ſit, pituita vomitu eliciatur. Optimum verò erit, oxymelite vomitum ciere: eadem quoque laboribus qui cibũ præcedant, tenuanda eſt, ac tunc quidem origanum, hyſſopum, ſatureia, ſcandix, & thymum, itémque radiculæ parum, & vetus ſalſamentum cum oxymelite accommodata ſunt: ſi verò acrius, tenuiúſq; fiat, multis laboribus alleuanda nutrix eſt: ſorbitionibúſque, ac ſuillis carnibus eſt reficienda, ſapáque & vinũ dulce potui dandum. Si diminutum lac fuerit, & ſorbitiones erunt offerendæ, & vberius erit alenda, vinum dulce propinandũ pectus & mammæ confricandæ: nonnullis etiam, affixa cucurbita mirum in modum auxiliata eſt. Medicamenta verò, & ſi ad lac gignendum proficere aliquid cognoui, tamen iis continenter eſſe vtendũ non cenſeo: vehemẽtius enim liquefaciũt,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ea ſunt, fœniculi radix & ſemen ptiſſanæ incocta: cytiſi folia in vino nigro, aut ptiſſana: melanthium in vino dulci, itémque anethum, paſtinacæ radix, & fructus, hęcque calida prius perſperſa ita ſunt prębēda. Omne verò lac malum ſiue craſſum ſit, ſiue acre, ſiue fœtidum, puerum qui ipſum prius ſuxerit, eadem inficit qualitate. Acre autem lac ieiuno nunquam dandum eſt. Corrigere verò lactis fœtorem vinum odoratum, & cibi ſuaues poſſunt.

Educatio pueruli. Cap. v.

PVER nuper in lucem editus melle primum nutriatur: deinde lacte bis in die aut ter ad ſummum. Cúmque id alacriter puer aſſumit, ſpéſque eſt eum eſſe concocturum, tũ cibus iam offerri poteſt, qui ipſum nō impleat. Si verò nobis ignaris impleatur, ſtatim ad ſomnũ procliuior, & ſegnior efficitur, ventérq; intumeſcit, & inflatur, & vrina redditur aquoſior: quibus notis perſpectis nihil dandum eſt prius, quàm quod in ventre habeat, conſumpſerit. Satis erit biennium lacte nutrire, deinde verò ad cibos tranſeundum eſt.

De puſtulis, quibus puer affectus eſt. Cap. VI.

PVSTVLAS quę circa pueri cutem oriuntur, primum ita ſinemus: cum verò valde creuerint, tum eſt eis adhibenda curatio: ea fiet balneis, in quibus myrti, aut lentiſci folia, aut roſæ incoquantur: deinde roſaceo, aut lentiſcino erit vtendum & item cerato ceruſſato: leniterque nitro abſtergendum, neque enim puer feret vehementiora. Erit etiam accommodatiſsimũ, nutrici victus rationẽ ex dulcioribus inſtituere: optimũ quoq; fuerit, ſi puerulũ ipſum ita educemus, vt neque expleamus, neq; nimis tenuẽ victũ præbeamus. Si pueri aluus adſtringatur, mel cibo erit affundendum, & ſimul coquendum: ſi verò neque ita deiiciat, terebinthinæ quantum ciceris magnitudinẽ impleat, adiiciemus. Aluo autem humectata milium præcipuè offerendum eſt.

De tuſsi, & grauedine infantis.

Cap. VII.

SI verò tuſsis aut grauedo quandoque puerum exerceat, linctus ex melle, qui mellitiſmi dicuntur, offerendi ſunt. Puero igitur multa aqua calida loto caput eius copioſo melle calido illinendum eſt: deinde lingua digito comprimenda. Ita enim magnam pituitæ copiam vomet.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De pruritu gingiuarum. Cap. VIII.

SI quis pruritus gingiuarum puero contingat, fotu vtendum eſt, & liberaliore etiam vnctione ex oleo non cocto, in quo parum ceræ liquefactum ſit.

De ortu dentium Cap. IX.

DENTES ſeptimo menſe oriuntur, ac tum quidem inflammationes gingiuarum, maxillarum, & tendinum, & quandoque etiam conuulſiones ſubſequuntur: tunc nihil puero dandum eſt, quod maſticatione indigeat. Gingiuas autem continenter digito præter lauacrum contrectare, adipéque gallinaceo, vel leporis cerebello emollire oportet. Vbi verò dentes iam eruperint, ceruix, caput, atq; maxillæ delicatis lanis puris inuoluentur, oleóque dulci & calido fouebuntur: quod etiam in meatus auditus inſtillabitur, quo ſane tẽpore puer erit vberius alendus, & aqua calida lauandus. Si verò profluuium ventris fiat, id epithematibus, quæ præcipuè ſiſtunt, cuminum, aut anethum, aut apium lanæ inſpergendo, inhibere tentabimus. Proderit etiam roſarum ſemen admiſcere, & ſummatim calidis exſiccare: at ſi nihil venter deiiciat, melle in glandis formã coacto leniter irritabitur: aut calamintha

cum melle trita illinetur. Conuulsionibus autem puerorum auxiliari potissimũ videtur heliotropium aqua incoctum, si in ea puer lauetur. Vtile quoque est irino, aut cyprino, aut sicyonio perungere, & totum calefacere. Cum verò exortis dentibus digitos vulnerat, benefaciet iridis radix derasa, nec multum sicca ore detenta: id quod etiam vlceribus auxilio est. Iã verò butyrum etiam cum melle illitum prodest.

De vlceribus, quæ aphthæ dicuntur. Cap. X.

VLCVS oris, quod aphtha dicitur, puero oritur modò subalbidum, modò subrubrum, modò nigrum veluti crusta: ac nigrum quidem pessimum est, & maximè mortiferum. Succurrit autem iris cũ melle, & si velis siccã inspira: & rosarũ folia cõtusa, & rosarũ flos, & crocũ, & myrrhæ portiuncula: & galla, & thus, & cortex thuris, & simul, & singula per se melle intincta. Præterea mulsa, & mali punici dulcis succus conuenit.

Ad femorum intertrigines. Cap. XI.

FEMORVM intertrigines myrto arida, cypero, & rosis inspergendæ sunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Ad aurium humores. Cap. XII.

AVRIVM humores exſiccat lana ex alumine impoſita, aut vinum mulſum, aut vinum vetus inſtillatum, aut crocum ex vino tritum.

De aduſtione, quæ ſiriaſis appellatur. Cap. XIII.

ADVSTIO, eſt inflammatio partium circa cerebrum, & eius membranas: in qua ſinciput conum efficitur, & caui cum pallore oculi, corporíſque ſiccitas fit: remedio eſt, vitellus oui cum roſaceo ſincipiti impoſitus ad modum linamenti, vt continenter commutetur.

Ratio victus infantium, & aliarum ætatum vſque ad declinantes. Cap. XIIII.

INFANTES, quíq; lactantes non ſunt, ſinendi ſunt vt liberius & hilariter viuant: exercitationes, atque alimenta lenia ſunt eis præſcribenda: ab anno ſexto, & ſeptimo, pueri, & puellæ literatoribus blandis, humaníſque tradentur: ita enim quieto animo, & iucundè perdiſcent, atque animi quidem quies ad bonam corporis educationem valet plurimũ. Cum duodecimum annum agunt, ad grammaticos iam, & geometras adducendi ſunt,

& corpus exercendum eſt. A quartodecimo anno vſque ad vigeſimum primum annum, exercendi erunt in mathematicis diſciplinis, & philoſophiæ ſtudio, & propter corporis robur plures exercitationes erunt eis imperandæ, vt animo & corpore laborãtes venereis vti prohibeãtur: his etiam auferendum vinum eſt. Aetati florenti abſoluta victus ratio animi & corporis cõuenit: idcirco omnibus exercitationibus, ac præſertim quibus quiſque aſſueuit, itémque cibo pleniore, & qui boni alimenti ſit, vtendum. Declinantibus verò cõuenit victus ratio & animo & corpori debita. Exercitationes enim qualeſcũque ſint, pro horũ ratione ſubtrahendæ ſunt: cúmque eorum habitus frigeſcere incipiat, alimentum eſt diminuendum.

De laſsitudinibus quæ ab exercitationibus contrahuntur. Cap. XV.

LASSITVDO quę vlceris ſenſum inuehit, ex copia excrementorum tenuiũ ſimul & acrium oritur: quæ verò tenſionis ſenſum repræſentat, in qua tendi partes corporis videntur, nullum quidem excrementũ notabile ineſſe in corpore indicat, ſed in neruis, & muſculis affectio quędam exiſtit, qua videntur tendi, & ſi mi-

nimè tenduntur. Ea verò, quæ inflammationi similis est, in qua veluti contusas, & inflammatione obsessas partes sentimus, tum solet incidere, cũ musculi nimiũ excalfacti quippiã ex circunfusis sibi excrementis attraxerunt. Est etiam alia quarta quædam affectio, quæ oritur cùm musculi vltra debitum exsiccantur, vt cum se homines exuerint, squalens, contractúmque corpus & ad motus pigrum videatur. Remediũ verò eius, quæ vlceris sensum præ se fert, erit excrementorum euaporatio, quæ fiet frictione multa, mollíq; cũ oleo copiosiore, in quo nulla adstringendi vis insit. Altera verò lassitudo, in qua tensio sentitur, pro remedio relaxationẽ postulat. Relaxatur autem quod distentum est, tum pauca mollíq; frictione ex oleo dulci, & apricato, tum verò omni intermissione & quiete, & balneis temperatis: atque ĩ aqua calida mora diuturniore, adeo vt si bis, & ter etiam laueris, plus sis profecturus. Sanationi verò tertiæ lassitudinis sunt tria proposita, superuacanei euacuatio, distẽti remissio, & inflãmationis refrigeratio. Ergo & oleum copiosum, & tepidũ, mollissimæq́; frictiones, & in aquis tẽperatis mora lõgissima huiusmodi lassitu

dines curat. Multa itidem quies, aſsiduáque inunctio idem præſtat. Quarta denique affectio primo die nihil ſanè diuerſum à ſuperioribus poſtulat, niſi calidiorem aquam, quæ ſenſim contrahat, & roboret cutim, ſecundo die apotherapię exercitationem. In balneis verò ex calido ſolio in frigidam protinus exiliant: porro quicunque laſsitudine grauantur, boni ſucci nutrimentum poſtulant.

De adstrictione. Cap. XVI.

ADSTRICTIO oritur aut obſtructis meatibus, aut denſatis. Deprehenditur autem, protinus vbi ſe exuerint ex colore albo, & cutis duritie, ac denſitate: in exercitatione verò ex eo, quod ęgrè incaleſcant. Remedium huius affectionis eſt calfactio. Ergo valentiore exercitatione, & balneis calidioribus vtendũ eſt. Mora verò in frigido ſolio diuturna ne ſit: ſed nec ipſa aqua valde ſit frigida. Induendi autem vngãtur aliquo, quod mediocriter calfaciat, vt oleo dulci & tenui. Cutis etiam denſitati ſanandæ ſatis eſt oleum anethinum, præſertim ſi ex anetho viridi fiat. Oleum quoque ex populo nigra confectum ad idem facit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De laßitudinibus, quæ sponte sua nobis irrepunt. Cap. XVII.

QVONIAM laßitudo, quæ vlceris naturam refert, ex acrium excrementorum vitio oritur, si vitiosus humor paucus omnino fuerit, apotherapiæ exercitatio sufficiet: si copiosior sit, & altius in corpore resideat, neque exercitationem hanc, neque aliud genus exercitationis, neq; motū vllum penitus iniungemus: sed quies, somnus & inedia diei totius imperabitur. Deinde vesperi pingui vnctos, & tēperato balneo lotos exiguo boni succi cibo & sorbili alemus. Sed neque à vino erunt abstinendi. Hoc enim, si quid aliud, semicrudos humores concoquit. Si ergo ex his malum conquieuerit, homo ad consueta munia paulatim erit adducendus. Si verò postero etiam die perseueret, iam validioris remedij ineunda est ratio. Si vires cōstiterint, duorum alterū erit faciendū, aut sanguis mittendus, aut exhibēda purgatio distinctione adhibita, vtrū magis oporteat. Si vires sint imbecillæ, sanguinē quidē nullo pacto detrahemus, sed tamen moderatè purgabimus. Si verò permagna sit humorū crudorū copia, tum neque sanguinem mittere, neque

purgare, neque exercere, neque penitus mouere, neque lauare, conuenit: ſed in omni quiete ſeruandi ſunt: dandáque eſculenta, & poculenta, ac medicamenta, in quibus attenuandi, & incidendi abſq; manifeſto calore vis inſit. Ergo victus ex oxymelite, portiunculáque ptiſſanæ inſtituetur. Nonnũquam verò aquæ mulſæ parum offeretur. Et quoniá omnibus his turgida, inflatáq; pręcordia ſunt, & quicquid ſumpſerint, in flatus facilè conuertitur, præſtabit cibo piper admiſcere. Sed erit etiam accommodatius vti medicamẽto, quod dioſpoliticõ dicitur: & eo, quod ex tribus piperibus ſimplex conficitur. Atque oxymel eſt eis vtiliſsimum, pro potu vtãtur apomelite, & præſertim vbi coacuit, & vino, quod leuitèr aceſcit: & cibis veſcantur attenuantibus ſine calore, qualis eſt capparis, ſi ex oxymelite, aut oxelæo ſumatur. Laſsitudo verò tẽſionis ſenſum referens, cum ſine exercitationibus incidit, copiam ſolidas coporis partes diſtendentẽ indicat. Cũ verò ſanguinis copia ſubſit, perſpicuum eſt, optimum eſſe, aut venã incidere, aut malleolos ſcarificare. Spontanea autem laſsitudo, in qua vlceris ſenſus nobis ſe offert, ne pau-

cis quidē horis, nedum duobus, aut tribus diebus ita lentè occupat, sed protinus febrim vehementissimā inducit, nisi præueniendo sanguinē detrahas. Melius autem erit, si fieri poterit, bis eodem die sanguinem mittere: primum autem ita euacuabimus, vt ne animi defectionem inducamus, secundo verò loco, ne ipsa quidē animi erit formidanda defectio. Qui verò ita affecti sanguinis mißione vacuati non fuerint, ij vt seruentur, bona fortuna indigent.

Senum victus ratio. *Cap.* XVIII.

SENECTVS sicca & frigida est, calefaciētib⁹, & humectātib⁹ corrigitur, eiusmodi sunt calida dulciū aquarū balnea, vini potio, & cibi oēs humectādi simul, & calefaciēdi facultate præditi. Fricādi sunt senes post somnū cū pinguedine aliqua: deīde ambulare, & gestari citra lassitudinē debēt, imbecilliorib⁹ ter in die dādus cib⁹ est, ac tertia quidē hora panis modicū cū melle attico: septima verò cū frictione & exercitationibus congruis vsi fuerint, atque loti, primum sument quæ aluum molliunt, deinde pisces, vel aues: postea verò in cœna aliquid optimi succi, & quod non facilè vitietur. Non prohibeo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

etiam eis vinorum ex melle paratorum vſum, præſertim ijs ſenibus quibus ſuſpitio eſt, calculi in renibus gignendi, aut podagræ: túncque petroſelinum in vinum coniiciendum eſt. Si quando verò ob pituitam in ventriculo obortam, cogimur aliquid ex ijs, quæ eam incidant, eligere, ad humectantem victum ſine mora eſt reuertendum. Eis verò ficus maturas ante alios cibos dabimus. Hyeme verò caricas, ſi nullũ vitium in dextra præcordiorum parte ſentiant. Quoniam autem tum ſeroſa, tũ pituitoſa excreméta in ſenum corporibus aceruantur, vrinas moueri quotidie conuenit, & aluum ſoluere, præſertim oleo ante cibũ abſorpto. Perſpicuum autem eſt, omnia olera ex oleo, garóque ante cibum ſumi oportere. Si verò aluus præter modum ſit adſtricta, mercurialis, & cnicum ad eam ciendam ſufficient. Facit etiam terebinthina, eáque ſumenda eſt quandoque ad vnius auellanæ, quandoq; ad duarum, quandoq; verò ad triũ magnitudinem. Oleum quoque clyſteri infuſum ijs, quibus aluus adſtricta eſt, ſummam affert vtilitatem.

Ad eos, qui venereis vti non poſſunt.
Cap. XIX.

PVDENDA continenter pinguedine vngenda ſunt, cui adiuncta ſit exigua narciſsi radicis portio, aut grani gnidij, aut pyrethri, aut vuæ taminiæ, aut viticis. Erigetur etiam penis, ſi quis ſucci cyrenaici quantum milij magnitudo eſt, ei imponat. Ante cibum verò prodeſt bulbos aſſatos, rubentes, exiguos cum ſale & oleo: aut mazam frictam, cum ſalſamento, aut denique ſcillæ tabefactæ modicum edere.

De corpore rugoſo. Cap. XX.

Rugas corporis expellit erui farina viti albæ admiſta. Aliud ſmegma, quod continuè illinitur. Ficus pingues cum bryonia contuſas, farinam erui, aut ſepię teſtã vſtam cum modico melle inſtillato.

Vt corpus ſuauiter oleat. Cap. XXI.

VT verò corpus ſuauiter oleat, eidem vnctioni miſcenda eſt cupreſsi coma arida, & contrita, aut pini cortex. Illud verò meminiſſe oportet, vt mane poſtquam ſtolam induerint, parum caſsiæ, aut herbę ſabinæ guſtent.

Vt habitus calefiat. Cap. XXII.

AD habitum corporis calefaciendum hoc puluere in balneo vtitor. Habet verò nepitam, ſampſuchũ, hyſſopũ, lauri bac-

cas, rorem marinum, lapidem pyritem, ſalem, fecem vſtam, nitrum, pumicem pro cuiuſque ratione: itémque modicũ ſinapi, vuæ taminię, & grani gnidij. A balneo verò vtendum erit acopo, quod calfaciendi vim habeat.

Ad vitiatum colorem emendandum.

Cap. XXIII.

VITIATVM corporis colorem vita iucunda, cibus ſuauis emendat: cibo autem admiſcere oportet radiculam, porra, viride cicer. Bonum etiam colorem facit dulcis mali punici ſuccus abſorptus. Prodeſt etiã oleũ, cui bryoniæ radix diu ſit incocta. Id quod ad corporis quoque cutim intendendã valet. Smegmatis porrò admiſcenda ſunt glutinantia quæ ex aliquo abſtergẽtiũ fiũt, farina, bulbo narciſsi, & bryoniæ radice. Quæ res corpus etiam intendit. Bene etiã colorant, ſi copia ſuppetat, amaræ amygdalæ radix & ſemẽ in aqua cocta, & in balneo adhibita.

Ad liuores. *Cap.* XXIIII.

LIVORES cõſtare prohibebimus, ſi cutem craſſam, & iniuriis minus patentem, & habitum valde admodum calidũ effecerimus. Quod vt celerius fiat, ſale in balneis ſuper ea parte, quæ nigrorem con

traxerit, vtemur, deinde verò eandem partem ſpongijs in decocto radiculæ, aut abſinthij madefactis fouebimus.

Quæ dentes conſeruant. Cap. XXV.

DENTES integri manebunt, ſi quis faciat hæc. In primis caueat, ne cibos corruptos edat, ne continenter vomat. Caueat eſcas dentibus incommodas, quales ſunt ficus ſiccæ, mel coctum, & valde durum, palmulæ, quæ difficiliter franguntur, quæcunq; glutinoſa ſunt, & vix frangi poſſunt ita vt dentes moueant: quę denique ſtuporem dentibus inducunt. Poſt cibũ verò dẽtes quoque purgare oportet.

Vt ne grauis auditus fiat. Cap. XXVI.

NE grauis auditus fiat, primùm conducit ſordes, quæ in auditus meatu ſunt, abſtergere, per interualla autem linũ dropaci intinctum in meatum iniicere, & expreſſum euellere. Meatus enim ita valde purgatur, & auditus auribus reſtituitur. Deinde autem aliquid ad erui magnitudinem indere, & meatum per vnum diẽ obturare conuenit: eo excẽpto vngere diebus quinq; oleo amygdalino, aut nardino, aut chamęmelino, aut pinguedine anſeris, cũ exiguo fellis bubuli. Poſt verò

id tempus ſinapi & ficus cõteres, factúmque ex eis collyrium ad duas horas impones: deinde eximes, oleúmque, quod in aſphodeli radicis ſucco deferbuerit, infundes.

Ad caliginem oculorum. *Cap.* XXVII.

NE tenebræ oculis offundantur, cum in aquam frigidam quiſpiam ſe mergit, oculos in eadem apertos diu teneat, aſpectus enim inde robur ſumit, oculi non ſunt lectione fatigandi, vinũ craſſum, & dulce vitent, itémq; cibos, qui in ventre ſuperiore diu morãtur: qui difficulter cõcoquuntur, humoréſque lentos, & craſſos gignunt: atque etiam erucã, porrum, & omnia, quorum acrimonia ad ſuperiores partes fertur, ſupinũ quoque decubitũ diuturnũ frigus, ventóſque contrarios, & fumum & puluerem fugiant: porrò aquã ita confectam quotidie ad menſem, et dié vnum oculis inſtillent. Fœniculum viride in vas fictile foris picatum cum aqua pluuia coniicitur, fœniculo extracto reliquum reponitur.

De repletione. *Cap.* XXVIII.

MAXIMA ex repletione in cibis noxa cõtrahitur: quamuis enim ventriculus probè cõcoquat, tamen venæ ſupra quàm

par eſt, expletæ laborant, diſtenduntur, rumpuntur, obſtruuntur, & flatu implentur: tibi verò planè perſuadeas repletionẽ peſsimarum ægritudinũ cauſam eſſe. Cũ igitur venter expletus eſt, id quod ſuperfluit, tũ per ſuperiores partes vacuatur, tũ per infernas excernitur: ſed id omnino eſt imbecillius ea repletione, quę in venis eſt: non tamẽ eſt admittendũ: ſed ſi quis plura ingeſsit, ſtatim debet euomere, periculum enim eſt, ne facta cõcoctione venæ expleantur: atque etiã magis, cum immoderato potu, atque paſtu ſe continenter expleat, nec vllam interim inanitionem moliatur. Vomitus autem ciendus eſt, antequam cibus corrumpatur: quod ſi aliquid impediat, ne vomitus excitetur, aluus ſoluta ſæpe iuuit: ſi ea non fluat, plurimum dormiendum eſt, & aqua calida potui frequenter danda: cum verò abundè ſit facta concoctio, præſertim ſi aluus deiecit, tum & lauare, & fomentis vti, & parum cibi dare, & potionem dilutam offerre licebit. At ſi neque aluus deiecerit, neque ſtatim ſit facta concoctio, ad hæc verò, reliquum corpus grauè, ſegne, & ſomniculoſum ſit, & aliqua etiam inertia præter rationem mentem occupet, hæc inquam omnia re-

pletionem in venis esse commostrabunt. Qui verò prçterea lassitudine premũtur, eos dum ventriculus concoctionem obiuerit, quiescere oportet, deinde verò laboribus inaniendi sunt.

Ratio victus eorum, qui sunt negotijs occupati, Ex Galeni commentarijs.

Cap. XXIX.

CVM quispiam negotijs occupatam vitam ducit, considerãdum est vtrum superiore vitæ tempore exerceri consueuerit, an exercitijs peractis lauari, an minimè exercitatus, huiusmodi cõsuetudinem moderatè ferat: vt cum transpirabile corpus habeat, nõ continenter çgrotet: hæc enim corporis natura nõ est ad aliam consuetudinem traducenda: vt nec etiam eorũ, qui ex longo temporis interuallo in morbum incidunt: si verò quispiam ægrotare continenter videatur, si ex humorũ redũdantia id eueniat, tibi propositum sit, rationẽ victus salubrem ita instituere, vt semper moderatos humores habeat: si verò ex vitiatis humoribus, vt optimos. Qui igitur succos omnes çqualiter coaceruant, ij planè in balneum sunt ducendi, deinde fricandi, & paululũ prius dimouẽdi: qui verò hæc antea facere consueuerant, ijs eadẽ

parum augere, cibi aliquid ſubtrahere, & cibos qui parum nutriant, eſſe cōſulemus. In ijs verò, qui humores prauos colligũt, nō vnum propoſitum eſt: quia neque etiã vna eſt prauorum humorum ſpecies: nonnulli enim frigidiores, magíſque pituitoſos colligunt: ergo & à cibis, & à potibus ij arcebuntur, quicunq; collectum in eis humorem promptè generare conſueuerunt: ſed & alui ſubductio horum omnium eſt commune præſidium.

Quibus cibi vitiantur in ſtomacho. *Cap.* XXX.

CIBIS in ſtomacho vitiatis, ſi quę corrupta ſunt deiiciantur, erit maximè compendiaria ad ſanitatem via: ſin minus, ijs, quæ leniter ſubducunt, irritãda aluus eſt: ijs, qui ita ſunt affecti, vomitus ante cibũ, íſque vini paſsi potione excitus prodeſt. Hoc etiam conſilij dandum eis eſt, vt nihil aſſumant, quod nidorem afferat, vel grauiter oleat, aut omnino cibum, qui facilè corrumpatur, ea verò quæ boni ſucci ſunt, deligant. Eis etiam ex moderato temporis interuallo aluum ſubducere rebus moderatè purgantibus expediet.

Victus eorum, qui iter faciunt, ex Dioclis ſententia. *Cap.* XXXI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ITER facilè conficiet, qui vnctus sit, & non magno impetu proficiscatur: per æstatem verò fascia tenui, sex, aut septem digitos lata, non minus autem quinque cubitis longa, lumbos ad ilia vsque complectatur: baculus quoque ad iter est vtilis: in decliuibus enim locis præmissus, corpus quod pręceps ruit, tanquam basis quædam continet, in acliuibus verò eidē innixi corpus facilè ad ascēsum promouemus: nā hoc scitum est, minus labi eū, qui tribus, quàm qui duobus firmamentis nixus incedit. Cum verò in itinere cessamus, eo tempore vnctio, & parum cibi ex fructibus, qui æstate suppetunt, & modica potio conuenit: à prandio requiescendū est ante, quàm in viam se dare. Quod si necessitas cogat festinare, sitísque vrgeat, tenuis polenta ex aqua, & exiguo sale potui detur. Iam verò Solis æstus, atq; ardores cauendi sunt, neque corpus nudum ei est exponēdum: sed contectum, ne siccescens indurescat, præterquā quod ex itinere fit, ita enim & minus lassitudine fatigatur, & nullam ex affectionibus ante dictis pari ratione persentit. At hyberno tempore cum frigus est, antequam viæ te committas, aluum subducere, inungi

ungi, hyberni cibi non multum ſumere, atque exigua potione contentum eſſe oportet. Faſcia quoque longiore non modò lumbos, ſed etiam ſpinam, & pectus rectè, & diligenter obuolues. Cum verò requieſcis, tali præſidio firmatus, ſi vehemens frigus ſit, neque vngi, neque cibum, neque potum guſtare eſt melius, quin neque etiam alia quauis ratione te fouere, niſi ibidem ſis permanſurus. Poſt longi verò itineris confectionem, alióſque vehementes labores, etiamſi laſſus quiſpiam non eſt, tamen non ſecus, quàm ij, qui laſsi ſunt, curandus eſt: ſic enim minus incommodi quidpiam accidit.

Ex Eraſiſtrato, quid faciendum ſit peregrinantibus in aquis commutandis.

Cap. XXXII.

AQVIS, in quibus nitri qualitas, & ſalis ineſt, plurima eorum, quæ odorata ſunt, quæq; vrinam ducunt miſcere optimum eſt ei, qui potaturus eſt: qui verò totam aquam immixtam bibit, nõ multum debet bibere, hac enim ratione ab aquarum malitia minus ei moleſtiæ afferetur, cum ipſi aquæ ſuccos conſuetos, & aquarum malitiæ plurimum repugnantes miſcebit, & totius aquæ non multum pota-

bit: cæteráque quæ ad victum pertinent, conuenienter aquę mutationi simul etiam commutabit. Decet quoq; eos, qui peregrinantur, aëris, & cæterorum omnium, quæ offerũtur, habere ratioñe: quæ enim aduersam valetudiñe allatura sunt, vel ex nimia copia aliméti, vel ex succorũ malitia, vel ab aëris inspiratione causã ducunt.

Victus nauigantium ex Diocle. *Cap.* XXXIII.

VOMITIBVS, qui nauigantes infestos habent, quíq; primũ oriuntur, neq; facile, neque vtile est succurrere: omnino enim iuuare consueuerunt: à vomitu auté neque multi, neque quiuis cibi sunt offerendi: sed vel lenticula sicca, & decocta, cui pulegij modicum additum sit, vti: vel pane macerato in vino diluto, atque odorato, potúque modico, eóque vel ex vino prorsus diluto, vel aceto mulso. Lentes autem coquendę sunt, deinde cum molles fuerint, ad læuorem redigendæ, tum siccandæ, atque ita in vas fictile reponendæ: si verò vomitus diutius, & crebrius infestent, cibo, qui vehementius eos cohibeat, vtendũ erit, itémq; modica potione, quæ ex aceto mulso cum aqua constet, in quo

thymum, aut pulegium fuerit infuſum: aut ex aqua cum polenta diluta, aut etiam vino odorato. Ad graues autem nauium odores, vel mala cydonia, vel thymum, vel pulegium naribus admouebũt. Mare verò intueri minimè debent, vſque dum in nauibus verſari aſſueuerint: aquis præterea eſt adhibenda diligentia, ne turbidę ne fœtidæ, néve ſalſæ ſint.

De ebrietate. *Cap.* XXXIIII.

EBRIIS vomitus ſtatim excitatus cõueniet: aqua autem & mulſa liberalius pota vomendum eſt vſquedum plurima reiecta ſint, & ventriculi morſus obtundantur. Poſt vomitum, ſolium ingreſsi largè perungantur: reliquum verò tempus quieſcant, & veſtibus tecti plurimũ dormiãt, quouſque diſcutiatur vinolentia.

De ijs, qui immoderatè venereis vſi ſunt. *Cap.* XXXV.

Qui immodicè coiuerunt, ijs veſtimenta calida, quies, ſomni longiores conueniunt: quouſque ab imbecillitate ſe ipſos vindicent.

De refrigeratis. *Cap.* XXXVI.

QVI in nimio frigore verſati ſunt, locis calidioribus cyprino, aut irino peruncti

decumbant,deinde verò cum parum fuerint excalfacti, piper,& myrrha in potione cum vino veteri odorato, aut liquor cyrenaicus cum vino,vel aceto,aut pyrethrũ,aut castoreum cũ aceto dabitur.cibo autem calidiore,& moderato nutrientur.

De exustis. Cap. XXXVII.

QVI verò in sole sunt exusti, ij decumbant in locis perflabilibus: faciésque manus,& crura sunt aqua frigida perfundenda. Si sitis vrgeat, frigidam bibāt qui ei assueuerunt:hâncque non cõfertim, sed paulatim. Cibo vtantur exiguo, quíque facilè distribuatur. Isque humidior sit potius,quàm densior.

Ex Galeno de pituita,quæ in ventriculo est. Cap. XXXVIII.

SI vnquam in aliquem incidisti,qui cibos valde nutrientes auersaretur, ab ijsq; mirum in modum abstineret, sique cogeres assumere,nausea corriperetur, ea verò solum,quæ acriora sunt,expeteret, atque ijs quidem oblectaretur,sed tamen & venter inflaretur,distenderetúrque,ac nauseabundus fieret, parúmque ructibus solis leuaretur, ipsique cibi assumpti corrumperentur, & in acorem potissimum con-

uerterentur, nosti omnino auxiliorum caput esse, vt pituitam à ventriculo absterferes. Equidem noui quãdoque homines ita affectos, qui cum radiculis ex oxymelite sumptis magnam crassissimæ pituitæ copiam euomuissent, integræ valetudini statim sint perfectè restituti.

Ex eodem, quid in cõstitutionibus intemperatis faciendum sit. *Cap.* XXXIX.

IN omnibus constitutionibus, ætas, naturáque singulorum hominum quam relationem ad constitutionẽ habeat, considerandum est. Constitutiones enim quę naturis similes sunt, morbos pariunt, contrariæ verò iuuant. Ac temperatis quidem corporibus, temperatæ constitutiones sunt salubres: intemperatæ verò noxiæ. Sed quemadmodum nulla ex intemperatis constitutionibus est bona temperatis, ita etiã non est magnopere damnosa, veluti intemperatis esse solet. Corpora enim quæ inibi sunt, vt in talem quempiam morbum propter familiarem eis intẽperiem cadant, ea à simili aëris nos ambientis intemperie corripiũtur: quæ verò contra, atque aër ambiens, affecta sunt, præter quàm quod nihil offenduntur, ad meliorem etiam statum perducuntur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

cum præſertim contraria conſtitutio tẽperaturæ naturalis intemperiem corrigat. Id qui norit, is victus rationem conſtitutioni aduerſam inſtituens corpora in bona valetudine conſeruabit.

Ex eodem de carne minuenda. *Cap.* XL.

CVM nimia carne auctum corpus fuerit, liquandum erit, & comprimendum. Porro autem calidius ſicciúſque temperamentum corpus gracile reddere oſtenſum nobis eſt. Ergo tale temperamentum obeſis hominibus eſt inducendum, ſi eos ad mediocritatem velis perducere. Noſti autem veloces exercitationes victum attenuantem, & ſimilia medicamenta, & animi curas totam temperaturam ſicciorem & ob id etiam corpus tenuius reddere. Quis autem victus attenuet, perſpicuum eſt. Medicamenta verò vehementiora ſunt hæc, rutæ ſemen, præſertim ſylueſtris, cum ipſis etiam corymbis, ariſtolochia rotunda, tenuis centaurea, gentiana, & polium: quæque ad ciendam vrinam multum valent, quale eſt petroſelinum: hæc enim & ſingula per ſe, & omnia inter ſe mixta attenuare & vacuare humores poſſunt. Sed & ſal ex viperis crematis valde extenuat, & ipſa itidem theriace.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Diſcutit etiam & extenuat inunctio olei, in quo radix cucumeris agreſtis, et althęa, & gentiana, & panacis radix, & ariſtolochia ſit incocta. Polium quoque & centaurea idem faciunt. Cibus non ſtatim à balneo dandus eſt, ſed ſomnus eſt prius imperandus. Præſtaret autem aquam balnei vim habere diſcutiendi, ſi naturalem habere poſſet, vt mytilenę eſt: ſin minus flos ſalis marinę admiſceatur. Vino vtendum albo, & tenui. Iam verò ſicca frictio ex linteis caſſioribus ad attenuandum multum valet. Cibus præterea non eſt pro ratione exercitationum offerēdus. Apricatio quoque obeſis prodeſt, potus non eſt eis ante cibū permittendus: præſtátq; ſemel in die cibum capere. In balneo quoque corpus ex multo nitro fricare, ipsū attenuat: paucum verò, irritamētum eſt, vt probè corpus nutriatur. Attenuat etiam hoc, quod habet piperis, & petroſelini duplum, aſari & aniſi ſimplum, id quod ciere vrinam, & ſubducere aluum poteſt.

Quomodo graciles reficiendi ſint.

Cap. XLI.

CVM attenuatos renutrire volumus, vinū craſſū, eduliáq; multi ſucci dabim⁹, exercitationes tardas, et frictionem modera-

tam,& vt summatim dicam, omnia supradictis contraria iniungemus. Iisdem quoque accõmodatum est, tribus, quatuórve diebus pice oblini. Si quis ieiunus lauetur ante balneũ fricare corpus linteis debet, donec ruborem acquirat: post verò frictione non admodum dura vtendum erit, ne constringentes, densam, durámque cutim efficiamus. Decoloribus verò, quíque non nutriuntur, opus est neque ad iram impelli, neque animi commotionibus affici.

Quomodo attenuatæ particulæ curandæ sint. Cap. XLII.

EX gracilitatibus, quæ particulis eueniunt, quamplurimę ex diuturna ipsarum quiete, aut ex deligationis fracturæ modo oriuntur. Ergo vis extenuatæ partis firmanda est, sanguísq; ad eã copiosè attrahendus, tum moderatis frictionibus, tum motibus accõmodatis, & moderata calentis aquæ perfusione. Hæc autem eo vsque facienda sunt, quousque pars rubra facta extollatur. Cessandum verò est prius, quàm collabatur. Medicamento etiam picatorum, vt dictum est, vti oportet. Cum verò particulam frigidiorem esse senseris,

tunc linteis confricanda est, et medicamētum aliquod calefaciens adhibēdum. Ego verò etiam thapsia quandoque vsus sum, quam tum cum melle, tum verò cum cerato illinebam.

Optimæ temperaturæ dignotio. Cap. XLIII.

TEMPERATISSIMVS homo est, qui corpus habet in medio omnium extremitatum exquisitè constitutum, vt inter gracilitatem, crassitudinem, mollitem, duritiem, caliditatem, frigiditatem, humiditatē, & siccitatem, atque, vno verbo, cuius naturales animalésque actiones culpa vacant. Is quoque medius est inter glabrũ & pilosum, nigrũ & albũ: atque in pueritia rufos magis, quàm nigros capillos, in florente verò ætate contra habebit.

Corporum intemperatorum notæ.
Cap. XLIIII.

CORPORA quę iusto calidiora sũt, dentes citius emittunt, & similiter augentur. Tangētibus calidiora, & minus pinguia videntur: eorum color rubidus, capilli nigri, modicè hispidi, venęq́ue latæ. Si quis verò & pinguis & crassus sit, venásq; latas habeat, is non naturâ, sed consuetudine pinguis euasit. Frigidioris autem tēperaturæ notæ sunt, vt corpus frigidum

tactui appareat, glabrum ſit & pingue, color vna cum capillis, rufus. Si frigiditas multa ſit, liuidus quodammodo & plumbeus color eſt, & venę anguſtæ: cui autem venę anguſtæ ſunt, ipſéque eſt gracilis, is non neceſſariò talis eſt, ſed ex conſuetudine ad eum ſtatum eſt redactus. Arida tẽperatura durior, graciliórque eſt, quàm quæ tẽperata eſt atq; hiſpida. Ac durities quidẽ à ſicca temperie ſeparari omnino nõ poteſt, gracilitas verò non ſolùm naturales temperaturas, ſed etiam longa acquiſitas conſuetudine ſequitur. Siccitatis ſignũ eſt, ſi corpus difficiliter moueatur, ſqualidúmque ac ſiccũ ab exſiccantibus fiat: humida vero temperies in cęteris quidem eſt ſimilis temperatę: ſed tamen eſt mollior, et maiore carnis copia referta. Atque ab ea ſeparari mollities non poteſt: ſicut etiam craſsitudo, quæ non modò innatam temperaturam, ſed eam etiam, quæ ex longa conſuetudine contracta ſit, comitatur. Proprium verò humiditatis ſignum eſt, corpus ab humectantibus grauari. Quæ vero calida, & ſicca eſt, hirſuta maximè eſt: capilli in capite celerrimè naſcuntur, iidemque nigri, & iuuenili ætate copioſi: tẽporis vero progreſſu caluitiũ ſequitur,

venę amplæ ſunt, veluti & arteriæ tũ magnę ſunt, tũ etiam pulſant vehementiſs. Totũ præterea corpus robuſtũ, articulatum, muſculoſum, & expers pinguedinis eſt. Cutis verò durior eſt, atque nigrior. Cum verò temperies frigida atque humida ſit, pectus erit omnino perangustum, totúmque corpus pilis vacans, cutis tenera, atque alba, capilli ſubrufi, & præſertim in iuuentute: cúmque ſenectus aduenerit, caluitium non ſequitur. Huiuſmodi autem homines ſtatim timidi, puſillanimes, ſegnéſque ſunt, venáſque latentes habent, craſsi ſunt & pingues, & femoribus & muſculis non aſpectabilibus ſunt, itémque inarticulati ſunt, & bleſi. Siq́ue frigiditas & humiditas magis aucta fuerit, color vnà cũ capillis rufus erit: ſi verò plurimum augeatur, liueſcit. Calida verò atque humida temperies mollior eſt, & plus carnis habet, quàm optima temperatura. Cum verò plurimum aucta fuerit, ſtatim morbis putridis corripitur. Cum autem paulò humidior eſt, multóque calidior, tum ea præditi & paulo molliores ſunt, & plus carnis habent, quàm temperati: hiſpidiores verò nõ paulo, nec paulo ſunt tangentibus calidiores. Si verò frigiditas

& ſiccitas æquè augeantur, corpus ſuapte natura erit gracile, non muſculoſum, nec articulatum, nec coloratum, & pilis vacás: tactuíque frigidum apparebit. Pinguedo tamen, licet graciles ſint, carni inſperſa erit. Capillorum color pro portione frigiditati reſpondebit. Quantum verò ad animi mores pertinet, puſillanimes, timidi, & triſtes erunt. Et vt ſummatim dicam, in temperaturis coniugatis qualitatis exuperantis ſigna cæterarũ ſignis ſemper præſtabunt.

De capitis formatione, *Cap*. XLV.

PARVVMauté caput prauæ cerebri conſtitutionis proprium indicium eſt: magnũ verò nõ neceſſariò bonæ eſt indiciũ. Sed ſi ob innatę facultatis robur, quæ bonam, multámque materiam effecerit, hoc eueniat, bonum ſignum erit. Si verò ob ſolius materiæ copiam, non item bonum. Sed hæc diſtinguenda ſunt ex forma, & ex iis, quæ in de oriuntur. Atque ex forma quidem, ſi concinna ſit: hoc enim ſemper bonum eſt ſignum. Ex iis verò quę oriuntur à capite ſi optimè ſint affecta, ſíque neruea ipſorũ pars bene alatur, robuſtáq; ſit, ſi denique oculi acriter aſpiciant. Capita autem acuminata mancam habent cir-

ea frontem aut occiput, aut vltra debitum auctam eminentiam. Ita plerunque fit, vt quemadmodum magnum caput, sic etiam ea quæ sunt huiusmodi, vitiosa comperiamus. Et tamen quandoque nonnulla ex iis, cum virtus efformans valida sit, bona inueniuntur.

Temperaturæ cerebri signa. *Cap.* XLVI.

TEMPERATVM cerebrum actiones animi habebit moderatas, & excrementa itidē moderata: miniméque ab omnibus externis rebus offendetur. Qui hoc prēditi sunt, capillos in infātia subrufos, in pueritia subflauos, in perfecta ętate flauos, & medios inter exquisitè crispos, & simplices habent, nec facilè caluescunt. Si cerebrum calidius temperato sit, omnia ea, quæ circa caput sunt, rubicundiora, & calidiora erunt, venæq́ue in oculis apparebunt, iísque in lucem editis capilli statim in capite nascentur. Qui verò multo calidiores sunt, iis capilli nigri, & robusti, & crispi, in primísq; non multum subflaui, deinde verò nigri fiunt, & cum ætate procedūt, caluitio afficiuntur. Horū pauca sunt excrementa, cum valetudine, quæ vitio & culpa omni vacet, perfruuntur.

Caput iis impletur, grauatúrque à cibis, potionibúsque calefacientibus, itémque odoribus, & rebus foris incidentibus. Modicus somnus atque is nō profundus huiusmodi naturis satis est. Frigidioris porro, quàm par est, cerebri notæ sunt, magna excrementorum copia per meatus peculiares manantium, capilli recti, rufi, ac stabiles: faciléque à frigidis causis lædi: destillationibúsque atque grauedinibus continéter corripi: venásque oculorum non apparere: & ad somnū fermè procliuiores esse. Siccioris autem cerebri signa sunt, si nihil excrementorum in meatibus confluit, si ipsius corporis sensus acres sint, si vigilantes, si capillos robustiores, atque celerrimè exorientes, cúmque orti fuerint, potius crispos habeant. Hi verò cito calui fiunt. Humidioris verò cerebri, capilli plani, nulla caluities, sensus obtusi sunt, excrementorum copia redundat, somnus multus & profundus. Qui calido siccóque cerebro sunt, ij carent excrementis, sensibus sunt exquisitis, & vigilantissimi, & celeriter caluescunt. Et tamen capilli in eis primo quoque ortu celerrimè nascuntur, & optimè nutriuntur: nigro crispóque capillo sunt. Caput

tangenti calidum eſt. Rubri verò ſunt ad vigentem ætatem vſque. Vbi verò humiditas acceſſerit caliditati, & vtraque mediocritatem paululum excedat, tum & bonus color, & calor adeſt, venæq́ue in oculis magnæ videntur. Execrementa plura ſunt, & mediocriter cocta: capilli recti, ſubflauiq́ue, nec facilè caluitium patiuntur. Caput verò impletur atque aggrauatur calefacientibus. Cúmque humor & calor plurimum increuerint, morboſum caput redditur, ac facilè à calefacientibus, & humectantibus læditur. Eiuſmodi tamen diu vigilare non poſſunt, neque ſenſus exquiſitos habent. Frigidæ verò, ſimúlque ſiccæ cerebri temperaturæ, frigidum & coloris expers caput efficiunt. Quíque hac natura præditi ſunt, venas in oculis non habent, à frigidis cauſis ſtatim offenduntur, ex quo fit, vt inæquali valetudine fruantur. Senſus in iuuentute exquiſiti ſunt, & culpa omnino vacant: at progreſſu temporis, celeriter contabeſcunt: atque, vt vno verbo complectar, quâtum ad totum caput pertinet, cito ſeneſcunt. His in lucem editis capilli vix prodeunt, atque ij quidem nō aluntur, flauíque ſunt. Humida verò &

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

frigida cerebri natura facit ſoporoſos, ſõniculoſos, & ſenſibus obtuſos, itémque capita excrementis redundantia, frigori, & repletioni opportuna: & deſtillationibus, ac grauedinibus obnoxia. Hi tamen non caluefiunt.

Ventriculi temperaturæ ſigna. *Cap.* XLVII.

VENTRICVLI, qui natura ſiccior ſit, notæ ſunt, ſi celeriter ſitibundi fiant, paucáque eis potio ſufficiat, largiore grauentur, fluctuationibus infeſtentur, aut quod redundat, ſuperfluitet, cibíſque ſiccioribus delectentur. Humidior naturâ ventriculus cognoſcitur, ſi eo præditi ſiti non afficiantur, & copioſiorem humorem ſine moleſtia ferant, & cibis gaudeant humidioribus. Calidiorem atteſtãtur hæc, vt eo pręditi melius concoquant, quàm appetant, & dura potius: & item ea, quæ immutari difficulter poſſunt. Cibis præterea, potionibúſque calidioribus oblectentur, neque à frigidis, niſi immodicè eis vtantur, noxam vllam percipiant. Vẽtriculus autem naturâ frigidior, ad appetendum quidem valet, ad concoquendum verò non item: præſertim verò ſi edulia,

quæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

quæ difficulter immutantur, quæq́ue frigida ſunt, aſſumpſerit, ſtatim enim in ea coaceſcunt, itémque frigidis quidē gaudet, ſed tamē ab eorū vſu nimio læditur. Intemperies autem ventriculi ex morbo contractæ, ab iis quæ ei natura inſitę ſunt differunt, quod contraria, non autem ſimilia expetant. Vētriculus ergo qui probè concoquit, temperatus eſt, qui non cō-coquit, intemperatus: ſi ructus nidoroſos, & fumeos edat, immoderatū, & igneū eius calorem eſſe indicabit: ſi acidos, contrarium. Si verò cibos cōcoctu difficiles conficiat, immoderatū, ſi verò illos non concoquat, piſces verò concoquat, imbecillum. Hoc autem vtrum ex humore aliunde confluente accidat nec ne, conſiderandum eſt: nam pituitoſi acidum, bilioſi nidoroſum, & grauè olens, aut alias extraneas qualitates eructant. Communia verò ſymptomata, nauſeæ ſunt: ſed ſi vitioſi humores in cauo ſpatio ventriculi ſupernatent, euomuntur. Qui verò in corpore ventriculi ſunt, & eius tunicis continentur, fruſtra nauſeis vomitu vacantibus turbabuntur.

Pulmonis ſigna. *Cap.* XLVIII.

NON ſolum ventriculus ſitim affert,

atque aufert, frigidæque, ac calidæ potionis cupiditatem inuehit, sed etiam viscera, quæ thorace continentur, & tamen cũ bibunt, non statim sitis sedatur, ac frigida potio sitim eorum magis, quàm valde calida restinguit, aër quoque frigidus inspiratus eos refrigerat, cum eos, quibus ventriculus sitim affert, nihil leuet. Qui verò contra sunt affecti, à frigida inspiratione molestia manifesta sensibus afficiũtur, éstque hoc maximum frigidi pulmonis indicium, atque etiam pituitam screatu cum tussi reijciunt, sicci pulmones excrementis, & pituita carent, quemadmodum humidi redundant excrementis, & obscuram, atque raucam vocem faciunt: cúmque vehementius, aut acutius loqui student, tunc intercidunt excrementa.

Temperaturæ cordis notæ. Cap. XLIX.

CORDIS calidioris signa sunt magnitudo respirationis, pulsus velox, & frequens, audacia, & furibunda temeritas, thorax hirsutus, ac præsertim pectus, & quæ præcordiis sunt propinqua, magnáque ex parte totũ corpus calidum est, nisi iecur magnopere obstet, thoracis quoque amplitudo caliditatem cordis arguit, nisi etiam tũc cerebrũ valde resistat. Cor

verò frigidius pulſus mediocribus minores habet, quíque tali ſunt corde, & timidi, & puſilli animi, & ſegnes ſuapte natura ſunt, pectúſque glabrum habent. Siccior cordis natura pulſus duros facit, irã non ſubitam, ſed agreſtem, & quæ ſedari difficulter poſsit, excitat: plerunque autẽ niſi iecur repugnet, vniuerſum corpus eſt calidius. Humidius cor eſſe teſtantur pulſus molles, & mores ad iram, quæ placari facilè queat, procliues, totúmque corpus, niſi hepatis partes contra faciant, humidius. Calidum & ſiccum eſſe cor oſtendunt pulſus duri, & magni, & veloces, & frequentes, & reſpiratio itidem magna, & velox, & frequens. Quibus huiuſmodi cor ineſt, maximè omnium hirſutum pectus habent, atque præcordia, ad actiones prompti, iracundi, temerarij, & tyrannicis moribus præditi ſunt, in iram verò, quæ non facilè ſedatur, præcipites ruunt: ſi verò vnà cum calore humiditas ſuperauerit, hi minus, quàm qui ſupra memorati ſunt, hirſuti erunt: porrò ad actiones impigri, neque in eis eſt agreſtis animus, ſed tamen ad iram magis pronus, pulſus verò magni, molléſque, & veloces, & frequentes. Cum verò humidius,

frigidiúſque cor eſt, pulſus molles ſunt, mores verò huiuſmodi, vt puſilli animi, timidi, & ſegnes ſint, & minimè furibundi, ſicut etiã ad irã non ſunt procliues. Frigidioris verò, ſicciorísq; cordis pulſus duriores, exiguíq; ſunt, quíq; ita ſunt, minimè omnium ſunt iracundi, vbi verò iraſcuntur, iram diu retinent: eorúmque minimè omnium hirſuta ſunt pectora.

Iecoris temperaturæ dignotio. Cap. L.

CALIDIORIS hepatis notæ ſunt venæ amplæ, flauæ bilis maior copia, in ætate verò conſiſtenti etiã atræ, ſanguis calidior, & ob hanc ipſam cauſam, totum quoque corpus, niſi cor obſtiterit, venter & præcordia hirſuta. Frigidius iecur oſtẽdunt venæ anguſtæ, pituita copioſior, ſanguíſque & totus habitus corporis frigidior: niſi quid ei caloris à corde impertiatur: præcordia nuda pilis, itémque vẽter. Siccioris ſigna ſunt ſanguis craſſior, & minor eius copia, venæ duriores, & totus corporis habitus ſiccior. Humidioris ſigna ſunt ſanguis copioſior, & humidus, venæ molliores, atque ita etiam vniuerſum corpus, niſi cor contrà repugnet. Calidi verò, ſiccíq; ſigna ſunt præcordia maximè hirſuta, ſanguis craſſior, & ſimul

etiam minor eius copia: amara bilis plurima, in ſtatu verò, etiã atra: venę amplæ, duræq́;, & ita quoque corpus vniuerſum calidum & ſiccũ. Calor enim qui manat à corde, frigus quod ab hepate exiſtit, nõ ſecus quàm frigus calorem, poteſt vincere: & ſiccitas ab humidiore corde ad contrarium traduci non poteſt. Perſpicuum autem eſt, ſi vtriuſque principij temperaturæ in vnum conueniant, totum corpus conuenienter illis exquiſitè affici. Humidum ſimul & calidum hepar, habet præcordia minus hirſuta, quàm quod calidũ ſiccúmque eſt: itémque multũ ſanguinis, latas venas, habitúmque humidũ, & calidũ obtinet, niſi cor obſiſtat: ſi verò vtriſq; qualitatibus naturę modum magis, quàm par eſt, excedat, ſtatim in eos morbos incidit, quos putredo, & malitia humorum procreant: ac tum quidẽ magis, ſi humiditas plurimum ſit aucta, calor verò perexiguus, & vitioſi etiam humores fiunt. Humidi & frigidi ſigna ſunt glabra pręcordia: ſanguis autẽ magis pituitoſus vnà cum venarum anguſtia redditur: totum præterea corpus eodem modo eſt affectũ, niſi à corde ad contrarium habitum perducatur. Frigidum verò ſimul, atque ſic-

cum iecur parum ſanguinis gignit, venas anguſtiores, & corpus reddit frigidius, niſi cor hoc etiam loco dominetur.

Calidioris, ſiccioris, atque humidioris intemperiei corporis correctio. Cap. LI.

CVM in calida intemperie biliosum excrementum redundet, ſi per inferiora deſcendat, perſpicuum eſt nihil eſſe moliendum: ſi verò ad ventrem feratur ſuperiorem euacuandum eſſe vomitu, qui poſt exercitationem ante cibũ aquæ potu cieatur Eos verò qui ita ſunt affecti, præſtat exerceri, neque veloci & concitata exercitatione, ſed tardiore, ac molliore: quibuſdã verò, qui admodũ calidi ſunt, nihil exercitatione opus eſt: ſed ſufficit deambulatio, & balneum, atque ij etiã balneis poſt cibum delectantur. Quibus verò ſiccitas adiuncta eſt, iis opus eſt victu humectãte ex cibis huiuſmodi, balneíſq;, & exercitationum concitatarũ, & multarum abſtinentia: ex quo cõficitur, vt æſtiuo tempore & citius, & à cibo rurſus ſint lauãdi. Quod humidum eſt, & frigida potio his prodeſt. ſiccis naturis maximè aduerſa eſt Venus: cauere autem præcipuè debent laſsitudines, æſtus, ſolicitudines, vigilias. Humidæ natura temperaturæ in

pueritia morbis, quos defluxiones, & plenitudines, quósque deinde humorũ corruptelæ pariunt, sunt obnoxiæ: quibus quidẽ fit rebus, vt eis pluribꝰ exercitationibus, & exquisita ventriculi concoctione opus sit. Quocirca huiusmodi naturæ ex bina, & terna ante cibũ lotione, & ex balneorum naturalium vsu maximũ fructum ferẽt. Ne verò defluxionibus infestentur, prospiciendum est: id quod lauacris, multis ante cibum exercitationibus, vrinæq́ue & alui excretione conficietur: nihil etiam prohibet apophlegmatismis interdũ vti, & etiã purgationibus, itémque cibis boni succi, & vino quod vrinæ ciendæ sit, vtantur.

Intẽperiei frigidæ correctio. Cap. LII.

FRIGIDAE intemperiei tres sunt differentiæ, quarũ pessima est sicca: nam quod progressu tẽporis senescentibus cõtingit, id ipsum iis, qui ea tẽperatura sunt, ab initio inest. Ergo humectãdi, calfaciẽdíq; sunt, id fiet exercitationibus moderatis, humidis, calidísque alimentis, vini calidioris potu, & somnis etiã pluribꝰ, in quo danda nobis opera est, vt excremẽta quę quotidie fiunt in corpore, vacuentur omnia, concubitus oẽs404 licciores lędit, eos

verò pręcipuè,qui pręter quàm quod ſicci ſint, frigidi etiam ſunt : ſolis verò calidis,& humidis eſt innoxius. Iá verò téperaturę,quę humidę,& frigidę ſunt,vitioſæſunt,corripiũtúrq; à morbis iis,qui defluxionibus accepti referuntur. Hos iuuat balnei abſtinentia, & multa exercitatio,victúſque tenuior: itémq; calida mediocriter inunctio. Qui verò naturâ frigidiores,mediocritérque ſicci, & humidi ſunt,eorum calor excitandus, & confirmandus eſt. In totius autem victus ratione conſtituéda, victus qui inter humidũ, & ſiccũ medius ſit interiectus, deligatur.

Curatio ſiccæ intemperiei ventriculi, quæ velut exemplum reliquarum curandarum proponitur. Cap. LIII.

INTEMPERIES ſicca eſt,vel cũ ſolida ſubſtantia partium ſimilium inter ſe fit ſiccior:quæ quidem eſt eiuſmodi, vt ei adhiberi medicina non poſſit: vel cum propria humiditas, vnde partes nutriuntur omnino cõſumpta eſt.Ea auté cõtinetur, in omnibus animalis partibus, ceu ros quidam,per eas ſparſa : quam inſerere particulis ſine alimento non poſſumus.Quamobrem difficillima eſt huiuſ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

modi affectionum curatio. Alia verò siccitas est, quæ in exilibus arteriis, venísq; consistit. Huiusmodi siccitates curare oportet alimento humectãte, singulas particulas similes inter se propria humiditate implendo. Balneum ergo temperatum conuenit, in quo diutius morari ægrotũ decet, à balneo verò lac asininum recens mulctum, cuique mellis tepidi modicũ sit adiectum, nulla mora interposita dandũ est. Hominémque ita ad secũdam vsque lauationem quiescere permittemus, tum modicè fricabimus, & pinguiter, si vtique lac, quod datum fuerit, iam ad vnguem confecerit, id quod tum ex ructibus, tum ex ventriculi mole coniicere licebit. Moderatum verò temporis interuallum inter primam & secundam lauationem erit, si quatuor aut quinque horarum æquinoctialium spatium intercedat, si modò lauare tertiò paras, sin minus, pluriũ. Quinetiam post vnamquámque lauationẽ oleo hominem prius quàm se vestiat, vngemus. Si verò lacte oblectetur, id etiã post secundam lauationẽ dabis: sin aliter ptissanam diligẽter coctam, aut alicam ptissanę modo cõfectã. Deinde verò vbi rursus quieuerit, ad tertiam lauationem, aut

illico ad cœnam eſt ducendus. Eſto autē ei paratus panis diligenter confectus, in furno coctus, purúſque. Obſonium ex piſcibus ſaxatilibus, aut ex albo iure aſellus. Et, vt paucis alimenti ſummam complectar, ſit coctu facile, & nutriens, miniméque glutinoſum, & excremento vacans. Potus eſto vinum aquoſum, albúmque, purum, & quod minimam ſuſtineat aquæ miſtionem: quódque leuiter adſtringat. Hæcque eſt maximæ ſiccatis curatio. Modicæ verò ſiccitates non tam exquiſitum victum poſtulant, ſed pleniore cibo vti poſſunt. Ponamus ergo nunc ſiccitatē ſuperiori parem, ſed ſit ei coniuncta frigiditas. Sanè iis, quæ dicta ſunt, calefaciētiū materiam miſcebimus, & cæteris addemus. Ergo lacti mel copioſius addetur, & vinum minus aquoſum, quā prius, dabimus. Quinetiam ipſa quoque eſculenta calidiora, ídque non ſolum naturalibus ipſorum temperaturis, ſed etiā recèns acquiſitis qualitatibus, exhibēda erūt. Nardino etiam vnguento, aut maſtichino aſſiduè vngemus. Si verò cum ſiccitate multa ſit coniuncta frigiditas, primum ipſam grauiſſimam, & ad corrigendum difficilimam exiſtimabis, iiſdē verò vtendū eſt,

itémq; melle per se dispumato: vinũ eligendum est antiquius. Optimum autem his omnibus medicamentum est, quo piscatores continenter vtuntur: eóq; venter illinendus est, & calidum etiãnum auferendum. His etiam prodest, boni habitus puellus vnà dormiens sic, vt abdomẽ semper contingat. Deinceps verò siccitati iunctа caliditas esto mediocris. In eiusmodi intemperie primã victus institutionẽ seruabimus, vt mel prorsus nõ gustetur, vinúm; minimè vetustum exhibeatur. Cibos verò tepentes, & lacteos offeremus, ventriculúmq; omphacino, & melino vngemus. Hos autem vehementius refrigerare, periculosum est, cũ huiusmodi constitutio quodámodo febris naturã, cũ calor abundarit, imitatur. Rursus itaq; proponamus intẽperiem calidam exuperare, huicq; humiditatem esse coniunctã. Hanc intẽperiem minore metu aquę frigidæ potione curabimus. Huic accommodatus est ciborum adstringentiũ vsus, qui tamen citra calorẽ austeri sint. Humidę vero intẽperiei si sola consistat, cibi exsiccãtes ita vt non calefaciant nec refrigerent, itémque cõsuetæ potionis parcitas valde auxiliantur. Intemperiei verò, quæ cũ frigiditate

eſt coniuncta, optima remedia ſunt acria omnia, quibus admiſceantur adſtringentia, ſed quæ non manifeſtè refrigerent: optima etiam his eſt exigua potio, eáque vini egregiè calefacientis. Atque hæ quidem ſunt earum intemperierum, quæ in qualitatibus conſiſtunt, curationes. Quoniam verò perſæpe in ipſo ſinu ventriculi contentus humor, aut in ipſas ventriculi tunicas impactus intemperies creat, operæ pretium erit, de his etiã loqui. Ergo prior affectio, ſi ſemel conſtiterit, vomitu expurgata, facilè quieſcit. Sin rurſus ex alia parte quadam, vel aliis particulis humor cõfluxerit, exquiſita dignotione opus eſt. Curatio verò ſtatim ſubſequetur, vniuerſam enim curationẽ parti affectæ debemus accommodare, cura adhibita, ne particulæ, quæ recipiunt, ea quæ confluunt, facilè admittant. Fiet autem hoc adſtringentibus, & iis, quæ totũ corpus ad bonam habitudinẽ perducũt. Vitioſus autem ſuccus, qui in ventriculi tunicis eſt receptus, curatur modicè purgantibus medicamentis, vt eſt aloë, & picra medicamẽtum, quod ex ea componitur. Sed quibus lenta pituita ventriculo infixa eſt, iis prius exhibenda ſunt, quæ-

cunque ipſam diſſecent, deinde purgandum. Si ad vomendum ſint idonei, vomitus ex radiculis cieatur. Si verò nec lentus, nec craſſus humor ſit, vtique ſatis erit ex ptiſſanæ cremore vomere: itémque ex mulſa: bibēdus verò etiam abſinthij ſuccus ex mulſa. Reliquarum verò partium intemperies ſimiliter ijs, quas propoſuimus, humores ad meatus idoneos deducendo, ſanabuntur. Si verò particula neq; cauitatem, neque ſenſibilem meatum habeat, euaporationibus & ſudoribus redundantes humores vel ichores, qui in ipſa ſunt, veluti ſi ſpiritus flatulentus eſſet, id quod continetur, euacuare nos oportet.

FINIS QVINTI LIBRI.

SEXTI LIBRI

ARGVMENTVM.

In ſexto traduntur ſigna, & curationes febrium, ſymptomatũmque. Et inibi etiã de animi defectione, ſyncopa, dolore, fame, appetitu proſtrato, nimia fame, nauſea, vomitu, canina appetẽtia, vigilijs, graui ſopore, colliquatione, & ſiti verba fiũt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Libri ſexti capita.

Signa critica in principio apparentia mala eſſe. Cap. I.
Quando optimam criſim factam cognoſcamus. Cap. II.
Quomodo futura criſis prænoſcenda ſit. Caput III.
De ſignis quæ ab vrina ſumuntur. Caput IIII.
De ſputis. Cap. V.
De febribus ephemeris. Cap. VI.
De putridarum febrium notis. Caput VII.
Curatio febrium putridarum. Caput VIII.
Signa tertianæ. Cap. IX.
Tertianæ curatio. Cap. X.
Tertianæ nothæ curatio. Cap. XI.
Quartanarum cognitio. Cap. XII.
Quartanæ curatio. Cap. XIII.
Quotidianæ febris ſigna. Cap. XIIII.
Quotidianæ curatio. Cap. XV.
Febrium continuarum indicia. Caput XVI.
Continuarum febrium curatio. Caput XVII.
Ardentium febrium ſigna. Cap. XVIII.

Ardentium curatio. Cap. XIX.
Febrium, quæ ex affectione erysipelas referente originem trahunt curatio. Caput XX.
Hecticarum febriũ cognitio. Cap. XXI.
Hecticarum febriũ curatio. Cap. XXII.
De semitertianis. Cap. XXIII.
De morbis publicis. Cap. XXIIII.
De pestilentia ex Rufo. Cap. XXV.
De ijs, qui ob crudorum humorum copiã in syncopen cadunt. Cap. XXVI.
De ijs, qui ob tenues humores animi defectione tentantur. Cap. XXVII.
De alijs causis, ex quibus syncopæ oriuntur. Cap. XXVIII.
De dolore. Cap. XXIX.
De colliquatione. Cap. XXX.
De vigilijs in febribus. Cap. XXXI.
De eisdem. Cap. XXXII.
De graui sopore. Cap. XXXIII.
De canina appetentia. Cap. XXXIIII.
De cibi fastidio. Cap. XXXV.
De fame ingenti. Cap. XXXVI.
De siti immodica. Cap. XXXVII.
De siti, Philumeni. Cap. XXXVIII.
Discoridæ catapotium ad sitim. Caput. XXXIX
De nausea. Cap. XL.

Ex Philumeno vomitionis bilis curatio.
Caput XLI.
De ſingultu ex Galeno. Cap. XLII.
Linguæ aſperæ curatio. Cap. XLIII.
Curatio exulcerationis, quæ os ſacrũ exercet. Cap. XLIIII.
De animi defectione ex inanitionibus.
Caput XLV.
Si anima deficiat ob plenitudinem.
Caput XLVI.
Curatio ad ſanguinis diſtillationem.
Caput XLVII.

ORIBASII SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM, LIBER SEXTVS.

Signa critica, quæ apparent in principio, praua esse. Caput primum.

SIGNA concoctionis, nunquam male apparent: critica verò ſigna quandoque male apparēt: nam neque in principio, neque in incremento, neque in ſtatu ea debent apparere.

Quomodo optimam criſim factam cognoſcamus. Cap. II.

SI ægrotus febri ſit per criſim leuatus, aliíſque accidentibus liberatur, coloratiórque pro ratione euacuationis euaſerit, pulſúſque vires acquiſiuerit, ipſéque ad ſurgendum, ſéque erigendum ſit robuſtior, ea optima criſis eſt. Si quid horum deſit, tantum ab optima aberit, quanta fuerit vis eius, quod deeſt.

Quomodo futura criſis prænoſcenda ſit. Cap. III.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

SI accesſiones intendantur, & anticipent, fiántq; multo vehementiores, & tertio quoque die inuadant, morbum breui iudicatum iri declarant: ſin autem lente moueantur, eadémque hora inuadant, & quotidie affligant, longiore poſt tempore criſim fore ſignificant: ijs etiam, qui cum vehementibus rigoribus febri iactantur, morbus ſolui non poteſt prius, quàm rigores leniantur, atque etiam niſi rigor ſe remittat, morbus ad ſtatum peruenire nõ poterit, atque ita multò minus ipſius ſperanda eſt declinatio.

De ſignis, quæ ab vrina ſumuntur. *Cap.* IIII.

VRINA optima eſt, quę ſanorũ vrinę ſimillima eſt: huiuſmodi eſt, quæ ſubrufa, & ſubflaua cernitur, hæc enim ſtatim craſſitiem moderatam habet. Etenim cum tres ſint turbidarum vrinarum differentiæ, vt vel excretæ tales, paulopôſt ſubſidant, vel conſimiles maneant perpetuò, vel puræ excernantur, deinde fiant turbidæ: quæ tertio loco dictæ ſunt, malæ ſunt: benignæ verò ſunt primæ, in medio vtrarunque ſecundæ ſtatuuntur. Summè cruda eſt ea, quæ ad vnguem aquoſa eſt, vtpote quæ ſymptoma ſit deſperatæ venoſi ge-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

neris concoctionis. Cũ verò vrina celeriter descenderit, morbus, cui diabetæ nomen est, oritur: sed hæc vrinarum crudarũ est deterrima: deinde verò ea, quæ alba, & tenuis est aquæ instar: his vicina est alia vrina, quæ in pleríſq; morbis colorem, vt vinum, abundè habere videatur: hanc sequitur subpallida: quæ verò pallida est, iã etiam erit subrufa: eáque iam concoquitur quantum ad colorem pertinet: háncque crassitie tantum à diluta recedere oportet, si concoqui rectè debeat, quantum etiam colore abest. Quod si colorem, qui ei secundum naturam inest, planè seruarit, subsidens verò album, leue, æquale, & copiosum fiat, exquisitæ quidem concoctionis erit indicium: sed plus crudi humoris expurgari significabit: si verò crassa mediocriter fuerit, & habeat quædã subsidentia, ea non concocta erit omnino: si enim subsidentia parti farinæ crassioris, aut laminis, aut furfuri similia fuerint, præterquàm quod omnem huiuſmodi vrinam inconcoctam esse, mortis etiã imminere periculum ostendunt. Quę verò boni coloris vrina est, & simul etiam habet subsidentia leuia, atque alba, & æqualia, aut nebulis quibusdam similia aut sù-

ſpenſa, ea eſt omnium probatiſsima: primæq; tribuuntur ei in qua eiuſmodi ſubſidentia videntur. Secundæ verò ei in qua ſuſpenſa cernuntur: tertiæ porrò ei, in qua nebulæ ſunt, & denique ea, quæ in vrinis probè innatant, quo inferius ſubſident, eo ſunt præſtantiora.

De ſputis. *Cap.* v.

SPVTA, quæ ſubflaua, ſubrufa, ſubſpumea, & tenuia ſunt, ſolius cruditatis ſunt notæ: malum verò nullum inſignius denotant: quæ verò ſyncerè flaua, rufáq; ſunt, ac ſpumea, ſuntque viridia, glutinoſa, & rotunda, mala ſunt, quibus etiam deteriora ſunt nigra. Nam præter ſanguinē quicunque alius humor ſuperauerit, affectionem prauam oſtendit à calore inflammato ducentem originem. Cruenta igitur, pituitoſáque ſputa, mediocria ſunt, flauæ autem, vel atræ bilis difficilia. Cæterum quomodo educantur, primùm conſiderandum eſt: nam ſi facilè excreentur, ea bona eſſe perſpicuum eſt: ſin ſecus, praua. Perfectam namque concoctionem indicat ſputum, cum leue, album, & æquale eſt: ſubſidétque neque humidum, neque ſubcraſſum. Omnimodæ verò cruditatis ſignū eſt, ſi nihil omnino expuatur: ſi verò

ſpuatur, ſed tenue illud ſit, imbecillæ co-
ctionis eſt indicium:quod ſi parum ſit,ru-
ſum,aut flauum,non bonum erit: ſi liui-
dum, & ęruginoſum,vel nigrum,ſummè
pernicioſum erit.

De febribus ephemeris. *Cap.* VI.

FEBRIVM diariarũ proprium,& inſeparabile ſignum eſt, vrinarum in primo die concoctio, &caloris ſuauitas:poſt primam verò febris ſolutionẽ, certiorem earum cognitionẽ habebis:in hac enim motus arteriarum ei motui,qui fuit in ſecunda valetudine,eſt omnino ſimilis: cũ nulla ex alijs febribus ad naturalem ſtatum reuertatur: maximum quoque indicium eſt,cum æger facilè fert.His febribus opportuni ſunt, in quorum corpore quod trãſpirat,nõ halituoſum,ſed acre,ac veluti fumoſum eſt: huiuſmodi ſunt, quorum calida eſt natura,atque ſicca,&ad ſummũ bilioſi. Qui igitur, ex laſsitudine in febrim inciderunt,ij pinguiter, & molliter ſunt perfricandi,& ad balneum ducendi. Qui ex ſiccitate, minus fricandi ſunt illi quidem,ſed lauandi ſunt liberalius. Qui ex curis, mœroribus,vigilijs,atque ira febricitant, non ſæpe lauandi, ſed multo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

oleo tepido, cui minimè adstringēs vis insit, fricandi paulùlum, & ex consuetudine lauandi. Qui verò exustione febricitant, protinus ab initio refrigerantibus curādi sunt, & crebrius lauandi, minimè tamen eis largo oleo, & frictione est opus: sint autē refrigerantia rosaceū, & omphacinū salis expers: eadem verò refrigerantia sincipiti vehemēter oportet infundere, & cū febris inclinauerit lauare. Si quis verò ex frigore febrim contraxerit, is etiam in declinatione lauandus erit. Si verò febri, & distillatione, grauedinéque vexetur, prius quàm hæc concocta sint, lauandus non est: at qui propter vstionem febricitant, ij vel cum hæc adsint, lauari debebunt. A balneo verò amborum capita ijsdem madefacienda sunt: atque eorum quidem quibus vstio febrim attulit, refrigerantibus, ijs verò, quibus frigus, calefacientibus, quę sint mediocria: quale est irinum, & nardinum vnguentum. Quibus verò meatuum constipatio febrem excitauit, ijs balnea dulcium aquarum, & temperatarum conueniunt, tum frictio rarefaciēs, & exercitationes, & victus succis dulcibus procreandis idoneus. Qui verò ob inediam febri correpti sunt, eos vbi pri-

ma accesſio remiſerit, in balneum perduces,& plurimo oleo tepente perfundes,tũ mitiſsimè fricabis, & diutiſsimè in calida ſolij aqua detinebis: ſimulátque exierint, ſeq́ue recollegerint,in balneũ introducẽdi ſunt, deinde aqua calida potui danda, mox ptiſſanę cremor offerendus: quãdoque etiam lactuca, & piſces,qui molli carne ſunt, ex albo iure, omniũ autem communis victus ſpecies eſto, quæ boni ſucci ſit,& quæ facilè concoquatur,& quę nuſquam meatibus inhæreat. Vinum dandũ quod tum aſpectu, tum viribus ſit aquoſum. In primo autem acceſsionis inſultu nonnulla harũ quaudoque mutanda ſunt in iis, in quibus corporis intemperies ad calidum ſiccúmque conuerſa febres gignit. Qui verò ex bubonibus febricitant, ij ne medicum quidem interrogant, quid facto opus ſit, ſed vlceri, à quo excitatus eſt bubo,proſpicientes,vbi acceſsio declinauerit, lauantur, iis vinum circuncidendum eſt,donec bubo fuerit ſolutus:ſuntq́; tenuiore victu nutriendi.

Ex Galeno de putridarum febrium notis.
Cap. VII.

PVTRIDARVM febriũ notæ ſunt

hæ: vt nulla cauſa euidens pręceſſerit, vt neque à rigore febris inceperit, neq; ab æſtu, neque frigore vehementi præcedenti. Id quod nõ ſecus eſt putridarum febrium proprium quàm etiam pulſuũ depreſsio: ſic enim nominant, cum incipiente acceſſione pulſus admodum exigui, & inæquales ſunt: quod quidem eſt huiuſmodi febrium propriũ vel maximè. Porro caloris qualitas maxima eſt putridarũ febriũ nota: ita enim fuliginoſa eſt, vt vel tactum erodat. Maximè verò proprium harum febrium eſt vrinæ cruditas, & obſcura concoctio: magnum verò, & notabile cõcoctionis indicium in vrinis, nunquam in hiſce febribus apparet.

Curatio febrium putridarum. *Cap.* VIII.

ERGO ſi vires eius, qui ex putredine febricitat, valentes ſint, mittendus ſtatim ſanguis eſt, ſi cruditas ventris non ſit: ſin vires ſint infirmæ, ætáſve prohibeat, non erit incidenda vena. Corpore euacuato putrida per vrinas, aluum, & ſudores expurganda ſunt: ſin autem ſponte ſua nonnunquam ad ventriculum impetu ferantur, etiam per vomitum: alioqui non ſunt præter naturam irritanda. Materiæ autem deligi debent huiuſmodi, quæ non val-

de calefaciendo, & ſiccãdo prædictas euacuationes perficiant: cuiuſmodi ſunt ptiſſanę cremor, aqua mulſa, oxymel, apomel & apij radix: ſi aluus non deiicit, clyſtere ex aqua mulſa cum oleo ciebitur. Totũ verò corpus, prius quàm vacuatum ſit, rarefacere non oportet: vbi fuerit euacuatum, licebit rarefacere medicamento, quod tepidum calorem habeat, quale eſt, quod ex chamæmelo conficitur. Hoc etiam tẽpore vinum aquoſum potui datum omnes excretiones mouet: itémque balneum aquæ dulcis temperatum. Verùm cum febris magnitudo obſtet, tum neque vino, neque lauacro, neque vnctione rarefaciente vtẽdum erit: ſed aqua frigida in his febribus potui data eſt accommodatiſsima, niſi etiam aliquid huius vſum impediat. Ergo ſi omnes vires robuſtæ ſint, febríſque ardentiſsima, & euidentia ſigna concoctionis appareant, frigidam cum fiducia dabis: ad hæc verò ſi bonæ habitudinis homo ſit, calidáque, & ſicca ſit conſtitutio, etiam ſi in frigidam natationem hũc dimiſeris, nihil lædes: ſin autẽ mediocris ſit febris, viréſque inualidæ, vnà cum ſignis cõcoctionis, & balneũ, & vini potio, & omnes vnctiones rarefacientes iis proſunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Signa tertianæ. Cap. IX.

TERTIANA febris cum ex motu flauæ bilis exoritur, ſtatim ab initio rigorem non paruum infert: differt autem à rigore quartanæ, quod pungere, & conuulnerare cutim videatur: in quartanis autem acceſsionis ingreſsio vehementiorem perfrictionem habeat: quotidianas verò non rigor pręcedit, ſed corpus modò perfrigeratur. In tertiana autem eſt etiam exquiſitus ordo pulſuum: eáq; in ſtatu ſitim vehementer affert, atque hominem exurit, & paulo poſt conſiſtit, calórque per omnes parteis æquabiliter diffunditur. Si manum iniicias, primo contactu calor copioſus, & acer, ac veluti cum vapore quodam elatus, occurrit: ſed paulo poſt à manu vincitur. Cum verò æger biberit, ſtatim copia vaporis calidi ex cute prodit, quæ ſudores futuros nunciat, vomitus flauæ bilis apparet, aluus ſoluitur, bilioſa per vrinam excernuntur: præterea ad integritatem febris peruenit, vbi tempus acceſsionis non plurium, quàm duodecim horarum cōpleuerit: ergo quæ duodecim horis terminatur, exquiſitā tertianā nominamus: quę verò diuturniorem acceſsionē habet, eam ſimplici vocabulo tertianam

appellamus:at quę accesſionem habet lõgiſsimè productam, & exiguum interuallum intercedit, ea tertiana extenſa nuncupatur.

Tertianæ curatio. Cap. x.

TERTIANA febris exquiſita, vtpote quæ à flaua bili procreetur, humectanda & refrigeranda eſt. Quódque in ventrem influit, vomitibus, quod ad inferiora vergit, alui excretionibus euacuãdũ. Et item per vrinas, atque ſudorem educẽdum. Aluus igitur mollibus clyſteribus ciẽda eſt, vrina verò potionibus, in quibus apium, & anethum maduerint prouocanda. Síque ſigna cõcoctionis appareant, cõfidenter abſinthium dabis. Balnea proſunt ex aqua calida potabili, in quibus neque nitrum, neque ſal, neque ſinapi, ſint inſperſa, ſed oleo maximè calido infuſo æger eſt in balneum ducendus. Qui balneis valde oblectantur, eos etiam ſi bis laueris, non errabis. Si verò ſigna concoctionis morbi ſeſe oſtendant, etiam ſi ſæpius laueris, nihil delinques. A vino autem prius quàm morbus concoquatur, omnino abſtinendum. Vbi verò concoqui cœperit, tenue, dilutum, & modicum ab initio dandum. Cibi, quicunque humectant,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

&refrigerant, accommodati ſunt. Porro à melle, ſinapi, ſalſamentis atque acribus omnibus, & à vinis natura calidis abſtinere ægrum oportet.

Tertianæ nothæ curatio. *Cap.* XI.

IN nothis hiſce febribus in initio lauare non expedit: ſed cũ iam coctionis ſigna ſe nobis offerant. Neque cibus eſt quotidie dandus, ſed alternis diebus ſatis eſt. Quies & fotus præcordiorum & ſorbitiones cõcoctu faciles, & clyſteres non admodum molles iuuant. Si verò ſanguinis miſsione opus ſit, ne hæc quidem erit omittẽda. Sit autem tota victus ratio, non quæ refrigeret, humectétque, ſed etiam modus aliquis qui magis calefaciat, atque incidat, adhibeatur. Maximè verò conueniet ptiſſanæ cremor iniecto pipere: vel hyſſopum, vel origanum, vel ſpicã nardi mulſa aqua infundens, & decoquens potui dabis: itémq; alia omnia, quibus vrina cieri poteſt, præter ea quæ vehementer calefaciunt, & exſiccant. Maximè verò poſt ſeptimum diem abſinthij coma danda eſt. Iã oxymel quoque epotum multos iuuit, & nonnulla etiam ex iis, quę aluum leniter ſubducunt. Vomitus autem à cibo iis, in quibus hæc febris inueterarit vtiliſsimus eſt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Quartanarum cognitio. Cap. XII.

QVARTANA febris cum magna refrigeratione inuadit, vt quæ ex frigido humore atræ bilis originem ducat. Calorem verò, atque feruorem, ſicut tertiana, non habet: immò verò neque bilis vomitus eam comitatur. Si pręterea vrinę albę tenuéſq; ſint, quartana febris erit. Eximium verò quartanæ indicium fuerit pulſus tardus, atque rarus.

Quartanæ curatio. Cap. XIII.

QVI febrem quartanam habent, leniter tractandi ſunt, eiſque neque medicamentum vllum vehemens dandum, neque tentanda vacuatio, ſi non vtique ſanguis redundare videatur: quo caſu ſecanda eis vena eſt. Victus optimus, & minimè inflans inſtituendus. Et venter emolliri conſuetis rebus debet. Si nihil hæc proficiant, mollibus clyſteribus in principio, deinde verò acrioribus agetur. Suilla caro ipſis eſt circũcidenda, itémq; omnes cibi glutinoſi, quíque tardè permeant: & denique omnes, quicunque refrigerant, atque humectant. Vinum conuenit, quod tenue, albúmque, & modicè calidum eſt. Salſis & ſinapi vti expedit: tũ aliquot diebus interpoſitis medicamentum ex tribus

piperibus, aut quod dioſpoliticum dicitur ſumere, piper quoque ſolum ex aqua quotidie rectè capitur. Si æger in morbi principio ſit, tenuiore victu alendus eſt: ſtatim verò etiã diuturna quies imperanda: viſceribúſq; proſpiciendum eſt per ea, quę molliunt, atque relaxant. Poſt verò vtendum erit medicamentis, quæ vrinam cient: ſiq́; ſigna coctionis appareant, tum melancholici humores purgandi ſunt. Iiq́ue non ſemel tantum, ſed etiam perſæpe. Poſt validam verò purgationem, medicamentum quod ex viperis conſtat, dãdum erit, & item alia, quæcunque ad huiuſmodi febres commendantur, inter quæ eſt etiam nobis familiare, quod ex Cyrenaico ſucco conficitur.

Quotidianæ febris ſigna. Cap. XIIII.

QVOTIDIANA verò febris nõ ſtatim primo die cũ rigore inuadit: ſed tẽporis progreſſu perfrigeratio potius, quã rigor exoritur. Ægrè verò incaleſcit, & incrementum diuturnum habet. Ægrotãtes tamen non exurit, neque multum, & crebro trahere ſpiritum, neque ex ore exſufflare, neque frigidam bibere compellit. Pituitoſi vomitus fiunt. Quæ verò

aluo excernuntur, frigidiora, crudiora, & dilutiora in hiſce febribus inuenies. Sudores primis diebus non emittuntur, neque ad integritatem veniunt. Color eſt ex pallido & albo miſtus. Vrinæ tenues, & albæ: vel craſſæ & turbulentæ, & rubræ ſunt.

Quotidianæ curatio. Cap. XV.

QVOTIDIANAM curantes oxymelite primis diebus vtimur. Itémq; iis, quæ mouere valenter vrinam poſſunt. Tota verò ratio victus ad incidendum dirigatur, circa ſtatũ eſt habenda ventriculi, li, & præſertim oris ipſius ratio: deinde ęgris iubendum, vt radicula & cibis aſſumptis vomant. Et iis, quæ vacuant pituitam, vtantur.

Febrium continuarum indicia. Cap. XVI.

CONTINVÆ febres ſingulis intermittentibus finitimæ dicuntur: ac tertianæ quidem exquiſitæ ea quæ exquiſita ardens eſt: quotidianæ ea, quæ ſingulis diebus habet acceſsiones, neq; ad integritatem redit: ſic etiam quartanæ ea, quæ quarto accedit die. Exquiſita enim ardens cum alia omnia exquiſitæ tertianæ febris indicia ſeruet, in hoc ſolum ab illa differt, quod neque cum rigore inuadit, ne-

que ad integritatem redit. Ea quoque quę ſingulis diebus accenditur, omnia ſigna quotidianarum habet, niſi quod ad integritatem non peruenit. Qua in re ab ipſa quotidiana, quæ ſpecie conſimilis eſt, diſcrepat. Prętere a quæ quarto quoque die accedit, neque ad integritatem ceſſat, eiuſdem generis eſt cum quartana. Eſt ergo febris continua, quæ non prius ad integritatem finitur, quàm omnino fuerit ſoluta. Cum auté nulla inclinatio appareat, hæc quoque ex ardentium eſt genere: ſed ex eo quod illa acuta eſt, differt.

Continuarum febrium curatio. Cap. XVII.

CONTINVARVM febrium curatio eſt miſsio ſanguinis vſque ad animi defectionem. Qui ſi non fuerit miſſus, qui eam febrem habent, ad extremum periculum deducuntur. Si quid autem euacuare per venę ſectionem prohibuerit, aliis vtédum eſt remediis, quæ aperiant, materiæ copiam vacuent, & febrium feruorem leniant. Cum verò ſigna coctionis humorum perſpicias, neque in principe particula inflammatio aliqua, aut tumor œdematis, aut ſcirrhi ſpecié præ ſe ferens fuerit, neque particula aliqua adeo frigida,

vt

vt noxam ipsa contrahat, audacter aquam frigidam bibendam propinabis: præsertim verò si æger eius assuetus potioni sit.

Ardentium febrium cognitio.

Cap. XVIII.

ARDENTES febres hæc comitantur, lingua arida, scissa, & nigra, vẽtriculi morsus, deiectiones pallidæ, sitis vehemens, vigiliæ, & nonnunquam delirium.

Ardentium curatio. *Cap.* XIX.

IN febribus ardẽtibus, si perfectè morbus solui debet, horum alterutrum faciẽdum est, aut biliosos humores excerni, aut extingui. Excernuntur autem aut sudoribus, aut vomitibus, aut per aluum: extinguũtur verò frigidæ potione, qua nos febres ardentes ex toto curauimus. Victus autem ardenti laborantibus cõuenit non ex aqua sola, neque ex sola mulsa, sed ex diluta mulsa cocta. Nam qui hoc morbo conflictantur, sola potione sunt alendi. Balneum verò ardentem febrem habentibus solum conuenit, qui tumorem inflammationis aut erysipelatis speciẽ referentem nullum habent: ac tum maximè conueniet, si coctionis signa appareãt. Iis verò qui propter salsum succum ardente febre sunt correpti, minimè accommo-

datum est. Sed eos cremore etiam ptissanę nutrire conueniet.

Febrium, quæ ex affectione erysipelas referente originem trahunt, curatio.
Cap. XX.

IN febribus, quæ ex affectione quæ erysipelas refert, exoriuntur, à balneo est omnino abstinendum. Aqua frigida per morbi statum vehementi, hoc est frigidissima vtẽdum est, in principio non itẽ. Sed refrigerantia foris imponuntur: siq; nihil hæc iuuerint, etiam intra corpus sumere cogentur. Eis autem humidæ lactucæ præcipuè conueniunt. Extrinsecus verò ipse lactucæ succus est accõmodatus, itémq; semperuiuum, & reliqua refrigerantia. Hoc autem vt præstantissimo vtimur vel maximè. Humorẽ alicuius refrigerantis expressum in pilam cum portulaca iniicimus, deinde his contusis exprimimus, vásq; in aqua gelida statuentes cũ vsus exigit, parũ polentæ tenuis admiscemus: tum linteũ conduplicatũ hoc medicamento intinctum extrinsecus præcordiis admouemus. Idque diu adhærere nõ sinimus, sed aliud frigidũ subinde adhibemus. Cæterũ huic medicamento quandoque omphacinum, aut rosaceum oleũ

admiſcemus.

Hecticarum febriũ cognitio. *Cap.* XXI.

HECTICA febris non ſolũ in humoribus, ſpiritúq;, ſed etiã in ſolidis partibus conſiſtit. Hæc dolore vacat: quique ea detinentur, ſe omnino non febricitare exiſtimant. Calorem enim non ſentiunt, cum particulæ omnes corporis ſint in eis æqualiter calefactæ. Hecticarũ ſunt duo genera: quorum alterum ardentibus febribus magna ex parte ſuperuenit. Quod vſque adeo protrahitur, vt tractu temporis madorem corporis cordis, etiam ſi copioſus adhuc ſit, conſumat. Alterum genus eſt, quod manẽte adhuc humore cordis corpus occupãs inde accẽditur. Hæcque eſt vna febriũ hecticarũ origo nobis expoſita. Reliqua eſt, cum ab initio protinus inuadit, primam originem diarijs ſimilem ſortita ex mœrore, ira, & laſsitudine nimia, vnà cum exuſtione contracta. Atq; has febres haud difficiliter curabimus. Quæ verò ex ipſis ad marcorẽ peruenerunt, ſaneſcere nullo pacto poſſunt. facilimè autem cognoſcuntur, nam eorũ oculos cauos præter modum videbis, craſſiorem pituitam ſiccam ipſis inhærentem: ſqualidam affectionem quandam.

vitalis flos coloris euanuit. Frõs ſicca eſt, atque intenta. Conniuéntque plerunque vt dormiturientes. Verũ affectio nõ ſomnus eſt, ſed quia vigilare nõ poſſunt, præterea collapſa ſunt tẽpora. nam quid porrò aliud præter oſſa, cutémque ſolam habent? hos ſi nudaueris, & partes vẽtris inſpexeris, profectò in eis neque inteſtinũ, neque viſcera vlla tibi ſupereſſe videbuntur. Præcordia verò ſurſum vehementer conuelluntur. Cutiſque ipſa eſt ad ſummum reſiccata. Pulſus gracilis, durus, & creber. Calor verò primo contactu, languidus, paulò pòſt acer, & erodens oſtenditur. Ita fit, vt vſquedum aliquid humiditatis ſupereſt, hectica ſola febris ſit, cum verò periclitatur, ne quid præterea huiuſce humiditatis reliquũ ſit, tum exquiſitus marcor iam effectus eſt.

Hecticarum febrium curatio.
Cap. XXII.

QVI febrem hecticam habent, ſtatim ab initio nutriri propter humores erodẽtes deſiderant. Maximum verò remedium eſt victus humidus. Oportet igitur cremore ptiſſanæ & alicæ ſorbitione ægrum nutrire, & panis aliquid addere, cumq́; potione, non vehementer, ſed moderatè fri-

gidæ, curare, cum neque inflammatio aliqua, neque humorum ſubeſt putrefactio. Si verò magnam fore noxam coniecturâ cõſequêris, à frigidæ potione abſtinendũ eſt vtẽdúmq; iis remediis, quę extrinſecus impoſita refrigerandi vim habent. Balnea verò huiuſmodi ægrotis in quocunque tempore conueniunt.

De ſemitertianis, quæ hemitritæi dicuntur. Cap. XXIII.

CVM tertiana cum rigore, quotidiana verò citra rigorem inuadat, quæ ex his vtriſque conſtat, horrorem affert, qui rigore quidem eſt minor, & perfrictione certè maior: quæ res coniunctis inter ſe extremis efficitur. Ex quo fit, vt non immeritò huic febri ſemitertianæ nomen ſit impoſitum. Duplici autem modo gignitur. Vel enim duæ acceſsiones in idẽ tempus concurrunt, vel ſtatim ab initio ambę inter ſe commiſcentur. Cum igitur tertiana ſuperat, plus horroris accidit, eidémque in acceſsione nonnihil rigoris adiũgitur: protinus verò hæc calidior eſt, atque ardentior: & aliquem bilis vomitũ, vel excretionẽ, vel madorem inducit: cum verò altera pituitoſa ſuperior eſt, tunc frigus partes extremas exercet, exiguíque

horrores ſunt. Quin ne ſiticuloſi quidem ſunt, neque æſtu conflictantur. At cũ pares ſunt tertiana intermittẽs, & quotidiana continua, tum acceſsionis ingreſſus cũ horrore accidit. Cúmque febris orta ex pituita excellit, contractiones pulſuum, horroréſque fiũt, cum verò calidior præſtat, ſubitò incaleſcunt. Atque ea quidem eſt exquiſita ſemitertiana, quæ ex pari miſtione duarum febriũ, tertianæ intermittentis, & quotidianæ continuæ exoritur. Non exquiſita verò, maiorem bilioſi, aut pituitoſi humoris habet copiam.

De morbis publicis. Cap. XXIIII.

MORBOS publicos, cõmunéſque nominant, qui multis ſimul accidũt: quorum vt origo, ita etiam eſt cauſa communis. Cibi igitur communes praui, communes morbos pariunt: potio item aquæ vitiatæ, nimiæ erumnæ, conſueti labores omiſsi, inedia, repletio dũ fames vagatur, aut cum ſumma eſt annonæ vilitas: regionum quoque naturæ cõmunes morbos inferunt, quæ interdũ paluſtres ſunt, nonnunquã barathrum vicinum habent, quod exitioſum, prauúmque vaporẽ exhalat, atque hæc quidem accidere continenter conſueuerunt. Aër verò nos cir-

cunſtans, qui tum calidior, quàm par eſt, tum ſiccior, tum frigidior, tum humidior effectus, naturas noſtras continuò mutat: in alias nāque cauſas neque omnes ſimul incidimus, neque in eis totos dies verſamur: at aër nos ambiēs, & omnibus eſt foris circumfuſus, & per inſpirationē attrahitur: ergo neceſſe eſt corpora animantiū pro aëris temperaturæ commutationibus affici. Hæc qui norit, non ſolū qui morbi in quáque cōſtitutione futuri ſint, præſagiet, ſed etiam contrarium immoderati circunflui aëris tēperaturis victum inſtituens, ne fiant prohibebit. Corpora autē quæ morbo alicui ex propria intemperie vicina ſunt, ea à ſimili circundantis nos aëris temperatura deprehenduntur. Quæ verò temperaturam cœlo cōtrariam ſortita ſunt, ea pręter quàm quòd ab aëre non afficiuntur, fiunt etiam meliora, cum temperatura contraria immoderationem corrigat: quod qui cognoſcit, is ſecūdam valetudinem tuebitur, contraria corporibus inducens, partim refrigerātibus vtēs ſi ita vſu veniat, partim calfacientibus: aquæ perfuſionibus refrigerans, itémque ocio, & alimentorum penuria, & potione largiore, calefaciens autem operimen-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

to, laboribus, cibo liberaliore, & quādoque parciore. Iam verò si quis pyram incendat, is non mediocriter aërē prius humidum, ad calidum siccúmque permutauerit: quemadmodū aiunt Acronē Agrigentinum fecisse.

De pestilentia ex Rufo. Cap. XXV.

IN pestilentia terribilissima sunt omnia: neque quicquam, vt in singulis morbis, occultatur: nam & deliria, & bilis vomitiones fiunt, & multi sudores erūpunt, & extrema algent, alui profluuia biliosa, tenuia, flatus plena vrgent, vrinæ excernuntur aquosæ, tenues, biliosæ, nigrę, quę mala habent subsidentia, quæq; in eis innatant, pessima: sanguinis è naribus destillationes fiunt, pectus æstuat, lingua torrida, siticulosáque, tristitia oboritur, itémque vigiliæ, conuulsionésque violétæ, & alia permulta praua, & exulcerantia. Atque in pestilentia quidem aliquid quod terribile nō sit, terribile, contráque quod alioqui terribile est, non terribile fiet. Si quis verò futuram pestem prospiciat, animum attendens ad anni tempora, quæ mala sunt, ad vitæ studia bonæ valetudini minus conferentia, & ad cæterorū animalium interitum, cum hæc diligēter

animo voluerit, illud etiam debebit perpendere, qualis ſit præſens temporis conſtitutio, qualis denique totus ſit annus, quibus ex rebus victus rationem optimè ſciet instituere: veluti cum tẽpus ſiccum eſſe deberet, ſi quidem rectè proceſsiſſet, nunc humidum factum ſit, victus ratione exſiccare neceſſe eſt, vt ſuperuacaneus humor abſumatur. Ventris quoque cura habenda eſt: quibus autem ſuperior venter pituitam continet, eos vomitibus euacuare: quibus ſanguis redundat, venam ſecare oportet. Itémque purgatio per vrinas, & cæteræ omnes ex toto corpore factæ vtiles ſunt. Si verò ægrotus ardore æſtuet, flãmáque ad pectus vſq; pertineat, nõ ab re fuerit ſuper pectus imponere refrigerantia, & frigidã offerre potionẽ, eámque non paulatim, ſi quidẽ magis incenderet, ſed affatim, vt flammã reſtinguat: ſi verò ardor interiora occupat, extremáq; algẽt, & ſumma cutis eſt frigida, præcordia tenduntur, vẽter colliquationes partim ſurſum, partim deorſum mittit, vigiliæ vrgent, delira fiunt, lingua eſt aſpera, iis calefacientibus opus eſt, vt calor per totum corpus diffundatur: & vt ab interioribus partibus ad exteriores trahatur, quacun-

que fieri ratione poterit, enitendum.

De iis, qui ob crudorum humorum copiã in syncopen cadunt. Cap. XXVI.

FEBRICITARE quidã incipiũt, cum magnam crudorum humorũ copiã ore ventriculi simul offenso congesserũt. His præcordia intumescunt, & os ventriculi in maiorem molem, quàm secundum naturam sit, attollitur, colórque ad albidius, aquosiúsque mutatur: quibusdam etiam nigrior efficitur. Nemini ex iis sanguis mitti sine magna noxa solet. Atqui vacuatione indigent: sed neque venæ sectionem, neque purgationem ferunt, vtpote qui etiam sine his in syncopen derepente cadat: ergo frictione sunt curandi: per initia verò morbi incipiẽdum est, ac primum quidem à cruribus supernè deorsum linteis modicè asperioribus: deinde verò tota brachia supernè deorsum fricare conuenit. vbi autem artus satis calidi videntur, & metus est, ne lassitudinis sensus aliquis inuehatur, tũ oleo relaxãte vtendũ est, ab adstringentibus verò abstinendũ, si hyems sit etiam digerentibus, quale est sicyonium, & chamæmelinũ vtemur: cum verò artus diu, multúmq; fricuerimus, oleum erit deinde abstergen

dum,tum ad totã ſpinam accedendũ,eáq; ſimili modo perfricanda: deinde rurſus ad crura redeundũ, ab iis accedendũ iterũ ad brachia, tum ad ſpinã, ita vt per totum diem ad hunc modum æger tractetur. Commodiſsima eſt his aqua mulſa, in qua coctum hyſſopum ſit: verũ neque cibus, neque ſorbitio, neque aqua eis danda eſt,neque permittendum, vt largè bibant, ſed contenti ſint mulſa tribus primis diebus,ita deinceps fricando. Quod ſi robur mediocre ſit,neque rectè ſit affecta aluus,audacter clyſtere vtitor. Si verò impetus excremẽtorũ maior,quàm oporteat, ad aluum feratur, principiò mulſa magis coquenda eſt, quoniam ita minus ſubducit,ſin autẽ ſit citatior, ne tum quidem ſiſtatur, ſed aquæ mulſæ loco, ptiſſanæ cremor detur.Si verò fluere pergat, ſorbitione ex alica nutries. Si verò propter imbecillitatem vires collapſas eſſe ex pulſu cognouerimus, par erit panẽ ex vino diluto dare: ſi neque ventriculus, neque iecur inflammatione teneantur. Quæ quidem ſi inflammatione vrgeantur, cũ plenũ crudorũ humorũ corpus ſit,deſperatus ægrotus eſt: ſi verò craſſos eſſe humores videas, ꝓ mulſa ꝑpetuò

oxymel dabis, siq́ue æstas sit ægrotúsque frigidæ potioni sit assuetus, oxymel frigidum dabis, hyeme verò calidum. Balneũ est his aduersissimum: si verò quis te vocet ad eos, qui in syncopam iam inciderunt, cum partes, de quibus mentionem modò feci, non sint inflammatæ, panem exhibere modicum ex vino poteris, statímq; ad frictionem erit veniendum, eáq;, vt dictum est, vtendum. At quibus propter flauam bilim os ventriculi lædētem syncope accidit, eis potio frigida offerri debet, hæcq́ue vinum tenue, antiquum, atque fuluum esto.

De ijs, qui ob humores tenues syncopa tentantur. Cap. XXVII.

QVI ob tenues humores in syncopen cadunt, contrà atq; ij, de quibus suprà diximus, curandi sunt: hos paulatim continuò nutrimus: siq́; iecur, aut ventriculus inflammatione vexetur, viribus iam languentibus, hi nulla curatione possunt releuari. In hisce affectionibus cadaueris facies statim apparet: eos igitur nutrire necesse est, eorúmque cutem densare non secus, quàm in superioribus erat rarefacienda: frigidus aër est ijs cōparandus, vnguētis adstringentibus vngendi, aliméta dan-

da, quæ nō admodum facilè defluant: ergo panis, & ſorbitiones ex alica conueniant: itémque fugaces fructus auſteri, & qui difficiliter corrumpuntur: híq; & per ſe, & verò etiam cum pane. Danda etiam ſunt oua, & præſertim eorum vitelli, & cerebrum porcellorum: vinum autem dilutum ſtatim ſub initio poſt cibum ſumptum eſt eis neceſſarium.

De alijs cauſis, ex quibus ſyncopæ oriuntur. Cap. XXVIII.

ALIAE porrò cauſę quatuor ſunt, ex quibus ſyncopæ fiunt, dolor vehemẽs, vigiliæ, immodica euacuatio, & interdum motio delirantium, ſi vis tu, quintam adde, principiorum intemperiem, ac celerrima quidem pernicies ſubſequitur affecto corde, deinde cerebro, tum breui iecore.

De dolore. Cap. XXIX.

DOLOR igitur, qui ſtuporem affert, ex affectione frigida oritur, pulſans verò dolor magnæ inflammationis eſt proprius: ſi verò tanquam ab aculeo infixo, aut tanquã à cerebro perforari putes, doloris ſpecies eſt craſſi inteſtini: pungẽs dolor in mẽbranis verſatur. Pertundens verò vehemẽtiſſimis nō heterocranijs ſolũ, ſed etiam cephalæis accidit. Eſt hic dolor,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

cum à parte quæ primo loco affecta est, ceu à radice, statim in vicinas partes perfertur. Distendentes ex vtraque parte neruorum dolores sunt, quia ad vtraque extrema nerui tenduntur: carent autem nerui doloribus in latū tendentibus, at membrana sub cute exporrecta tendentes stupefacientésque dolores inducit: quæ verò inter carnem inhærescunt, earum dolores veluti dilaniantes sunt: multæ enim sunt & inæqualiter insertæ, quæ carnem amplectuntur: at earum quæ ossibus adiacēt, profundi sunt dolores, & ipsorum ossium dolentium imaginem referunt. Cum igitur nulla doloris causa extrinsecus orta videatur, antecedens victus ratio perpendenda est: vtrum in maiore ocio quis vixerit, quàm consuesset, an plus cibi ingesserit, idq; ex valenti materia, an verò excretio aliqua cōsueta retineatur: si quid horum, aut hæc omnia subesse videātur, doloris in causa est repletio, quo casu hominem quā celerrimè euacuabis. Hac enim ratione tibi licebit, cum summa tutela remedijs, in particulis dolore affectis vti, quę fluxionē repellunt. Ergo si copia sanguinis sit, quæ distendat, protinus inciden da est magna vena, quæ parti affectæ pro-

pinqua ſit. Si vitioſi humores ſolum vexent, eſt adhibenda purgatio. Si vtrunque adſit, vtroque vacuationis genere vtendũ ita, vt primũ vena ſecetur. His peractis, ſi dolor perſeueret, planum eſt, id quod dolorem inuehit, in affecta particula impactum eſſe: conſtátq; curationẽ ipſam in digerentibus medicamentis eſſe poſitã. Dolores quoq; quos ſpiritus flatuoſus excitauit, curabimus: ſed in ijs magis extenuantibus cibis, potionibúſq; vtemur, & per ſedem iniectionibus, & irrorationibus, atque fomentis ipſum corpus ambiẽs rarefaciemus. Si verò tumor aliquis aut grauãs, aut cõtundens dolorem creet, tumor ipſe curandus eſt. Sin humor erodens affligat, aduerſiſsima ei ſunt extenuantia, & calefacientia. Anethum verò oleo incoctũ dolorem lenit, ſomnúmq; cõciliat. Id quod viride potius, quàm ſiccum facit.

De colliquatione. Cap. XXX.

CVM excernitur aliquid per ventrem, quod non ab eſculentis, & poculentis, ſed ex corpore procedit, humore in aluũ confluente, qui ſimilis eſt ei flauę bili, quæ continuò euomitur, & per ſeceſſum deiicitur, ab eáque differt tũ fœditate odoris, tum quod deiectum excrementũ ma-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

gis rufum eſt, & habet craſsitudinem ſtrigmenti, & quandoque etiam olei: tunc caro pinguis, & recens cōpacta ab ardēti febre reſoluitur, & colliquatur. Si malū inueterarit, etiam aliquid ex ſolidis partibus liqueſcit. In hac pernicioſiſsima febri vtilis eſt potio frigidæ, quæ à fonte frigidiſſimo hauriatur. Eiuſmodi quoque eſſe debent catapla ſmata, & epithemata refrigerantia quæ ſuper thoracem, & præcordia imponantur. Cibi etiam refrigerantes dādi ſunt.

De vigilijs in febribus, ex Galeno.
Cap. XXXI.

CVM nimiis vigiliis ægri torquentur, iis crura & brachia vinciri quo tempore ſomno ſe tradere conſueuerunt, & item excitari iubemus. Eóſque palpebras aperire & conniuere cogimus, donec abunde fatigati ſint: tum derepente vincula ſoluimus, lucernam auferimus, multámq; quietem imperamus.

De iiſdem ex Herodoto. Cap. XXXII.

SI verò vehemētius vigiliæ vrgeāt, in acceſsionis remiſsione abluēda facies eſt nigrorum papauerum decocto. Naribus autem admoueatur papaueris albi cortex toſtus & tritus. Et mandragoræ radicis tantun-

tantundem læuigabis, & cum vino acrosaceo, malagma conficies. Fronti quoque imponendum est serpillum cum meliloto in passo decoctum. Hoc in accessionibus etiam vtendum est. Vel trita papauera pane cum rosaceo, vel cerato excipimus, & adhibemus. Victus esto quodammodo plenior. Sorbitionibus autem imponatur seminis papauerũ alborum quãtum tria impleat cochlearia. Oleribus verò admisceatur papaueris nigri, si folia sint, quantum tribus digitis possis comprehendere, si ea non adsint, tria, quatuórve papauera sicca simul incoquãtur. Si ne ita quidem somno corripiantur, liquore papaueris, aut succo mandragoræ illinantur.

De graui sopore qui κατaφορὰ *dicitur ex Herodoto.* Cap. XXXIII.

FACIES posca, in qua lactis parum sit adiectum, abstergenda est, extremáque sunt validis excipienda ligamentis. Naribus quæ vim incidendi habeant, admoueantur. In remissionibus cucurbitulę dorso, & spinæ egregiè affigantur. Si morbus adhuc maneat, in febrium remissionibus quæ sternutamenta excitant, ad-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

hibeantur. Ciborum verò materia ſit, quæ incidendi, diuidendíque vim habeat.

De canina appetentia. *Cap.* XXXIIII.

QVI appetitu, qui caninus appellatur laborant, ijs pro ſummo remedio vinum dandum eſt, ex eorum numero, quæ abundè calefaciunt. Eiuſmodi ſunt quæ colore fulua, rubráque ſunt, & minimè adſtringentia. Iis porrò cum ad prandiũ accedunt, primum pinguia, mox alia omnia ex veteri oleo præparata, in quo nihil auſteri vel adſtringentis ex ſe inſit, offerenda ſunt. Poſt hæc vinum, quod dixi, licet illi non ſitiant, dari iubeo. Cum enim id diutius fecerint, ipſe morbus ita ſedabitur.

De cibi faſtidio. *Cap.* XXXV.

SI vitioſi humores cibi faſtidium induxerint, ijs cibos & potiones dare conuenit, qui ad eiuſmodi ſuccos vel per vomitum, vel aluum excernendos, vel ad meliores reddendos ſint accommodati. In quibus verò virium imbecillitas cibi faſtidium peperit, in ijs quoniam omnes vires ex particularum intẽperie ſunt infirmæ, ſpecies intemperiei ipſius eſt curanda contrarijs.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De fame ingenti, quam βούλιμον nominant. Cap. XXXVI.

QVI in itineribus aut aliâs, magna fame corripiuntur, reficiendi sunt tum aliis quæ naribus admouentur, tum etiam carnibus suillis assatis, atque hœdinis: & ad summam, omnibus, quæ nidorosum odorem referunt. Extremæ eorum partes deligādæ sunt, ipsiq́; erigendi, maxillæ item pungendæ, & capilli, aut aures vellicandæ. Cum refecti fuerint, panem ex diluta vini potione, aut aliquid aliud, quod facilè distribuatur, eis dabimus.

De siti immodica. Cap. XXXVII.

SITIM admodum longam ex siccitatē, aut caliditate particularum, per quas humor ex ore in vētriculum importatur, oriri existimandum est. Siccitatis autem remedium est somnus, vigiliæ verò caliditatis. Nonnulli verò ex vini potione sitibundi fiunt, & ex caliditate esculentorum. His remedio est frigida potio, sed qui siti quæ extingui non potest, enecti sunt, quemadmodum cibos vitiosos expetunt, pro portione humoris vitiosi qui exuperat, ita etiam prauas potiones desiderāt, ex quibus etiā mortui sunt. Noui ego, ꝗ viperas dipsadas comedissēt, itēq́; alios,

qui vino veteri se inebriassent, & item nauigantes, quicunque ob aquæ potabilis inopiam, marinam bibere ausi essent, omnes interiisse.

De siti, Philumeni. **Cap. XXXVIII.**

SITIM, quę in febribus oritur, lenire consueuit capitis irrigatio ex oleo frigidissimo, aut rosaceo desuper irrorato. Optimè verò ad sitim facit nigrę lactucę semen commanducatum, & radix quę dulcis appellatur, & cucumeris semen etiam commanducatum, & in ore retentum.

Dioscoridæ catapotium ἄδιψον ad sitim leniendam. **Cap. XXXIX.**

HABET hoc catapotium, seminis cucumeris satiui drachmas octo. Tragacanthæ drach. quatuor. Tragacantha dissoluitur albo ouorum crudorum recentium. Cum dissolua fuerit, contritam cæteris adiunge: cúmq; emollieris catapotia conficito, atque in vmbra exsiccato. Ex ijs vnum sub lingua tenendum præbetur, vt dissolutus humor deglutiatur. Iam verò dilutum malorum cydoniorum, aut pirorum, aut mespilorum, aut pampinorum vitis, aut mali grauati liquorem, aut omphacij succum sorbeant.

De nausea. Cap. XL.

CVM æger absque cibi sumptione nausea tentatur, possumus, arbitror, ratione facilè comprehendere, ventriculum prauis humoribus vexari. Nonnulli quidem vellicantur, sed cum humor in tunicis impactus sit, nihil vomunt: ergo pituitosi humores concoquendi sunt, seruando ægrum in quiete, inedia, & somno. Tenuiores verò humores reiicit vomitus, qui nonnunquam ex ptissanæ cremore, nonnunquam verò ex aqua mulsa sit excitus. Quicunq; autem glutinosi & crassi sunt, attenuantia desiderant.

Ex Philumeno, quæ sit vomitioni bilis adhibenda curatio. Cap. XLI.

BILEM vomentibus, applicandũ est cataplasma ex palmulis, aut malicorio, aut galla vino incoctis, vel posca, pane simul dissoluto. Acacia itidem, hypocystis, balaustium, & rhus cataplasmati adiungantur. Cucurbitula quoque cum largiore flamma affixa, magnopere adiuuat. Cibum sæpe & paulatim dabimus. Iis verò, qui atram bilem vomũt, & stomachus flatu est plenus, spongias, acerrimo madefactas aceto imponito, vel hederæ folia in vino cocta adhibeto.

De singultu ex Galeno. Cap. XLII.

SINGVLTVS oritur ex repletione aut inanitione, aut acribus humoribus ſtomachum erodentibus: quibus vomitu reiectis ſingultus ſedatur. Pleríque autem ſumpto medicamēto, quod ex tribus piperis generibus conſtat, ſi ſtatim vinum ſuperbiberint, ſingultiunt. Nōnulli verò cibo intus corrupto à ſingultu corripiuntur. Compertum ergo eſt, vomitum ſatis eſſe ad curandum eum ſingultum, quem repletio, aut morſus excitauit: cum verò, qui à frigore ortum ducat, calore finiri. Cum autem ex humorum repletione ſingultus oritur, violenta euacuatione indiget, quæ ſternutamēto præſtatur, at ſingultus ab inanitione obortus ſternutamētum non ſanat. Singultientibus autem ruta cum vino, vel calamintha, vel nardum celticum datur.

Quæ curatio ſit linguæ aſperæ adhibenda. Cap. XLIII.

LINGVAE aſperitas humectanda eſt decocto ſeminis lini in os laborãtis dato. Melius autem facit ſi mixa cum lini ſemine coquamus, ac digito in hunc ſuccum intincto linguam confricatam, aqua pura abluamus, vel ſpógia abſtergeamus,

deinde rosaceo illinamus. Atque etiam ipsum rosaceum melli admistum in id vehementer efficax est. Itémque portulacæ succus in ore retentus. Et rhu obsoniorum mulsæ commistum. Egregiè quoque faciunt damascenorum, & mixarum ossa in ore detenta. Necnon & lactucæ cauliculus.

Curatio exulcerationis, quæ circa os sacrum exoritur. Cap. XLIIII.

CVM locus incipit rubescere, circulum iustæ magnitudinis ex lana eidem subiiciemus: deinde rosaceum, aut myrtinum ceratum conficiemus, quod argenti spumam aut cerussam habeat, & imponemus. Exorta verò inflãmatione cataplasma ex pane cum solano, aut herba sanguinali, aut plantagine, aut tenera brassica admouetur: si vlceratio pascendo serpat, lenticula cum malicorio illinenda erit.

De animæ defectione ex inanitionibus. Cap. XLV.

CVM propter euacuationes anima deficit, iis aqua aspergenda est, nares apprehendendæ, os ventriculi confricandum, vomitus imperandus, quin etiã bra-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

chia, & crura liganda ſunt: ligamentáque plura, & vehementiora eſſe debent, atque à ſuperioribus partibus ad inferiores, & ab inferioribus ad ſuperiores pertinere. Diſſolutiones porro ex ſubitis euacuationibus ortas vinum frigida temperatum curat, ſi nihil ipſum dari vetet. Balnea ad defluxiones in ventriculum ſunt accommodata vel maximè: ſed ſanguinis profluuia vehementer proritant. Iis præterea qui propter nimiam ſudoris copiam reſoluuntur, infenſiſsima ſunt: quandoquidem eorum cutis non laxanda, ſed refrigeranda, atque adſtringẽda eſt: iíſque præcipuè frigidum vinum dare conuenit.

Si anima deficiat ob plenitudinem. Cap. XLVI.

QVI ob plenitudinem animo deſtituuntur, iis confricandi ſunt artus, calefaciendíque, ac vinciendi, à vino cibóque abſtinendi, itémque à balneo, ſi febrem habeant, iis ſatis eſt potio mulſæ, in qua vel thymum, vel origanum, vel pulegium, vel hyſſopum ſit incoctum: eiſdem quoque oxymel eſt idoneum.

Curatio ad ſanguinis deſtillationem. Cap. XLVII.

QVIA destillatio, quæ ex contusione, vel densitate euenit, totius corporis, aut capitis redundantiam indicat, largior autem excretio potest redundantiam minuere, atque laxare, consentaneum est, ipsam inde moliri, vnde natura initium mouendi sumpserit: accommodatius enim inde, quàm aliunde ducitur. Cum hæc mecum ipse reputarem, non veritus sum in quartanarum destillationibus scalpello, vt est in more positũ, vasa quæ in naribus sunt, vulnerare: qua quidem in re non exiguo sanguinis fluore contentum esse, sed detrahere pro viribus oportet.

FINIS SEXTI LIBRI.

SEPTIMVS omnium vlcerum, sanguinis profluuij, cicatricum, neruorum conuulneratorum, defluxionum, gangrænæ, abscessuum, strumarum, fistularum, formicarum, & elephantiæ curationes exequitur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Huius libri septimi, hæc sunt capita.

De simplicibus vlceribus.
Caput Primum.
De cauis vlceribus. Cap. II.
De vlceribus, quibus est inducenda cicatrix. Cap. III.
Quomodo caro vlceribus supercrescens exedatur. Cap. IIII.
Ad vlcera, quæ in summa cute sunt, ad intertrigines, ad abrasa, inueterata vlcera, senilem, tenerámque cutem. Cap. V.
Ad ambusta. Cap. VI.
Ad exanthemata. Cap. VII.
De pruritu. Cap. VIII.
De pustulis, quæ phlyctænæ dicuntur.
Caput. IX.
De vlceribus, quæ cicatrice obducta iterum rumpuntur. Cap. X.
De vlceribus malignis. Cap. XI.
Ad carbunculos. Cap. XII.
De cancro. Cap. XIII.
De carne contusa, & sanguinis coitu subter cutem, quod ecchymoma nominatur. Cap XIIII.
De ruptis, & conuulsis. Cap. XV.
De luxatis, & contusis. Cap. XVI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Quæ ſpicula, ſurculóſque educant. Caput Cap. XVII.
De reduuiis. Cap. XVIII.
De vlceribus articulorum. Cap. XIX.
De ſanguinis profluuio. Cap. XX.
Ad cicatrices nigricantes, & quæ ex impetigine fiunt, & ad ſtigmata. Caput XXI.
De neruis vulneratis. Cap. XXII.
Ad articulos luxatos. Cap. XXIII.
De inflammatione. Cap. XXIIII.
De affectione, quæ ex defluxionibus fit. Caput XXV.
De iis, qui ex affectionibus, quas defluxio cōcitauit, purulenti fiūt. Cap. XXVI.
De gangræna, & ſphacelo Galeni. Caput XXVII.
De abſceſsibus. Cap. XXVIII.
De ſtrumis, & phymate. Cap. XXIX.
De fiſtula. Cap. XXXX.
De bubonibus. Cap. XXXI.
De eryſipelate, hoc eſt igne ſacro. Caput XXXII.
De herpete. Cap. XXXIII.
De ſcirrhis. Cap. XXXIIII.
De œdemate. Cap. XXXV.
De terebintho. Cap. XXXVI.
De epinyctidibus. Cap. XXXVII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De ligamẽtis diſſectis. Cap. XXXVIII.
De thymo. Cap. XXXIX
De ficis. Cap. XL.
De furunculo, qui dothien vocatur. Caput XLI.
Ad epinyctidas. Cap. XLII.
De verrucis, myrmecio, & ſimilibus. Caput XLIII.
Ad ganglia. Cap. XLIIII.
Ad perniones. Cap. XLV.
Ad digitorum, totiúſque pedis rimas. Caput XLVI.
Ad pudenda vlcerata. Cap. XLVII.
De leuce, alpho, melane, lepra, & ſcabie. Caput XLVIII.
De impetigine. Cap. XLIX.
De inflatione. Cap. L.
De elephantia. Cap. LI.
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ORIBASII SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM, LIBER SEPTIMVS.

De simplicibus vlceribus. Cap. primum.

QVONIAM simplex vlcus est solum diuisio, si quis partes diuisas fascia in orbé circundata committat, diductæ partes absque vllo negotio coalescent. Cum verò alterum vlceris labium in obliquum versum sit, inde incipienda est deligatio, & in contrariam partem adducendum: cum verò in vtranque partem labia sunt diducta, principium deligandi ab vtroque sumendum est, atque ita labia in vnum adducenda. Nam cum nihil intra oras inciderit, vt pilus, aut arena, aut oleum, aut sordes, aut aliud generis eiusdem, vlcus omnino concrescet. Verùm si magnum vlcus sit, vt partes diductæ in vnum penitus conduci non queant, aut sanies sit ibidem accumulata, aut dolor vrgeat, huius-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

modi vlcus ex ſola cõiunctione cõglutinari non poteſt: opus verò eſt medicamento exſiccante, quod aggregatam ſaniem cõſumat, & ne alia præterea fluat, impediat. Ex liquidis igitur optimum eſt vinũ, deinde poſca, atque etiam mulſa. Inter cætera verò vlcus glutinãt folia quercus illita, itémq; ſalicis & braſsicæ: necnõ etiã chamælææ fructus & folia, ſuccúſque auſterioris, & ſiccioris plãtaginis: papyrus poſca aut vino imbuta, & in orbem circundata. Recentia verò vlcera glutinant pini, & piceæ folia, & cortex recens inſtar ligamẽti inuolutus: ſpongia noua cum aqua, aut poſca, aut vino, caſeus recẽs ante læuigatus. Extrinſecus autem imponuntur folia lapathi, aut vitis, aut betæ, aut lactucæ. Caſeus verò ex acido lacte confectus etiam vulnera maiora cõglutinat: pira ſylueſtria fluxionem reprimunt: cauda equina herba illita neruos etiam inciſos iungit. Iſatis ſatiua vlcera in duris corporibus etiam ſi in capitibus muſculorum ſint, perſanat: cupreſsi folia, & germina, nouelli globuli, & teneri in duris quoque corporibus proſunt: ſed eis miſcenda eſt in puluerem redacta aranea, quæ farinam excipiat è muro molis vicino: myrrha

ex aqua illita, vel thuris lachryma: terrestres lumbrici etiam neruos præcisos agglutinant, pentaphylli folia cum melle, allia combusta illita. Ad vlcera autem inueterata facit anagallis cũ cerato, itémque hordeum combustum, & cerussa cum cerati myrtei triplicato pondere. Ad vlcera capitis myrrham aridam insperge, eámq; non madefacito, nã celeriter in vnũ cõducit, vel aridam aloé, aut aristolochiam ex aqua tritam: id quod ossa quoque committit: aut thuris lachrymã, & myrrham paribus portionibus contere, & cum melle, & vino coq;, donec mediocrẽ spissitudinẽ acquirãt, deinde linteo imposita applicato. Ad vulnera porro, quæ cum dolore, & inflammatione affligunt, valet malum punicum dulce vino incoctum, tritúmque & illitum. Est enim hoc remedium admirabile, & vsu multiplici commendatum: nam & ad vlcera capitis, & pudendorum, & ad ea quæ in toto corpore dolorem inuehunt, & item ad inflammationes oculorum est accommodatum.

De cauis vlceribus. Cap. II.

CAVVM vlcus humidũ est, atq; sordidum, eo fit, vt medicamenta postulet, quæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

modicè exsiccent, & abstergeant: huius generis sunt lachryma thuris, farina hordei, fabarum, & erui, iris, aristolochia, cadmia, panax &, pompholyx: si medicamentum ad creandam carnem adhibitum nihil proficiat, ad aliud erit sic transeundum. Si maior sordium copia, vlcúsque ipsum sit humidius, scire conuenit, medicamentum minus desiccasse: idque mellis admistione erit intendendum: si purũ, & absque humore videatur, plus quàm oportebat exsiccasse: idque olei, & cerati mistione erit molliendum. Fit quandoque, vt cum medicamen sit vehementius, pars aliqua carnis colliquescat ita, vt vlc⁹ sordidum, & humidum perinde appareat, ac si medicamẽtũ minus quàm par est, exsiccasset: sed huiusmodi vlcus dum consumitur, magis cauum efficitur, labra intumescunt, rubétque ipsum, & inflammationis est particeps: & sæpenumero æger se erodi manifestè sentit. In eo verò, in quo medicamentum minus exsiccat, nihil tale euenit. Putredo igitur lignorum, & præsertim eorum, quæ moderatè adstringendi refrigerandi, et abstergendi vi prędita sunt, quemadmodum vlmus, vlcera purgat, eáque purgata carne implet. Anemonæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

monæ quoque appositæ idem præstant. Pini cortex derasus, cōtritúsque cum cerato & linteis illitus cauis vlceribus, & præsertim recentibus adhibetur. Ea enim carne replet. Cauitates autem sordiū plenas expurgat marrubium cum melle, aristolochia cum melle, & oliuæ colymbades illitæ.

De vlceribus, quibus est cicatrix inducenda. *Cap.* III.

SI carnem vlcerum, quæ ad cicatricē perducenda sunt, ita exsiccemus, atq; adstringamus, vt non solùm id quod præter naturam abundat, discutiamus, sed etiam id quod secundum naturam est, attingamus, vlceris extremitatem cuti similem efficiemus, & vlceri cicatrix inducetur. Valent autem ad hanc rem, galla immatura, & malicorium modicè exsiccās, quæque citra adstrictionem rosionémq; exsiccant. Atque hæc etiam cicatricē inducūt: vt myrrha, spuma argēti, & ostrea, si crementur. Hæc námque sicca inspersa ad cicatricem sæpenumero perduxerunt, pini cortex cum myrteo cerato, hederæ flos cum cerato, lilij radix cum rosaceo. Vetera autē ad cicatricem perducit viscū cū lachryma thuris ærugo & diphryges

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

paribus portionibus cum myrteo cerato.

Quomodo caro vlceribus supercrescens exedatur. *Cap.* IIII.

CARO vlceribus ſupercreſcens tollitur medicamentis iis, quæ valéter exſiccant: cuiuſmodi eſt aſij lapidis flos, & teſtacea omnia combuſta mediocriter: & erinacei vtrique cum toto corpore cócrematí, itémq; diphryges inſperſum. Atramentum veró ſutorium & ſquámam æris inſperge.

Ad vlcera, quæ in summa cute sunt, ad intertrigines, ad abrasa, inueterata vlcera, senilem, tenerámque cutẽ. *Cap.* V.

ARGENTI ſpumæ chryſitidis drachmæ L. ceræ drach. XX. reſinæ ſiccæ ex picea drach. XII. olei hemina. Argenti ſpumæ in oleo coctæ cæram & reſinam adiicito. Vbi emplaſtri ſpiſſitudinem acquiſiuerint, ab igne auferto, in pilámque coniicito, & emollitis vtitor. Sed cutis abraſa non eſt ab vlceribus amputanda, ſed medicamentum ei indendum: & foris etiam aliquod medicamẽtum accommodatum imponendum. Sic enim, licet iam nigreſcat abraſa cutis, ſæpenumero agglutinatur. Si veró vlcus carne nudum ſit,

cicatrix difficiliter inducitur, cum & erodatur, & sordidum sit. Abrasa autem ab inflammatione tuetur rhu rubrum læuigatum cum melle illitum. Et iunci rotũdi coma cremata & cum melle imposita. Ad intertrigines verò, quæ à calceis efficiuntur, valet pulmo agninus, & suillus, & caprillus. Porrò cutim ab æstu adustã non iuuant ea quæ calefaciunt, sed quæ inflammationem sedant. Hic verò cinis exsiccandi vim habet, cepam cum adipe galinaceo læuigato, gallam adurito, contundito, & illine. Acaciam aceto dilue, & inungito.

Ad igni combusta. *Cap.* VI.

QVAE igni combusta sunt, medicamentis indigent quæ citra euidentem calorem aut frigiditatem abstergeant. Ergo terra chia, & cimolia, & terra omnis leuis illita ex aceto nõ valde acri, vel aqua admista egregiè facit, & pustulas vetat excitari. Itémque ouum integrum crudum statim impositum lana molli exceptum. Nam & moderatè refrigerat, & citra mordicationem exsiccat. Præterea atramentum scriptorium illine, lenticulámque vbi decoxeris tere, & illine. Lixi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

uium cum calce viua cerato admiſce, illitúmque linteolo impone. Partes vlceratæ porris tritis oblinũtur. Columbinũ ſtercus linteo inuolutum combure, donec in cinerẽ redigatur, eóque oleo diluto vtere. Mirificè autẽ facit pini aut piceæ cortex, aut adiantum ſiccum læuigatum, aut myrti folia combuſta, & trita. Horũ verò vnumquodque etiam cum cerato coniunctum facit. Ad vſtiones verò ex aqua calida priuſquã puſtulæ prodierint, aqua oliuarum halmadum, continuè aſperſa valet. Ipſæ quoque oliuæ contuſæ imponuntur. Aut alumẽ ſciſsile ex aceto cõtere, & illine. Vel vt Adamãtinus facere ſolebat, liliorũ bulbos cũ roſaceo tere & ad ſordium ſpiſsitudinẽ redige, atque illine.

Ad exanthemata. *Cap.* VII.

EXANTHEMATA ex craſsis humoribus in cute concretis, & magis cum ſuperior pellicula eſt denſior, oriuntur. Qui hoc morbo vexantur, per cutem ſunt vacuandi, nec procul in altum attrahendum eſt, per aluum aut vomitus euacuando. Sed nemo putet, me id conſilij dare, huiuſmodi humores non eſſe per aluum euacuandos: quia in quibus humorum plenitudo infixa eſt, primùm eſt ad-

hibenda purgatio. quod si quis nõ faciat, sed prius discutere aggrediatur, humores obstruet potius, quàm per cutem euacuabit. Porro humorum qui cuti sunt impacti, curatio ex adurentibus & calefacientibus ineunda est. idq́; præcipuè cum lata fuerint exanthemata. ea enim humorem neque tenuem, neque calidum; sed satis & frigidum & crassum esse indicant. Ergo lauri tenerorum foliorum, & rutæ, & mãnæ pares portiones cõterito, atque illinito. Ceræ drach. octo. sulphuris tantundem, * salis drach. v i. arida conterito, ijsque olei mediam heminam affundito, & simul incoquito: & emplastro facto vtitor. Sed coctioni est diligenter assistendum, siquidem valde efficax medicamentum est.

Alter codex habet Aloes.

De pruritu. *Cap.* VIII.

PRVRITVS excitandi sunt, cùm ex alto euocare humores oportet: prohibendi verò, cum partes prurientes periclitantur, ne aut scabie, aut lepra, aut aliquo alio maligno vlcere corripiantur. Cæterum prohibentur medicamentis repellentibus, vel etiam pruritum tolerando, neq; contrectando: siquidem ita quoque sedari pruritus consueuit. Pruritus verò à

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ſcabie excitatos, aqua marina calida, aut aceto calido perlue. Simili quoque modo agreſtis cucumeris decocto perſperge. Vel vitis veteris corticem in fictili frigito, eóque locum ſcabioſum fricato, butyróque illinito, & alligato. Hócque medicamento, donec locus conſaneſcat, vtitor. Iam verò opium cum liquido cerato inunctum, & pruritus & puſtulas, quæ pſidracia dicuntur, mitigat.

De puſtulis, quæ phlyctænæ nominantur.
Cap. IX.

PHLYCTAENAS quoque acuta acu, qua parte defluxus humoris ſubeſt, perforare oportet: deinde humorem leuiter exprimere, & cutim obductam ſinere. Si occluſo foramine phlyctæna impleatur, ea erit eodem modo perforanda: & cutis comprimenda. Atque ita cõpreſſa ſeruanda eſt, donec id, quod ſub ea vlceratum eſt, ad cicatricem veniat. Antequam igitur puſtulæ erumpant, coctam léticulam cũ aqua læuigatam illinito: aut mali granati virgulta cinere calido tepefecta imponito, locúmque torrefacito. Si autem ruptæ fuerint, vlcúſque ſit excitatum, adeps ſuillus liquefactus cum lenticula læuigata linteo illinitur, & imponi-

tur, aut lilij radix aqua incocta & contrita cum cerato adhibetur.

De vlceribus quæ cicatrice obducta iterum rumpuntur. Cap. X.

NONNVLLA vlcera sunt, quæ inducta cicatrice, frequenter nõ multo pòst tẽpore, iterum inflãmatione infestantur, & rumpuntur, etenim osse aliquo affecto, quandoque caro circũdata ad cicatricem facilè perducitur, & sanitatem planè videtur adepta esse: sed cum humoris validus defluxus paulatim ex osse in profundo corrupto delabitur, tũ & inflãmatio, & pus suboritur; quibus cicatrix obducta deraditur. E'cquæ igitur est horũ vlcerũ curatio? nimirum tanta exsiccatio vt os affectum decidat. Osium autem sinus cõcauos facilè replebis, si papaueris syluestris, & ficulna folia læuigata cum polenta & vino illeueris, aut si alter ci seminis & atramenti sutorij par pondus contriueris, & imposueris. Paucedani verò radix, osium squãmas celeriter disiungit.

De vlceribus malignis. Cap. XI.

MALIGNA vlcera, quæque difficulter ad cicatricem perducũtur, itémq; chironia, & putrida lemnia sphragis vehe

menter adiuuat. Eius vſus quantitas ex malitia vlceris æſtimatur. Nam ad vlcus quod tetri odoris eſt, admodúmque flaccidum & ſordidum, lemnia ex aceto acerrimo diluitur ad luti ſpiſsitudinem. Adhibetur quoque ex vino, aut aqua, aut oxymelite, aut poſca, aut mulſa, aut quoquo modo vſus poſtulet. Accommodatum verò medicamentum erit, ſi quis eam in pila plumbea, cum plumbeo piſtillo confecerit, roſaceum aut immaturum oleum affundens, aut ſemperuiuæ ſuccum, aut cotylidonis, aut lactucę, aut pſyllij, aut omphacij: & tanquam liquore aliquo vlcera confricuerit, atque inunxerit. Optimum enim habebit medicamentum ad carcinode, malignáque vlcera, ad pudendorũ, teſtium, & mammarum inflammationes, & item ad ſedis vlcera, aut rugas eminentes. Porrò centaurium minus recẽs inueteratis vlceribus, & quæ difficulter cicatricem recipiunt, ad cicatricem perducit, & maligna vlcera ſanat: itémque cupreſsi folia, & germina, & globuli noui, & teneri: & humores qui in flaccidis, & putridis affectionibus in profundo ſunt demerſi ſine moleſtia & tutò depaſcunt. Cyperi radices vlcera, quibus propter nimiũ humo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

rem induci cicatrix difficulter poteſt, mirabiliter iuuant. Cucurbitæ aridę com buſtæ cinis vlceribus humidis ſine inflam matione putreſcentibus, & præſertim ijs, quæ in pudendi præputio ſunt, conuenit. Simili quoque modo benefacit anethi radix. Plantago etiam malignis vlceribus, defluxionibus, & putredini conuenit, & iſatis ſatiua, omni vlceri maligno viriliter obſiſtit, licet putreſcat, licétque depaſcatur. Si verò vehementior fortè, quã ægri natura ferre queat, tibi videatur, eius folijs læuigatis addere oportebit vel panem, vel hordeaceam farinam, aut frumentaceam, aut polentam pro ratione affectionis, quæ in vnoquoque ſit. Teſtaceis porrò vtimur ad cauitates diuturnas, quæque vix carne implentur, quæ ex defluxionibus fiunt, & fiſtuloſæ ac profundæ ſunt. Lanæ autem combuſtæ carnes flaccidas vlcerum celerrimè liquefaciunt: platani verò cortex combuſtus, atque inſperſus, vlcera quæ propter nimiam humiditatem flaccida, ſordidáque ſunt, curat. Paucedani radix malignis vlceribus illita præſtantiſsimum medicamentum eſt. Nam & purgat, & carne replet, & ad cicatricem perducit. Aloe vl-

cera, quæ ægrè ad cicatricē perueniunt, & præsertim quæ in sede & pudēdis sunt, curat. Est etiam ad earundē partium inflammationes vtilis ex aqua dissoluta. Vlcera verò antiqua sanat cera in sole emollita, cui multum squamę æris, aut chrysocollę sit adiunctum. Est autem linteo illinenda, & adhibenda, cuius splenium non est continuò auferendum. Ad chironia autē valet hoc, quod habet squamæ æris drach. x. ceræ tantundem, aluminis drach. II. cerā calefacito, emollitóque, & arida in pollinem redacta excipito, iisq; linteo impositis vtitor. Ad effera autem vlcera malicorium læuigatum combustum imponito, aut alumen scissile vstum tritúmq; insper gito, aut hoc medicamentū adhibe, quod cōstat ex hyssopi drachmis quatuor. Vuæ passæ drach. quatuor, nitri drach. II. loco prius melle illito, hæc trita applicantor. Putrida verò & depascentia vlcera valentioribus remedijs indigent, qualia sunt chalcitis, auripigmentum, & calx. Hæc enim æquè, ac ignis, adurunt & quandoque ijs à morbo victis ad ignem confugimus. Iam verò marrubium ex vino coctū illine, eruum læuigatum cum melle impone. Oliuæ teneræ folijs in vino coctis

& contritis eodem modo vtitor. Præterea marina aqua calida perfundenda. Cęterũ vermes, qui in vlceribus putreſcentibus ſunt, calaminthæ ſuccus aufert.

Ad carbunculos. Cap. XII.

SANGVIS melancholicus effectus atque ferueſcens, cutímq; accendens carbones gignit. Quocirca cum cruſta exoriuntur puſtulæ quę phlyctęne appellantur, vlcus præcedentibus: vt in igni ambuſtis fieri cõſueuit. Febrim quoq; acutiſsimam, & periculum celere inuehunt. Cum verò pruritu vexentur, quandoque vna, quandoq; plures puſtulæ erũpunt exiguæ & frequentes, & continuæ milio ſimiles, quæ ruptæ vlcus pariter cum cruſta faciunt, cuius color quidem quandoque cinereus eſt, quandoque verò niger, caro auté circundata feruida inflãmatione tentatur, nigróq; colore perfunditur, & non ſecus quàm bitumen & pix ſplẽdet. Huiuſmodi verò eſt bilis exquiſitè atra. Qui adhibere huic morbo medicinam velit, ei à venæ ſectione incipiẽdum eſt, euacuandúmque vſque ad animi defectionem. Scarificare quoque poſt ſanguinis miſsionem non erit incommodũ, id quod altioribus plagis propter ſucci craſsitiẽ erit fa

ciendum. Affectæ autem particulæ inducuntur, ijs quæ moderatè repellunt, atque digerunt: quale est cataplasma quod ex plantagine, & lenticula cocta constat: cui mica sit adiuncta panis, qui in furno confectus sit, qui neq; valde à furfure sit purgatus, neque valde sordidus sit. Super ipsum verò vlcus aliquod medicamẽtum valens imponemus, vt quod ad Andronem auctorem refertur, vino dulci diluentes ad sordium spissitudinem. Sedata autem feruida illa inflammatione, vlceri perinde atque alijs, cicatricem inducemus. Auellanæ veteres oleosæ, carbunculos ad pus perducunt, itémque cupressi folia & germina, noui & teneri globuli cum polenta, vua passa acinorum expers, & trita. Ficus coctæ in vino contusæ.

De cancro. *Cap.* XIII.

IAM verò cancri quoque ex atra bili feruente oriuntur: quæ si acrior fuerit, cũ vlcere erumpunt: quamobrem colore nigriore sunt quàm inflammationes: verum absque caliditate: sed in his venæ magis, quàm in inflammationibus implentur, & distenduntur, neque ita rubent, vt in inflammationibus, sed color earum sanguinis colori respondet. Cæterum can-

cer propter huius humoris craſsitiem non ſaneſcit: ſiquidem neque repelli, neq; diſcuti queat, neque totius corporis purgationibus cedat: mitioráque medicamenta adhibita negligat, à vehemẽtioribus aũt magis irritetur. Poſſumus tamen in initio prohibere, ne augeſcat, melancholici humoris euacuatione: prius quàm altius in affecta particula impingatur. Euacuabimus autem, aut ex aliquo ſimplici, vt epithymi drach. quatuor in ſero lactis, aut mulſa propinatis, aut ex hiera, quæ veratrum nigrum recipiat: loco autem affecto ſuperpoſitũ in vlceratis facit ſine dolore hoc medicamentum: ſolani ſuccus linteo molli in eo intincto adhibetur: extrinſecꝰ verò lana molliuſcula eodem quoq; ſucco imbuta applicatur, adhibita diligentia ne hæc ſicceſcant, ſucco continenter affuſo. Erit etiam exulceratis cancris accommodatum id medicamentũ, quod ex pompholyge conſtat. Victus autem ægrotanti inſtituatur ex ptiſſanæ cremore, & ſero lactis: & ex oleribus, ex malua, cucurbitáque, & his ſimilibus: ex piſcibus verò ſaxatiles. Itémque aues omnes, præter paluſtres conueniunt.

De carne contusa, & sanguinis coitu subter cutem, quod ecchymoma dicitur. Cap. XIIII.

CVM caro ab aliquo pondere superincidente contusa sit, exilésque venæ, quæ in ea sunt, ruptæ fuerint, sanguis profunditur, vt solet cum tunica venarum rariorefacta transcolat: ísque sub cute collectus facit id, quod ecchymoma nominatur cute etiamnum integra. Nostrum in hoc consilium est, concretum sanguinem dissipare: id quod celeriter faciendum est, est, ante quàm nigrescat. In initio autem adstringentia sunt digerentibus admiscéda, propterea quod tunicæ venarum contusę densatione indigent. Post hæc verò solis digerentibus, sine adstringétibus vtimur: sacrificatis auté initio ecchymomatis reliquam deinde curationem adhibemus. Horum porrò species sunt quæ sugillata appellantur, & liuores ex ictu contracti, & inter vngues sanguinis concursus ex percussione proueniens. Cæterum pellis ouis recèns detracta eos, qui flagris cæsi sunt, potius quàm alia omnia, die vnico persanat. Præterea hydropiper vnà cum fructu illitum sugillata, & induratos tumores adiuuat, & discutit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De ruptis, & conulsis. *Cap.* XV.

RVPTA cum ecchymosi omnino fiũt: medicamentísque mediocriter calefacientibus curantur: quale est acopon, quod ex nigra populo conficitur, & quæ similia sunt. Curandum verò est, vt in ruptis, quę in profundo corpore hęrent, medicamentorum vis intendatur, vt magis acria, magísq; incidentia admoueantur: talibus autem cucurbitulæ vsus prodest: cæterum cum totum ecchymoma celeriter per halitum digestum est, rupta caro facilè coalescit: sin longiore spatio sordes subnascitur ita, vt iam coire ruptio non queat: labra enim inter se tantum propè admouentur, ex quo fit, vt leue momentum ea facilè separet: & medium locum aliquo humore impleat: & quodam modò nouum continuò ecchymoma gignatur, & primo simile, nisi quod hoc celerius, quàm illud digeritur: constátque ex tenui sanie, cum prius ecchymoma esset à sanguine. Conuulsa autem fibris quibusdam distractis fiunt, leniriq; tantum desiderant, quoad dolor sit leuatus, cõglutinari enim non possunt. Cæterum aristolochia rotunda ruptis & conuulsis, si quid aliud, est accommodata, itémq; maioris centau-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

rij radix, eiúſque ſuccus, & rheum, & coſtus, & bdelium cum oxymelite in potu acceptum.

De luxatis, & contuſis. Cap. XVI.

AD articulos luxatos, contuſóſq; valet lanæ ſuccidæ, ſpongia oxelæo imbuta, & impoſita, bulbi elixi teneri cum melle, aut cerato: ſal læuigatus, farina cum melle, agni folia, & ſal, & nitrum toſtum cum cerato: vtere etiam aquæ marinæ calentis ſuperfuſione: vbi inflammatio, doloréſq; conquieuerint, partes eluxatas etiam confricare ritè poteris.

Quæ ſpicula, ſurculos, ſpináſque educunt. Cap. XVII.

SPICVLA, arundines, ſpináſque, & ſurculos educunt ambæ anagallides, ariſtolochia, ammoniacũ cum melle, alterci fructus tritus illitus. Arundinis radicem contunde, & melli admixtã in linteo largè illinito, imponito, atque alligato, ſubito enim educit.

De reduuijs. Cap. XVIII.

REDVVIAS paruas, & incipientes galla cum melle reprimit, & prohibet confirmari: vbi verò caro præter naturam excreuerit, conſilium eſt, eam erodentibus abſumere, & colliquare. Valet autem

tem ad reduuias aurium ſordes, et lycium: quæ verò ſuppuratæ ſunt, acu perforari, humórque emitti, & ſpongia aqua imbuta imponi debet: aut lenticula cum aqua trita illini: vel etiam roſis viridibus, aut ſiccis aqua perfuſis, tritíſque: aut polenta trita cum aqua: caro autem eſt ex omni parte ab vngue ramentis lintei abducenda: porrò vngues contuſos myrti, & mali punici folijs teneris contritis illine: vnguibus autem ſubcruentis farinã pice admixtam adhibe: vt autem vngues, qui male affecti fuerint, decidant, ſulphur tritum ſuillo adipe exceptum impone: vt verò ſcabri quoq; abſcedant, vtitor hoc, quod habet viſci quercini, ſandarachæ, fœni græci ſingulorum vnc. duas, cantharidũ thapſiæ ſingulorum vnciam, aceti, quantum ſatis eſt. Ad idem valet fex ſicca cum cerato impoſita, aut caro ficuum abiectis ſeminibus contuſa: aut vnguem pice ſubunctum ſulphure, & ſandaracha tritis pari pondere illinito. Vnguis autem diligẽter radendus, ad æqualitatem redigendus, & vinciendus eſt: vtendúmque ijs, quæ ad vngues abſcedentes valẽt: ſuper reduuias autem, quæ in digitis ſunt, thuris lachrymam tritam impone, & alliga: aut

eruum tritum eodem modo: aut thuris infecti drach. vnam, ſandarachę duplum trita radici vnguis applicato: diligentérque inſpergito, ſupra verò linamenta ſicca ponito: hoc ſtatim reduuias exſiccat. Eſt & aliud bonum, quod etiam valde eſt ad maligna vlcera accommodatum. Gallarum malicorij acidi, ſquamæ rubri æris, & caricarum combuſtarum pares portiones tere, & miſce cum melle, & ad vnguenti ſpiſsitudinem redige: linamenta intinge, & bis in die impone, & liga, locis neque vnctis, neque madefactis: ſi verò humor ſubſit, ſpongia vino perfuſa eundem abſtergebis.

De vlceribus articulorum. Cap. XIX.

ARTICVLI ſunt carnoſis partibus ſicciores, idcirco cùm vlcerati ſunt ſiccioribus egent medicamentis: ergo Polyidæ paſtillus ex vino ad ſordium ſpiſsitudiné ſubactus, itémque medicamenta, quæ æquè ac is, deſiccant, probè faciunt: marina quoq; & muria ſæpenumero irrigatos articulos melius affectos vidimus: quamobrem in articulis vtendum eſt ijs, quæ maiorem etiá exſiccandi vim habent.

De ſanguinis profluuio. Cap. XX.

SANGVINIS profluuij remediū

est appositus partis vulneratæ situs : huiusmodi est is, qui sursum vergit, & caret dolore. Nam si infrà vergat, doloremq́; afferat, tum nō solum mouebit profluuiū, sed etiā si non sit, prouocabit. Cum ergo particulæ vulneratæ sunt, & sanguis fluit, statim digitum ori vasis ex quo sanguis effluit, admoueto, lenitérque, & citra dolorem premens : ita enim grumo compacto sanguinis defluuium sistetur, eo suppresso, medicamentis etiam sanguinem sistentibus vtendum erit: inter quæ, illa quæ obstruunt, quæ emplastica nominantur, potiora sunt crustas inducentibus. Siquidem interdum cum crusta excidit, ne iterū sanguis fluat, periculum est: optimum verò, quod etiam valet ad defluuium sannis è membranis cerebri, est hoc, thuris pars vna, aloes dimidium, albo oui subigitur ad mellis craßitudinem, deinde leporis mollißimis pilis excipitur: tum vlceri toti liberalißimè imponitur, fasciáque linea alligandum est: cuius fascię primi quatuor aut quinq; amplexus super ipsum vas profluens iniiciendi nobis sunt, inde vero ad radicem vasis ducentur: tertio verò die solues: siq́; medicamentū toto adhuc vlceri adhæret, aliud rursus super-

impones, ac veluti linamentum, quod ex pilis factum est, madefaciés ita deligabis, vt initio fecisti: sin sua sponte linamentum excidat, radicem vasis digito blandè comprimes, quatenus nihil defluat, hoc leniter auferes, aliúdque impones: & quoad vas carne munietur, curare ad hunc modum debebis. At quæ crustas generant, vbi crusta decidit, magis nudam partem, quàm pro ipsius naturali habitu, derelinquũt: & sæpenumero postea quàm crusta decidit, profusio sanguinis, quę ægrè supprimi potuit, superuenit: quanquam crustificis medicamentis non secus, atque ignitis ferramentis vti necessitas cogit, vbi ex erosione putredinis profusio sanguinis concitatur. Isatis satiua super partibus, è quibus sanguis fluit, imposita, egregiè sistit: idem faciunt gallæ adustę: quæ cum ignitæ sunt, aceto aut vino sunt extinguendæ. Gypsum, & oui candidum tenerum, farinámque triticeam pulucrulẽtam, qualis parietibus adhęret, misceto: medicamẽtum ad sanguinis profluuium accommodatum conficies: quod vbi confeceris, leporis pilis, aut aliqua alia re pariter molli excipiendum erit. Ad sanguinis autem profusiones, quæ ex ore,

aut thymis, aut formicis, aut verrucis, aut hæmorrhoidibus fiunt, porri folia cōtunde, atque adhibe: aut rhoen rubram, aut acinos, aut capitula punici mali contundens impone: aut ſpongiam nouam, pice cruda intinctam adure, & trita vtitor: eſt enim hoc valde efficax. Fluxionem verò ſanguinis ex ore comprimit decoctum frigidum roſarum viridium, aut ſiccarum: aut clauiculorum vitis, aut lentiſci foliorum, aut myrti, aut rubi, aut malorum cydoniorum, aut punicorum, aut acinorum, aut lenticularum: ijs etiam vtendum erit inſeſsibus frigidis, qui ſedi, atque vtero conueniunt. Cæterum victus ratio ijs, quos ſanguinis exercet profuſio, ſit ex adſtringentibus, atque incraſſantibus inſtituta: huiuſmodi ſunt alica, farináque pura decocta, caſeus mollis, bulbi cocti, piſces aſſati, palmulæ, vinum nigrum auſterum, lenticula, polenta, ouorum tenerorum vitelli, pira ſylueſtria, mala cydonia, ſorba, meſpila, & quę ſunt his con ſimilia. Ad ſanguinis autem fluxum è naribus valent platani globuli exſiccati, quos re aliqua ex ſetis confecta fricabis, ſemen proiicies, lanuginémque collectam in vaſe fictili nouo repones: cum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

vſus exigit, hæc tenuia per calamum inſpira: frontem autem, & naſum gypſo, aut luto figulari obline. Ad idem facit etiam porri ſuccus lana coacta, aut linamento exceptus, & naribus inditus, & manna ſucco porri coacta, & impoſita. Foris autem oliuæ foliis læuigatis teneris naſus illinendus eſt: & ſuffitum ex cicuta ſuper molli cinere naribus admouebis: & ſpongiis, aut lanis aqua frigida imbutis meatus vtriuſque pinnæ naris obſtrues, crura, brachiáque vincies, frontem, & tempora oblines agglutinantibus iis, quæ ad oculorum defluxiones faciunt. Si verò grumi aliqui ſubſint, cum ſanguinis profuſio adhuc perſeuerat, eos conueniet exprimere: celeritérque iterum vti medicamentis ſanguinem comprimentibus: & narium chartilaginem ſub ipſo oſſe duobus digitis pollice & indice comprimere. Prodeſt verò in hiſce profuſionibus, & in iis, quæ ex inteſtinis fiunt, porri ſuccum ad cyathos duos potui dare: aut lauri tenera folia contuſa in oxymelite: aut thuris, & lauri pares portiones læuigabis in vino nigro, quod pari facultate conſtet, & bibendum propinabis: aut toſti oui vitellum ex aquæ

portiuncula contritum præbe, aut farinam puram crudam, & thus, & gummi paribus portionibus cum aqua tere, & dato.

Ad cicatrices nigricantes, & quæ ex impetigine fiunt, & ſtigmata.
Cap. XXI.

NIGRAS cicatrices tollit inunctũ oleum in quo bryoniæ albæ, & nigræ radix incocta ſit, donec ſuccum reddat, calamintha vino cocta, argenti ſpuma, roſaceo oleo candido lota. Cicatrices verò, quæ fiunt ex impetigine cõcolores reddit adeps aſininus illitus cum argenti ſpuma: erucæ ſuccus cum argẽti ſpuma inunctus. Stigmata exterit ranũculus illitus, aut capparis folia, aut ceruſſa cum aceto inuncta: id verò proceſſu temporis aufert: vibices denique concolores ſtatim facit oleum liliaceum continenter ſubunctum.

De neruis vulneratis. *Cap.* XXII.

NERVVS vulneratus & dolore, & inflammatione maiore, quàm alia, propter ſenſus excellentiam corripitur. Quocirca cutis vulnus apertum eſt ſeruandum vt ſanies per ipſum effluat: vulneríq; adhibenda medicamenta ſunt, quę dolorẽ leniãt, & aditum effluxui patefaciant. Ergo

calidã aquã, quę cæteris apta est inflãmationibus, his aduersissimã esse sciendũ est, & accommodatius ad has esse, vt oleo tenuium partium, & experte adstrictionis irrorentur. Ex medicamentis autem idonea est resina, aut terebinthina, eáque per se in pueris, mulieribus, & iis qui molli sunt carne: in cæteris verò cum euphorbio: itémque propolis & per se, & cum euphorbio emollita: siq; nonnũquã duriora corpora contigerint, cum aliquo subtiliore oleo. Cataplasmate autem in neruis inflãmatis, & putrescẽtibus vti quispiã poterit, quod ex farina hordei, aut fabarum, aut erui in lixiuio stillatitio aut oxymelite cocta, sit confectum. Cerato verò vti poterit hoc, quod habet ceræ vnc. III. euphorbij vnciam: aut fimi columbini in durioribus corporibus, olei vncias II. Conuenit etiam basilicum medicamẽtum, quod nitrum recipit, aut calcem viuam, aut euphorbium, aut sulphur viuũ, aut fimum syluestris columbæ: vt in tetrapharmaci libram, horum alicuius vnciam coniicias. Iam verò in agro, vbi tibi nihil suppetat, poteris recentem, pinguẽque ꝑpolin vulneri admouere, aut fermẽtum solum propoli mixtum: aut tithymali

ſuccũ fermento admixtũ. Porro cataplaſmatis ex lixiuio ſtillatitio atq; oxymelite, & farina fabarũ, aut erui, aut cicerum, aut lupinorum amarorum, aut hordei, aut polenta, non ſolũ cum inflammatione tẽtantur, ſed etiam ſtatim in ipſo initio vtendum eſt. Si verò neruus non punctus ſit, ſed planè cæſim ſit vulneratus ita, vt ipſa etiam cutis ſubiecta ſit diuiſa, vt nudus neruus, & per directum & non per tranſuerſum diuiſus conſpiciatur, tum nullo ex iis medicamentis quæ ex euphorbio cõſtant, quæque non ſecus acria ſunt, vti oportet. Neruus enim nudatus horum vim, quæ vehemens eſt, ferre non poterit. Calcem igitur æſtiuo tempore ſæpe lotã, & oleo copioſiore dilutam accipe. Facit etiam ad hanc rem, quod ex pompholyge conficitur, & quod ex melle, in roſaceo liberaliore eliquatũ: nihil autem horũ debet vulnus contingere, cum enim neruus ſenſus vi præſtat, tum verò frigida temperatura eſt, & cum parte cæterarum longe principe cõtinuus eſt, quin ne oleo quidẽ huiuſmodi vlcus irrigare cõuenit. fit enim ſordidũ, ergo ſanies tantũ abluenda eſt molli lana ſpecillo circumuoluta. Si omnia ſuccedant ex ſentẽtia, etiam vino

dulci citra periculũ madefaciens. Poſtquã verò denudatus neruus fuerit conteᶜtus, linamenta aliquo medicaméto quod anguſtis vulneribus accommodatũ ſit, intincta, quale eſt quod ex euphorbio, aut fimo columbino paratur, extrinſecus circunducere oportet ita, vt etiã ſanas partes large cõplectatur, cum verò tranſuerſum vulnus eſt, maius periculum conuulſionis imminet: ſed quantum ad curationem pertinet, eodem modo progrediendum eſt. Victus autem adhibeatur tenuior, quies imperetur, lectus mollis eſto. Oleo liberaliore alæ capútque perfundantur. Si verò nerui contuſi ſint, cúmque iis eſt contuſa cutis, & exulceratio ſubſequitur, cataplaſma ex farina fabarum & oxymelite conuenit. Cúmq; contuſioni coniunctus eſt dolor, pix liquida miſcetur. Si verò citra cutis contuſionem eueniat, oleo caléte cui digerendi facultas inſit, ſæpiſsime perfundere oportet. Si totus neruus ſit præciſus, periculum nullum ſequetur, ſed membrum mutilum reddetur, curatio verò eadem, quæ aliis quoque vlceribus, adhibebitur. Liquefactum medicamentum neruis com punctis idoneum. Facit etiam ad morſos à rabioſis. Aceti ſextarius, picis pinguis lib.
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

opopanacis vnc. I I I. opopanacē aceto ſolutum magis læuigabis: picē liquefactam, mixtámq; incoques, eſt autem hoc medicamentū ad neruos compunctos accōmodatum, vtpote quod compunctionis os conniuere non ſinat: queādmodum etiam in iis, qui à cane rabioſo morbi ſunt, ne vlcus ad cicatricem perducatur, prohibet. Sed in duriuſculis tantum corporibus facit. Si verò in pueris, aut mulieribus, aut molli carne præditis compunctis hoc vti velis, tibi licebit ipſum ex aliquo digerente, vt amaracino, aut opobalſamo, aut oleo vetere liquefacere.

Ad articulos relaxatos. Cap. XXIII.

FACIT ad laxatos articulos acaciæ ſuccus aqua dilutus & ſuperfuſus. Aut rubi, aut malicorij, aut myrti folia cū myrteo cerato impoſita.

De inflammatione. Cap. XXIIII.

INFLAMMATIONI Sinitium eſt, cum pars impletur ſanguinea ſubſtātia: incrementum, cum id quod fluebat, ceſſat, quod verò in particula eſt, incipit putreſcere, calorémq; præter naturā inuehit, effuſióq; & flatus gignitur, particuláque magis, quàm prius, intenditur: ſtatus verò, cum pus iam conſiſtit, ſed labores

maiores vexant: declinatio denique cum id quod fluxit digestum est, & moles est diminuta. In principio autem ea per se admouemus, quæ vim habent repellendi: in incrementis hæc minuimus, digerentiáque adiungimus: in statu repellentibus, & digerentibus pari portione vtimur: si dolor vehemens sit, lenientibus opus est: in declinatione digerentia solum adhibemus nulla re adiuncta, quæ vim adstringendi habeat. Parietaria autem ad inflammationes, tum in principio, tum in incremento accõmodata est, itémque glaucium. Atriplex, & maluæ hortenses incipientibus & augescentibus ac veluti feruescentibus conueniunt. At declinantibus, duratis, & refrigeratis syluestres magis sunt idoneæ. Lactuca verò & cucurbita calidis illitæ bene faciũt. Ad eas verò, quæ ex fluxionibus fiunt, semperuiua, & tribuli vtrique valent. Brassica verò durescentibus conuenit.

De affectione, quæ ex defluxionibus fit. Cap. XXV.

CVM inflammatio derepente particulam aliquã sine manifesta causa pręcedẽte obsedit, id quod affectionem eam gignit,

defluxio nominatur. Ipſe verò morbus affectio ex defluxione. In harũ autẽ inflammationũ principiis dãda opera eſt, vt rectè adhibeatur curatio, totũ ergo corpus euacuandum eſt euacuationibus accommodatis: ipſa verò pars imflammata, ſuperfundenda atque illinenda non calefacientibus aut humectantibus medicamentis, ſed iis, quę repellere defluxum poſsint: quódque in partem affectam iam decubuit, euacuare, vímque & robur particulis laborantibus afferre. Illinendum ergo eſt cataplaſma, quod ex ſemperuiuo, mali punici cortice in vino incocto, cera et poléta adiunctis conficitur. Hócque & ſimilibus cum dolor vehemens non eſt, vtemur: vbi verò particula cum defluxione dolorem maiorem ſentit, tum ne aqua quidem calida, aut oleum, aut cataplaſmata ex farina ſunt adhibenda. Fluxionum enim vitiis hæc inimica ſunt omnia. Debet verò doloris vehementia leniri medicamento, quod ex paſſo, roſaceo, modica cera, lanis ſordidis, quæ œſypi multum habeant confectum ſit, quæ per æſtatem frigida, hyeme verò tepida excipiuntur, & admouentur ita, vt ſuperiores partibus affectis locos ſpongia vino auſtero, aut poſca

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

frigida imbuta comprehendant. Si ex horum vſu pus non ſubſidat, emplaſtro quod ex chalcitide conficitur, aut alio ſimili ex iis, quæ ad fluxiones valent, vtemur. Lanam verò puram vino auſtero imbutam ſuper medicamento extrinſecus accommodabimus. Atque hoc quidem modo inflammationes ex defluxione ortas curabis. Eas verò, quæ ex aliqua occaſione concitantur, calefaciens & humectās non lædes, quas ſi ad puris confectionem velis perducere, farina triticea hydrelæo incocta illines. Sique vſus quandoque exiget, vt ſcarifices, id etiam accommodatè facies. At ſi inflammationes, quæ ex defluxionibus oriuntur, ſcarificatione tentabis, & præſertim in principio, eris in cauſa, vt æger malo aliquo magno afficiatur.

De iis, qui ex affectionibus, quas defluxio concitauit, purulenti fiunt.

Cap. XXVI.

IN affectione, quæ ex defluxione orta eſt, cum nulla cauſa perſpicua ſubſit, ſemel, aut bis vtendum eſt cataplaſmate, ac tunc quidem quod ex hordeo conſtat, cæteris eſt præſtantius. Ei tamen aliqua aceti, aut vini portio addatur. Purè autem

diſſecto, & vacuato, cauẽdum poſtea erit, ne oleum, aut aqua offeratur, verùm ſi vſus poſtulet, vt vulnus quandoque abluatur, aqua mulſa, poſca, vino, & vino mulſo vtendum erit. Siq́ue iterum inflãmatio accedat, cataplaſma ex lenticula imponetur: ſi nulla ſit inflammatio, aliquod medicamentum ex iis, quæ emplaſtica dicuntur, & non minus id, quod ex chalcitide conſtat, ad huiuſmodi diuiſiones accommodabimus: ſuper quod ſpongiam, aut lanam vino adſtringenti imbutã imponemus. Cæterum vulneri nullum medicamentum impinguans admouendum eſt, quale eſt tetrapharmacum appellatum ſiquidẽ ei exquiſita exſiccatione opus eſt.

De gangræna & ſphacelo, ex Galeno. *Cap.* XXVII.

GANGRAENAS appellant eas mortificationes, quæ ex magnitudine inflammationis nondum factæ ſunt, ſed adhuc fiunt. Hanc affectionem niſi quis celerrimè curet, particula ita affecta ſtatim emoritur, vicináſq; partes comprehendit, & hominem occidit. Vbi verò membra ſic affecta ſenſus omnino ſunt facta expertia, tum morbus non iam gangræna,

ſed ſphacelus nominatur. Atque hoc etiã malum oſsibus accidit, cum adiecta ipſis caro ſaniem prauam gignens oſſa hac ipſa imbuerit, & corruptela conſumpſerit. Cum igitur membrum eſt penitus emortuum, ſtatim pręcidendum eſt quàm proximè ſanæ parti. Gangræna curatur euacuantibus nobis quamplurimum ſanguinis poſſumus ex membro vitiato. Sanguis enim corruptus detrahendus eſt aut vena ſecta, cum in ipſo membro vena magna ſit: aut cutis vniuerſa multis profundíſque ſectionibus incidenda eſt. Cúmque ſanguinẽ effluere permiſerimus, aliquod medicamentum ex iis, quæ ad putreſcentia valent, imponemus. Huiuſmodi eſt, quod ex oxymelite, aut farina erui, aut lolij, aut fabarum conficitur. Si valentius velis imponere, ſal adiiciatur, aut paſtillus Andronis, aut alius generis eiuſdẽ. Ad gangrænas etiam faciunt vetuſtæ nuces oleoſæ. Earum verò cortex expurgat, & tithymali liquor in tempore & modo adhibitus. Iiſdem quoque lupinorum amarorum decoctum inſperſum auxiliatur.

De abſceßibus. Cap. XXVIII.

IN abſceſsibus, quę apoſtemata dicũtur, ſi

ſi puris eruptio impediri non poſſe tibi videatur, pané hydrelæo coctum illines, aut fariná hordeaceá eodé modo apparatá: particulá veró aqua in qua althææ radix incocta ſit, fouebis: cum veró tumor ægrè ad ſuppurationé veniat, ægréq; diſcutiatur, cataplaſmate, ex caricis vtitor. Oportet aũt eas dulces, pinguéſque incoctas aqua eliqueſcere, & aquam melli tenui ſimilé reddere, farinámq; hordeaceá addere: ſiq́; tumor minus, quàm par ſit, digeratur, cum caricis erit hyſſopũ, aut origanum incoquendũ. Si vim magis intendere volueris, decocto ſalem adiicito: ſed diligéter animaduertendũ eſt, ne dũ vehementius exſiccas, pars in duritiem calleſcat. Si quid huiuſmodi quãdoque videas, cum aqua radicem agreſtis cucumeris, aut althææ, aut bryoniæ coques: quibus omnibus dracunculi radix & valentior eſt, & ad digerendum accommodatior. Ergo hanc quandoque per ſe coques, quandoque veró caricas addes, farinámque vnà cum adipe admiſcebis. Adiãtum quoque abſceſſus digerit: itémque anethinũ oleũ diſcutit, & crudos humores, incoctóſque tumores maturat. Pix duros, crudóſque tumores omnes cataplaſmatis indita, ma-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

gísque ea, quæ liquida est, cōcoquit. Medicamentum, quod abscessus iam coctos sine labore expellit, vt sæpe ī splenio pus inueniatur, qui verò cocti adhuc nō sunt, perfectè digerit: lapidis pyritæ drach. duodecim, ammoniaci triti tantundem, farinæ fabarū drach. sex, excipe resina liquida, pellíq; illitū impone: spleniū verò ne auferas prius, quàm spōte sua decidat: medicamentum verò non multo ante parandum est, vt quod confestim exarescat.

De strumis, & phymate. *Cap.* XXIX.

LVPINORVM amarorum farina, aut aceto, aut oxymelitæ, aut posca incocta, non solum liuores, sed & strumas, & phymata sanat. Medicus quidam in iis, qui duro corpore essent, bubulo stercore ex aceto ad strumas, & tumores obduros, totos oblinens vsus est. Phymata verò discutient trita & illita hæc, adiantū, atriplex, parietaria, althææ radix vino incocta, ammoniacum cum melle emollitum, & impositum: viscum cum resina & cerato, salicis folia cum cerato. Rumpūt phymata lupini amari, propolis cum aceto illita, cucumeris syluestris radix terebinthina excepta, capparis radix eodem modo, nitrum cum fermento, aut ficubus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

Abſceſſus verò internos rumpit marina cum mulſa epota : ſtrumas autem diſcutit calx viua , melle aut ſordibus ex gymnaſio, aut oleo, aut adipe ſuillo excepta: lolij item farina cum fimo columbino , & lini ſemine vino incocta:caprificorũ groſſi agreſtes, aut ſatiui conciſi illiti: & concretionem omnem digerunt.

De fiſtula. *Cap.* XXX.

SPONDILII radix circumraſa, & impoſita fiſtularum callos tollit:veratrum quoque nigrum impoſitũ duobus aut tribus diebus callum eximit: eliquant etiam æruginis drach.II.ammoniaci tantundem: colyria conficiũtur ex aceto , & aqua ad fiſtulas accommodata : itémque amurca cocta , & in collutione adhibita: pſory crudum, aut combuſtum cum vini diluti, aut mellis portiuncula ad colluendum adhibitum , & omphacium quoque colluendo carnem procreat.

De bubonibus. *Cap.* XXXI.

CVM bubones erumpunt , ſi totum corpus ſuccis æquabiliter redundet , aut malitia humorum detineatur , tum difficilis curatio eſt : ea tamen adhibenda eſt, quam in affectione, quę ex defluxionibus oritur, præſcripſimus : ſi exquiſitè ſanum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ſit,facilis. Totum autem crus calefaciendum, & humectandum eſt,vt dolore vacans efficiatur: ipſique vlceri imponendũ eſt linamentum lotum in roſaceo,aut aliquo oleo relaxante, quod tetrapharmaco calido ſit intinctũ. Totũ porrò membrũ carpto lanæ oleo imbuto obuoluendum eſt:foris verò vlcus emplaſtro calido illinendũ,aut farina triticea, aut hordeacea, aut ex vtraque cum modico olei. Glandulã verò inflãmatione tentatam, in initio lana oleo calido imbuta lenire oportet,non autem, vt quidã faciunt, ſale adhibito:eo enim poſterius vtimur, cum artus,quem plaga vexat, lenitus eſt, & cum dolorem vlcus non affert:quibus quidem rebus glandularũ inflammatio plerũque ſoluitur:ſæpe etiam augetur,& ad ſuppurationem perducitur: ergo cum ille quaſi feruor inflammationis ſe remiſerit,leniẽtia ſunt omittenda, & digerentibus vtendum.Paulatim à digerentibus ad ea, quæ conſiſtentia liquida ſunt,qualia ſunt,quæ cerati ſpeciem referunt,ſimilia iis,quæ linamentis carptis excipiuntur, quæ emmota dicuntur, tranſeundo. In iis vitare oportet durorum emplaſtrorum vſum: quippe quæ particulas diſtendant, & in-

flammari iterum cogant: cum satis puris sit, particuláque ad suppurationem peruenit, non statim diuidemus, vt nonnulli factitant, sed medicamentis digerere conabimur: lutum impositum tumorem inguinũ celeriter digerit. Ac bubones quidem, qui ex prolapsu, & vlcusculis, & doloribus contrahuntur periculo vacare, alios verò, & præsertim eos, qui febribus superueniunt, malos esse existimandũ est.

De erysipelate, hoc est igne sacro.
Cap. XXXII.

CRASSVS, acérque humor influens erysipelas modò cũ vlcere, modò sine vlcere efficit: hoc curandum est, primum vsu medicamenti, quod bilem educat: deinde refrigerantibus repellendum est quod influit: atque à refrigerãtibus ad digerẽtia, prius quàm liuescat, & nigrescat particula, progrediendum est. Requirunt autem erysipelata, quę refrigerent cum humiditate, nec adstringant: huiusmodi est semperuiuum, portulaca, psyllium, lenticula palustris, vmbilicus veneris, solanum, altercum, lactuca, & glaucium: & cerata ex aqua admodũ frigida. Admiscetur etiam opij parum, aut succi papaueris, cicutæque, & mandragoræ cõ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

poſita autem medicamenta inducuntur: ceratum refrigerans, cera, quæ quoad eius fieri poſsit, pura ſit, oleo eliquatur, ceratúmque liquidum fit, hæc refrigerata in pila manibus emollimus aquam frigidam affundendo, quantum eius capere ceratũ queat. Præſtat autem oleum eſſe roſaceũ ex omphacino oleo ſine ſale confecto: debétque oleum quadruplum ceræ eſſe, ſi parum aceti tenuis, & pellucidi velis addere, medicamẽtum liquidius, frigidiúſque conficies: ídque non ſolum conueniet eryſipelati, ſed hecticis etiam febribus, itémque inflammationibus pudendorum incipientibus, niſi depaſcens aliqua affectio partes exerceat. Herbæ quoque refrigerantes cum tenui polenta abũde refrigerant: itémque palmulæ pingues eiectis earum membranulis, & coctione tenellæ factæ, deinde læuigatæ,& impoſitæ. Si verò ſicciores videantur, cerato prædicto ad conſiſtentiam admiſcebis. Inflammatione ſedata, antequàm particula liuida fiat, cataplaſma ex hordei farina eſt imponendum: ſi verò iam liuor occuparit, inciſa cute cataplaſma ſuperponendum eſt, locúſque perfundendus eſt aqua calida dulci: ſed & marina, &

muria interim conducet: quandoque etiã huiusmodi aquæ cataplasmati sunt admiscendæ.

De herpete. *Cap.* XXXIII.

HVMOR quoque qui herpetem gignit, acer est: sed si flaua bilis pura influat, vehementi acrimonia herpetem exedentem facit, qui continuam cutim cum corrosione comprehendit: qua de re affectio ipsa herpes nominatur: si verò cum pituita misceatur, alterum herpetẽ, qui miliaris dicitur, qui eminentias in cute milij similes excitat, efficiet. Ergo qui prius totũ corpus purgat, deĩde verò repellẽtia particulis affectis admouet, is herpetẽ, vt par est, curat: at qui statim vtitur iis, quæ cuticulæ cicatricem inducunt, is cuticulam quidem sanat, cæterum nõ prohibet quin deintegro priori similis affectio exoriatur: corpus ergo, vt in erysipelate dictum est, euacuabimus: at particulis affectis non eadem imponemus: postulant quidem refrigerantia æquè, ac erysipelata, sed tamen humectantia non ferunt. hísque refrigerantia, & siccantia conueniunt: ergo neque lactuca, neque lenticula palustris, neque portulaca, neque semperuiuũ, neque aliud huiusmodi ex refrigerã-

tibus, & humectantibus eis offerendū est, ſed in principio vitis capreolos, & rubū, & plātaginem oportet illinire: deinde iis lenticulā admiſcere: interim verò & mel, & polentam, & cataplaſma, quod ſupra ad inflammationes ex defluxione remoto ſemperuiuo, conſcripſi: exulcerata verò medicamentis inungenda ſunt iis, quæ ad herpetem faciūt, vt paſtillis paſſo aut vino tenui, & auſtero nō veteri, aut poſca diluta reſolutis: cæterum inueteratis iam huiuſmodi vlceribus Muſæ, & Andronis paſtillus conuenit. Herpetem verò, qui extremam tantummodo cutem exulcerat, niſi admodum inueteratus ſit nullo horum vngere oportet: ſiquidē & vehementiora ſunt, & magis, quàm oportet, exſiccant. Ad talem verò herpetem accōmodatum eſt glaucium, huícque ſimilia præſertim aqua ſubacta, ſi morbus nihil remittat, aceto diluta admoueantur: ſucco autem plantaginis, aut ſolani, aut vino ſoluta non mediocriter auxiliantur, aut lini ſemen torridum in vino, & oleo incoquito, & contritum imponito, aut terram cimoliam ſolani ſucco ſubactam inungito: aut argenti ſpumæ vnc. quatuor, porri ſucci heminæ dimidium, ſucci betæ par

pondus, læuigata illinantur.

De ſcirrhis *Cap.* XXXIIII.

SCIRRHVS perinde atque os durus eſt, & ſenſu caret: atque is ſanari nullo pacto poteſt, qui verò obſcurũ habet ſenſum, digerentibus curatur medicamentis. Sed quæ digerunt, & cõfertim euacuant, neque molliunt, ea primis quidem diebus diminuere tumorem videntur, ſed tamen quod reſtat fit inſanabile, cum id omne quod tenuium erat partium, ſit digeſtũ. ex quo fit, vt ea medicamenta accommodatiora ſint, quæ molliendo poſsint digerere. Ergo mollientia ſunt adeps cerui & medulla, itémq; taurinus, & hircinus, vrſinúſque adeps, ammoniacum, bdeliũ, ſtyrax: horum vſu & duritiem diſſoluemus, & digerentia itidem adhibebimus, qualia ſunt fœnum græcum, fimus caprillus cum poſca. Componitur autem à medicis medicamentum ad vtrunque faciendum. Hoc eſt ad ſcirrhum diſſoluendum, & ad digerendum accommodatum. Cuiuſmodi eſt id, quod ad Galenum authorem refertur. Pternæ ſuillæ veteris pinguis, ammoniaci thymiamatis, caſei bubuli, aut caprini veteris, adipis taurini, raſuræ nauis ſingulorum libra vna, medul-

al. œſypi. læ ceruinæ vnciȩ duæ, * hyſſopi vnc. I I I. cyprini vnc. V I. vini Aegyptij heminam mediam. Sed in nono etiam libro de ſcirrhis in podagra exorientibus loquemur.

De œdemate. *Cap.* XXXV.

PITVITOSA fluxio œdema facit, tumorem laxum, cedentem, & qui digitis impreſsis cauatur, ſenſúſque expers eſt. Hunc curare oportet ſpongiam poſca imbutam cum ligamento leniter ſtringẽte imponendo ita, vt ab inferioribus partibus initium deligandi ſumatur, & ad ſuperiores progrediendo deſinamus. Spõgia verò eſſe noua debet. Quȩ ſi talis non ſuppetat, ea nitro erit expurganda, & melius etiam lixiuio, quod ſtillatitium appellatur, ſi verò per hæc tumor non ſubſideat, paululum aluminis admiſcebis. Eſt etiam ad hoc aptum molliſſimum ex lucerna linamentũ hoc eodem humore imbutum & impoſitum. Benefacit etiã glaucium. Si autem œdema inueteratum ſit, particulã oleo prius innunges, deinde ſpõgiam ex lixiuio impones, arctiúſque ſtringes, & ita curabis. Iam verò iſatis ſatiua tumores huiuſmodi mirabiliter digerit, & comprimit. Idem facit terra omnis pinguis, & magis etiam Aegyptia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De terebintho. Cap. XXXVI.

TEREBINTHVS phymatis species est. In summo autem ipso vlcere pustula nigra eminet: qua rupta, id quod subiectum est, simile desquamato apparet. Vbi hoc diuiseris, pus inuenitur.

De epinyctidibus. Cap. XXXVII.

EPINYCTIDES vlcuscula sunt, quæ per se erumpunt, pustularum speciē præ se ferentia, subrubra, quibus ruptis sanies subcruenta defluit, atque hæ quidem interdiu non magnopere excruciant: per noctem verò maiore, quàm pro modo vlceris, dolore affligunt. Ergo silphij succum aqua solutum impones, citra enim mordicationem desiccat, aut cicutam tritam imponito.

De ligamentis dissectis. Cap. XXXVIII.

LIGAMENTVM ex osse in os progrediēs minimè periculosum est, quod si quibuscunq; medicamentis velis desiccaueris, non offendes. Quod verò in musculum insertum est, quantò minus periculosum est, quàm tendo & neruus, tantò est cæteris ligamentis periculosius, nisi rectè, probéque curetur.

De thymo. Cap. XXXIX.

THYMVS est vlcus aspera & squali-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

da carne excrefcens. Fit autem & in ano, & in pudendo, ac partim quidē facilis eft. & fponte fua decidit, partim verò deterior eft, & dolorē affert, & quidā præterea ex ijs curationem non admittunt.

De ficis. *Cap.* XL.

FICOS appellāt germina quædam ad modum vlcerum rotunda, fubdura, rubentia, quæ dolor etiā comitatur. Oriuntur plerunque in capite, nafcuntur tamen etiam in reliquis corporis partibus. His optimum medicamentum eft alumē fciffile, æris flos toftus, & gluten taurinum cum fquama æris, quæ dupla fit, teritúrq; ex aceto, & illinitur. Probantur etiam capita menularum combufta, bulbi cocti, & cinis vnà cum aceto commixtus.

De furunculo qui dothien vocatur. *Cap.* XLI.

DOTHIENES ex crafsis fiunt humoribus. Hos digerit, concoquítque triticum commanfum & impofitum, & item mafliche Aegyptia. Vuas paffas abiectis acinis tere, fali trito pari portione addito, & illinito: hoc aut difcutit, aut rumpit, caricas coctas tere, aquam affunde, & vtitor, aut caricis refinam mifce, & impone.

Ad epinyctidas. *Cap.* XLII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

AD has valet apium cum polenta tritũ & illitum: braſsicæ folia trita impoſita. Alterci folia ex melle trita applicata. Solano per ſe, & cum cicuta viridi, aut oliuæ folijs cũ aqua coctis vtitor. Vuas paſſas ademptis acinis tritas admiſceto, eáſq; ſplenio illitas imponito. Adiantum quoque ex melle tritum facit. Cauendum eſt, ne acria, acida, & ſalſa offeramus, & à fomentis, balneis, & ſole abſtinendum.

De verrucis, myrmecio, & ſimilibus. *Cap.* XLIII.

MYRMECIA atq; verrucæ vſu medicamentorum vehementer exulcerantiũ conuellentur, eorum verò quæ putrefaciunt, interimentur. Corticis ſalicis vſti cinis cum aceto acri dilutus clauos, callos, myrmeciáq; exterit. Similiter quoque melanthium eandem vim habet ad clauos atque reduuias. Pecudum verò ſtercus, ad verrucas, myrmecia, thymos, dothienas duros in aceto ſolutum facit, groſsi decocti duros tumores diſcutiunt: crudi verò myrmecia & thymos expellunt. Condylomata verò cõprimunt oliuæ flores cum aqua illiti, aloe cum paſſo inuncta, pentaphylli radix ſuperdata. Cydonia cocta cũ pane aut cũ polenta: myrti folia com-

busta cum cerato, propolis ante emollita, & imposita. Condylomata quoque & ficos aufert auripigmentum illitum, calx viua, & fex visco excepta: & splenij modo superdata. Permagnos verò ficos tollit ærugo ferri cum vino dulci inuncta: seminis anethi combusti cinis illitus: alumē liquidum cum pane, vino, & apio. Iam verò cinis palmitū ex aceto illitus & ficos aufert, & quæ nunc dicta sunt, curat: atque augeri præterea prohibet.

Ad ganglia. Cap. XLIIII.

FACIT ad hæc plumbea massa ad modum vertebræ cōfecta, ganglio maior imposita. Hæc enim sua grauitate ganglium processu temporis dissoluit.

Ad perniones. Cap. XLV.

MARINA tepida perfundendi sunt, aut betæ, aut lenticulæ, aut erui, aut radicis asphodeli decocto. Post perfusionem lenticulam vino incoctam tere, & illine: aut ficus ex oleo læuigatas impone, aut alumen & farinam paribus portionibus in vino tere, & illine.

Ad digitorum, totiúsque pedis rimas. Cap. XLVI.

PICE liquida oblinito. Cancrum fluuiatilem, aut marinū super carbones cre-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

mato, teſtã abradito, ex oleo tere, ad mellis ſpiſsitudinẽ redige, abſterſis prius ſciſſuris inſtillato. Prodeſt etiam ſcillæ medulla oleo feruefacta, & ex terebinthina contrita. Itémq; cornu capræ vſtum, caprillóque adipe exceptum. Sed calli circumpurgandi prius ſunt, deinde medicamentis vtendum eſt.

Ad pudenda vlcerata. Cap. XLVII.

HAEC perfundes adſtringentibus, aut perſperges rubi, myrti, capitulorum mali punici agreſtis, oliuæq; agreſtis decocto. Eadem quoque trita illinuntur. Lemnia itidem ſphragis inungitur, aut aloen cum melle diſſolue. Ad ſcrotum verò vehementi atque intolerabili pruritu vexatum facit fex combuſta donec leuetur perturbatio. Valet ad idem alumen liquidum.

De leuce, alpho, melane, lepra, & ſcabie. Cap. XLVIII.

SANGVIS pituitoſus, & glutinoſus, qui longo temporis ſpatio colorem verterit, & ad albidiorem commutarit, leucen vitiliginem efficit. Alphorum ſimilis eſt origo, non tamen caro tota affecta eſt, ſed extrema ſolum cutis, atque ab humore pituitoſo alphi albi fiunt, Melas verò à melancholico: ſed humor,

qui lepram facit, ad imas vſque partes penetrat: ſcabies verò ipſa ſuperficiem occupat. Ergo ſi calcem lotam & torridam habeas, tanta aqua admiſta, quanta ſatis ſit ad mediocrem craſsitudinem, inungendo curabis. In alpho autem multo liquidiore medicamento inungendum eſt, craſsiore in ſcabie, craſsiſsimo deniq; in lepra. Dracunculi radix cũ aceto illita ſanat alphos. Itémque eleborus vterque, lupinorum amarorum decoctum ſuperfuſum: eorundem farina ex aceto, aut oxymelite illita, cortex radicis capparis cum aceto: lilij radix cum melle, cæpa cum aceto in Sole peruncta. Crocodili terreſtris fimus, ſturnorum etiam, cum orizam ſolum comederint, aut ſepiæ teſta cremata. Ad ſcabiē verò facit vna taminia, eleborus vterque, lupini amari, vt diximus, cardamomum cum aceto. Lilij radix cum melle, reſina terebinthina cum ſulphure, cuius nos periculum fecimus, cicer, fimus caprillus, lepras verò expellunt anemonæ ſuper datę, eleborus, & albæ vitis radices.

De impetigine. Cap. XLIX.

CVM ſanies tenuis atque acris cæteris craſsioribus admiſcetur, impetigines oriuntur, quæ facilè in lepram & ſcabiem ttanſeunt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

transſeunt. Ex quo conficitur, vt medicamenta valenter ſiccantia poſtulent. Itaque eas, quibus à mediocriter ſiccantibus nihil affertur auxilij, ab ijs verò quæ vehementer exſiccant, exacerbantur, ἀγρίας id eſt, feras appellant. In his igitur vtendum eſt medicamentis, quæ ſatis efficacia ſint, nec tamen vehementer erodant. Cicer ad impetigines facit, vterque elleborus, prunorum gummi pueris prodeſt: erinaceus in petris naſcens, pix cerato mixta, ſulphur cum reſina. Hócque eſt experientia comprobatum: in puero autem apta eſt hominis ſaliua. Affecta verò cutis continuò debet digitis ex ſaliua fricari. Crocodili terreni, & ſturnorum fimus. Ad impetigines verò recentes, quæ mentum, aut aliam faciei partem infeſtāt, tritici multum capitur, incudíque cuidam ignitæ imponitur, humórque qui inde emanat, adhuc calidus ſumitur, & impetigines inunguntur, atque hoc quidem remedio plerique ſunt ſanati. Aut maluæ agreſtis fructum tenerum collige, eóque contuſo ſuccum exprime, & ſerua, & impetigines continenter illine. Inueteratis impetiginibus, ijs quæ ſubiiciam, vtitor. Viticis folia contunde, modicum aceti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

adde, & illine. Vel capparis folia detrita ex aceto impone. Pastillus ad impetigines. glutinis figulini denarij quatuor, thuris denarij duo, aceti heminæ dimidium. in quibusdam scriptum est, pares portiones, aceto soluta illinuntur.

De inflatione. Cap. L.

SPIRITVS flatuosus, crassus, vaporosúsque est materia inflationum: sed & corporis densitas vt spiritus non exspiretur, adiuuans causa est. Vnde curandi cōsilium eo dirigitur, vt densata rarefaciamus, & crassum spiritū attenuemus: quod medicamentis, quæ tenuium partium calidáque sint, efficietur. Sed cum musculi ex contusione inflati sunt, ex calidis & acribus excandescunt, & dolores intenduntur. Ergo digerentibus lenientia miscenda sunt, atque in initio lenientium esse maior portio debet. Cúmque morbus inclinet, eorum quæ digerunt. Præterea in huiusmodi affectione musculorum lenit & decoctum, & ipsum hyssopum cum exiguo oleo: digerunt verò acetum & nitrum, & lixiuium stillaticium. Ergo in principio vtendum est decocto cum olei

momento, atque item vini: quod calens lanis ſuccidis excipiatur. Cúmque particulas refrigerare non oporteat, curandum vt calor diu conſeruetur. Vbi lenitus eſt æger, acetum, nitrúmque, & deinde lixiuium ſtillatitium miſceatur. Poſtremò verò imponenda ſunt emplaſtra, quæ digerendi vim habeant, vt inflatio ſubſidat, quale eſt quod ſequitur. Sordes ex gymnaſio feruefacias, primúmque percolato, vt puræ fiant, rurſúſque in lebetem conijcias, calcémq; viuam tritam, aut fariñā, inſpergas, donec luti fiat ſpiſsitudo.

De elephantia. Cap. LI.

QVI hoc morbo correpti ſunt, ijs mirabile auxilium affert eſus viperarũ: quas qui eſſe velit, parare ad hunc modum debebit. In primis caput, itémque cauda ad quatuor vſque digitos abſcindenda ſunt: interioráq; omnia & cutis etiam auferẽda: corpus aqua perluendum: deinde in ſartagine æque ac anguillæ ex albo iure condiendæ ſunt. Fit autem album ius aqua copioſa impoſita, exiguóq; oleo, & porro, & anetho adiuncto. Eſt autem perſpicuũ, carnes viperarum eſſe coquendas vſque-

dum teneræ fiant. Atque etiã ipſum medicamentum, quod ex viperis conficitur, quod theriacen vocant, eſt accommodatum, vt ex eo copioſè bibant ij, qui hoc morbo tenentur: ac ſi cui placeat, eodem cutim inungat. Qui hæc faciunt omnia, quandoque eis euenit, vt ſquama ex cute excidat, cuiuſmodi in ſerpentibus ſenectutem appellamus. Vtimur etiam ad hæc theriaco ſale, & calamintha: ſed benefacit hoc quoque, quia non ſolum egregiè digerit tenues humores, ſed ſaniem attenuat, & craſſos humores, ex quibus hoc morbi genus efficitur, incidit, & diſſecat. Non tamen in ſingulis hominibus ab his remedijs incipimus: prius enim omnino purgamus, & quandoque etiam venam incidimus.

FINIS SEPTIMI LIBRI.

OCTAVI LIBRI ARGVMENTVM.

Octauo libro continentur, que ad cerebrum, caput, oculos, nares, genas, maxillásque pertinent omnia.

Capita autem sunt hæc.

De memoriæ iactura, déque ijs qui vigilijs, & de ijs, qui nimio sopore torquentur. Caput primum.
De ephialte. Cap. II.
De morbo comitiali. Cap. IIII.
De eodem ex Galeno. Cap. IIII.
De vertigine. Cap. V.
De apoplexia ex Philumeno. Cap. VI.
De melancholia. Cap. VII.
De insania ex Philumeno. Cap. VIII.
De amantibus. Cap. IX.
De lycanthropia. Cap. X.
De cerebri inflammatione ex Philumeno Caput XI.
De erysipelate cerebri. Cap. XII.
Curatio aduersus canis rabiosi morsum. Caput XIII.
De neruorum resolutione. Cap. XIIII.
De rigore, qui calefieri non queat. Caput XV.

De conuulſionibus. Cap. XVI.
De diſtétione ex Philumeno. Ca. XVII.
De capitis doloribus. Cap. XVIII.
De cephalça capitis dolore. Cap. XIX.
De hemicrania. Cap. XX.
Ad puerorum aduſtiones. Cap. XXI.
De alopecia & ophiaſi. Cap. XXII.
De capillis fluentibus. Cap. XXIII.
Quę pilos attenuant. Cap. XXIIII.
De porrigine. Cap. XXV.
Ad pediculos. Cap. XXVI.
Ad vlcera capitis manantia, quæ achores dicuntur, & ad fauos. Cap. XXVII.
Ad capitis vlcuſcula. Cap. XXVIII.
Ad fœdũ capitis odorem. Cap. XXIX.
Ad fœdum narium odorem. Cap. XXX.
Ad ecchymomata inueterata. Caput XXXI.
Ad labia fiſſa. Cap. XXXII.
Ad ephelidem, & maculas faciei Galeni. Caput XXXIII.
De variſ ex Galeno. Cap. XXXIIII.
Ad ficoſas menti eminentias. Caput XXXV.
Ad fœdos alarum odores. Caput XXXVI.
De lippitudine ex Galeno. Caput XXXVII.

De inflammationibus oculorum. Caput XXXVIII.
De doloribus oculorum ex Galeni sententia. Cap. XXXIX.
De chemosi ex Demosthene. Cap. XL.
De phlyctænis. Cap. XLI.
Ad phlyctænas oculorum. Cap. XLII.
De carbunculo. Cap. XLIII.
De nydriasi. Cap. XLIIII.
De phthisi, & atrophia oculorum. Caput XLV.
De nyctalope. Cap. XLVI.
De glaucomate, & suffusione ex Rufo. Caput XLVII.
De obscuritate, & hebetudine. Caput XLVIII.
De strabismo. Cap. XLIX.
De expresione. Cap. L.
De confusione. Cap. LI.
De lusciosis. Cap. LII.
De oculis lacrymantibus, Cap. LIII.
De encanthide. Cap. LIIII.
De pediculis palpebrarum. Cap. LV.
De naribus obstructis ex Archigene. Caput LVI.
De strangulatis ex Theophrasto. Caput. LVII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ORIBASII SYNOPSEOS AD EVSTATHIVM FILIVM, LIBER OCTAVVS.

De memoriæ iactura, déque ijs, qui vigilijs, & de ijs, qui nimio ſopore torquentur. Caput primum.

CVM perdita memoria eſt, aut magna noxa affecta, ſi frigida omnino eſt intemperies, calefacere eam conuenit: non tamen eſt exſiccandi, ſicut neque etiam humectandi neceſsitas: ſed ſi cum humiditate ſit coniuncta, exſiccare, ſi cum ſiccitate, humectare: ſi in medio vtriuſque conſiſtat, eodem in ſtatu conſeruare eam oportet. Eorum autem, qui veterno detinentur, in ipſo ſtatim initio vena ſecanda eſt: id quod eſt vtriq; morbo, & qui ex vigilia, & qui ex ſopore fit, cõmune: eſtq́; vtriq; cõmune oxyrhodinũ in principio adhibere. Cætera contraria ſunt, ſedanda enim leniendáq; ſunt, quę cũ vigilijs ve-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

xãt:excitanda verò,quę torporẽ afferunt. Merito igitur cum ægrotantes in ætate florenti ſunt, morbíſque laborant, in quibus vigilant, & deſipiunt, iis irrigationes ex capitibus papaueris offeremus,&ad olfaciendum dabimus, naſiq́; pinnas ab interioribus partibus, aut frontem inungemus. In morbis verò cõtrariis ægroti ſunt excitandi,humoríſq; qui moleſtiam affert incidenda eſt craſsities, & calefacienda. Ergo thymum, & pulegium, & origanũ, & alia huius generis aceto incoquentes, ægrotantiũ naribus admouebimus:poſtea verò palatum validis acribúſque medicamentis inungemus, capiti quoque medicamenta eiuſdem facultatis,vſque ad ſinapi, imponemus. Quin etiam ſi vterque morbus inueterarit, cucurbitulis etiam, & caſtoreo in vtroque vtemur.

De Ephialte. Cap. 11.

QVI Ephialtes nominatur,nõ eſt quidem malus dæmon, ſed validus morbus quidam, atque etiam vates, ſacerdos, & Æſculapij miniſter. Morbum verò præueniunt hæc,ſuffocatio, vocis ſuppreſsio, & grauitas:occurrendum igitur inchoanti malo: nam perſeuerans & ſingulis noctibus incidens morbũ aliquem magnũ,

vt apoplexiam, vt insaniam, vt morbum comitialé nunciat:ídque, cum capiti causa tribuitur, quæcunque enim comitiales interdiu patiuntur, eadé ephialticos dormientes infestant: ergo vena secanda est, totúmque corpus purgandum. Maximũ verò auxilium affert iis eleborus niger ad pondus drachmæ vnius, cui succi scamoneæ oboli tres, & aliqua odorata, qualia sunt anisum, daucum, petroselinum admisceantur. Hiera quoque ex colocynthide mirum in modũ eisdem opitulatur. Diæta tenuis esto, fœtida vitentur. Adiuuat etiam hos pæoniæ semen: eius autem grana quindecim nigra trita ex aqua cõtinuè potui dentur.

De morbo comitiali. *Cap* III.

VBI concidit aliquis, conuulsa, & distracta membra sunt perungenda, tenẽdáque, ac dirigenda: deinde os aperiendũ digitúsque immitendus, aut penna oleo irino imbuta, vt pituitam euellamus. Odoramentis quoque sensus excitare oportet, veluti peucedano, succo cyrenaico, bitumine, cedria, pice. Post accessiones, si nihil impedimento est, vena cubiti incidenda est: si nihil remittat accessio, extre-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

mæ partes ſinapiſmo oblinendę ſunt: cucurbitula præcordiis affigenda: ſi per hæc morbus non ceſſauit, exigua ſpes eſt: & tamen medicus audacter, & vi etiam adhibita, caſtoreum, & ſuccum cyrenaicum cum melle, & aceto ori infundat, per ſedem verò centaurij, aut colocynthidis decoctũ iniiciat. Qui ex morbo conualeſcunt, viribus refectis, ex hiera purgari debent: atque hæc quidem eſt recentis, & acuti comitialis morbi explicata curatio: nunc verò quomodo inueterato opitulandum ſit, ſubiiciam. Igitur qui in hunc morbum cadunt, aquam diu bibere oportet, &, ſi nihil prohibet, vtique ſanguis mitti debet: quatuor autem, aut quinque diebus interpoſitis, corpus reficere, & ita purgante medicamento euacuare, præſertim verò ex nigro veratro, aut colocynthide aut etiam ſcamonea. Ipſum porro veratrum ſine medulla tunſum, cribratúmq; inſpergendum eſt aquę mulſæ cyathis quinque, aut ſex, melléq; crudo adiecto piperis momẽto excipiendũ: colocynthida verò abiecto ſemine, & quę medullã adhuc habeat, paſſo implebis, totámque noctem ita ſines. Mane verò paſſum temperatum potui dabis: vbi ſatis purgati ſint, lauari po-

terunt: tertio die cucurbitulæ præcordiis, & dorſo cum ſcarificatione applicabuntur: deinde compluſculis diebus interpoſitis, refecto corpuſculo, hieram ex colocynthide offeremus: poſt hæc, capiti, & occipitio cucurbitulas affigemus: ſequenti die panem aqua mulſa incoctum, tritúmque cum amaris amygdalis, ſerpillo, menta, aut calamintha, aut ruta ſuperdabimus: ídque triduo faciendum eſt: poſt verò caput radendum, paucedaníque liquore cui ſpondylium ſit incoctum, ex aceto diluto perungendum. Rurſus verò interpoſito ſpatio, & corpore recreato, antidoti ex colocynthide obolos nouem in aqua mulſa, diéque vno interiecto, tres etiam dabimus: inde medicamẽtis vtemur, quæ ſternutamenta cieant. Poſt quinque, aut decem dies caſtoreum ex mulſa exhibebimus: ſpatióque interpoſito, clyſter ex cẽtaurio iniicietur: deinde verò quæ pituitam per os, & per nares ducant, offeremus tum ſinapiſmum capiti inducemus. Iam verò & acribus cibis quandoque eſt vtendum.

De eodem ex Galeno. Cap. IIII.

COMITIALES adiuuat oxymel per ſe ſumptũ, præſertim verò ſi cũ ſcilla

ſit confectum : capparis quoque condita prodeſt, ſi continuò edatur: itémque ſalſamentum: eſt autem ſalſamentum medicamentũ quoddã ex ſcilla vtiliſsimũ ad hũc modum cõfectum. Vas in quo mel fuerit, capimus, ſcillámque in tenues partes manibus diſcerptam in id iniicimus: vas operculo ſolido obturamus, totúmq; vaſculi os pelle circundatũ diligenter ligamus, atque in ſole conſtituimus, vt ad meridiem ſpectet, & à Borealibus ventis ſit remotum: fiat hoc in caniculæ ortu, quod eſt ſpatium quadraginta dierum: vaſculũ verò eſt paulatim ad ſolem vertendum. Tranſactis hiſce diebus vas aperiẽtes corpus ſcillæ elixato ſimile cõperiemus, ſuccúmque ex ea fluxiſſe, quem collectum optimo melle iucundum faciemus: & eius quotidie cochlear vnum plenum, ac pueris quidem paruum, adultis verò magnum, dabimus. Quinetiam corpoream ſcillæ partem ſimpliciter contundimus, & læuigamus, cochlearque vnum cũ melle offerimus: ſed huic, quantum ad efficaciã pertinet, ſecundæ tribuuntur: ſi verò primo loco ſtomachus ſit affectus, ægro imperandum eſt, vt concoctionis curam gerat: panem ergo accuratè elaboratum ex

vino temperato leuiter adſtringente atque albo ad horam tertiam aſſumet. Medicamentum quoque ex aloë bis aut ter ſingulis annis dari poterit. Noui puerulum, qui hoc morbo correptus nunquam fuerit, poſteaquam radicis pæoniæ magnam, et recentem partem collo appenſam tulit. Agaricum quoque, ſeſelis, ſpondylij fructus, & radix, ariſtolochia rotunda ex aqua epota comitialibus prodeſt: ſcarificatio denique crurũ ſępiſsimè iterata eoſdem vehementer iuuat.

De vertigine Cap. v.

QVI hoc morbo tentantur, in acceſſione excitandi ſunt medicamentis, quæ odore moueant, & extremarum partium frictionibus, & cæteris generis eiuſdem. Cum verò morbus cõquieuit, vt proflige tur, primum ſecanda eſt vena deinde purgandum ex hiera · tum interiecto ſpatio, clyſteri acri ex centaurij, vel colocynthidos decocto vtendum. His euacuationibus peractis caput ipſum ad occipitiũ eſt ſcalpello conuulnerandum, cucurbitulæque cum ſcarificatione adhibendæ: poſtremò iis medicamentis vtendum, quæ pituitam eliciant, & quæ per ſternutamenta euacuent.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

De apoplexia ex Philumeno. Cap. VI.

QVI apoplexia correpti ſunt, oleo copioſiore, eliquato inungendi ſunt: capútque perfundendum roſaceo, in quo ſpondylium ſit incoctum, mulſaque inſtillanda: & adhibenda odorameta, vt caſtoreum, vel opopanax, & galbanum: os quoque per vim aperiendum eſt, digitúſque, aut penna oleo intincta iniicienda, vt ſi quid ſuperuacaneum ibi ſit, abſtergatur. Sedes quoq; inungenda eſt iis, quę flatus educunt: ſi per hæc morbus non inclinat clyſteribus acriorib⁹ vtemur: quibus muriam, & mel admiſcebimus: his ita confectis, incidenda vena eſt: facta autem venæ ſectione, iterum vtemur excitantibus.

De melancholia. Cap. VII.

IN hoc morbi genere, quando in toto corpore melancholicus ſanguis redundarit, initium curationis à venæ ſectione ſumendum eſt. Cum verò is cerebrum ſolum occuparit, tum ſanguinis miſsione nō eſt opus. Sed eſt etiam tertia melancholiæ differentia quædam: cum ea non ſecus atque morbus comitialis, à ventriculo ducit originē, hāc nōnulli veteres hypochōdriacum morbum nominant. Cum igitur ex præcordiis melancholia oritur, primū

ſymptomata circa ventriculum apparent: cúmque maior ſit effecta, eam melancholicæ perturbationes comitantur. Leuatur autem æger alui ſubductionibus, vomitibus, concoctione, & ructu. Hypochondriacum etiam hunc morbum, flatuoſum appellamus: ſymptomáque eius eſſe dicemus triſtitiam & timorem. Cum igitur propria melancholię ſymptomata magna appareant, ventriculum verò vel nullum, vel minimum quippiam infeſtet, tunc cerebrum ob atram bilem in eo accumulatam præcipuè affectum eſſe exiſtimandũ eſt. Hanc verò melancholiæ ſpeciẽ continuis balneis, diæta boni ſucci, & humida abſque vllo alio pręſidio curare oportet. Cum verò humor is qui infeſtus eſt, ob temporis diuturnitatẽ effectus eſt difficilis ad euacuandum: tunc & magis varia, & potentiora remedia par eſt adhibere. Ergo morbum hunc incipientem curare conuenit, inueteratus verò atque auctus eſt tractatu difficilimus. Igitur in principio epithymo aut aloë purgentur: nam & parum quotidie ex his ſumptum, non mediocriter iuuat: leniterque aluum mouet. Vbi verò ita, vti dictum eſt, purgati fuerint, abſinthium dabitur, modò

herba

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

herba ipſa duobus aquæ cyathis perfuſa, & incocta, modò eius ſucci drachmæ dimidium, aquæ continēter liquefacti. Datur quoque aceti modicum dormituro. Multáq; obſonia in aceto intincta comedenda offeruntur. Sed melius erit aceto ſcillam, polium, & tenuem ariſtolochiam miſcuiſſe. Cùm verò ad curandum morbū qui iam inceperit, atque ex totius corporis conſenſu ducat originem, fortè accedas, non minus venam in cubito ſecabis. Facta ſanguinis miſsione, viribus refectis per inferiores partes medicamento quod ex colocynthide, quódque ex eleboro nigro conficitur, purgabis. Quo in caſu etiam quod ex epithymo, quodque ex aloë conſtat, cōueniet: prodeſt quoque euphorbiū admiſcere, & ex ſero lactis parare. Iam & facultates quæ vrinam cient: purgationéſq; quæ ſudoribus fiunt, huic malo medentur. Quinetiam præcordiis proſpiciendū eſt. Fouebuntur autē perfuſa decocto rutæ, & anethi, & abſinthij, & pulegij, & viticis ſeminis, & baccarū lauri. Hæc enim oleo incocta, & affectæ parti admota, & leniunt dolores, & flatus diſcutiunt. Porrò cataplaſmatis inſit etiā aliquid eorum, quæ flatus pellunt: cuiuſ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

modi est apium,aut anisum, aut cuminũ. Nec minus etiã cataplasmati miscere cyperum,irida,& rosmarinum. Et permittere, vt diu atque adeo per diẽ & pasto & ieiuno adhæreant. Cum auferes,aliquod aliud operimentum,vt lanam latiorẽ impone. Cucurbitulis ad flatus excutiẽdos leuibus vtẽdum est, ad dolores autem atque inflammationes, cum scarificatione. Cũ verò curãdo procedas, non erit obliuioni mandandum sinapi: sed & acria smegmata, & dropaces dorso & ventri sunt imponenda.

De insania ex Philumeno. Cap. VIII.

INSANIAE eadem est, quæ melãcholiæ curatio. Præcipuè tamen insanientes iuuat hipomarathri radix, seménque in aqua potum. Et bryoniæ radicis denarius ex aqua quotidie sumptus.

De amantibus. Cap. IX.

EOS qui ex amore curis affecti, vigiliísque torti essent, cũ nonnulli id minus intelligerent, balnei cibíque abstinentia, & tenui victu consumpserunt. In quibus cum nos amorem in causa eorum esse deprehenderimus,eorum animos ab amore ad balnea,ad compotationes,ad gestationes, ad ludos, & ad fabulas abduximus,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

nonnullis timorem incuſsimus. Nam qui amori ſemper inſeruiunt, ab iis affectio difficulter remouetur. Nonnulli autem obiurgandi ſunt ex vitæ inſtituto, quod ſibi quiſque delegerit. Cæterum amantes hæc conſequuntur, oculi caui, non lacrymantes, ſed vt voluptatis pleni videãtur: continuus palpebrarum motus. Cúmque reliquæ corporis partes cõcidant, in amãtibus hi ſoli non concidunt.

De lycanthropia, cum homines luporum naturam imitantur. *Cap.* x.

QVOS hoc malum infeſtos habet: nocturno tempore domo egreſsi lupos in rebus omnibus imitantur: & ad diem vſque circa tumulos vagantur mortuorum. Hos ita cognoſces. Pallidi ſunt, oculos hebetes & ſiccos, non illacrymantes, eóſque concauos habent. Lingua ſiccißima eſt, nulla penitus in ore ſaliua conſpicitur, ſiti enecti ſunt, crura verò, quia noctu ſæpe offendunt, ſine remedio exulcerata. Hæ ſunt illorũ notæ. Qua in re ſciẽdum eſt, lycanthropiam eſſe melancholiæ ſpeciem: quam acceſsionis tempore curabis ſecta vena, & facta vſque ad animi defectionem vacuatione: cibíſque boni ſucci. Vtitor quoq; balneis dulcib⁹. Deĩde ſero

lactis per triduũ vſus, etiã hiera ex colocynthide ſemel, bis, & ter purgabis. Poſt purgationes theriacen ex viperis dato. Et item alia quæ in melancholiæ curatione ſunt commemorata. Morbo inuadente æger perſpergendus eſt iis, quæ ſomnum conciliare conſueuerunt. Vbi verò ſomnus acceſſerit, aures & nares opio illinantur.

De cerebri inflammatione ex Philumeno. Cap. XI.

CEREBRVM inflammatũ ita ſæpe intumeſcit, vt etiam ſuturæ capitis deducantur: dolor maximus & diuturnus comitatur, vehemens faſtidium, rubor in facie multus, oculi exeruntur, faciéſque & totum caput intumeſcit. Ergo ſecanda vena eſt in cubito & euacuandum: itémque ex naribus, & vaſculis, quæ ſub lingua ſunt ſita, ſanguis mitti debet. Irrigationéſque inflammationibus capitis congruæ, linimentáque humectantia, & maturantia ſunt adhibenda.

De eryſipelate cerebri. Cap. XII.

ERYSIPELAS in cerebro fit, hæcque ægrotus patitur: toto capite dolet, vt flamma in eo eſſe videatur: facies frigida eſt, & ſubpallida, os inareſcit. Vena ſecã-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

da est ei, qui ægrotet, præcipuè verò quæ sub lingua sunt venæ incidi debent. Refrigerãtia quoque admoue, quibus in aliis itidem erysipelatis vtimur.

Curatio aduersus canis rabiosi morsum.

Cap. XIII.

CANES rabiosos hæc comitantur. Muti omnino sunt, & veluti insani, vt ne domesticos quidem agnoscant, cibũ auersantur, siti premuntur, nec bibunt, anhelant vehementer, auribus demissis sunt, saliuam copiosam & spumeã edunt. Qui verò ab iis morsi sunt, curare statim oportet omni legitima curatione, etiam si vlcus sit perexiguum, & extremitatem solum occupet. Neque cicatrix celeriter inducenda est. Vulnus autẽ abluetur aqua, in qua chamæmelum, & agrestis lapathi radix sit incocta. In potione verò sument lycium, & silphij liquorem, quem in vulnus etiam imponent. Sument quoque in potu chamædryn, scordium, gentianæ radicem, polium, fluuiatilium cãcrorum decoctum, cui anethum multum admiscebunt. Purgabuntur verò medicamento quod ex colocynthide conficitur. Cuius quotidie dabis quantum fabæ magnitudinem compleat, sed non vt integra fiat

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

purgatio, Humor verò qui cum dabitur, esto decoctũ helelisphaci, aut sideritidis heracleæ, quam & halyson vocant, quia ipsa sola iuuet. Vtiliter quoque dari poterit medicamentum ex viperis. Vsus etiã eorum, quæ vrinam mouent, est accommodatus. Iam & iecur canis, qui momordit, dandum est. Sed non vni soli remedio confidendum: & quibus rationibus cúmque poßis, est inuestiganda, atque tractanda curatio. Apollonius verò Pergamenus ait fuisse memoriæ commẽdatum, multos quidem ex iis, in quibus ob aliam causam aquę timor natus esset, quos ὑδροφόβους appellant, fuisse seruatos, ex iis verò qui à cane rabioso morsi fuissent, seruatum esse neminem.

De neruorum resolutione. Cap. XIIII.

CVM nerui omnes simul sensum, motúmque amiserunt, apoplexia morbus nominatur: cũ verò in altera parte, siue dextera, siue sinistra id accidat, dicitur paralysis, hoc est resolutio neruorum illius partis, quam obsedit. Originem ducit hic morbus ab humoribus glutinosis, & crassis neruos obstruentibus: per quos volũtarij motus eduntur: ex quo patet, eos humores esse vacuandos, his euacuatis, pri-

mum hieræ drachma potui dabitur sine melle, iniecto tamen pipere in puluerem redacto: siquidem volumus nõ purgationem, sed distributionem ab hoc medicamento fieri, & tertio die drachmam itidẽ dabimus, aut etiam plus eo: quatuor verò diebus interpositis duas similiter, atque etiã tres drachmas exhibebimus: deinde quatuor dieb9 interiectis quatuor drachmas adiecto mellis & salis cochleari: quo tempore etiam piper est addendum: si hac dandi medicamenti ratione æger minus perfectè fuerit purgatus, quinque drachmas, & quibusdam etiã sex: si modo ætas florens sit, dabimus. Diæta sit attenuans, parti verò quæ propter solã obstructionẽ sit resoluta, impone aliquod medicamentũ, quod digerendi vim habeat. Quibus verò partes faciei sunt resolutę ad eos medicamenta faciunt, quæ pituitam educunt, quæ continuò sunt adhibenda, vt eorum robur excitetur: iisdem sunt excitanda sternitamenta, capitísque habenda omnino cura est. At in quibus resolutio faciẽ non vexat, iis satis erit occipitio, & primis vertebris applicare medicamenta: in quibus etiam medicamentis pituitam euocantibus vti debebimus.

De rigore, qui calefieri non queat.
Cap. XV.

RIGOR huiusmodi ex pituita vitrea admodum frigida sine febre oritur. In iis verò, qui ita sunt affecti, calefacientibus vti sine metu debemus, & quæ humorum craßitiem dissecent adhibere: talia quoque esse debent esculenta & poculenta: vtendũ verò est medicaméto quod ex tribus piperibus, deinde eo quod ex calamintha, tũ verò eo, quod ex succo cyrenaico, & castoreo conficitur.

De conuulsionibus. *Cap.* XVI.

CVM statim ab initio morbi, aut nõ ita multò post, cõuulsiones, quæ oriri incipiunt, diutius perdurant, ex repletione oriuntur: cum verò ex multis sudoribus, aut vomitibus, aut alui excretionibus, aut sanguinis defluuio, aut vigiliis, aut fame, aut motibus nimiis, & vehementibus sequuntur, ex inanitione ortum trahunt, cúmque aliquis sanus derepente conuellitur, id ex repletione fieri necesse est: si verò ex febribus ardétißimis totum corpus, atque nerui exsiccescant, atque ex ea siccitate postea sequatur cõuulsio, id summum malum est, & eiusmodi, vt ferè nullus sit remedio locus. Ergo cũ partes cor-

poris ad anteriora trahuntur, ea conuulſio ἐμπροσθότονος, cũ verò ad poſteriora, ὀπισθότονος: cum denique rectè inter vtrãque partem intenduntur, τέτανος nominatur. Cæterum cõuulſiones, quæ ex repletione, aut inflammatione oriuntur, curabis ſi copiam humorum euacues: inflammationémque peculiaribus remediis propulſes. Conuulſio autem accidere etiam ſolet, cum vomentes vehemẽtius ſeſe torquent: his ſuccurrit acanthij radix, & ſpinæ albæ, & ſpinæ ægyptiæ ſemen epotũ. Quidam etiam cẽtaurij minoris ſuccum potui dant, cum ex repletione exiſtit cõuulſio. Caſtoreum verò non modò bibitur, ſed etiam extrinſecus cũ oleo ſicyonio cuti illinitur.

De diſtentione, quæ τέτανος dicitur, ex Philumeno. *Cap.* XVII.

QVIBVS ceruix recta intenditur, veſicam oleo calido repletam admouere tendinibus oportet: vt quæ leniter calefiunt, etiam contraria, quæ diſtentio inuehit, ferre queant. Ergo totum cõſilium eſt eo dirigendum, vt irrigationibus, & lotionibus curationem tranſigamus: primũ autẽ vtemur oleo dulci, deinde verò rutaceo, & ſicyonio: ſed magis etiã laxãt ca-

taplaſmata ex fœno grȩco, lini ſemine, farina hordei, quæ mel copioſum, atque oleum recipiant: ea autem comprehendant ceruicem, vtranque maxillam, totámq; ſpinam vſque ad lumbos. Adhibendæ etiam ſunt cucurbitulæ ſic, vt cutis incidatur, admoueantur autem ceruicibus, ſpinæ ab vtraque parte, & pectori, vbi muſculoſum eſt, & item præcordijs: eos verò in quibus morbus inueterarit, in oleum totos deſcendere etiam bis die conuenit. Si vires ſubuertuntur, oleum rutaceum leniter calidum in quo reſina ſit eliquata per ſedem iniectum eos mirabiliter iuuat: prius tamen bibant ſuccum cyrenaicum, ſed quia diſſolutum facit erodentem potionem, oblinatur melle cocto ad erui magnitudinem: ſilphij quoq; radix ex mulſa epota vtiliter præbetur: ſimili quoq; modo myrrha, & hyſſopi decoctum: ſed caſtoreum reliquis longè præſtat omnibus: quocirca duo cochlearia ſingillatim diſtincta, ex mulſa danda ſunt.

De capitis doloribus. Cap. XVIII.

CAPITIS dolores, quos æſtus, aut calor aliquis excitauit, curant ea, quæ refrigerandi vim ſine adſtrictione poſsidét: inter ea præſtant cæteris, quorum eſt ſub-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

ſtantia tenuior: quocirca in principio nihil eſt roſaceo melius, quod abſque ſale ſit confectum, nõ debet autem vetus eſſe. Poſt roſaceum, ſequitur chamæmelinum oleum, aptũ iis, in quibus refrigerare mediocriter oporteat: vbi verò vehementer refrigerare velimus, roſaceo vtemur, eidémq; ſemperuiui, aut portulacæ, aut lactucæ, aut vuæ acerbæ ſuccum miſcebimus: papaueris verò, & mandragoræ ſuccus, cũ non ſine noxa refrigeret, vitandus eſt: ſed ſi neceſsitas quandoque cogat, eius parum miſcendũ eſt. Eraſiſtratus autẽ author eſt, calidiores tẽperaturas, cum quis eas Soli ſit expoſiturus, mirũ in modum præſeruari, ſpongia lata, ac denſa ex aqua frigida valde expreſſa, & capiti admota. In dolore verò capitis, qui ex frigore ortum ducit, rutaceo oleo vteris: ſi maiore calore opus ſit, parum euphorbij oleo miſce: præterea illine irino vnguento, & amaricino: iam & laurinum hoc tempore erit accommodatum: atque his quidem & frontem, & narium, & aurium meatus inungere oportet: quæ in recentibus capitis doloribus ſunt ſeruãda. In iis autẽ, qui ſunt inueterati, & neceſſe eſt caput radere, medicamẽta adhibemus, quæ tum em-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

plaſtrorum, tum ceratorum forma ſint confecta, cum verò capilli breuiſsimi ſint liquidiora imponimus. Horum autem materia aliunde eſt huc comportanda: ea igitur quæ refrigerant, ex iis, quibus eryſipelata curantur: quæ verò calefaciunt, ex calefacientibus cōponenda ſunt: quale eſt quod ex euphorbio conficitur: ſatis eſt enim vnam euphorbij drachmā olei dulcis vncię vni, & ceræ vnciis tribus adiicere. Dolorem verò capitis, qui vitio ſtomachi ortus ſit, ſanabis vacuatione, quę vomitibus quā celerrimè cōficitur: ſi verò nihil euomuerint, etiam ſi valde ſint conati, dabimus operam, vt ſuccorum vitiatam malitiam cibis boni ſucci corrigamus. Porro peſsima affectio ſit, cum vitioſi humores in ventriculi tunicas ita ſunt infarcti, vt elui non poſſe videantur: quorum optimum remedium eſt picra. Cum verò calor dolorem afferens ſuperarit, curatio adhibenda eſt ex iis, quæ refrigerandi vim habent: poſtea mitigātia, & concoquentia medicamenta repellentibus commiſcebimus: tum verò digerentia, & attenuantia adiungemus. Dolores ex febrium magnitudine obortos perfuſiones ex capitibus papaueris ſanāt. Qui verò ex vini po-

tu caput dolent, vacuandi ſunt, quiéſque, ac ſomnus imperandus, balneúmque veſperi adhibendum, & cibis vtendum boni quidem ſucci, ſed non calefacientibus. In ijs denique qui ex ictu, aut plaga dolore capitis vexantur, cum iã inflammatio quędã cõſtiterit, venę ſectione vti cõuenit: ſi quid prohibeat, cliſteri euacuabim⁹.

De cephalæa capitis dolore. Cap. XIX.

IN cephalęa dolores aggrauantes multitudinem indicant: erodentes, vaporum aut humorum acrimoniam: pulſantes inflammationem: extendentes ſi grauitas & pulſus non adſint, ſpiritus tenuis, ac flatuoſi copiam in membranis contentã teſtantur. Ergo ſi multitudo vaporum, aut humorum contineatur, vtrum id euenerit propter particulæ illius imbecillitatem, an propter totius repletionem conſiderandum eſt: vt totum corpus euacuãdo, etiam capitis dolorem ex particulę imbecillitate contractum ſanes. Nam materiam in totum corpus reuellendo, affectæ particulæ medemur.

De hemicrania. Cap. XX.

QVI curaturus hemicraniam eſt, quæ purgatione, aut venæ ſectione ægrotus indigeat, conſiderare debet, atque ita adi

capitis auxilia progrediens tum per digitos manus suæ, tum per linteolum dimidiam frontis partem, ante tempus accessionis confricando excalfaciat. Post accessionem verò medicamentis, quæ hemicranica medici vocant, vtendum est: sique multus calor in doloribus sentiatur, ijs in quibus refrigerans aliquid insit: sin secus ijs quæ abundè calefaciant. Vtrisque verò aliquid ex ijs, quæ robur addunt, misceatur, quod facultatem adstringendi habeat. Iuuat etiam hos si oleum tepidum in aures instilletur modico euphorbij ad oleum iniecto, vt ad libram vnam olei, euphorbij dimidiũ vnciæ addatur. Ad eos, qui caput mobile habent ex Dioscoride. Stichadem ex aqua, aut hydromelite bibendum præbe & sanescent.

Ad puerorum adustiones, quæ siriases dicuntur ex eodem. Cap. XXI.

SINCIPITI imponenda sunt heliotropij folij, cucurbitæ ramenta, cucumeris, quem peponem appellant, cutis quę carni adiacet, solani hortensis folia, & succus cum rosaceo.

De alopecia & ophiasi. Cap. XXII.

EX medicamentis, quæ ad areas faciunt, euphorbium admodum calidum est, eo

minus est thapsia, deinde sinapi, & nasturtium & adarce, tum struthium, & spuma nitri & sulphur vernicarium, & veratrum vtrunque, & oleum laurinum, & alcyonia, & arundinis radix & cortex combusti, & pix liquida, & vrsi adeps. His vtitor, & potentioribus ceratum, imbecillioribus oleum laurinum admisceto.

De capillis fluentibus. Cap. XXIII.

NVLLVM præstantius medicamentum expertus sum, nullúmque fore animo concipio capillis fluentibus, quàm quod ex ladano & oleo lentiscino conficitur. Si verò fluor sit copiosus propter magnā cutis raritatem, nō erit incommodum pro lentiscino myrteum oleum ladano miscere. Perspicuum autem est, caput prius fricandum, & capillorum copiam tollendam esse. Iis verò, quibus ex morbo capilli defluūt, dieta refectrice opus est. Lotus arbor pilos fluentes cohibet, vel abrotoni cinis cū aliquo ex ijs oleis, lanuginem inducit. Defluuium autem, quod citra morbū accidit, brassica arida, trita ex aqua illita curat, aut loti radix eodē modo capillos prohibet excidere. Quod etiam laudat Galenus. Ladanū in vino macera-

tum læuigabis myrteum oleum & vinum vicissim inspergens. Satius verò est adiantum dimidio ladani pondere admiscere, & myrteo oleo exceptum illinere, aut cũ arundine combusta admiscere. Vt autem capilli nascantur, ficulnis folijs contritis locum illine. Ad pilos autem palpebrarum cadentes cedriam combure, fuligineque vtitor.

Quæ pilos attenuant. Cap. XXIIII.

PILOS attenuant hordeum, fabæ, eruum, aphronitrum, & nitrum. Vehementiora his sunt testæ fictilium, clibaníque, pumex ignem non expertus, alcyonia, elebori, bryoniæ, & dracunculi radix, aristolochia, & cachry. Si odorata fieri volueris, cyperum, rosas melilatum siccas, iunci odorati florem, iridem, spicam, nardum Indicum, & Celticum, fœniculi folia, itémque amomum, & costum admiscebis.

De porrigine. Cap. XXV.

PORRIGO ex vitiosis humoribus oritur. Est ergo perspicuum, digerentia, et abstergentia medicamenta adhibenda esse. Furfurum sextarium medium in aquæ heminis duabus macerabis, deinde confricabis, postea excolabis, & cremorem

heminæ

heminæ aceti ſemiſſe adiecta, vſque ad vini ſpiſsitudinem coques: eóque caput illines. Poſtea verò caput lauabis aqua, in qua beta, aut fœnum Græcum, aut lupini ſint incocti. Inunctionibus vtitor, vt irini vnguenti fece. Hoc enim medicamentum citra morſum digerit. Ad inueteratas porrigines valet hoc, quod habet attramenti ſutorij, ſulphuris ignem non experti, ſpumæ nitri pares portiones, quæ vino affuſo excipiuntur oleo lentiſcino, componuntúrque ad ſtrigmenti ſpiſsitudinem, & pili ſubunguntur.

Ad pediculos. Cap. XXVI.

VVAE taminiæ partes duæ, ſandarachæ & nitri, vtriuſque pars vna, ex aceto atque oleo caput vngito.

Ad vlcera capitis manantia, quæ achores dicuntur, & ad fauos. Cap. XXVII.

HAEC in capitis cute tenuibus foraminibus eroſa tenuem modicéque viſcoſum humorem in ſe habentia conſiſtũt. Fauus autem maiora habet foramina: ergo patet, humores, ex quibus morbus originem ducit, euacuandos eſſe. Síque amplius influant, primum ipſorum influxus prohibendus eſt, & per capitis, & per to-

Ee

tius corporis euacuationem, vt in alopeciæ curatione diximus, conueniéntq; medicamenta incidentia. Nonnulla autem medicamenta, cum excrementis totũ corpus redundat, achores incipientes curant, quæ adstringendi, & repellendi vim habent, qualia sunt myrti baccæ, pini cortex, rubus, & sycaminus. Nonnulla verò & obsistunt achorum incrementis, & id quod influit, repellunt, atque etiam, cum mixtis viribus sint, id quod iam in parte affecta continetur, concoquunt & digerunt. Tale est myrtinum, & rosaceum, lentiscus, cyperus, & lenticula. Nonnulla verò digerendi vi sunt prædita, & absque calore sensibili abstergũt, vt beta, & plũbum vstum. Nonnulla denique valentiores vires habent, achoréſque qui à crassis, glutinosisq; humoribus fiunt, euacuare possunt. Huiusmodi sunt sal, chalcitis, vini fex vsta, sandaracha, & calx extincta. Fel calidorum siccorúmque animaliũ. Acetum verò acerrimum ad achoras omni tempore accommodatum est. Hoc autem diluta metallica achoras curant. Si verò achor inflammationis sensum inuehat, id in primis facies, vt inflammationem humido medicamẽto, quod πάρυγρον

dicitur, ſedes. Ad idem valent hæc ſimplicia, papaueris agreſtis, & alterci folia, tere ex vino, atque illine, aut ſcoriam ferri & roſas pari portione tere, & ex vino illinito: id quod nonnulli cerato roſaceo excipiunt.

Ad capitis vlcuſcula. *Cap.* XXVIII.

CAPITIS vlcuſculis conuenit hoc, quod habet plumbaginis, papaueris foliorum pares portiones, contere hæc inter ſe oleóque myrteo exceptis, vt cerati fiat craſsitudo, inungens vtitor.

Aliud ad idem valens.

CALAMINTHAE teneræ folia, ceruſſamque pari portione tere, decocto capitum papaueris diſſolue, myrteo oleo excipe, vt ſtrigmenti craſsitudinem habeat, atque vtitor.

Ad fœdum capitis odorem.
Cap. XXIX.

GLANDIS vnguentariȩ & nardi pares portiones ex eodem conterito ad mellis ſpiſsitudinem. Caput abraſum cum vino vetere inungito.

Ad fœdum nariũ odorem. *Cap.* XXX.

MYRRHAE, acaciȩ, amomi ſingulorũ drach. I. cõtunde & cribra, melle cocto

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

excipe. Iube vt hoc ſummo narium interſepto agglutinet.

Ad ecchymomata inueterata.
Cap. XXXI.

RADICVLA illita ad hæc facit. Auferenda eſt, cum eroſionem incipit inducere, aut radiculæ ſuccum cum micis panis illinito.

Ad labia fiſſa. Cap. XXXII.

OVI membranulam interiorem, vt ſplenium impone. Idem faciunt telæ aranearum candidæ, quæ in arcis inueniuntur: quę verò altius ſciſſa ſunt, bubulo aut caprino adipe, aut medulla bubula, & reſina inungito.

Ad ephelidem, & maculas faciei ex Galeno. Cap. XXXIII.

VITIS ſylueſtris racemi ephelidas & maculas, & quæcunque generis eiuſdem in ſumma cute oriuntur, curant. Amygdala amara ephelida tollit, itémque huius arboris radices coctæ: coſtus ex aqua, & melle ad idem valet: braſsica ad ephelidem & lenticulas facit: & ad cætera omnia, ad quæ mediocri adſtrictione, & abſterſione opus eſt. Sepiæ teſta combuſta eadem præſtat.

De varis ex Galeno. Cap. XXXIIII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
4649/A

QVI varus appellatur, tumor quidam exiguus atque durus in faciei cuticula est: ad quem exterendum valent emollientia & digerentia medicamenta. Aliud. Mellis attici cyathus: acerrimi aceti par portio. Diligenter mixta excipe terebinthina, vbi emollieris impone.

Ad ficosas menti eminentias ex Galeno. Cap. XXXV.

SPVMAE argenti, misyos crudi par pondus, tere, & illine. Aliud. Thuris drachmas octo, spumæ argenti, drachmas quatuor, salis fossilis drachmas octo, trita illinito.

Ad fœdos alarum odores. Cap. XXXVI.

ALVMINIS liquidi partibus duabus, myrrhæ parte vna, vino dissolutis vtitor.

De lippitudine ex Galeno. Cap. XXXVII.

OPHTHALMIA est inflãmatio tunicæ os capitis & caluariam ambientis. Ad hanc medicamenta sunt adhibenda quæ repellant, nec exasperent, hoc est, quæ non vehementer adstringant vt plurimum verò albus oui liquor cum accommodatis medicamentis, per collyria, quæ vnius diei dicuntur, sanare lippitudinem

poteſt. Poſtridie verò eius diei collyrio, quod nardinum appellatur, ad inſtaurandum & corroborandum inungetur. In quibus autem adſtringentia ſuperant, plurimum oui candidi parúmq; collyrij eſſe debet: in quibus verò concoquentia excellunt, ijs paulò craßioribus eſt vtendum. Fomento ex ſpongia vtemur: ſi quidem mediocris ſit dolor, ſemel aut bis in die: ſi vehementior, & ter, & quater, & ſæpius vti præſtat. Fomentũ verò ex meliloti & fœni græci decocto conficiatur.

De inflammationibus oculorum.

Cap. XXXVIII.

SI plenitudo ſubſit, vena ſecanda eſt, aut adhibenda purgatio, aut clyſter iniiciendus, aut imperanda inedia, atque ita progredi adhibitis ijs, quæ repellere fluxionem poßint. Si plenitudo non adſit, ſed mediocris affectio oculos obſidés fluxiunculam pariat, in principio vtendum eſt inunctione, vt irritationem oculis infeſtam leniamus, & defluxum ſiſtamus: quale eſt quod ad Nilum auctorem refertur ex roſis, & medicum, & nardinum. Si verò humor in capite tantummodo obſtructus redundet, cucurbitulas occipitio affigere oportet, & cutim ſcarificare, vel hi-